

NR 5/6 dec 1993

Lösnummer 75:- (inkl moms)

Flugfiske i Norden

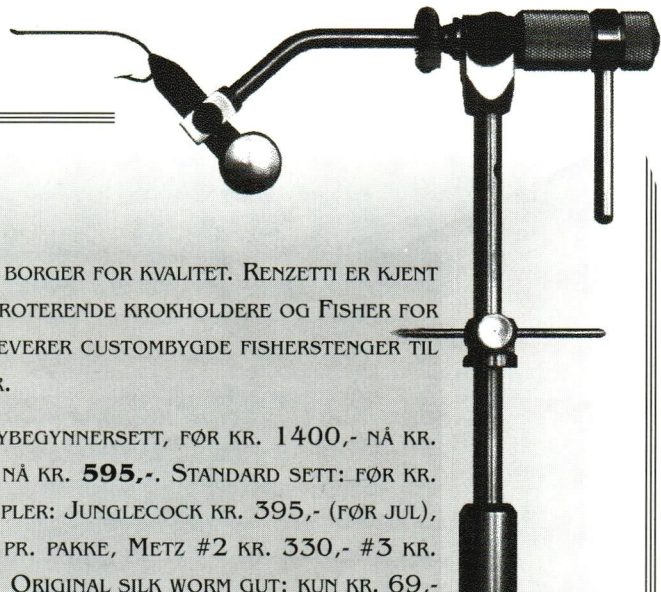
Röding Flätade tafsar Klassiska laxflugor Grov öring
Palmerflugor Flugfisket för 50 år sedan Lax i Orkla

Harris & Harris

STORT UTVALG AV FLUEFISKEUTSTYR OG GENUINE FJÆR. PÅ EN REKKE PRODUKTER ER VI RIVELIGST I SKANDINAVIA. FORHANDLERE (ÅTERFORSÄLJARE) ÖNSKES I SVERIGE, DANMARK, FINLAND OG NORGE.

RENZETTI OG FISHER ER TO MERKER SOM BORGER FOR KVALITET. RENZETTI ER KJENT FOR SINE ESTETISKE BINDESTIKKER MED ROTERENDE KROKHOLDERE OG FISHER FOR HØYMODULÆRE CARBON-STENGER. VI LEVERER CUSTOMBYGDE FISHERSTENGER TIL FORNUFTIGE PRISER, OG ALLE RENZETTI STIKKER.

JULETILBUD FOR FLUEBINDERE: STORT NYBEGYNNERSETT, FØR KR. 1400,- NÅ KR. 795,-. MEDIUM SETT: FØR KR. 900,- NÅ KR. 595,-. STANDARD SETT: FØR KR. 595, NÅ KR. 395,-. ANDRE PRISEKSEMPLE: JUNGLECOCK KR. 395,- (FØR JUL), SELULL KR. 4,- PR. PAKKE, ISBJØRN KR. 23,- PR. PAKKE, METZ #2 KR. 330,- #3 KR. 230,- SPRITE +25% PÅ S. REDDITCH FØR JUL. ORIGINAL SILK WORM GUT: KUN KR. 69,- FOR 3 STRANDS.

Skriv, ring eller fax etter vår katalog.

HARRIS & HARRIS Flyfishing Equipment A/S, Rosenbergs gt. 10, N-5015 BERGEN
Tlf: 55 23 26 33 Fax: 55 23 26 30

Det finaste och funktionella

TRADITION OCH TEKNIK.

Vi som arbetar på Loop och Sage är flugfiskare. När vi utvecklar nya produkter är vi tekniker och flugfiskare. Vi menar att nya spömodeller, nya rullar och ändamålsenliga tillbehör måste utveckla fisket och tillföra något nytt och väsentligt. Utan att förkasta flugfiskets traditioner. Nya spöserien Sage Graphite IV SP, Smooth Performance, är ett underbart exempel.

Vi står för tekniken – du för traditionen vidare!

DEN SVENSKA REVOLUTIONEN.

Att Looprullarna konstruerades i Sverige är inte så konstigt. Kurt Danielsson för egentligen bara en rik uppfinnar-

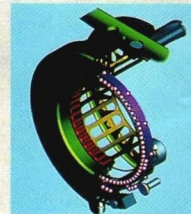
tradition vidare. Att Anderssonkastet, eller underhandskastet, utvecklades av Göran på Loop är heller inte så märkvärdigt. Men att nyheterna skulle revolutionera flugfisket så till den milda grad kunde vi aldrig tro.

Vi står för utvecklingen – du för revolutionen vidare!

KATALOG MED KVALITET.

Vår nya katalog är klar. En handbok där vi presenterar Sage Graphite IV flugspön och två helt nya rullserier från Loop. Läs om hur du skräddarsyr fluglinorna för personlig passform. Göran visar sin kastteknik i ord och bild. Insändarbrev och reportage. Och mycket, mycket mer.

Välkommen in till våra kunniga återförsäljare, eller ring oss, så får du Det finaste och funktionellaste inom flugfiske, Katalog 1993!

Gör Dina egna julkort

riv av och klistra på!

I god tid kan Du med dessa vykortsetiketter göra Dina egna julkort. Använd ett foto på en fisk Du fångat, en vacker vinterbild, de underbara barnen eller kanske hela familjen. Du kan också klippa, klistra eller rita något på egen hand – det blir en mycket personlig och annorlunda hälsning till bäste fiskekompisen eller andra goda vänner.

Korten gör Du enkelt med FiN:s självhäftande vykortsbaksidor. Riv bara av skyddspapperet på baksidan och fäst adressetiketten på Ditt kort. Skriv namn, adress och sätt på frimärke – enklare kan det inte vara!

Etiketterna finns i 20-pack som kostar SEK 25:–, Du beställer dem från: **Flugfiske i Norden, Violgatan 7, 343 34 Älmhult. Telefon 0476-160 90 el fax 0476-160 64.**

Utmållaste inom flugfiske.

THE FINEST IN RODS REELS AND BLANKS

Auktoriserade återförsäljare:

SVERIGE: Alnö Sport tel 060-55 68 50 / Fors fiske Avesta tel 0226-805 10 / Olles Borlänge tel 0243-198 78 / Kjells Edsbyn tel 0271-231 00 / RoHo Gällivare tel 0970-125 00 / MM Göteborg tel 031-14 80 24 / RR Göteborg tel 031-19 78 48 / Whittlocks Halmstad tel 035-11 21 91 / Sportfiskedepån Helsingborg tel 042-24 21 10 / Vapentralen Kalmar tel 0480-110 56 / InCane Karlskoga tel 0586-365 20 / Liljas fiske Kristinehamn tel 0550-172 11 / Uffes Köping tel 0221-102 40 / Ljusne Cykel & Sport tel 0270-683 37 / Flugfiskeshopen Luleå tel 0920-619 39 / Vildmarkshopen Luleå tel 0920-100 52 / Sportfiskehuset Lund tel 046-14 52 75 / Sportimport Sandviken tel 026-25 66 29 / Domus Skellefteå tel 0910-637 58 / Björns Stenungsund tel 0303-843 30 / Berras Stockholm tel 08-15 84 70 / PO:s Sundsvall tel 060-11 58 11 / Fiskeshopen Trollhättan tel 0520-361 15 / Husbergs Uppsala tel 018-13 09 94 / Valbo Jakt & Fiske tel 026-13 32 35 / AT Vapen Vimmerby tel 0492-103 60 / Willys Västerås tel 021-14 26 47 / Karpens Åkersberga tel 08540-680 00 / Östlunds Örebro tel 019-27 12 14 / Fiskeservice Östersund tel 063-10 68 22
DANMARK: Go-Fishing Odense tel 66 12 15 00 / Bössemager Korsholm tel 97 35 09 99 / Fiskeri & Fritid Rungsted kyst tel 457 61 01
FINLAND: Turun Pyyntiväline Oy 921 33 38 00

LOOP
TACKLE DESIGN

Box 195, 184 22 Åkersberga
Tel 08540-680 00, Fax 08540-686 29

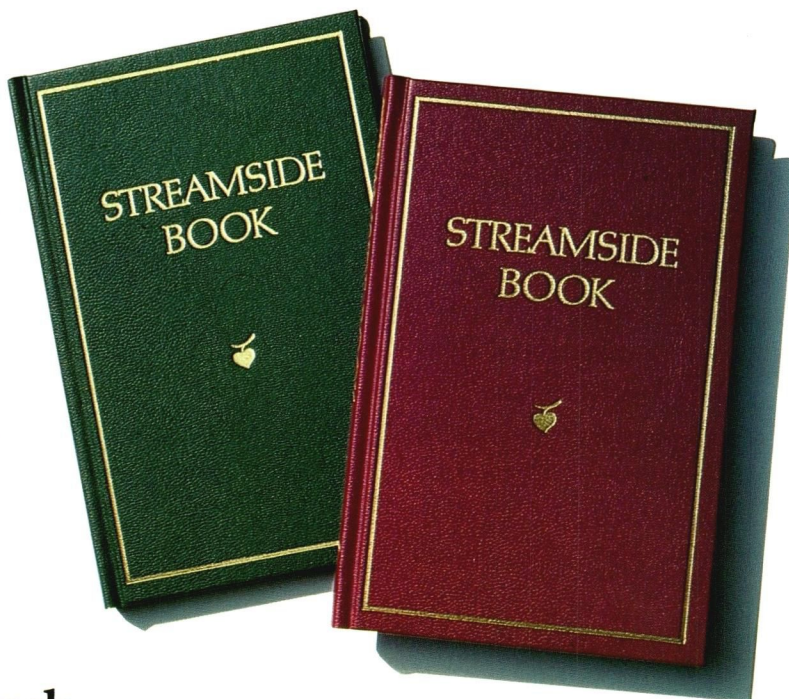
Julklappstips från FiN

Fäst dina fiskeupplevelser på pränt!

Den bästa fiskeboken är den du skriver själv. Andras upplevelser går aldrig upp emot de egna. Därför har FiN tagit fram en STREAMSIDE BOOK med helt oskrivna blad...

Dagboken har formatet 11×17 centimeter för att lätt få plats i fiskejackans ficka och de hårda pärmarna är klädda i ett smutsavvisande material för att boken ska tåla att följa med ut till strandkanten. Till inlagans 112 sidor har vi valt ett papper som är lämpligt att skriva och teckna på med både blyerts- och tuschpenna – men som också tål akvarellfärg.

FiN:s nya dagbok kostar endast 150 kronor. Glöm inte att ange röd eller grön färg på bokens pärmar vid din beställning.

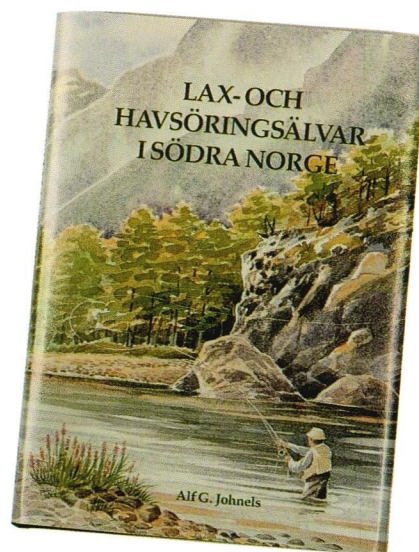

Guide till norska lax- och havsöringsälvar

Alf G Johnels – vetenskapsman och professor vid Naturhistoriska Riksmuséet – är också passionerad sportfiskare. Sina många resor längs norska älvar har han nu samlat i boken "Lax- och havsöringsälvar i södra Norge" – till nytta och glädje för alla sportfiskare som söker sitt fiske i norska vatten.

Boken är uppdelad i två avdelningar. Den första behandlar det norska fjordlandskapet och dess älvar, något om laxens biologi, hur man läser fiskens ålder med hjälp av fjällen samt tankar kring hoten mot laxen och laxfiskets framtid.

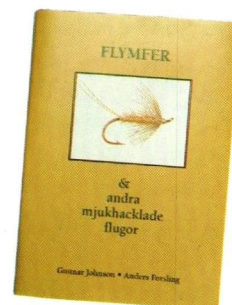
Bokens andra del utgörs av en sammanställning över 198 norska lax- och havsöringsälvar från Oslo-området och upp till Trondheimsfjorden med kommentarer om fiskförekomst, fiskbara sträckor, fångststatistik och annat av intresse för den besökande sportfiskaren, tex mängder av mindre älvar, vilka är i det närmaste okända för den fiskande allmänheten. Som FiN-prenumerant köper du boken till reducerat pris – 220 kronor.

Flymfer & andra mjukhacklade flugor

Här kan du läsa om de mjukhacklade flugornas utveckling från Stewart och Skues över till den amerikanska skolan med Leisenring och Hidy. Boken beskriver också hur du väljer material och hur du binder en äkta flymf. Författarna – Gunnar Johnson och Anders Forsling – delar också med sig av sina egna, mångåriga erfarenheter av fiske med dessa speciella flugor.

Flymf-boken innehåller dessutom en unik 16-sidig bilaga med färgbilder från Leisenrings "Färg och Materialbok" med en personlig introduktion skriven av Pete Hidy. Specialpris för FiN:s prenumeranter – 162 kronor.

Samtliga böcker kan beställas från: *Flugfiske i Norden*, Violgatan 7, 343 34 Älmhult. Telefon 0476-160 90. Porto och postförskottsavgift tillkommer.

Vad silkelinorna lärde mig

Isomras träffade jag en ung man vid en regnbågssjö. Han stod långt utvadad och ansträngde sig till det yttersta att nå några regnbågar som visade sig i sporadiska vak. Det hela var meningslöst. Han kastade sina modiga tjugofem meter – och det med ganska snygg linbåge – men det fattades ändå minst lika många meter till den närmaste fisken. Han fiskade inte heller. I varje fall inte sett med mina ögon. Varje kast förnyades nämligen i stort sett så snart flugan hade träffat vattnet i det föregående. Det hela var närmast ett flera timmar långt träningspass i förmågan att kasta längre än kompisarna...

Själv gick jag långsamt med spöet i handen och småkikade längs strandkanten och försökte memorera var det fanns öppna ytor och var näckrosbälten och vassar skulle göra det svårt att landa fisken när det blev becmörkt framåt kvällen. Samtidigt fann jag en del insekter i vegetationen som kanske kunde indikera lämpligt flugval när fisket förhoppningsvis skulle komma igång i skymningen. Det var ett par sädesärlors frenetiska födosök längs ett begränsat strandavsnitt som satte mig på rätt spår. Men mesta tiden satt jag bara ner och njöt av dagen och livet vid vattnet. Min stund skulle komma lite senare...

Det visade sig också att kvällen blev fin och bjöd på ett spännande, strandnära fiske med sädesärlornas fluga. Regnbågen gick bara fyra, fem meter ut just vid det strandavsnittet, men enda chansen att kroka och landa fisken var vid de gluggar i näckrosbältet som jag memorerat tidigare under dagen.

Den unge flugfiskaren beklagade sig då vi senare möttes vid bilparkeringen där han stod och plockade ner sitt fyratusenkronorsspö i kolmörkret. Det hade varit "skitsvårt" att göra så korta kast nära stranden med bara ett par meter lina utanför toppöglan. Han hade inte fått en enda fisk utan bara förlorat en massa flugor som fastnat i näckrosblad och stjälkar. Nu skulle han snacka med klubbledningen. Här skulle rensas från undervattensvegetation så att det gick att fiska! Att just dessa växtbälten var fiskens skafferi, reflekterade han inte över.

För den här killen – och andra unga flugfiskare – låter FiN Åke Bodén postumt berätta om flugfisket för femtio år sedan. Det var en tid då de verkliga entusiasterna fick tampas med en utrustning som var nog så primitiv och fordrade mycken omvårdnad för att fungera någorlunda tillfredsställande. Åke Bodén berättar bland annat om de gamla silkelinornas epok, och även om FiN:s redaktör inte ser sig själv som totalt urbotat lastgammal, så minns även jag allt pyssel som GBG eller HCH linorna fordrade i form av infettning och polering. Oftast sjönk de och mycket tid gick åt för att sitta och vänta på att de skulle torka – upphängda i någon buske eller virade runt fiskehatten.

Men nu efteråt är jag tacksam att ha fått uppleva den epoken. Jag tror nämligen att det var då jag lärde mig sitta ner vid strandkanten och bara vänta. Det gav mig tid att studera livet vid sjön eller än med det myllrande insektslivet i vassar och strandgräs. Det gav också tid till eftertanke och förståelse för sammanhangen. Små pusselbitar flätades in i varandra till en väv – en erfarenhet av livet vid vattnet – som var helt självupplevd och aldrig skulle kunna läras på annat sätt.

Alla medaljer har som bekant en baksida. Låt vara att de gamla silkelinorna upplevdes som flugfiskets "baksida" av den tidens fiskare. Men nog sken framsidan så mycket klarare. Silkelinorna lärde dem nämligen att sitta ner, vänta och förstå – verkligen förstå.

Jag vågar påstå att det gjorde dem till bättre flugfiskare!

Gunnar Johnson

Flugfiske i Norden

NR 5/6 dec 1993

Innehåll i detta nummer:	Sid
Ledaren	5
Röding, röding	6
Var är havsöringen på vintern	10
Fågelfällan	13
Flätade tafsar	14
Laxsmittad öringfiskare	16
Harrfiske med härmygga	20
Jakt på grov öring	24
Nytt fra Norge	27
Fader Bernhards fiskafänge	28
Nya skandinaviska flugfiskeförbund	31
Flugfisket för 50 år sedan	32
Nytt fra Danmark	36
Flugfisket i litteraturen	37
Sotpanna och törvedsbrasa	40
Den samiska kaffeelden	42
Spötub i läder	44
Flugor från Island	46
Palmerflugor	48
Macaw-vingede laksefluer	52
Yer Man	56
När fiskesäsongen är över	58
Nytt från Sverige	60
North Atlantic Salmon Fund	63
Bokbiten	64
Marknadsnytt	72
En bärfis för regnbågen	76
Den tropiske gråspurv	80
Köp, sälj och byt	85
"Juletræet"	90
Bösluns	92
Tankar på strandkanten	94

Omslagsbilden:

Foto: Gunnar Johnson

Röding, röding...

*Om fiske efter vår
vackraste flugfisk i dess
 eget landskap långt
 uppe i norr*

Text & foto: Mikael Viklund

Plötsligt plaskar det till ute i strömmen. En nästan meterhög vattenkaskad kommer rakt upp ur vattnet. Är det verkligen en röding? Det här liknar ju mest en öringattack – snabb och rapp. Jag kom visserligen hit för rödingens skull, men en stor öring – om det nu är en sådan – kan jag inte avhålla mig att lägga ut flugan över.

Tärnorna har på långt håll skvallrat om kläckningar. De är minst lika ivriga som jag. Skickligt ryttlar de över vattnet för att spana in insekterna – i det här fallet kläckande bäcksländor – och på snabba vingar far de runt och plockar i sig av godbitarna alldeles ovanför vattenytan.

Det är inte var dag man fiskar torrt med bäcksländeimitationer, men jag kan tydligt se insekterna komma flytande med strömmen. När jag tittar lite närmare, upptäcker jag att de sitter två och två, alltså den ena åker på den andres rygg. Den översta är utan vingar och mindre än den undre. Först ser det bara lite lustigt och besynnerligt ut, men snart förstår jag att det inte är frågan om någon tjuvåkning från den enes sida, utan det är hona och hane mitt uppe i sina kärleksbestyr.

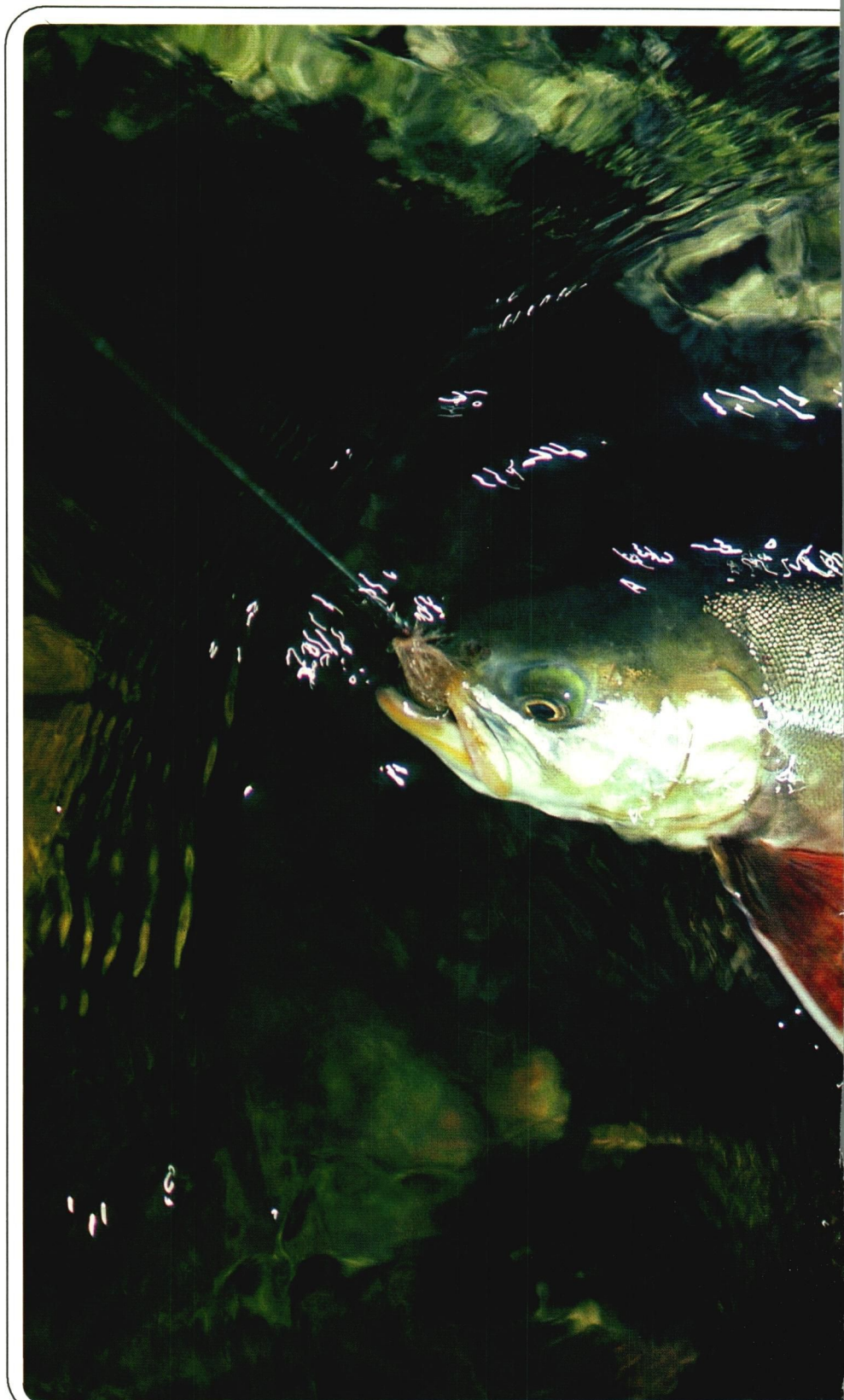
Det plaskar allt livligare ute i strömmen, fler fiskar har upptäckt det gyllene tillfället. Jag plockar i asken, men någon "kärleksfluga" som imiterar parande sländor åkande på varandra finner jag inte. Kanske en vanlig E-tolva skulle kunna duga? Jag klipper hacklet undertill för att få flugan att ligga lägre på vattnet och flyta precis som bäcksländorna gör. Lite torrfluggefett får hjälpa till med flytförmågan, och efter några torkande luftkast landar flugan ett tiotal meter upp-

ströms det senaste vaket. Den flyter fint på vattnet – helt fritt utan påverkan vare sig på lina eller tafs.

Inget händer när flugan driver ner över fisken. Strax efter det att min fluga passerat kommer emellertid ett nytt, rappt plask.

Nytt kast. Men den här gången drar jag lite försiktigt i linan just när flugan passerar över fiskens huvud.

– Plask! Ett rejält påslag och jag känner att kroken får fäste. Fisken svarar med en kraftig knyck i spöet och gör sedan en tjugometersrus-

Efter en lång kamp gled rödingen in mot strandkanten...

ning. Därpå stannar den för att göra en ny knyck följt av ytterligare en rusning.

Besynnerligt! Vad är det jag har på kroken – röding eller öring? Knappast öring, det kändes inte så trots allt. Och en harr skulle knappast uppföra

sig på det här viset. Då måste det ju vara en röding, även om vaktbilderna inte stämde. Rödingen kännetecknas som bekant av små försiktiga sippvak, inte sådana här plaskvak på typiskt öringmanér. Mätte kroken sitta ordentligt så att fisken inte går fri. Jag

måste få veta vad det är jag har på flugan!

Det är tungt. Men efter femton minuters kamp kan jag ta hem lite lina. Spänningen stiger hela tiden. Fisken stretar fortfarande i den skvalpande
forts på nästa sida

Ett landskap med en midnattsol lika röd som fiskarna i strömmen under den.

forts från föreg sida

strömmen, så jag har inte fått se skymten av den än, fast den ett par gånger varit rätt nära. Flera gånger tycks den vara färdig för landning, men gör helt om och vräker sig ut i strömmen. Dess krafter tycks aldrig ta slut. Skulle den slita sig nu efter så lång kamp, och innan jag får se den, skulle jag alltid gå och undra...

Jag flyttar mig några meter nedströms till ett bakvatten, där jag kanske har bättre möjlighet att se fisken i det klara vattnet. Nu kommer den närmare igen. I det fjärde landningsförsöket skymtar den till... den röda buken... sedan de vita fenkanterna... röding! Det är en röding!

Mina rörelser blir försiktiga, händerna börjar darra. Vilken fisk! Så stor... så vacker!

Av och an vaggas rödingen fram och tillbaka den sista metern i vattnet. Liggande på sidan kippar hon efter andan. Hon är totalt slut, näst intill död. Som god sed bjuder brukar jag släppa tillbaka den första fisken, men den här gången går det inte. Kampen har varit för lång och fisken är alltför uppenbart påverkad av mjölksyra.

Med en lätt dunk i huvudet förpassas hon därför till alla rödingars sälla jaktmarker – där sländkläckningarna aldrig tar slut under midnattsolen – och vid mina fötter ligger den vackraste av fiskar... fjällrödingen.

Europas sista vildmark

Jag befinner mig mitt i Finnmarken i nordligaste Norge. Rödingens, öringens och harrens förlovade land. Det här är förmodligen Europas sista vildmark i ordets rätta betydelse. Ett slitet uttryck, kan tyckas, men här finns fortfarande föga spår av mänsklig aktivitet. Här finns jokkar och sjöar som aldrig sett en fiskekrok...

I norska Finnmarken har man strikta regler för fisket. För utlänningar är det förbjudet att fiska längre bort än fem kilometer från allmän bilväg. Finnmarken, som är cirka sexton kvadratkilometer stort och så gott som helt utan vägar, blir därför ganska oåtkomligt för oss som kommer utifrån. Många fina vatten ligger emellertid innanför den tillåtna femkilometerszonen, och det går också att söka fiskedispens

från grundregeln i den kommun man vill fiska. Då får man tillgång till ytterligare många vatten. Finnmarken är uppdelad i fyra sådana kommuner; Kautokeino, Karasjok, Alta och Porsanger. Generellt kan sägas att rödingen dominerar i Kautokeino kommun och harren inom Karasjok. Problemet är bara att något flyg med landningstillstånd är i det närmaste omöjligt att få, förutom till sjön Iesjavri. Därför är man hänvisad till att ta sig fram till fots, och de flesta som fiskar här börjar sin vandring från Karasjok. Men dessa restriktioner är inte bara av ondo. De gör också att landskapet och fisket skyddas från exploatering och borgar för att de sportfiskare som gör sig omaket att ta sig hit får verklig valuta för sina ansträngningar.

Det är ett tundralandskap man fiskar i, inga fjäll eller djupa dalar, utan mest myr- och hedmark. Här och var finns långa sandåsar som följer vattendragen, och följer man dessa är det förhållandevis lättvandrat. Området är kanske inte så häpnadsväckande vackert med sina oändliga fjällhedar och låga rundfjäll, men på något

sätt äger det sin egen skönhet som växer in i själen och gör att man gärna återvänder hit.

Området är mycket öppet för vinden. Insektslivet – det vill säga sländlivet – är sparsamt. Har man ändå turen att få vara med om sländkläckningar är man bara att gratulera. Vid sådana tillfällen undrar man om det är en dröm eller verklighet. All fisk tar nu tillfället att äta. Tillväxtsången är kort, kanske en eller maximalt två månader. Under denna tid skall fisken både äta för att växa och skaffa sig en reserv för vintern, som alltså är mycket lång här uppe.

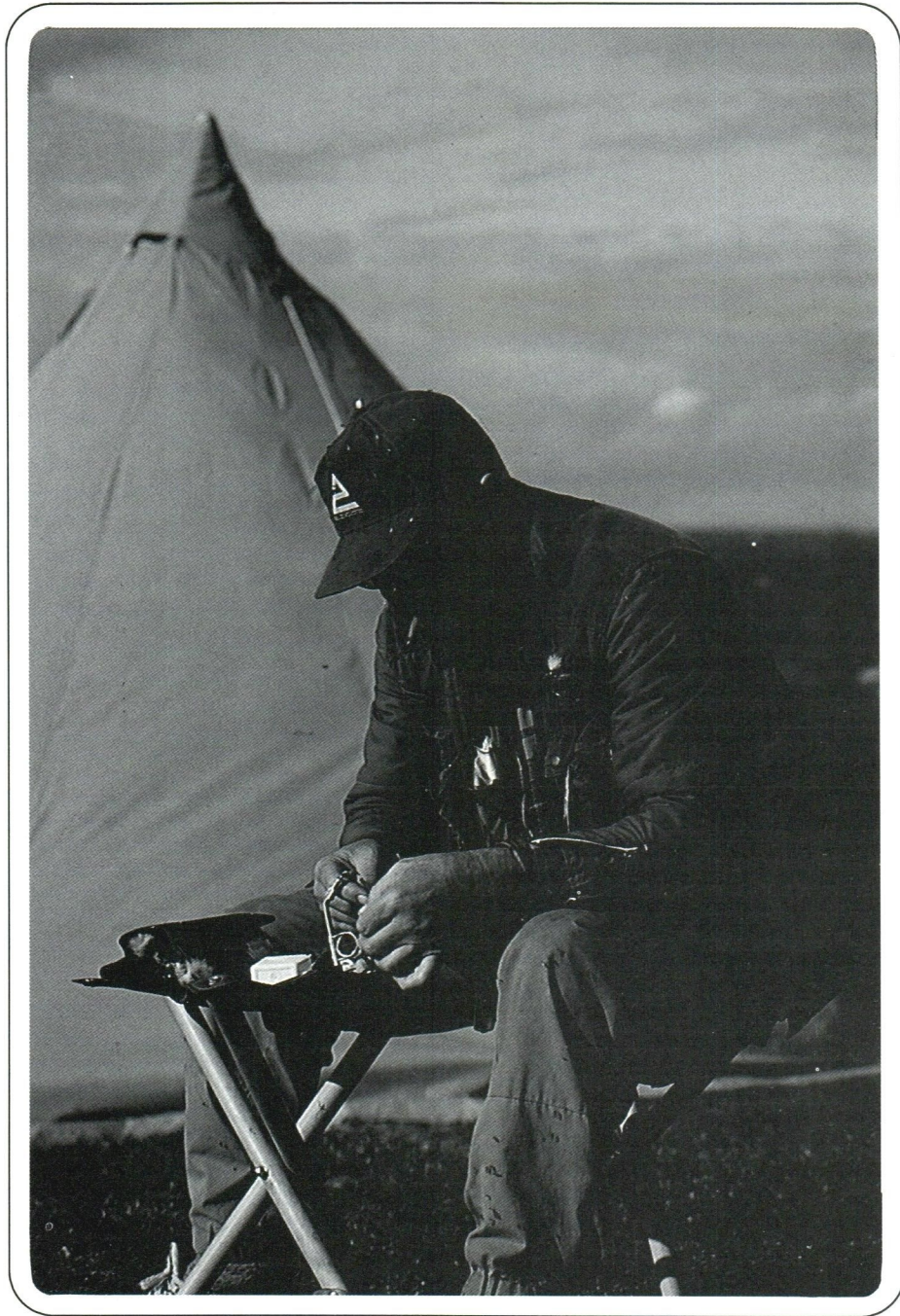
Stapelfödan för fisken är mygg och knott som däremot finns i massor. Myggorna kan vara mycket irriterande för besökaren. De finns överallt – i maten, håret, kaffet och tältet. Ett bra myggmedel är därför ett absolut måste. I år prövade jag ett nytt myggmedel som FOA tagit fram. Det heter MYGGA och visade sig vara mycket bra. Det höll myggen på avstånd och hade en fräsch doft. Flaskan var av "roll on" typ, vilket gjorde att det dessutom var lätt att applicera. Rekommenderas för fjällfiske i myggtäta områden.

Bra vildmarksutrustning

Ett riktigt bra och stormsäkert fjälltält är ett måste i detta karga landskap. Verkliga stormar med kraftiga regn kan bryta ut på bara några minuter, och mer än en gång har jag tillbringat flera dygn i tältet utan att kunna gå ut mer än för att uträtta de allra mest "nödiga" behoven. Även i juli månad – då man kanske räknar med att det ska vara högsommar – kan det vara oväder med snöfall. Man måste därför packa ner ordentligt med varma kläder och i övrigt ha en utrustning som tål tuffa tag.

Packningen bör också innehålla rödsprit som räcker till all matlagning. Det är nämligen inte helt lätt att få ihop ved till en brasa i detta trädlösa land. Här växer knappt någon björk alls, mest bara lite ris.

Flugspö och lina bör ligga i klass 5–7. Den tyngre utrustningen kommer till användning när det blåser, vilket det gör nästan för jämnan. Själv använder jag bara flytlina vid det här fisket. Vill jag någon gång fiska djupare, byter jag bara till en blyad tafs, som gör att jag kommer ner till fisken. Strömmarna är grunda, så det är inga problem att komma ner till botten.

Rödningen kan stundtals bli nog så selektiv. En fältbindutrustning är då enda garantin för ett bra fiske.

De flugor jag använde i somras var genomgående ganska stora – till exempel E-tolvan, Streaking Caddis och Ekorrflugan i krokstorlek 8–10–12. Rödningen är ju känd för att vilja ha små svarta flugor, men eftersom tillväxtsången är så kort här, så stiger fisken mer än gärna till en extra stor munsbit. Den har helt enkelt inte råd att låta bli!

Vid större kläckningar av någon speciell insekt kan fisken emellertid bli ordentligt selektiv och svårflirtad. Då gäller det att ha rätt fluga, men det

är ju också då vi som flugfiskare får den största tillfredsställelsen i vår sport. Att komma underfund med vad fisken äter och sedan finna den rätta flugan att knyta på tafsen, tyst smyga fram bland videsnåren och försiktigt singla ut dunkroken på vatten... Om då allt stämmer och man får kvitto på att man tänkt rätt – det vill säga att fisken stiger och tar flugan – ja, då fylls man av en alldeles speciell glädje, glädjen att vara flugfiskare och att få vara med, just här... just nu...

Em i vinterskrud.

Var är havsöringen på vintern?

Exempel från Emån

Text: Alf G Johnels

Foto: Pelle Klippinge

För ett kvarts sekel sedan publicerade Gunnar Svärdson en artikel under titeln "Lax och Öring i Em" (Information från Sötvattenslaboratoriet, Nr 7 1967). Denna skrift baserar sig på dagböcker rörande fisket i Emån, som förts av ryttmästaren Gustaf Ulf-sparre, legendarisk vårdare av den lika legendariska havsöringen i Em. Tyngdpunkten i det bearbetade materialet rör perioden 1950–1964, men omfattar också – fast med mindre detaljrikedom – tiden från mitten av 20-talet till 40-talets slut, sammanlagt en period på 40 år! Vid sidan av texten är dagböckernas innehåll redovisat i

tre figurer och inte mindre än 28 tabeller. Svärdsons skrift är än idag väl värd att läsas av alla med ett intresse i allmänhet för öring och lax. Det är beklagligt att den endast existerar som en stencilerad rapport. Idealiskt vore om en ny upplaga kunde komma till stånd, helst innefattande också material tillkommet efter 1964.

Svärdson har utnyttjat materialet på ett mångsidigt och intresseväckande sätt och presenterar en rad välgrundade slutsatser, som dock i det följande inte berörs närmare än i ett par fall. Istället kommer funderingar kring havsöringens förhållan-

de till sin miljö speciellt under vintern att testas med utgångspunkt från det i tabellerna sammanställda materialet i Svärdsons skrift. Vad som här följer leder i en del fall mer till vad som kan vara möjliga än säkra slutsatser; det handlar om en fortsatt diskussion där det är naturligt att gränsen för vad som är bärkraftigt i en fiskejournalns uppgifter stundom kommer ganska nära.

Av Svärdsons många intresseväckande resonemang minns man i våra dagar kanske främst konstaterandet att sportfisket under sommaren-hösten hade en selektiv inverkan på

öringbeståndet (laxen utgjorde under hela den studerade perioden endast en liten del av fångsten i Em). De tidigt ankommande individerna utsätts för fiske under längre tid än de sent anländande, vilket leder till att dessa under årens lopp decimeras mest inom beståndet och därmed i avtagande grad kan ta del i leken senare på hösten. Eftersom tiden för återkomsten till hemälven till en del är genetiskt styrd, minskade den andel av arvsmassan som ger tidigt ankomst inom beståndet i Em. På 20-talet började fångsterna i juli; i mitten av 60-talet fångades nästan ingen fisk förrän i september. Fiskestadgans bestämmelse att fisket skulle upphöra i mitten av september måste av den anledningen redan i början av 40-talet ändras så att säsongen varade september månad ut. I våra dagar ligger tyngdpunkten i fisket ännu senare.

Fisket har alltså undan för undan förskjutits närmare lektiden. Denna iakttagelse var då och är alltså av fundamental betydelse och bör beaktas i olika sammanhang, icke minst vid odling. Särskilt gäller detta i de fall då ingrepp i älvarna har satt den naturliga reproduktionen ur spel. För att bevara den naturliga tågordningen för fiskens återvändande till älvarna måste man vid höstens inläggning av befruktad rom ha tillgång till exemplar med olika ankomsttider. Detta gäller naturligtvis både lax och öring, men har först i sen tid och ofullständigt beaktats i existerande odlingsrutiner för våra lax- och öringsälvar.

Vårfisket dominerar fångststatistiken

I Em har omfattningen av fisket på sommaren-hösten under hela den registrerade tiden varit obetydligt jämfört med vårfisket. Åren 1950 till 1964 togs sammanlagt endast 470 havsöringar på hösten men hela 6173 under vårfisket! Trots de av alla fiskare välkända variationerna mellan år ligger antalet fiskar i fångsterna både höst och vår kvar i samma storleksordningar, fast med något vikande tendens. Men skillnaden i antal väcker förundran. Hur förklara att vårfisket ger 13 gånger så stor fångst som höstfisket.

Emåöringen är ju berömd för sin storlek; låt oss studera fångsterna vår och höst något närmare ur den synpunkten. Svårdson visar att medelvikten på dessa skiljer sig åt: på hösten var den 6,2 kg (!) medan vårfiskar-

Alf G Johnels är vetenskapsman och fram till sin pensionering verksam som professor i zoologi vid Naturhistoriska Riksmuséet i Stockholm. Vid sidan av många andra uppdrag har han varit ledamot av Fiskeristyrelsen, Världsnaturfonden och Svenska Sportfiskareförbundet. Sedan 1972 är Alf G Johnels ledamot av Kungliga Vetenskapsakademien och sedan 1982 också av Det Norske Videnskaps-Akademi.

Som engagerad lax- och havsöringsfiskare med mångårig erfarenhet från norska fiskevatten har Alf G Johnels skrivit boken "Lax- och havsöringsälvar i södra Norge" som utkommit på FiN:s förlag.

na vägde 4,5 kg i snitt, även detta en anmärkningsvärt hög siffra. Skillnaden är hela 1,7 kg. Som bekant minskar lekfiskar sin vikt under leken; Svårdson visar dock att lekfiskarna har en genomsnittligt mindre viktminskning fram till våren (högst 10% på kroppsvikten ger ca 0,6 kg) än den nämnda på 1,7 kg. Detta betyder att även om alla fiskar på vårfisket skulle ha deltagit i leken och därmed förlorat i vikt är ändå skillnaden på 1,7 kg mellan höst- och vårbestånden en realitet. Frågan är då vad skillnaden i medelvikt kan bero på. För det första kan hög dödlighet i den äldsta/storvuxna anparten av beståndet efter leken vara en faktor som drar ned medelvikten på ett restbestånd. För det andra kan en tidig utvandring av storvuxna individer verka i samma riktning. För det tredje: en sen uppvandring – efter tiden för höstfisket – av mindre individer har en liknande effekt. En kombination av sådana faktorer är trolig. En granskning av dessa omständigheter ger följande resonemang.

Svårdson berör kortfattat att en "icke obetydlig dödlighet – som rimligtvis bör drabba de äldsta (och största) exemplaren hårdast" bör inträffa mellan höst och vår. Detta måste påverka de överlevandes medelvikt. Men hur mycket?

Olika bestånd vår och höst

På hösten är andelen fångade fiskar på 10 kg eller mera 47 st, dvs så mycket som 10% av hela fångsten under perioden på 15 år. På våren tas unga riktiga rekordfiskar och andelen 10 kg eller mera är endast 16 st på hela

fångsten av 6173 exemplar (blygsamma 0,26%). En kalkyl visar att även om samtliga 10% i höstfiskets resultat tas bort (motsvarande en lika stor dödlighet före vårfisket) och dessutom en 10-procentig viktminskning avdras på medelvikten i den resterande höstfångsten (för vikt förlust efter leken) visar en beräkning av medelvikten på en drygt 0,5 kg högre siffra än under vårfisket. Alltså: en mortalitet beräknad för alla de största fiskarna plus en viktminskning på grund av ett 100-procentigt deltagande i leken av höstbeståndet orsakar en minskning av ett restbestånd. Men trots detta kvarstår en skillnad i medelvikt mellan höst- och vårbestånden på 0,5 kg att förklara. Den antyder något intressant, nämligen att man fiskar på åtminstone delvis olika bestånd under höst och vår.

Så till den andra möjligheten, som innebär en viktminskning i ett bestånd på grund av en selektiv, tidigare utvandring av större exemplar än av mindre. Svårdson redovisar för vart och ett av de femton åren mellan 1950 och 1964 i tabeller att det inte är någon som helst skillnad i tidpunkt för nedvandringen i relation till storlek i det bestånd, som fiskas på våren. Mediantiden, dvs det datum då halva årets fångst har tagits, är i praktiken densamma för hela fångsten som för de fiskar, som väger 5 kg eller mera.

Tillbringar vintern i ån?

Påståenden om att bestånden av havsöring till stor del tillbringar vintern uppe i älvarna har förekommit sedan gammalt. Detta nämns t ex av Iacob Sömme i "Örretboka" (1944), men bedömdes då som felaktigt. Senare har emellertid tanken återkommit. Bl a i boken "Fisk i Vann och Vassdrag" (Aschehoug, Drammen 1979) skildras hur hela beståndet av havsöring (och havsvandrande röding) på senvintern skulle vara samlat i hemälvens vattensystem. Här skulle alltså samtidigt befinna sig årets yngel, ungar av olika ålder samt individer, både lekmogna och andra, som varit ute i havet en eller flera gånger. Emellertid gäller detta förhållanden i Norge. Det ligger dock nära till hands att fråga sig om det av Svårdson sammanställda materialet skulle kunna ge en beläggning av hur havsöringen beter sig vintertid i Emån och möjligen beläsa den ovan ställda frågan.

Den första fråga, som man ställer
forts på nästa sida

Var är havsöringen på vintern?

forts från föreg sida

när det gäller fisket i Em är nog egentligen följande: vad ligger bakom den anmärkningsvärda skillnaden i antal fiskar mellan höst- och vårfisket. Vår-fiskarna är, som redan påpekats, 13 ggr så många. Uppenbarligen måste ett stort antal fiskar ha kommit in i ån efter höstfiskets slut. Beståndet, som man fiskar på våren måste vara flera gånger större än under höstfisket. Svärdson tycks utgå från att fisket på våren skett på individer, som föregående höst gått upp för lek. I någon mån motsägs detta på grund av den goda kvalitet på fisken som man mes-tadels har även på våren. Både den stora skillnaden i beståndsstorlek vår och höst och den antydda, lägre medelvikten på våren, diskuterad tidigare, skulle därför kunna förklaras av att mindre/yngre både lek- och gallfiskar (havsöringen anses inte alltid leka varje år efter den första leken) också kommit upp i ån för att övervintra.

Svärdson har alltså på ett överty-gande sätt visat att i det bestånd, som fiskas på våren, går större och mindre exemplar till havs med samma tåg-ordning. Någon skillnad i tid föreligger inte. Men vad händer egentligen med de fiskar, som verkligen deltagit i leken under hösten?

Större fisk vandrar ut först?

I samband med avelsfisket på hösten har fångats fisk med vikter mellan 2 och 13 kg. Under fyra år (1950 och 1953–1955) var medelvikten 7,2 kg på de 720 fångade exemplaren. Lekmogn- na individer finns alltså inom olika vikter och åldrar. Man har nog vid fisket sökt att blanda beståndet men ändå inte direkt försökt undvika de stora exemplaren. I samband med detta fiske har ibland märkningar fö-retagits. Åren då detta skett har jag inte kunnat utröna. Men Svärdson re-dovisar att "påföljande vår" 34 av dessa påträffats i ån. Det meddelas också att "ytterligare ett antal märkta har om våren återfunnits omedelbart utanför åmynningen". Hur många anges icke. Han drar slutsatsen att också dessa sannolikt övervintrat i ån. Så har nog varit fallet men likafullt har de undandragit sig vårfisket i ån genom tidig utgång. Och så till-kommer, som Svärdson skriver, att "oväntat" inte mindre än 14 exemplar har "omedelbart, samma höst, gått

ner ur ån och återvänt till havet". – Svärdson gör i detta sammanhang ett resonemang innebärande att speciella förhållanden som högt vatten-stånd och hög vattentemperatur i ån (hans diskussion i annat samman-hang om temperatur och vattenföring har stort allmänintresse!) skulle kunna leda till en sådan, onormalt tidig utvandring. Med anledning av detta skulle man emellertid förvänta en låg fångst under följande vår. Svärdson meddelar dock att så blev det inte. – Istället kan de gjorda iakttagelserna tolkas så att den fisk, som verkligen deltagit leken, där också de största exemplaren är representerade, efter förrättat värv börjar gå ut före de efter höstfiskets slut uppvandrade gallfis-karna. I en del fall kan så tydligen ske inte långt efter leken. Konsekvensen av ett sådant förhållande skulle då kunna vara att lekfisken till en bety-dande del inte kan tas under vårfis- ket. Detta stämmer bra med observa- tioner i Norge där man noterat att större fiskar startar utvandringen före mindre, ibland redan ett par veckor före islossningen. Följden av om de "större" (= lekfiskarna i resonemang- et ovan) går ut först blir just att medel- vikten på de återstående blir lägre. Slutsatsen blir att lekfiskarna är, om inte helt frånvarande, så dock under-representerade i vårfiskets fångster.

I detta sammanhang bör det också nämnas att märkningar visar att det endast är den från Emån utvandran- de smolten, som gör långvandringar till Östersjöns mer avlägsna kuster. Svärdson noterar att "den äldre öringen, som redan gjort en första havsrunda men återvänt för lek och märkts som avelsfisk, företar seder- mera ej så långa strövtåg. Återfynden ligger huvudsakligen vid kusten och kring Gotland." De finns alltså i åmynningens om inte omedelbara så ändå uppnåeliga närhet. Senare pub-likationer (t ex Report No 60, Institute of Freshwater Research, Drottning- holm 1982) visar att havsöringen vid de flesta svenska älvar visar en benä- genhet att hålla sig i hemälvens när- het även under livet i Östersjön; skill- naden mot laxens beteende med vid- lyftiga vandringar är stor.

Förskjutning av fiskesäsongen

En naturlig slutsats av ovanstående

resonemang blir sålunda att de låga fångsterna under sommar-höstfisket beror på att fisket då utförs på ett mindre bestånd än under vårfisket. I populationen ingår en del särskilt storvuxna, äldre individer, som ska leka under kommande höst, i en del fall för sista gången. Typiskt är att rekordfiskarna nästan alla har tagits under höstfisket och det är naturligt- vis ett skäl till att man inte ansett sig kunna upphöra med detta. Med tiden har fisket emellertid förskjutits till en allt senare tidpunkt av hösten. Som Svärdson uttrycket det: "Det sport- mässigt fina sommarfisket bar alltså i sig fröet till förintelse och beståndet förändrades under dess tryck." Den stora omfattningen av vårfisket häng- er samman med en sen uppvandring inte bara av ytterligare lekfiskar utan också av ett antal gallfiskar i olika storlek, som stannar över vintern och bildar en del av underlaget för fisket följande vår. Den utlekta delen av be- ståndet har en tendens till tidigare utvandring och undgår därmed åtminstone delvis att fångas under vårfisket. Så skulle det alltså kunna ha varit i Em under den tid, som om- fattas av undersökningen.

Till de många olika slag av omstän- digheter, som gör lax- och havsöring- fiske så intresseväckande, hör också det förhållandet att den ena öring- eller laxälven inte är den andra riktigt lik. Uppenbart är att resonemanget ovan inte kan gälla en rad mindre vat- tendrag, som under en torr sommar kanske förvandlas till rännilar men under höstregnen ger havsöringen tillträde för en hastig visit för leken. Längs Östersjöns kust finns många mindre vatten med en ibland ganska grov öringstam. På den svenska ostkusten går laxen inte upp i mindre vattendrag så den konkurrensen sak- nas. Hur det kom sig att öringen do- minerade så stort över laxen i Emån under den tid, som Svärdsons under- sökning omfattar – så är beklagligtvis inte fallet i dag – är en frågeställning, som vore värd en närmare analys. Tillsammans med malen är naturligt- vis havsöringen det främsta objektet för miljövården i Emån.

Öringen som art visar en enastän- de anpassningsförmåga till varieran- de förhållanden i vårt lands många sötatten, antingen de mynnar i ha- vet eller ej. Den gemensamma förut- sättningen tycks främst vara tillgång-

forts på sid 62

Fågelfällan

Vem har inte fastnat med flugan i bakkastet och irriterat slitit av tafsen utan att med en tanke bekymra sig om vad som händer sedan...

Text & teckning: Christer Danielsson

Jag hade lovat barnen att få följa med på fiske till helgen och förväntningarna var på topp när vi packade bil och husvagn och drog iväg på fredagskvällen. Målet var Hökensås där vi skulle sova över natten.

Lördagsmorgonen kom och vi gav oss ut till Björnsjön för en dags familjefiske. Det är ju medan barnen är små som deras framtida fritidsintressen formas. Det är nu vi kan lära dem umgås med naturen och skapa ödmjukhet och förståelse för allt levande, och redan medan de är små kan vi ge dem glädjen att känna förundran över den vakande fisken och spänningen att själva kanske lyckas kroka den. Det är vårt ansvar som föräldrar att lära barnen förstå och umgås med naturen och visa på levande alternativ i deras fritidsintressen som en motvikt till alla dataspel, videotittande och andra inneaktiviteter som vårt samhälle matar den uppväxande generationen med idag. Och som förälder och flugfiskare gäller det att föregå med gott exempel. Så länge barnen är små är ju allt som pappa säger och gör rätt och riktigt...

Det var ganska trögfiskat – som det ofta är en varm sommar dag – men jag lyckades till barnens förtjusning landa en regnbåge på en Prince-nymf. Fisken undersöktes och beundrades. Frågorna var många...

Men barn har svårt att vara stilla, och när jag efter en stunds fiske inte fått något ytterligare hugg, började de istället springa omkring för att utforska området runt vår fiskeplats. Här fanns fjärilar, trollsländor, kottar och fina pinnar och stenar som konkurrerade om deras intresse.

Själv bröt jag fisket för att ta en kaffepaus tillsammans med min fru. Vi lät oss väl smaka medan vi lyssnade till barnens förtjusta rop och skratt när de fann något riktigt spännande på marken. Allt andades frid, lugn och ro...

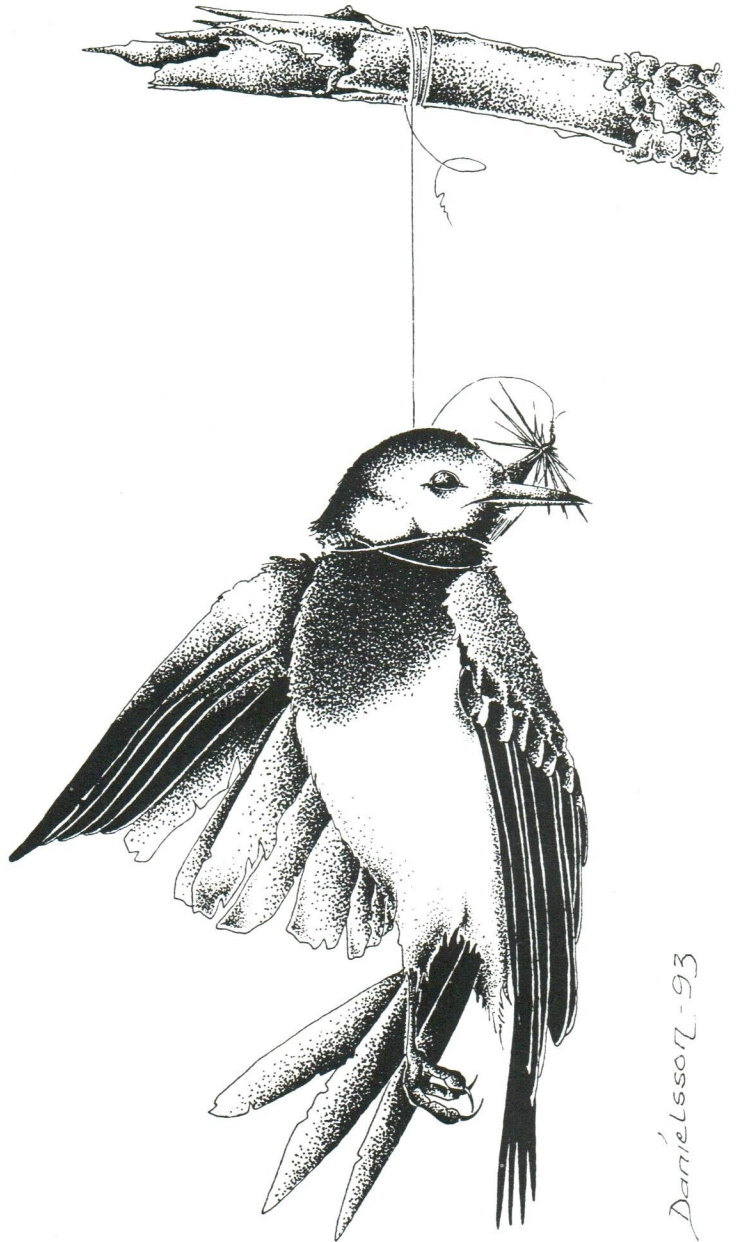
Men plötsligt bröts idyllen!

"Pappa, pappa! Det hänger en fågel uppe i trädet. Kom och hjälp den!"

Jag satte ner kaffekoppen och skyndade iväg för att se vad som stod på. Barnen kom snubblande och pratade i munnen på varandra. De drog mig i armen och pekade upp i en tall.

Det var en otäck syn som mötte mig. I en torr kvist hängde en död sädesärla omgiven av surrande flugor. Den hade upptäckt en "insekt" som hängt alldeles still i luften och därför var extra lättfångad. Kanske svängde den sakta fram och tillbaka i vinden. Vad fågeln inte visste var att insekten var en konstgjord torrfluga med en stump kvar av tafsspetsen. Någon flugfiskare hade i irritation slitit av den efter att ha fastnat i bakkastet – och därmed skapat en dödsfälla för fågeln.

Sädesärlan hade inte bara fastnat i själva flugan. I sina förtvoolade försök att komma loss, hade den sedan snott in sig i tafsnylonet och till slut strypt sig själv till döds.

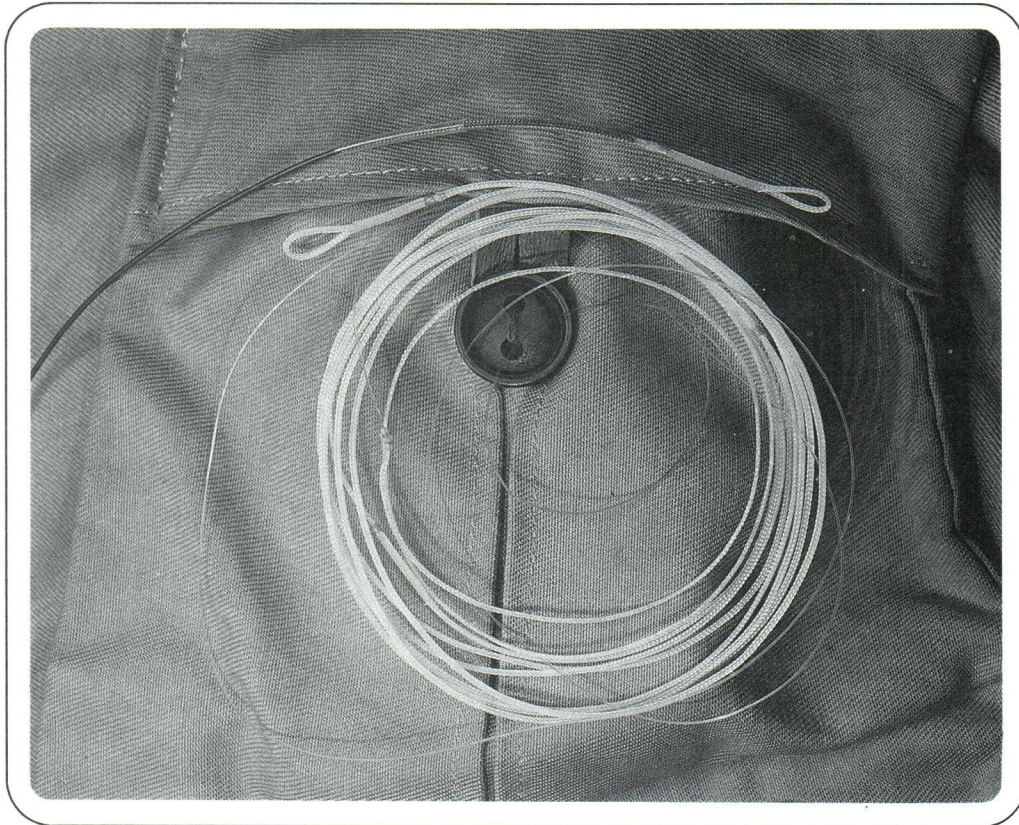

Det var som sagt ingen vacker syn, och barnens reaktioner var starka. Varför var en del flugfiskare så elaka och dumma att de lät flugorna sitta kvar i träden. Det är ju farligt för fåglarna som också äter insekter. Förstår de inte det?

"Nej, flugfiskare är inte elaka", svarade jag. "Men en del flugfiskare är nog ganska dumma i den meningen att de inte tänker sig för. De har troligen aldrig ens reflekterat över att en liten fluga uppe i ett träd kan vara farlig för någon."

"När vi blir stora och blir flugfiskare ska vi aldrig låta några flugor sitta kvar i träden", konstaterar barnen samstämt. "För vi vill ha fåglar som sjunger och som kan flyga omkring och hämta hem mat till sina ungar. Fågelungarna blir ju ledsna om deras mamma eller pappa inte kommer hem mer."

Sens moral! Jag tror inte att någon av FiN:s läsare upplever sig som "elak" flugfiskare. Men vi kanske allesamman känner oss lite "dumma", för att använda barnens språk. För vem av oss har inte någon gång slitit av tafsen då flugan fastnat i bakkastet – och inte med en tanke bekymrat sig om vad som händer sedan...?

Flätade tafsar – så gör du dem själv

Av Henrik Larsson

Flätade, taperade tafsar har under senare år blivit allt mer populära bland flugfiskare, och det med all rätt. Givetvis finns det fortfarande många som föredrar vanliga nylontafsar, men i det stora hela ger den flätade tafsen flera fördelar, bland annat bättre överrullning, mindre "minne" och den kan dessutom fås i olika sjunkhastigheter från flytande till extra snabbsjunkande.

Det finns ett flertal olika tillverkare av flätade tafsar. Dessa skiljer sig inte alltför mycket i utförande och priserna ligger mellan 50 och 100 kronor. Jag skall här beskriva hur du på ett enkelt sätt kan tillverka dina egna taperade flättafsar. Fördelen är att du själv kan bestämma längd och tapering. Det hela går tämligen fort och priset blir bara en bråkdel av vad du betalar för en köpetafs.

Tekniken går i korthet ut på att man använder tre olika grovlekar av jämntjock, flätad nylon som man skarvar

samman till den önskade taperingen. Den här metoden har funnits beskriven tidigare, men första gången jag stiftade bekantskap med den var under en fjällfiskekur, då min fiskekamrat Bengt Thörnwall från Katrineholm hade en tafs som sträckte förträffligt. Då fick jag lära mig hur man tillverkar en sådan. Jag har sedan ändrat lite här och där i utgångsreceptet och kommit fram till en egen variant som jag presenterar här. Det är som sagt en enkel procedur. Du gör en tafs på tio minuter och kostnaden blir blygsamma 4–5 kronor.

Du behöver tre olika grovlekar flätad nylon, och jag har funnit 35 lb, 25 lb och 15 lb vara lagom. Sådan nylon finns bland annat att köpa hos Fly-Dressing i Huskvarna. Längdförhållandena mellan de olika tafsdelen är det som styr hur tafsen uppför sig. En bra grundregel är att låta 35 lb och 25 lb bitarna vara lika långa och 15 lb biten halva den längden.

Själva skarvningen går till så att de tunnare flätbitarna sticks in i de tjockare. Börja med de två grövre bitarna. Klipp 25 lb biten jämn och bränn den försiktigt i ena änden. Rulla den sedan snabbt mellan fingrarna medan den fortfarande är mjuk så att den blir spetsig. Se till att det inte finns några spretiga fibrer. För in den spetsiga änden i 35 lb biten. Det kan vara lite knepigt innan man kommit på tekniken, men pressa ihop den grövre diametern på längden så blir hålet större. Då brukar det gå bra. Trä de två delarna cirka 2 centimeter i varandra. Nu spretar troligtvis fibrerna i 35 lb biten i ändarna, men det gör inget för tillfället. Fortsätt på samma sätt genom att spetsa 15 lb delen och för in den i den bit som är 25 lb.

Nu behöver vi en bit vanlig tunn nylonlina. För att inte de båda skarvarna ska fransa upp sig, slår vi en så kallad nålknut runt dem. Drag åt knutarna ordentligt – utan att för den

skull dra samman själva tafsens och klipp av allt "spret" så nära knutarna som möjligt. Säkra därefter skarvarna med en liten klick Aquaseal och arbeta in det med tummen och pekfingeret. Alternativt kan du använda en liten droppe Lock-Tite snabblim. Tar du för mycket går limmet även utanför skarven på grund av kapillärkraften.

Så återstår bara att med en kirurgknut fästa en bit 0,35 mm nylonlina i spetsen på flättdelen – och din grundtafs är färdig. Här följer ett förslag till en bra allroundtafs: 80 cm flätad 35 lb, 80 cm flätad 25 lb, 40 cm flätad 15 lb, 50 cm 0,35 mm nylonlina, 50 cm knytbit av 0,25 mm nylonlina plus spets – vilket ger en tafs på cirka 3,5 meter.

På marknaden finns olika system för att snabbt kunna byta mellan olika tafslängder och sjunkhastigheter genom att ha öglor på tafs respektive änden på fluglinan. Att förse dina tafsar med sådana öglor är tämligen enkelt. Gör öglan till fluglinan genom att klippa av en decimeterlång bit flätad 35 lb. Bränn den och rulla änden spetsig. Stick sedan in den i sig själv så att det bildas en knappt centimeterlång ögla. För att vidga ingångshålet kan man använda en grov nål. Trä in den spetsiga änden cirka 1,5 centimeter och slå en nålknut och limma. Öglan fästs sedan till fluglinans spets genom att man för upp den 6–7 centimeter och säkrar den med ett rörlås. Den kan alternativt limmas på plats, eftersom den ska sitta permanent.

Så återstår att göra en motsvarande ögla i grovänden på din flätade tafs. Tafsens fästs därefter i linan genom att linöglan sticks in i tafsöglan och tafsens dras genom linöglan.

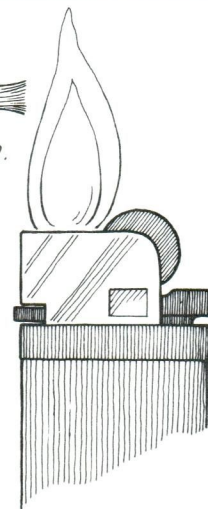
För att få ett komplett system av tafsar är det lämpligt med fyra olika varianter:

- En tafs som du håller väl infettad för torrfluge- och nymffiske.
- En oimpregnerad tafs som då blir intermediate.
- En tafs där du trätt in centimeterlånga bitar av blytråd med en decimeters mellanrum och fäst med Aquaseal. Den blir långsamt sjunkande.
- En snabbsjunkande köpetafs av valfritt fabrikat, som du förser med en ögla i grovänden så att den passar in i ditt system.

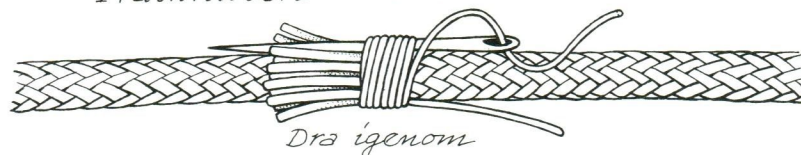
Med denna uppsättning flätade tafsar fiskar du sedan från ytan och ner till 2–3 meters djup, och det tar bara ett ögonblick att byta till ny tafs allt efter att fiskeförhållandena skiftar. Den tid är förbi då man hade med sig ett spö med flytlina och ett med sinktip eller sjunklina – eller en massa reservspolar med olika linor.

Värm den flätade, tumöre dimensionen (1a) och rulla den omedelbart spetsig (1b).

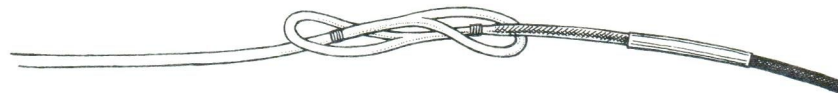
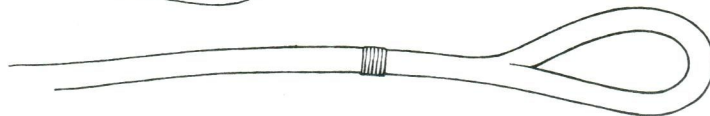
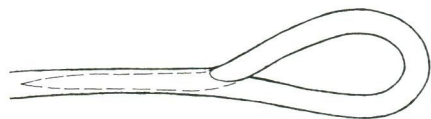
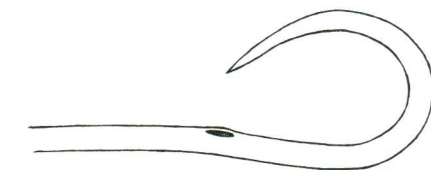
För in spetsen i den grövre flätade delen (2). Säkra med en nålknut (3) och trimma alla utstående fibrer. Fixera med lim.

Nålknuten

Gör ett hål med en grov nål. Vik en ögla, stoppa in den och linda en nålknut. Trimma utstående fibrer och fixera med lim.

Sammankoppling av tafs och lina

Laxsmittad öringfiskare

Nyfikenhet på nytt leder ibland till smått trassliga dubbelförhållanden. Men sådant bör väl vara tillåtet inom flugfiskeriet?

Text & illustrationer: Thommy Gustavsson

Några år har gått sedan jag första gången rullade in i Orkladalen. Kaffe och detaljerad lägesrapport hos Janne, som den sommaren häckade vid älvens övre delar, gjorde att vi nådde vårt mål först efter midnatt.

För sent att väcka värdparet som stod för bostad och inte kunde vi i det svaga ljuset finna någon nyckel insmugen kring ytterdörren. Det blev att gå brandvakt. Natten var klar och isande kall men förmådde inte kyla ned den fiskefeber som arbetats upp under resans gång. Rapporter vi snappat så här långt skvallrade om fisk i älven och gynnsamma förhållanden.

Sova i vadarbyxor

Alltså – vadarbyxor är varmare att tillbringa natten i än att huttra i en fullastad bil och dessutom skulle vi kanhända komma i kontakt med lax redan denna första natt. Inte så dumt med en smakstart den värdefulla vecka jag beslutat försaka öringfisket för att pröva på laxditot.

Visst, laxfisket har då och då genom åren kommit i min väg och en del fisk bärgats också av mitt spö men detta var faktiskt första tillfället att pröva på vårt västra grannlands atlantvandrare.

Att ge sig på en totalt främmande pool, eller høl, för första gången i nattligt skumrask är något jag gärna avråder från, efter egna erfarenheter. Möjligen något för en erfaren laxfiskare men annars bara dumheter som nybörjare likt mig själv företar sig. Dåligt ljus, tvångströja över hela kroppen, ett spö som är sådär sex fot för långt och häktar fast i omgivningen så snart man rör sig. Plus alla naturformade stenar under filtlösa fötter som gör att man något börjar tvivla på sin kontroll över tillvaron. Dessutom rinner ju älven åt fel håll... hur som helst, högerarmen hamnar inte närmast vattnet... I klartext – skitsidan av älven för den som inte lärt sig dirigera lina med laksestang!

Kontakt med lax blir det sparsamt med genom natt- och gryningstimmar, bara vid något tillfälle får Pelles fluga en brutal kyss av fisk på gång. Själv jobbar jag snart mest för att hålla värmen och fördriva tiden tills vi får tillträde till vårt logi. Min kontakt inskränker sig till sten, sten i vattnet och strandkonings kantiga sprängsten som får kroppen att ömma och skifta färg i stil med morgonhimlens nyanser.

Vi fiskar fram mot klockan fem innan lusten och hoppet helt falnar och vi somnar på älvkanten i full mundering. Fyra timmar senare står solen högt på julihimlen och genomlyser ögonlocken. Det är allt annat än kallt. I själva verket är vi dyngsura av svett innanför neopren och klädlager. En lätt känsla av illamående – vilket sovande under öppen sol gärna medför – förhöjer inte värdet i preludiet till Den Stora Laxveckan.

Tacka vet jag öring!

I takt med att dagarna rinner förbi växer också känslan av uppenbar felsatsning att offra en hel vecka på den lax som konsekvent undviker flugan. Denna dumma fisk som i få stunder av närvaro (eller frånvaro?) plockar åt sig något förbisvepande utan att ens ha förmågan att äta detta. Tacka vet jag öring! Man vet att den finns där och man kan ofta räkna ut vad den tar i munnen för att växa till sig på.

Det är en tröst att älv dalen är vacker, med sina vita gårdar klättrande längs gröna branter. Morgnarna – denna okristliga tid för en notorisk öringfiskare – är stämningssmättade när solens strålar arbetar sig allt längre ned efter västra dalsidan för att slutligen lösa upp älv dansen över ångar och vatten. Hjärtat hoppar till litet de gånger en lax på gång krossar brekkets, nackens, silkesläta yta och tänder förhoppningar. Bara tanken – nyanländ från Grönland, Färöarna...

Rutinerade Pelle plockar en och annan fisk, lusad eller näst intill. Annars inget. När så en natt på ett nytt föreningsvall jag utvadad till bröstet lutar mig bekvämt mot strömmen och sjunker in i drömmar om svärmande sländor och smörblommegula öringar, störs sömnen. Jag rycker till av vad som uppfattas som en väckarklockesignal.

Rullen har gett ifrån sig några knarrande meter lina och armen reflexmässigt åkt upp för att kroka "öringen". Den första vakna känslan blir hur flugan slipper ut mellan käkarna och sedan ett tomt ingenting med ett konstaterande att där seglade årets chans bort. Flugan hade säkert hängt några minuter i det halvslacka vattnet när en lax fann sig föranlåten att undersöka tingesten närmare. Om vattnet varit litet snabbare och jag sovit aningen djupare hade fisken troligen kroat sig själv. – Vilket sportfiske!

forts på nästa uppslag

Hvalre 9,0 kg, 76 cm
fangad 17 juli 1992 kl. 00:45
i Fella, på sub 1" Sports Tail

Wenning Gustafson

Laxsmittad öringfiskare

forts från föreg uppslag

Gåtfullheten lockar

Vad som lockade till förnyade försök på norgelaxen följande år är svårt att helt precisera. Särskilt som man lämnat älven i ett svårartat tillstånd av leda. Anblicken av dessa gåtfulla djur i deras blankaste dress eller kanske insikten om att faktiskt också laxfisket har ett fascinerande innehåll utöver krokande och körande av fisk.

Ytterligt sällan och bara när omständigheterna är riktigt frikostiga händer att en lax hänger sig på en fluga vilken som helst. Något som ibland hävdas av grannar inom flugfiskarskrået. Av någon anledning finns behov att försvara sina preferenser gentemot honom på andra sidan staketet, vilket lätt leder till vulgäruppfattningar.

Nyfiken på nytt, efter flitigt umgänge med öring och harr, mötte jag Orkla under hyggliga förhållanden. Naturligtvis var vattenföringen inte riktigt bra, det är den aldrig, men det var fisk på älven och en hel del noteringar i fångstprotokollen. Därtill borde "försynen" löna ens slit med utdelning i form av fisk den här gången. Förr eller senare borde man väl åtminstone hamna i vägen för tillfälligheter, om inte annat få en slumpfisk.

Förlösande lax

Skvalvatten av mindre intresse betraktade jag det snabba stryk jag fiskade bara därför att jag sett erfaret folk göra så. För snabbt att ens hinna tända en rök under kastets utfiskning. Skulle ägnat det litet intresse vid öringfiske.

Just som ledan slagit klorna i sinnet och jag blivit övertygad att flugföringen var helt på tok, rasslade det till i rullen. Norsklaxen tog några raska meter i vändan mot ståndplatsen.

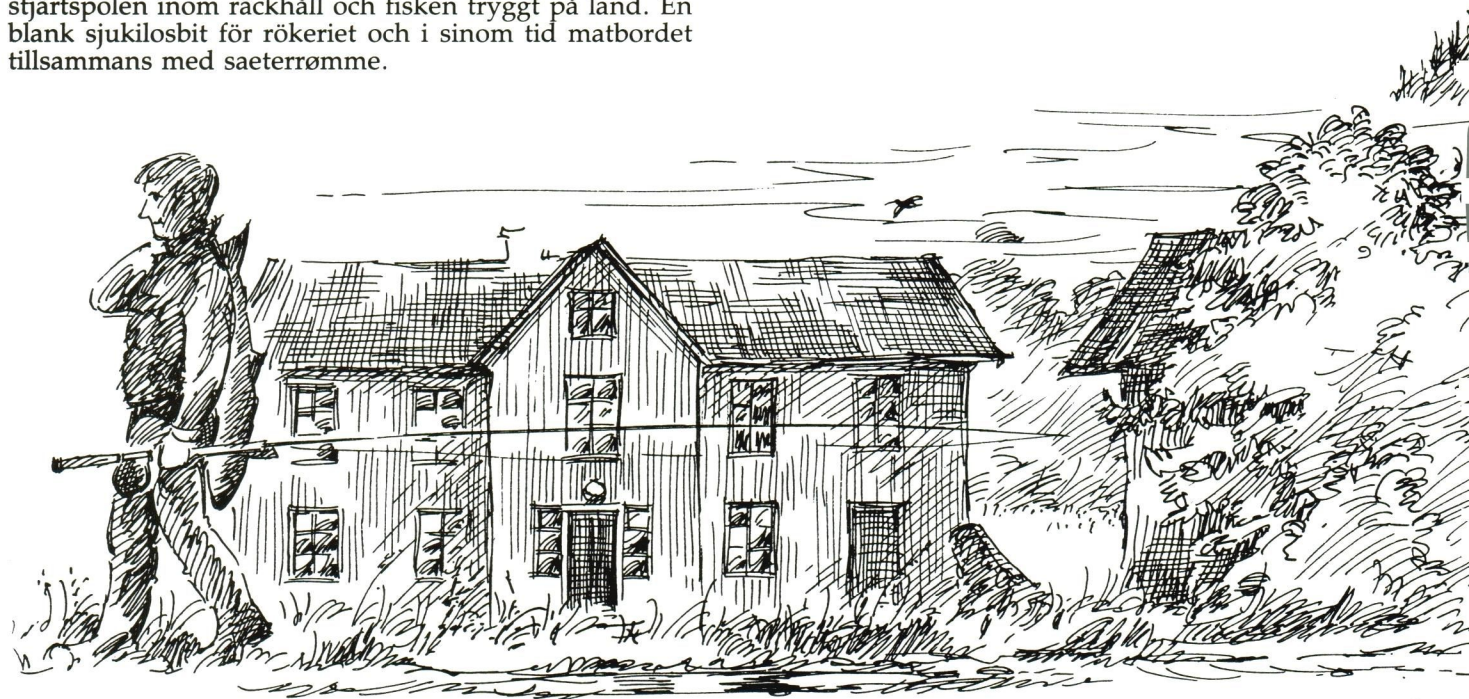
Det bara var så – lax på kroken, utan krusiduller. Och när man minst anat.

Utän större besvär, med litet lagom dramatik, kom stjärtspolen inom räckhåll och fisken tryggt på land. En blank sjukilosbit för rökeriet och i sinom tid matbordet tillsammans med saeterrømme.

Första laxen verkar förlösande, resten av veckan ger ytterligare atlantfarare i nypolerat silver, trots knackig kastteknik. Som väl är finns här och där en inre strömkant möjlig att fiska rätt genom måttliga linlängder. Och ibland utgör uppenbarligen en fluga stripad över snabbströmmen också en lockelse.

Vattenföringen avtar men ger ändå mitt sällskap ett hyggligt fiske, med urskiljbara tagperioder sen morgon, lunchtid och framförallt kväll. Medan de mörkaste timmarna trots finväder fiskar dåligt. Undantaget då en fisk jag fastnar i vid ettiden på natten. Den går lugnt upp och exponerar halva kroppen i ett månbelyst blankglid efter en storsten. Sjunger ned – och några ögonblick senare förmedlas den där sköna tyngden av fast fisk genom lina och spö. Ett ögonblick i klass med det när man äntligen fått

den där skygga öringen som slutar vaka innan man ens hinner komma till kast att plocka ned torrflugan i godan ro. Honfiskeriet är medgörligt och låter sina nio kilon tröttna inom färre antal minuter. Kanske hon avverkat en del vatten denna natt.

Någonstans har jag hört eller läst att en lax skall landas inom samma antal minuter som sin vikt i kilon, eller var det det dubbla? Sådana riktvärden måste vara rent nonsens. En fisk av samma format som den nyss refererade var offervillig nog att ta min fluga den gudsförgätna sommar som varit och levde rövare på ett helt annat vis. Tog lina och varenda tum av den långa backing jag aldrig helt synat och tvingade till hinderlöpning, trädklättring och simning innan den motvilligt lät sig bökas upp ur ett bakvatten.

Lax- eller öringfiske i framtiden

Valet mellan lax- eller öringfiske kommer kanske helt enkelt att avgöras genom omständigheter som är illavarslande för laxens framtid. Säsongen 93 blev på många håll i Norge den sämsta i mannaminne. Sen och sparsam uppgång fick många att i förtid lämna älvdalarna utan att ha haft så mycket som en känning från den åtråvärde.

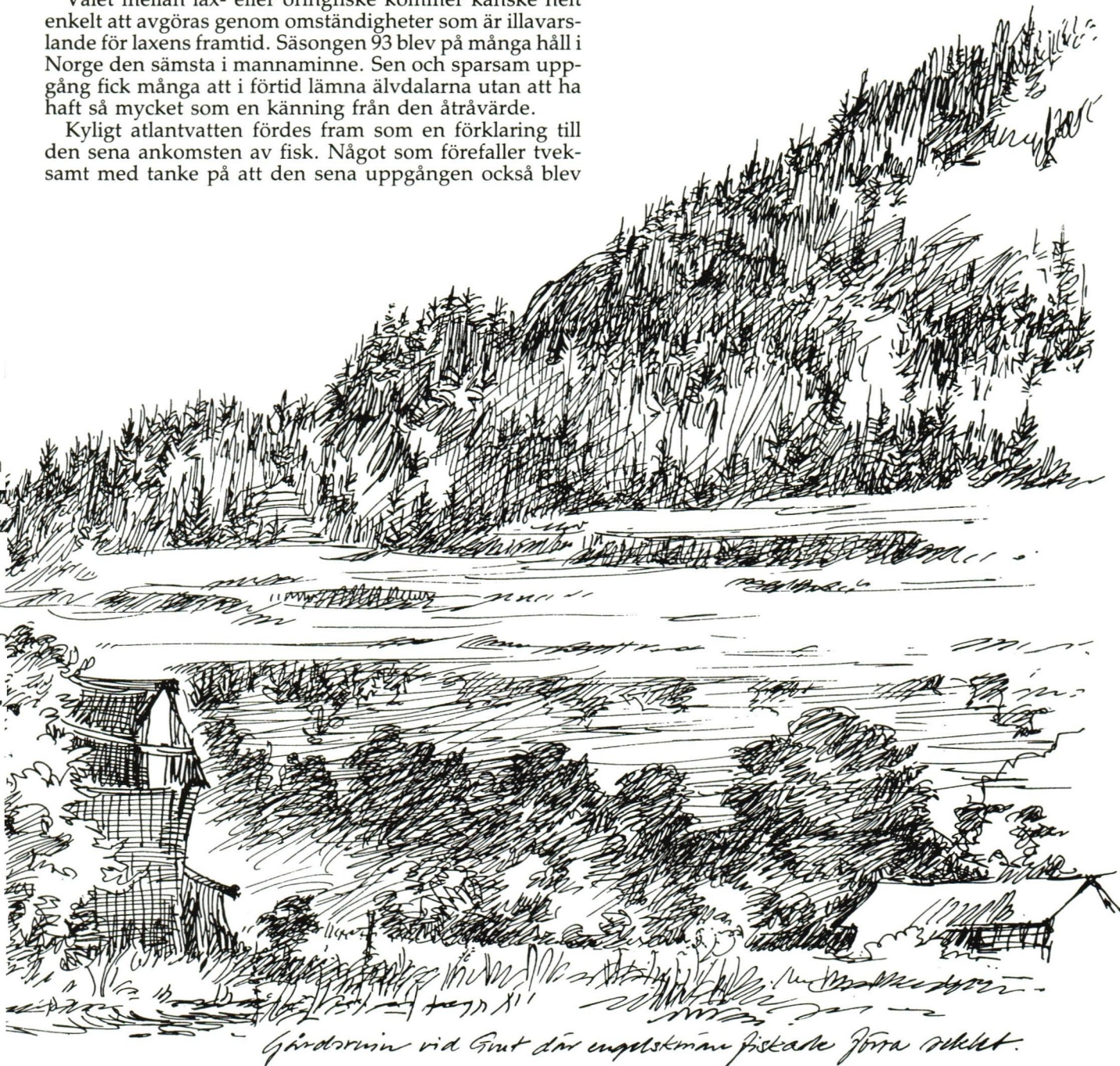
Kyligt atlantvatten fördes fram som en förklaring till den sena ankomsten av fisk. Något som förefaller tveksamt med tanke på att den sena uppgången också blev

osedvanligt liten. Tror då mer på teorin om att vi nu börjat se verkningarna från kassodlingarna längs kusten. Fiskodlingarna skapar en abnorm tillväxt av antalet havslöss (vilket vi känner till från bl a Irland) som i mängder belamrar laxsmolten och helt enkelt tar kål på denna.

Odlingslaxen som en gång troddes leda till minskat tryck mot vildlaxen, även om den som rymling utgjorde en genetisk fara, kanske leder till en decimering av naturbestånden till en nivå att dessa inte längre blir ansvarsfullt att fiska på.

Om laxsäsongen 93 utgör en tillfällig parentes eller om positiva åtgärder vidtas kring odlingsverksamhet och det hypereffektiva yrkesfisket blir inte valet mellan lax- eller öringfiske svårt för min del. Jag väljer båda.

Problem uppstår först när det kommer till hur fritid och pengar skall disponeras. För en sak är klar – laxfiske är att spela högt med sina lästräknade semesterdagar.

Gårdarvinn vid Gnut där engelskman fiskade förra året.

Harrfiske med hårmugga

Text & illustrationer: Leif Elvebakk

Sadeforsen i Laisälven är lång och brant. Den bullrar fram genom frodig granskog och stänker fukt över strändernas gulkavle och vide, ända in i skogsbrynet där kanelrosorna trängs mellan grova stammar när fukten. Vattnet slutar gradvis skumma och forsen ebbat ut i ett kilometerlångt ljust sel där stränderna bildat höga brinkar med breda terrasser. De gröna terrasserna eller raningarna brukades under generationer som slätterängar men nu tätnar och sprider sig videdungarna för varje år medan ängsblommorna och örterna får allt mindre ljus och livsrum. På södra stranden, vid selets ungefärliga mitt slutar ranningen i en udde där björk och en växer längs brinkens krön men i viken bakom udden blir den branta brinken flackare och genom videsnåren går en stig upp mot krönet. Följer man stigen upp blir sikten fri över selet och grundet mitt emot där öring och harr under ljusa sommarnätter samlas för att beta kläckande nattsländepuppor.

Det var på kvällen den 17:e juli och jag hade lagt båten bland strandvidet bakom udden. Vädret var klart och kyligt, den bitande kalla västliga vind som blåst hela dagen hade mojnät.

Jag åkte hit med förhoppningen att nattsländorna skulle kläcka under den korta natten, men kvällskylan lovade en så kall natt att ingen puppa kunde förväntas våga färden upp till vattenytan. Dagens fiske under Sadeforsen gav, efter ett ihärdigt nötande, tillräckligt för ett stadigt mål mat, krokad på en oansenlig liten harörenymf kunde jag hala in den starkt försenade middagsmaten.

Det oroliga vattnet under forsen ger oftast ett bra fiske men då den kyliga fjällvinden rinner ned längs dalen blir älven ofta svärfiskad och vattnet mellan Sadeforsen och selets slut lever då upp till sitt rykte som varande nyckfullt ur fiskesynpunkt. Gott om öring och harr finns det nog alltid i selet, problemet är oftast att hitta lämpligt giller. Vid ett tillfälle var vi tre man som under två dygn bara lyckats fånga ett par fiskar och vattnet verkade helt dött. Av en händelse råkade jag byta till en imitation av en skogsmyra i krokstorlek 18 och på

kort tid togs då från samma plats all den fisk vi hade behov av och alla vägde runt halvkilot.

Hotet om att, i brist på timjandof-tande harr, tvingas dinera på pilsnerkorv var avvärijt och elden under grytan

var så väl tilltagen att den trängde undan råkylan som alltsedan middagsmattid gisslat både människor och djur. För stunden kunde ändå inte blåst, kyla eller dåligt fiske stämma sinnet i moll, grytan med nykokt harr väntade på att avnjutas. Om älvens fasta, feta harr pinfårsk sjudes så kort tid som möjligt med bara salt som krydda, skänker den även gourméné en god stunds fröjd och överglänser all världens konstfullt kryddade korvar.

När jag vaknade på morgonen var det så kallt att fukten frusit till isbark på tältduken och medan isen i kaffepannan tinade över spritköket hörde jag kraftiga plask från stranden mitt emot. En försiktig titt genom tältöppningen avslöjade en älgko med sin kalv som i knähögt vatten spanade upp och ned längs älven som en fotgängare vid en motorled. De ändlösa betesmarkerna i vildmarken mellan Laisälven och Vindelälven lockade tillräckligt för att få henne att korsa

älven med den ännu ganska späda kalven. Ljuset silade gult genom den lättande morgondimman när kon med klippande öron och med kalven i släptåg simmade mot mig. När hon kommit närmare måste hon ha anat att jag fanns där, för ett tiotal meter från stranden ändrade hon riktning, fortsatte nedströms och tog land i viken bakom udden medan kalven aningslöst sprang tätt intill tältet. När de passerat kunde jag återgå till köksbestyren. Strax var det becksvarta kaffet klart och fick tillsammans med kall fisk och knäckebröd bli en snabb och god frukost.

Båten följde med strömmen medan en buskig torrfluga guppade i vattnet bredvid. Torrflugan bestod av en kroppshacklad nattsländeimitation med lätta hackelfibrer som vinge. Storleken hade jag ökat efterhand och bäst fungerade den på Mustads lätta långa krok 94831 storlek 8 eller 10. De sk varianterna fungerar dåligt som fiskfinnare så här långt i norr, men

den här flugan, lurvig och ful, verkar nog rätt spännande där den flyter högt på vattnet och ofta går fisken upp som små tumlare för att beskåda märkligheten. Ståndplatsen är röjd och där kan fisket koncentreras med andra flugor.

I en djuphölja slår en grov öring men jag hade ingen tanke på att försöka överlista den höljans neurotiskt misstänksamma invånare. Många timmar har jag spenderat på öringarna i höljan och alla tänkbara giller har jag använt. Flugor av alla färger och former har testats men det längsta jag kommit i försöken att beveka deras kräsenhet är när någon av dem nedlätit sig att vifta med stjärten över ytan. Mätt på de harrängel som trots faran också trivs i höljans spakvatten, låter de sig inte luras av något för mig känt luder.* Vid ett annat tillfälle skall jag komma tillbaks och då ska flugasken vara laddad med färska och förhoppningsvis oemotståndliga attraktioner.

Jag närmar mig slutet av selet där vattnet rinner snabbare och kan inte motstå lusten att försöka lura någon

av de harrar som bakom stora botenstenar och i lä för strömmen betar larver och nymfer. Att de finns där tvivlar jag inte på men de låter sig inte luras av mina mödosamt hopknåpade flugor. Just på den här platsen upplevde jag för ett par år sedan en märklig fiskedag, dagsländor av olika arter svärmade den varma eftermiddagen och beväpnad med en imitation av fjällåsländan hade jag ett fantastiskt fiske. Fjällåsländan var bara en av de arter dagsländor som svärmade, men fisken vägrade sparsmakt att acceptera andra imitationer. Enstaka större sländor lade sina ägg och till och med dog på vattnet utan att ätas, allt medan min falska slända tycktes framstå som oemotståndligt läcker.

Utan att ha lyckats avslöja fiskens menu fick båten driva vidare. Det kalla klara väder som rätt under morgontimmarna ändrades till den vanliga grämelenheten och isande snålblåsten och inte skingrades det tilltagande missmodet av att en och annan mindre harr lurades avsmaka diverse

forts på nästa sida

Harrfiske med hårmygga

forts från föreg sida

imitationer. Det är inte så vanligt att i juli tvingas falla ned mössans öronlappar, det är inte ens vanligt att behöva ha öronlappar på mössan den årstiden, men medan lerjordarna i Skåne sprack i polygoner av torka och hetta fick vi i norr damma av vintermössorna och knyta fast dem hårt under hakan.

Med den förstockade envetenhet, som bara den entusiastiska sportfiskaren förmår mobilisera, byttes flugor med blåfrusna fingrar. Jag hade då bara kommit någon kilometer nedströms Sadesalet och tanken på att, som planerats, låta båten driva ända ned till Granselet hade förlorat mycket av sin lockelse. Invid norra stranden där vattnet gröpt en hölja bakom en sten bytte jag slutligen till en imitation av en för mig okänd insekt. Jag hade sett den i stort antal några dagar tidigare vid Luspeforsarna. På barrträden invid älvstranden satt de stora som hästmyror slött och stilla med vingarna platt lagda på ryggen. Jag band ett par imitationer och försökte forma den krumma profilen och de rödbruna benen efter bästa förmåga, men trodde inte att de skulle komma till användning. Fisken i älven är allmänt välnärd och sin huvudsakliga föda väljer den band bottenlevande nymfer och larver. Att "min" insekt skulle intressera fisken fanns det ingen anledning att tro, men i brist på bättre idéer lät jag flugan följa strömmen. Den sjönk nästan omedelbart och med måttligt intresse lät jag den driva vidare. Något påslag kunde jag vare sig se eller känna, fisken måste ha varit så fast övertygad om det riktiga i valet av byte att den kroat sig själv. Jag visste att den var stor och halade in löslina allt vad jag trodde spetsens 0.14 mm skulle hålla.

Jag vet inte om det gäller generellt för arten, men harrarna i älven, om de är riktigt stora, verkar inte bekymrade av kroken i munnen, inte i förstone, de följer med och hjälper till med intagningen. Det verkar nog ofattbart att någonting kan hota den suveränitet de i kraft av sin storlek skaffat i konkurrensen med artfränderna. Själv tilliten verkar vara så stor att de tycks kunna kosta på sig att låta den lede fienden hållas första rondan.

Jag visste innerligt väl vad det bekräftligt ringa motståndet betydde och tog in lina så länge jag kunde. Först vid 5–6 meters avstånd kom första rusningen men det fanns inte

något som tydde på panik bara en jämn linavgång. Som väntat lät den sig ånyo halas närmare men i stället för att åter rusa gick den lugnt och behärskat från sida till sida. Så länge fisken rör sig förbrukar den energi och även om det inte innebär stor ansträngning att lägga bredsida mot strömmen och låta sig föras nedåt så irriteras fisken och rörelserna blir efterhand häftigare och därmed energiförbrukningen större.

Att det här var en grov harr behövde jag inte tvivla på, fortfarande lugn och säker gick den sina vändor och först när den anade att den irriterande tingesten i mungipan kunde bli dess bane började panikrusningarna och stångandet mot botten.

Inte ens sedan fisken lyckligen bär-gats och avlivats ville jag tro annat än att den tagit min udda fluga för en myra. Då jag bättre förberedd men från samma plats kroat ytterligare en stor harr förstod jag att min imitation var något alldeles extra – i varje fall den dagen. Utan att misstänka försåt fortsatte harrarna att äta min fluga. Alla var stora och då fyra fiskar tyngde fiskeväskan och när lika många fått gå tillbaka till sitt element för att be-grunda sina misstag, avslutade jag fisket.

Under en stor lurvig gran och i skydd från vinden som vispade grenarna och störde vattnet, ångade den resans sista kok med färsk harr. I grytan vrider sig fisken och fordrar mer vatten, men används för mycket vatten eller onödiga kryddor går de naturliga smakämnen liksom smaken av rök förlorad och med dem en stor del av måltidens särprägel.

Trots vind, högvatten och kyla, förhållanden som var för sig kan vara förödande för fisket, hade dagen varit ovanligt lyckosam men omständigheterna lockade inte till någon fortsatt färd ned längs älven. Naturligtvis ville jag så snabbt som möjligt prova om min nya fluga fungerade vid andra avsnitt av älven och om den så gjorde skulle det bli intressant att få veta under hur lång period den fungerade, men säsongen skulle räcka länge än och nöjd med dagens resultat beslöt jag att lämna älven för den här gången.

Det visade sig efterhand att flugan fiskade bra och vissa dagar mycket bra under hela återstoden av juli och även några dagar in i augusti. Jag hade då använt den på skilda platser i

Laisälven, från Björklidens skiftesgräns ovan odlingsgränsen i norr till gränsen mellan Norr- och Västerbotten i söder, med andra ord hela den sträcka av älven som ingår i Laisälvens fiskevårdsområde.

Nestorn bland ortens flugfiskare, tillika tillsynsman för den cirka 3 mil långa älvsträckan, Holger Landström kunde inte påminna sig att en landlevande insekt tidigare under så lång tid förekommit så ymnigt att den i så hög grad påverkat fisket. Olika teorier provades, men vi antog att förklaringen låg i den egendomliga väderlek som rått under våren och sommaren. Under en stor del av maj och under nästan hela juni var det ovanligt torrt och varmt. Väderomslaget kom före midsommar och den långa period av kyla och vind som följde var lika ovanlig. Det kalla vädret efter midsommar missgynnade klart kläckningarna av natt- och dagsländor medan den tidigare varma perioden kunde ha gynnat vissa landlevande insekters kläckningar.

Teorierna visade sig hålla bra när jag fick "min" insekt artbestämd. Det visade sig att insekten var en mygga, en hårmygga. Vi fann det svårt att acceptera beteckningen mygga om en insekt av det formatet och tyckte att det räckte gott med de normalstora vi hitintills fått lära känna, men arten är uppenbarligen helt harmlös och dessutom allmän över hela landet. Hårmyggan i fråga lägger sina ägg direkt i förnan där de utvecklas till gråsvarta, halvt genomskinliga larver. Fullt utvecklade är insekterna 10–15 mm långa, med svart kropp och rödbruna ben. Myggan kläcks varma sommar-dagar och är normalt en dålig flygare.

Med de kunskaperna i ryggen var det lätt att tänka sig en masskläckning under den tidiga varma delen av sommaren och att det kalla väder som sedan följde negativt påverkade insekternas redan begränsade flygförmåga. Följden borde vara att mängder av hårmyggor hamnat i vattnet. Stämde det antagandet måste fisken vissa dagar ha blivit näst intill selektiv på den lättåtkomliga födan, speciellt då vädret förhindrat en normal nattsländekläckning.

Inte lär det faktum, att älvens öring och harr under en period av sommaren "föredrog" att äta en art hårmyggor, betyda att sortimentet i flugasken förändras nämnvärt, men något fack kommer väl att innehålla någon imitation av myggan. Att inte insekten tidigare år uppmärksamats av

älvens intresserade flugfiskare tyder på att den under normala betingelser knappast förekommit i större mängd och därmed också varit tämligen okänd som byte för älvens fisk. Myggan kom under en förhållandevis lång tid att ingå i fiskens bytesval och det ger ett gott betyg åt laxfiskarnas förmåga att, oavsett tidigare erfarenhet, anpassa sig till den föda som för tillfället finns tillgänglig.

* Luder är ett gammalt jägarord för lockbete, åtel.

Imitation av hårmyggan *Bibio pomonæ*

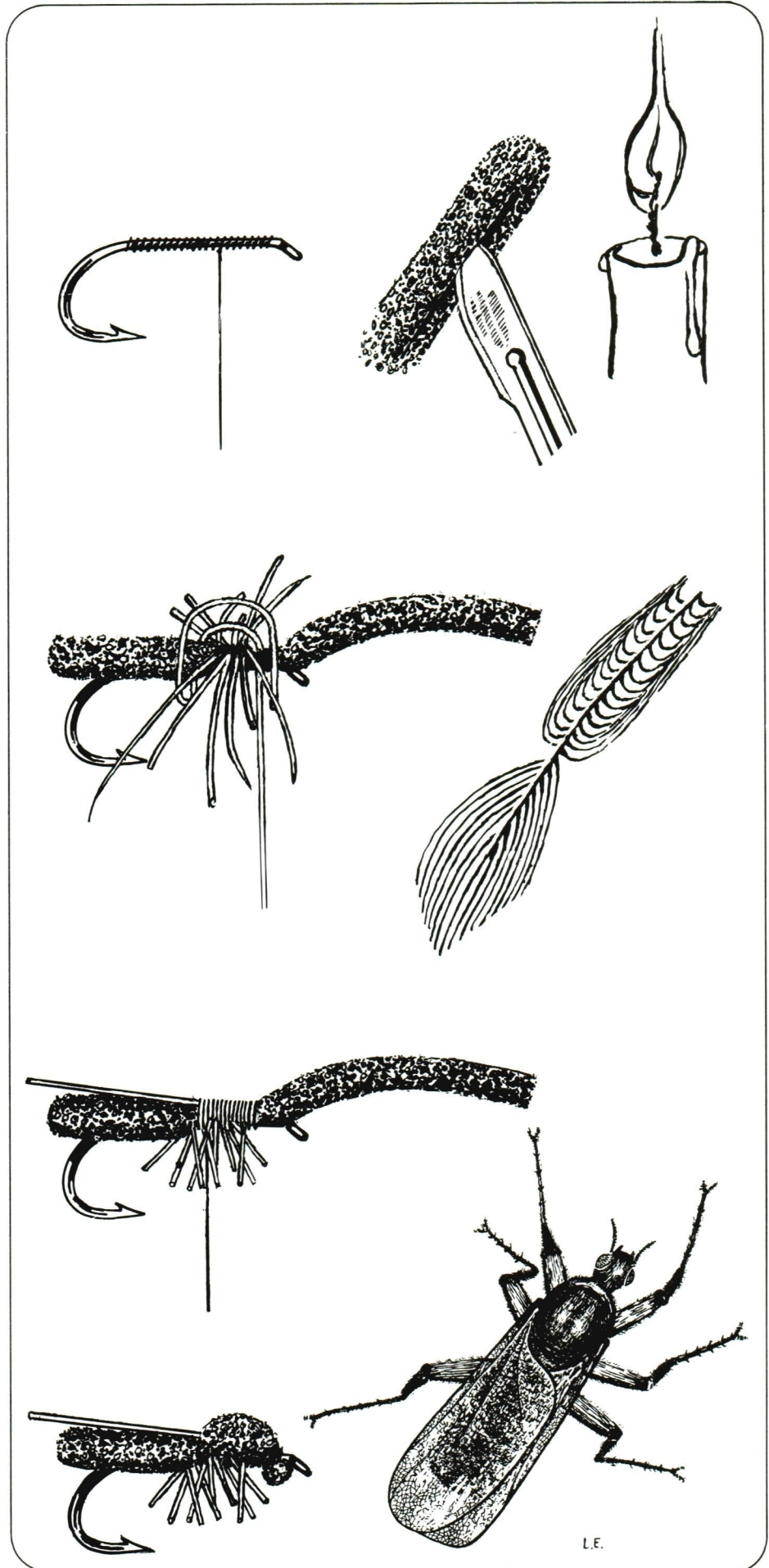
Som krok använder jag Mustad 94833 storlek 12, men det går säkert lika bra med en våtflugekrok av samma storlek, eftersom flugan inte behöver flyta för att fiska bra.

Linda krokskaftet med svart bindtråd och skär ut en lämplig remsa polycelolon. Värm mot en låga den del av remsan som skall bilda insektens bakkropp och gnid materialet mellan tummen och pekfingret så rundas kanterna och ytan blir slätare. Skär en skåra för krokskaftet och bind fast polycelonet fram till ungefär 3 mm från krokögglan.

Rödbrunt hjorthår får imitera insektens ben. Hjorthåret fästes på krokskaftets översida och binds sedan ned längs sidorna med samma metod som används vid uppbindning av hackel på torrflugor. Fördelen med att binda hjorthåren på "ryggen" är att inbindningspunkten för vingen kommer högre med följden att vinkeln mellan bakkroppen och vingen kan göras mindre. Frisera benen redan nu. Klipp dem korta, det är nämligen bara "låren" på förebilden som är rödbruna, resten av benen är svarta och de kan försummas.

Till vinge används ett reverserat tupphackel med långa fibrer. Bind fast vingen medan cementen klibbar.

Vik polycelonet bakåt, linda ett par varv och gör en whip finish innan tråden kapas. Fäst åter bindtråden vid krokögglan och vik fram polycelonet över ryggen och bind fast det ett par mm från krokögglan. Vrid sedan polycelonet så att det hamnar på krokskaftets undersida och fäst det där med några varv. Då får flugan hårmyggan *Bibio pomonæ*s lätt "kutryggiga" utseende.

L.E.

Jakt på grov öring i Lapplands sydport

Text & foto: Björn Holm

Höstöring från Långseleån.

Väckarklockan ring-
er. Klockan är 6. Det är
söndagen efter mid-
sommardagen. Jag
kravlar mej upp ur
sängen och tittar ut ge-
nom fönstret. Hotfulla
regnmoln, en nordlig
vind och åtta plusgrader
ger mej en lust att
krypa ned i sängen
igen. Samtidigt vet jag
att om jag åker ut till ån
får jag troligen fiska en-
sam och på ostört vat-
ten, vilket jag anser
vara viktigt både för trivsel och för
möjligheterna till bra fiske.

Jag äter en lätt frukost, packar fiske-
utrustningen och kör de två milen till
ett av mina favoritställen. När jag när-
mar mej ån ser jag inga bilar och kon-
staterar glatt att jag är ensam på plan.
Jag tacklar upp tiofotaren, knyter på
en Wooly Bugger 2:a på 0.23 mm tafs-
spets och smyger ned till ån på huk.
Lägger ut flugan med korta kast stå-
ende på knä. Förlänger kasten efter
hand. Mendar nedströms för att för-

hindra fluglinan att sugas ned av en
strömkant. När jag har cirka 5 meter
fluglina utanför toppöglan smäller en
fisk på hårt. Den går upp och hoppar
och rusar sen nedströms så det susar i
rullen. När knuten till backingen pas-
serat genom spöringarna stannar fis-
ken. Jag går nedströms samtidigt som
jag tar in linan. När jag är något ned-
ströms fisken sätter jag sidopress på
den varvid den åter sätter fart. Efter
ett antal rusningar kan jag stranda en
blank fin öring på 2,4 kg.

Snart kan jag stranda en öring på 1.8
kg. Nu får det vara bra för idag.

I regel brukar jag
vara nöjd efter en sån
fångst, men eftersom
jag bara hann fiska
några minuter innan
öringen slog på vill jag
fortsätta ett tag till. Jag
lägger öringen i бага-
geutrymmet på bilen
och återvänder till ån.
Fortsätter där jag sluta-
de. Fiskar mej ned-
ströms. Efter en timme
har jag åter en fisk på.
Det susar åter i rullen
när fisken drar iväg.

Höstfiske

Det är en tidig morgon i slutet av
säsongen. Den första nattfrosten har
kommit och jag får skrapa is från bil-
rutorna innan jag åker till ån. Ström-
men glider fram tung och mörk. De
senaste veckornas regn har inneburit
att vattenföringen är hög.

Trinda midsommaröringar från Ormsjöån.

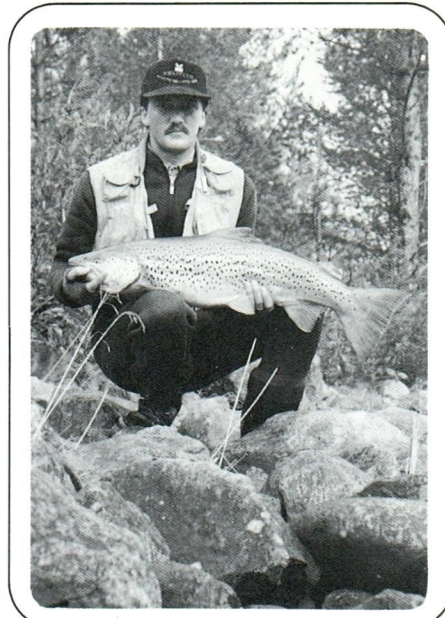
Monterar spöet och kränger på mej västen. Går ned til ån och börjar lägga ut linan i korta kast. Vattnet är högt och turbulent. Det känns inte riktigt bra, flugan går inte rätt i vattnet.

Plötsligt hoppar en öring i 3-kilosklassen rakt upp i luften 20 meter nedströms. Med darrande nerver låter jag flugan svepa över platsen. Ingen reaktion. Byter fluga och varierar hastighet och djup, men inget händer. Jag ger upp och åker till en annan, mindre å.

Här ser vattenföringen bättre ut. Så här såg det ut när jag fick min första öring här för några år sedan. Jag lägger ut linan. Flugan sveper över strömmen. Framför stenar. Bakom stenar. I strömkanterna. Något drog till i flugan var det en harr? Jag fortsätter nedöver strömmen. Nu har jag passerat de hetaste ställena. Solen går upp och kastar sitt guld över strömmen. Jag ser botten över hela ån och funderar över om det verkligen är någon idé att fortsätta. Några stenar längre nedströms krusar vattenytan. Jag bestämmer mig för att fortsätta en bit till.

Plötsligt niger spötoppen till. Tunga lågfrekventa gungningar känns i spöet. Det välver till i vattenytan och jag

ser en stor rygghena. Ett skönt susande hörs från rullen när fisken drar iväg nedströms. Jag följer efter. Nu står den fast i strömmen, det känns

Artikelförfattaren med magnifik vandringsooring på 7,3 kilo från årets säsong. Fisken togs på ett spö klass 4 och flytlina med sjunktafs.

som bottennapp. Går ned jämsides och sätter sidpress på fisken varvid den rusar iväg tvärs över strömmen och sen nedströms. Jag följer efter och får in den på kort lina. Rygghenan och övre delen av stjärtfenan sticker upp ovan vattenytan. Bogserar den uppströms en bit. Pressar den ur strömfåran och in på lugnare vatten. Det är en stor prickig sak. Jag ser flugan, en egen skapelse på en enkelfyra, i käkvinkeln. Nu vill den inte visa sig länge utan drar iväg nedströms igen. Efter ytterligare några rusningar får jag in den på kort lina och grunt vatten, pressar in den mot land och den tippar på sidan. Jag vevar in, går fram och kör in fingrarna under gälloppet och lyfter upp öringen på land. Vilken känsla! En grann höstöring på 3,7 kg!

Öring på vandring

Det fiske jag beskrivit här är exempel på hur det fiske som jag har inriktat mej på kan vara när det fungerar som bäst. Efter att ha fiskat harr och öring i Lappland tändes mitt intresse för lax- och havsöringsfiske efter kon-

forts på nästa sida

forts från föreg sida

takt med en lax i Umeälven 1983. Har därefter fiskat efter lax och havsöring i Östersjöälvarna utan nämnvärd framgång. 1988 flyttade jag till Dorotea i södra Lappland varvid avståndet till lax- och havsöringsförande älvar blev väl långt för mitt närfiske.

När jag fick höra talas om stora öringar i sjöarna slog det mej att dessa borde bli åtkomliga för flugfiske på hösten när de påbörjar sin vandring upp eller ned i strömmarna inför leken. Insjööringen är ju samma art som havsöringen och har likartat beteende. Med enhands laxutrustning och laxfluga lyckades jag redan vid första försöket som gav en öring på 3,9 kg.

Som framgår av min berättelse kan man även under försommaren få stor öring i strömmarna då den går och äter småfisk efter vintern. Den är då betydligt svårare att ta med fluga och det krävs i regel rejäla fiskimitationer för att locka till hugg. Här brukar spinnfiskarna lyckas bättre med rapala och liknande beten. Det är möjligt att lyckas med insektsimitationer också, särskilt om man är ute när större kläckningar sker. Då kan det även för stor öring vara energimässigt lön-

samt att ta små byten. Min erfarenhet är dock att det är fisk som huvudsakligen står på den större öringens meny.

För att en öring ska kunna växa till sig och bli en verklig storöring behöver den gå över på fiskdiet. I en stor älv kan den möjligen få sin föda genom att jaga på plats, men i mindre åar krävs det att fisken har tillgång till en sjö med gott om bytesdjur för att den ska kunna bryta igenom "storöringvallen". Sjöar med mellanliggande strömsträckor är därför speciellt intressanta för denna typ av fiske, och det är när öringen är på vandring i de strömmande delarna vi söker den, antingen den nu vandrar inför leken eller är på näringssök. Det senare kan ske i anslutning till koncentrationer av bytesfiskar – till exempel vid bytesfiskarnas lek – men också vid mycket massiva insektskläckningar. Visserligen är storöringen främst fiskätare, men vid koncentrerad förekomst av insekter – till exempel nattsländekläckningar – kan det vara lönt också för den riktigt stora öringen att återfalla till insektsdiet. Detsamma gäller för danicaperioden i de södra delarna av vårt land, där man under en kort period kan få se den grova sjööringen invadera strömdragen,

medan den resten av året befinner sig ute i sjöarna.

Under hösten respekterar vi naturligtvis fiskens lektider och fiskar inte då. Men öringen kan bli orolig och börja vandra i god tid inför leken. Även om den börjar bli lätt lekfärgad är den då ännu i god kondition och bjuder på ett fint och spännande fiske.

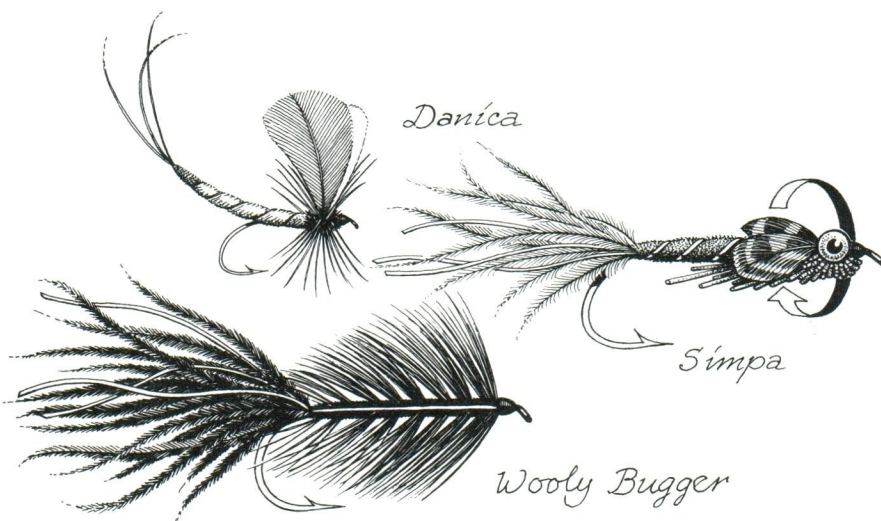
För höstfisket däremot fungerar det utmärkt med vanliga lax- och havsöringsflugor. Öringens aptit avtar ju närmare lektiden kommer. Den hugger nog av andra skäl än födosök.

Jag fiskar med en tiofotare klass 7 och med flytlina. Ibland använder jag sjunktafs, särskilt när vattnet är kallt och djupt.

Jag är övertygad om att det finns åtskilliga vattendrag där man kan utöva detta intressanta flugfiske och det finns säkert flera som håller på med det. Det enda som jag dock har hört talas om är det fiske efter vandringöring som bedrivs i Dammån i Jämtland.

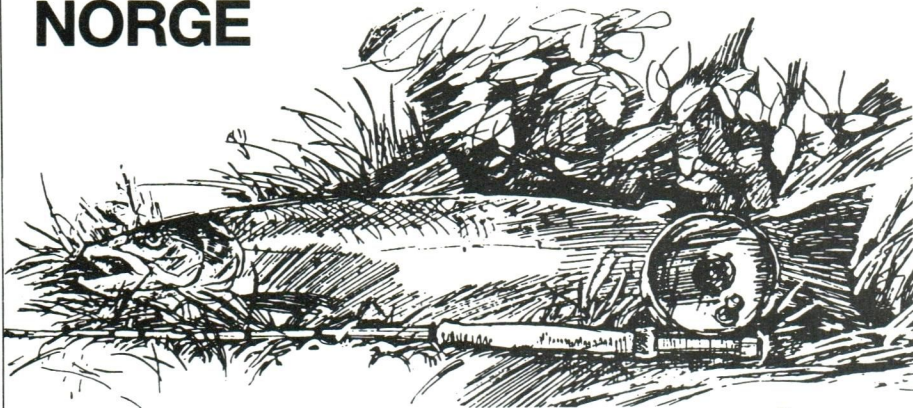
Det vore intressant om fler flugfiskare provade detta speciella fiske efter grov öring, så att vi genom FiN kunde få del av varandras erfarenheter.

Det är i sjösystem förbundna med kortare eller längre strömsträckor, eller strömmar där den grövre öringen går upp för lek, som man kan få uppleva den här typen av fiske.

I södra Sverige kan den stora öringen ge sig ut på näringsvandring från sjöarna till strömvattnen när den stora danican ger massiva kläckningar, men normalt får man lita till stora streamers vid fisket. Här en svart Woolly Bugger och en simpimitation, båda med maraboustjärt och strån av flashabou. Simpan är försedd med förtyngda ögon samt "hackel" av trimmat hjorthår, vilket gör att den går med krokspetsen uppåt i vattnet. Den vänder sig alltså som pilen visar.

NYTT FRA NORGE

Redaktør Terje Bomann-Larsen

Syresjokket på Sørlandet – ikke så ille som fryktet

På ettersommeren 1992 var jeg i Sirdal for å lage fiskereportasje for FiN. Trass i store problemer med sur nedbør og hard regulering siden 1960-årene, fant jeg her et vassdrag som ikke bare var fiskerikt, men rett og slett overbefolket. (Artikkel i 1/93.) Mye kunne tyde på at den lokale ørretstammen etter hvert var blitt mer resistent mot surhet, for i følge Ivar Skregelid som er hydrolog ved Sira-Kvina kraftselskap, var det ikke skjedd noen merkbar endring i vannkvaliteten.

Men vinteren 1993 gikk alarmen på Sørlandet: Ekstreme værforhold hadde ført til syresjokk, og man fryktet at fiskedøden var nærmest total i flere vassdrag. Sira var blant de hardest rammede. Nå var det selvfølgelig ingen enkel sak å få korrekt oversikt over skadene midt på vinteren, men nå som sommeren og fiskesesongen ligger imellom syntes vi det var en idé å ringe Skregelid i Tonstad for å få en tilstandsrapport. Og først av alt, – hva var det egentlig som skjedde?

I.S.: – Først og fremst var det sterk vind fra sør-vest som drev salttrokk inn over land. I nedre deler av vassdragene, hvor det var snøbart og isfritt, førte kontakten mellom salt og jord til at det ble utskilt ekstremt mye aluminium som etterhvert ség ut i elvevannet.

FiN: – Så det var altså saltet, mer enn den sure nedbøren som førte til fiskedød? Det virker jo ganske utrolig...

I.S.: – Ja, det gjør det, men selv her

oppe i Tonstad (snaue 5 mil inne i landet!) la saltet seg som et belegg på vindusrutene, så her var det virkelig snakk om ekstreme forhold. I tillegg kom det store mengder nedbør i form av regn.

FiN: – Ja, jeg fisket selv i Lygna i sommer, og der snakket lokale fiskere om en "hundreårsflom"...

I.S.: – Ja, i de nedre delene av vassdragene kunne man vel kanskje snakke om "hundreårsflom", og regnet var like surt som det pleier å være, men det var saltet som førte til den store fiskedøden. I de øvre delene, hvor det lå snø og is, skjedde det ingen skade.

FiN: – Så det gikk kanskje ikke så ille som fryktet?

I.S.: – Nei, det gjorde ikke det. Det så riktignok ikke bra ut da flommen trakk seg tilbake og død fisk lå igjen inne på tørt land, men noe fisk har overlevd også i nedre deler av vassdragene, og dessuten ser det ut til at rogn på gyte plassene har klart seg bra.

FiN: – Og i høyereliggende områder er Sira like overbefolket som før?

I.S.: – Ja, den er nok det, og også i de nedre delene var bestanden blitt altfor stor. Vi har imidlertid begynt å fiske opp hardfør Sira-ørret for utsetning i heivannene, og det er vi nå nødt til å utsette til bestanden har tatt seg opp igjen. Når det gjelder resultater av målinger og prøvefiske vil jeg imidlertid henvisse til fiskerikonsulent Espen Enge ved miljøvern avdelingen hos Fylkesmannen i Rogaland.

Hvorpå vi ringer Stavanger og får Enge på tråden. Og vi spør: Hvor surt var det egentlig på det verste?

E.E.: – I Sira vassdraget målte vi pH-verdier ned til 4.40.

FiN: – Og det var i nedre deler av Sira?

E.E.: – Nei, denne målingen skjedde høyere opp, i en sidebekk. I selve Sira var den laveste målingen 4.55.

FiN: – Og hvordan er situasjonen for fiskebestanden i dag?

E.E.: – Blant den større fisken i selve Sira ble det en uttynning som egentlig har vært gunstig. Vassdraget var sterkt overbefolket, og allerede nå har kvaliteten på fisken bedret seg merkbart. I sidebekkene, hvor det sto mye småfisk har det nok gått enda hardere for seg, og opptil 90% av den voksne fisken kan ha gått med. Imidlertid har den befruktede rogn klart seg bra, og der hvor det har gått hardest utover den voksne fisken er det nå uvanlig mye yngel.

FiN: – Hvor høyt må vi for å finne områder som har gått helt fri for skade?

E.E.: – Det har vært rapportert om død fisk så langt opp som til Ausdal, men ovenfor Handelandsdammen ser det ikke ut til å være noen skadevirkninger i selve hovedvassdraget. Det kan imidlertid se ut som det har vært en viss uttynning i sidebekkene, men det kan bare være en fordel med tanke på den altfor tette bestanden som finnes her oppe.

FiN: – Så langt Sira, hvordan har det gått med andre vassdrag i området?

E.E.: – Situasjonen i Kvina har vært mye den samme, med pH helt ned til 4.35, og hvor til og med ål og bekkerøye har strøket med, men heller ikke her er det snakk om total fiskedød. Lenger vest, i Rogalandselvene, er det ikke påvist skader av betydning, men det kan se ut som om det er mindre yngel enn vanlig. Når det gjelder endel mindre elver og bekker, mangler vi ennå den fulle oversikten.

PS:

Nytt fra Norge får ny adresse f.o.m. ca. 1 desember:

Terje Bomann-Larsen,
Wigants vei 11,
3600 Kongsberg,
tlf: 32 7360 19.

– Og du er fortsatt velkommen med tips!

Fader Bernhards fiskafänge

I dagsländans tid kan inte Fader Bernhard bättre hylla Skapelsen och Konsten än att företaga ett stilla flugfiske. Han har ett skalat spö av rönn i handen och i en ficka på den vida munkkåpan har han en rulle av enklaste slag med en tvinnad, föga taperad lina, och till det ett par, tre torftiga flugor i en liten näverdosa.

Det är allt...

Av Gösta Olofsson

och prålig utstyrel. Och vem skulle veta detta bättre än jag? Jag som har landets alla kataloger alltifrån tiden för Leidesdorffs förträffliga priskurant (de på sidan 40 afbildade enkla forell- och harrflugorna skulle säkert göra goda affärer den dag som är). Som om detta inte vore nog, dom kan ju ha missat någon liten sak i senaste utgåvan som jag skulle behöva eller som jag i mitt lättsinne förbisett, avlägger jag för säkerhets skull också studiebesök hos alla kända och välrenommerade importörer och storgrossister i branschen. Till förhindrande av den fatala situationen att

jag skulle missa minsta gryende innovation på området, har jag under senare år till yttermera visso utsträckt min undersökande verksamhet att omfatta också alla tillverkare av bättre flugfiskeutrustning. Jag är övertygad om att dessa mina icke obetydliga ansträngningar varit till ömsesidig glädje och nytta och fört utvecklingen framåt i stora och raska kliv, då jag vid ett flertal tillfällen undslupit mig inte bara kloka utan också förnumstiga påpekanden.

Och så dom, förstås! Butikerna! Glömde jag inte i farten flugfiskebutikerna! Hur kunde jag glömma dom? Där som jag dagligen och stundligen rör mig som fisken i vattnet och mitt eget hem. Där jag till vänligt och uppmuntrande tilltal och klappar på axeln inhandlar varje nyhet som jag min dumbom så länge behövt men inte haft en aning om. För varje år som går nödgas jag smärtsamt ta till mig en växande insikt om hur torftigt, tomt och glanslöst mitt flugfiske varit. Att jag alls dristat visa mig i min påvra belägenhet måste jag säga både förvånar och förskräcker mig.

Det förbättrar knappast saken att jag måste vidgå, att mina handlingar mer får tillskrivas min okritiska och stillösa dumdristighet än ett hedervärt hjältemod. Ja, det berör mig faktiskt illa, att jag så länge och aningslöst dragit skam och vanära över det fina, enkla och förpliktande flugfisket. Det fina, enkla och förpliktande flugfisket för vilket ingen uppoffring är för stor och inget pris för högt. Men nu tycker jag nog det börjar repa sig. Jag intalar mig när jag drar i väg med mitt praktfulla flyttlass till fiskevattnet när och fjärran, att min utrustning skall vara heltäckande nog för hanteringen av åtminstone de mest elementära fiskesituationerna jag kan möta.

Men ödmjukhet är en dygd. Det är mig fjärran att förhåva mig. Jag inser i min ofullkomlighet, att jag vilket ögonblick som helst riskerar beslös med brister i förberedelser och utrustning. Ja, tanken frustrerar mig att svåra luckor kan finnas i förberedelserna och viktiga, ja, ödesavgörande detaljer saknas i förrådshållningen för det bättre och krävande harrfisket. Och flugfiskaren är inte bara anspråkslös och gränssättande när det gäller de utrustningsdetaljer i stort och smått han så väl behöver. Till hans förtjänst kan i farten också framhållas hans naturliga, till utplåning försynte och allmänt låga profil. Och aldrig så försynte och lågmäld, som regel förstummad, blir flugfiskaren som på frågor om var och på vilken fluga han tog den stora fisk han nyss diskret berättade om så utförligt och detaljutvecklat, att ingen missade den obetydligaste sak och nyans i övrigt. Ja, om den vanliga flugfiskaren – som jag till exempel – som omärkligt framlever sitt måttfulla liv finns egentligen inget särskilt att säga. Han har vad han behöver för dagen för sina anspråkslösa, små flugfisker men just inte mer. Och skulle han helt överraskande för ett ögonblick förfalla i storordigt tal är det bara en olycklig tillfällighet.

Fader Bernhard, bröderna och systrarna bor, lever och verkar i kloster och klosterverksamhet. Det är ett ovanligt kloster, ett så kallat dubbelkloster, i det det rymmer och sysselsätter just både bröder och systrar. Fader Bernhard är inte bara en god människovän och människokännare, han är i hög grad också förtrogen med öringarna i såväl klosterträdgårdens fiskdamm som välsignade vatten i klostrets omgivning – låt vara skilda varelser i skilda element.

Det är därför inte särskilt långsökt, att han är icke blott människofiskare som Petrus utan också en hängiven flugfiskare. Ej heller är det därför särskilt långsökt, att ett litet flugfiske tillsammans med Fader Bernhard kan vara intressant och sedelärande även om det naturligtvis inte är särskilt utvecklande.

Fader Bernhard anförtror mig när han förevisar sitt avskilda samhällsbygge, att klosterlivets första och högsta syfte är att tillsammans med tjänande bröder och systrar arbeta på ädel enkelhet och sedlig fullkomning. Det undandrar sig min bedömning om detta arbete är framgångsrikt eller om bröderna stundom stappla och falla. Under alla förhållanden synes mig steget till nunnorna betänkligt kort. Lyckligtvis förhindrar hårt arbete och sunt leverne många tillfällen till synd. En hastig blick över klosterträdgården bekräftar dessa ovedersägliga sanningar och stillar för stunden min oro för bröderna. För den utstrålar flit, prunkande blomster och doftar lavendel lång väg. I övrigt under den strängt inrutade arbetsdagen sysselsätter sig munkarna och nunnorna med hantverk, jordbrukssysslor, meditation, kontemplation och övning av hymner och psalmsång på latin. Därest någon obetänksam syster förhoppandes också skulle hinna synda på nåden tillrättavisas hon vederbörligen i klostresalen. För Abedissan lägger enligt uppgift inte fingrarna mellan.

Vid likaledes bestämda tider intages under tystnad enkla måltider i matsalen med långbord och bänkar. Dessa kan bestå av rågkakor eller kornbröd, ett stycke ål, en sik eller två – det är påfallande vanligt med fisk på bordet – och en mugg dricka. Den är inte sällan bryggt öl av korn och humle. När behovet och omständigheterna så påkallar tullas också försiktigt på vinet i klostrets källare. Efter väl förrättat varv samlas munkarna och nunnorna till tack-sägelse i solnedgången, varpå dagen avslutas med allmän samvaro i klosterträdgården. I dagsländans tid kan inte

Fader Bernhard bättre hylla Skapelsen och Konsten än att företa ett stilla flugfiske i älven.

Det är lätt att förstå att klostrets gynnsamma och fördelaktiga belägenhet inte är någon tillfällighet. Bara på några hufsvade flugkast avstånd glittrar och strömmar älven med goda bestånd av harr och öring. Fortfarande på överkomligt avstånd mynnar älven i ett större vatten, som skänker munkarna goda fångster av fet och lækker sik, när den går till i november. Men det är älvens, som sagts, goda bestånd av harr och öring, som nu i aftonstunden tilldrar sig mitt och Fader Bernhards intresse.

Det tar sin lilla tid att packa upp och ställa i ordning all min medförda utrustning. Emellertid konstaterar jag så småningom förnöjt vid älvkanten, att alla mina präktiga ägodelar representerar inte bara en världslig förmögenhet utan också en bättre flugfiskebutik. I alla fall kastar jag ängsliga blickar över mängden av staplade och utspridda utensilier. Det får bara inte hända att någon vital, liten detalj saknas på det att jag i en given men oförutsedd situation kommer att försättas i brist och förlägenhet.

Jag har varit så upptagen med mitt pick och pack och stök och bök att jag nästan glömt bort Fader Bernhard.

– Jaha, då får vi väl ta och rigga upp ett litet arrangemang för lilla harren, men det blir inte det enklaste, pustar jag ut ursäktande och lite småhurtigt. Jag inser att jag en lång stund brustit i uppmärksamhet mot Fader Bernhard, som inte reagerar alls på mitt tilltal, ännu mindre svarar han. Han ser bara oförställt förundrad och förvånad ut. Med milda och vänliga ögon överblickar han mig och alla medförda och med omsorg utvalda och utställda attiraljer. Det gläder mig uppriktigt att Fader Bernhard är intresserad av min ytterst kuranta utrustning. Jag hoppas han skall finna den vara utan vank. Jag förstår strax att allt är i bästa ordning och att ingenting fattas mig, för som tecken på att aftonens fiske kan börja pekar han förtröstansfullt, blitt och menande med sitt fiskespö ut över älven och dansande sländor och vakande fiskar.

Fader Bernhard har knappt några saker alls med sig, så han är visst färdig att börja fiska med en gång. Han har ett smidigt och skalat spö av rönn i handen som han skurit till själv. I toppändan på spöt har han sparat lite bark och bast, som ger det spänst och bibehållen smidighet, och lite i grovändan för ett bra grepp. Om man alls kan tala om utrustning i sammanhanget tror jag Fader Bernhard tillverkat själv det lilla han tycker sig behöva för fisket. I en ficka på den vida munkkåpan har han en rulle av enklaste slag med en tvinnad, möjligen spunnen, föga taperad lina och en tafs och ett par, tre torftiga flugor i en liten näverdos. Det är allt.

Jag kan lätt förstå Fader Bernhards förundran och förvåning när han nu så brutalt måste ha upptäckt, vad man faktiskt och egentligen behöver för ett bättre flugfiske, fyllt av många och skiftande utmaningar. Där ser man tydligt – ja, det kan inte bättre illustreras – vad avskildhet från världen och missriktad ädel enkelhet och sedlig fullkomning leder till. Se på mig i stället! Vad allt har inte vårt öppna, välutvecklade, teknologiskt högtstående och i alla avseenden välsignade samhälle försett mig med. Vad som därutöver behövs är bara ett öppet och mottagligt sinne. Jag är välutrustad och välförsedd till tusen utan en enda pinal för mycket. Nej, måttfullhet är en dygd. Att sätta gräns för smaklösa överdrifter och stillöst överdåd är flugfiskarens kännetecken framför andra. Men det är mig naturligtvis främmande att såra Fader Bernhard med att ens försiktigt antyda, ännu mindre påtala, alla uppseen-

Fader Bernhards fiskafänge

forts från föreg. sida

deväckande och förfärande brister, som vidlåder hans utrustning. Men självklart skall jag i mitt förkrossande överläge, som den gentleman jag är, låna honom ett par väldressade flugor när hans simpla och enkelt hopvirade missfoster naturligtvis visat sig helt värdelösa.

Men uppenbarligen besväras inte Fader Bernhard det minsta av sin fatala och hotande belägenhet. Han borde inse att praktiskt taget tomhänt, i varje fall med mina kvalificerade mått mått, ge sig i kast med ett bättre flugfiske är inte bara meningslöst, det är inte bara dömt att misslyckas, det strider inte bara mot all vetenskap och beprövad erfarenhet, det är naturligtvis och framför allt ett brott, ett grundskott, mot den finaste av alla sysselsättningar. Det fina och förpliktande flugfisket för vilket ingen uppoffring är för stor och inget pris för högt. Men, det är klart, har man därför som Fader Bernhard inget att plocka med, kan man ju börja fiska direkt. Vilket han också gör.

– Det är en gudomligt vacker afton, vad allt har inte Skaparen säkert i beredskap åt sina enkla tjänare som fruktar och älskar honom, säger Fader Bernhard och slänger förtröstansfullt i ett enkelt kast sin enkla fluga en halvmeter uppströms ett vackert vak. Som om han väntat i dagar på en alldeles extravagant anrättning tar en vacker harr den enkla flugan i ett glädjehopp. Och som den naturligaste sak i världen drillar Fader Bernhard in sin fisk till stranden. Detta upprepas till min oförställda förvåning

i rask takt ytterligare två gånger innan klosterklockan klämtar och förkunnar, att det är tid att avsluta dagens arbete på ädel enkelhet och sedlig fullkomning.

– Det är en gudomligt vacker afton, vad allt har inte Skaparen i beredskap åt sina enkla tjänare som fruktar och älskar honom, säger Fader Bernhard förtröstansfullt och tittar tacksamt med milda ögon på sin fina fångst.

Fader Bernhard vandrar tillbaka till klostret. I den ena handen bär han tre vackra fiskar i en vidjeklyka och i den andra sitt enkla fiskespö. Det är en vacker och pastoral tavla, en enkel men stämningsfull skönhetsupplevelse att bevara och begrunda. Och strax lämnar bröderna och systrarna klosterträdgården och drar i procession till sina visligen åtskilda sovrum. För Abedissan lägger, som sagts, inte fingrarna mellan.

kymningen faller över klostret och älven. Sländorna har slutat dansa och fiskarna har slutat vaka. Jag sysselsätter mig en lång stund med att samla in och packa ihop mängden jag har av jordiska ägodelar. Jag är långtifrån säker på att dessa inte behöver kompletteras till någon del. Under alla förhållanden kan jag behöva en enkel fluga eller två. För ett flugfiske med Fader Bernhard är inte bara intressant och sedelärande, det är i hög grad också utvecklande för alla hängivna i anden...

TIPSRUTAN:

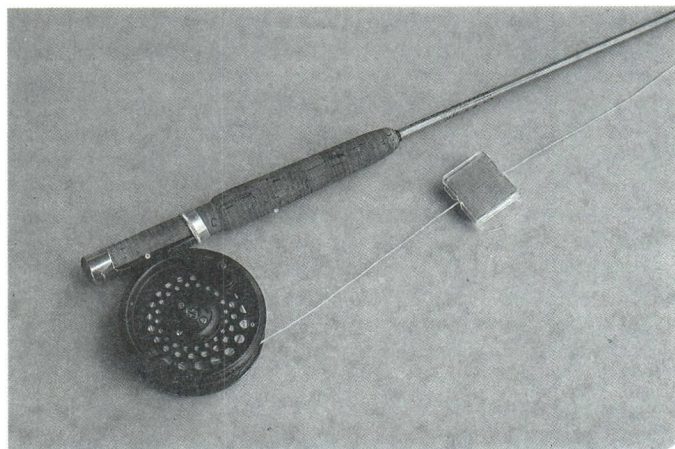
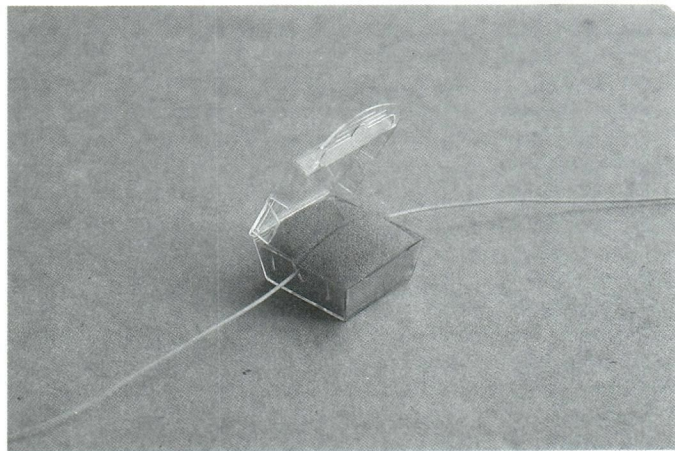
Krokask för fluglinan

Att rengöra och fetta in fluglinan är en detalj som många glömmar bort. Själv är jag också slarvig med just den detaljen. I somras fick jag dock ett bra tips av fiskekompisen Gösta Helldal. Han visade mig en liten behändig linfettask som man enkelt kan göra själv.

Vad man behöver är en Mustad krokask av plast och en bit skumplast. På krokaskens lock finns två triangelformade öppningar. Vad man behöver göra är två motsvarande öppningar på bottendelen. Själv använder jag mig av en skärkniv och en fil, så att kanterna inte blir vassa. Man formar sedan skumplasten så att den passar in i asken och skär en skåra på ovsidan där linan skall löpa. Nu är det bara att fylla på med några droppar linfett och asken är klar att använda.

När fisketuren är till ända tar man bara fram asken ur flugvästen och knäpper ihop den runt linan framför rullen. Nu är det bara att veva in linan som på det här viset är rengjord och klar vid nästa fisketur. För säkerhets skull förvarar jag asken i en liten plastpåse så att inte linfettet rinner ut och förstör flugvästen.

Anders Forsling

Nya skandinaviska flugfiskeförbund

FiN har tidigare presenterat planerna från enskilda skandinaviska flugfiskare att bilda ett flugfiskeförbund direkt anslutet till Federation of Fly Fishers i USA och hur dessa planer ej kunnat förverkligas, eftersom man från amerikansk sida hänvisat till den europeiska dotterorganisationen EFFF, där man menar att de skandinaviska länderna hör hemma. En sådan organisationstillhörighet med säte i Holland har emellertid av många uppfattats som mindre önskvärd, varför man fortsatt undersöka möjligheterna att organisera föreningar enbart på nationell bas men med samarbete mellan de nordiska länderna.

Under vinjetten "Nyt fra Danmark" redovisar Steen Ulnits det senaste årets ansträngningar i sitt hemland, där två organisationer nu arbetar sida vid sida; dels kan man bli medlem i Federation of Fly Fishers Denmark – och därmed ansluten till den amerikanska dotterorganisationen i Europa – och dels i Nordisk Fluefisker Råd – Danmark. Den senare organisationen menar att man vill stå helt på egna ben utan att kopplas till europeiska FFF.

Steen Ulnits ger i sin krönika de närmare detaljerna om de nya danska förbunden.

Från Norge har FiN också fått information om bildandet av ett nationellt förbund – Det Norske Fluefiskerforbund – men här har man valt att ansluta sig till EFFF, vilket skedde redan 1992.

I en pressinformation presenterar Det Norske Fluefiskerforbund sina målsättningar; man vill främja flugfisket efter alla typer av fisk, öka kompetensnivån inom flugfisket genom att utbilda auktoriserade flugfiske- och flugbindningsinstruktörer, ge medlemmarna möjlighet att delta i nationella och internationella flugfisketävlingar samt främja andra aktiviteter inom flugfiskets ram.

Årskontingenten är enligt pressinformationen för 1992 (gäller också för innevarande år) 200 kronor för seniorer och 150 kronor för juniorer upp till 18 år. Ytterligare upplysningar om det nya förbundet och dess verksamhet kan erhållas på adress: Det Norske Fluefiskerforbund, Postboks 1665, Kjelvene, 4004 Stavanger.

Också i Sverige har en grupp flugfiskare målmedvetet arbetat för att bilda en nationell förening. I sin pressrelease

meddelar Sveriges Flugfiskares Förening – som är del i Nordiska Flugfiskerådet – att man nu kommit igång med sin verksamhet. Föreningen poängterar att Sveriges Flugfiskares Förening bildats med målsättningen att vi alla skall ta ansvar för vår framtid som flugfiskare. Man vill också verka för att skapa opinion i samhället för flugfiske, fiskevård, fiskeetik och ekologisk förståelse. För att få större tyngd i sitt arbete önskar man samverka med andra besläktade intresseorganisationer, till exempel systerorganisationerna i de övriga nordiska länderna samt med Sportfiskarna i Sverige.

Sveriges Flugfiskares Förening avser dessutom att skapa en fiskevårdsfond. Fonden kommer i första hand att byggas upp med medlemsavgifterna, och från och med 1994 kommer 100 kronor av betald avgift att gå direkt till fonden.

Årsavgiften är 200 kronor för enskild medlem och 400 kronor för klubbar. Det finns också ett särskilt sponsormedlemskap för 1 000 kronor.

Ytterligare information om Sveriges Flugfiskares Förening kan erhållas genom Jan-Olof Schytt, Lövåsvägen 50, 791 43 Falun.

Redaktionen har åtskilliga gånger under årens lopp fått förfrågningar med önskemål om att FiN borde bilda ett nordiskt flugfiskeförbund. Med våra begränsade personella resurser har vi dock inte sett några möjligheter till ett sådant engagemang. All vår tid går nämligen till att producera och administrera vår tidskrift – det finns helt enkelt inte fler timmar på dygnet.

Ett flugfiskeförbund värt namnet, som går ut med målsättningen att främja flugfisket både nationellt och lokalt, måste lita till många krafter i samverkan. De nu nystartade förbunden kan – tillsammans med andra etablerade organisationer – tillföra vår sport åtskillig goodwill, ordna aktiviteter och bidra till att öka allmänhetens förståelse för vikten av praktisk fiskevård och god vattenmiljö. Därför lyckönskar FiN de nya förbunden i deras arbete och vi kommer att dra vårt strå till stacken genom att ställa informationsutrymme om förbundens verksamhet till förfogande i vår tidning.

Tillsammans ska vi föra flugfiskets sak framåt!

Gunnar Johnson

Utrustningen må ibland ha varit primitiv – men nog fanns det fisk att kasta på alltid...

Flugfisket för femtio år sedan

–hägkomster nertecknade av Åke Bodén till Gunnar Westrin

Dagens flugfiskare är mer än bortskämda. Det inser vi efter att ha läst Åke Bodéns berättelse om flugfiskarens vedermödor för ett halvt sekel sedan. Fiskegrejor och annan utrustning höll inte dagens krav och dåliga kommunikationer gjorde att fisketurerna blev till mindre expeditioner

De personer som började flugfiska först i slutet av 50-talet har, så vitt jag förstår, inte så klart för sig vilka svårigheter och bekymmer det innebär att försöka ägna sig åt denna fiskemetod ett par decennier tidigare.

De problem jag tänker på gäller utrustning (för fisket och camping), kläder, transporteringsproblem, bekymmer med anskaffning av bindmaterial och den vanliga bristen på pengar. Däremot var det på den tiden betydligt enklare med rätten till spöfiske, än vad det är idag.

Åke Bodén från Piteå var en av landets skickligaste båtflugfiskare. Han uppfann också de kända ÅBO-sländorna, flugor helt eller delvis gjorda av kork. Gunnar Westrin och Åke Bodén blev med åren oskiljaktiga vänner. Ett år efter detta brevts tillkomst avled Åke Bodén, 67 år gammal.

Fotografierna till denna artikel kommer från Leif Erixons i Luleå samlingar.

Låt mig börja med fiskeutrustningen. När det gällde spöet fanns det ungefär fem alternativ;

- 1) **Splitcane.** Dessa var mycket dyrbara och svåråtkomliga.
- 2) **Greenhartspön.** Förhållandevis kostsamma, tunga och klumpiga.
- 3) **Flugspön av stål.** Med heldragen eller rörbyggd klinga. Eventuellt ibland en kombination av bäge. Tung och svajiga, dessutom svaga genom rostangrepp.
- 4) **Bambuspön.** I hel eller delad

längd. Billiga, men nära nog oanvändbara för flugfiske.

5) **Naturvuxet spö.** En vidja av sälj eller vide. Givetvis det billigaste alternativet.

När jag började mitt flugfiske, de första åren på 30-talet, fanns det häruppe på våra nordliga breddgrader inte många utövare av denna fiskemetod. Det gick hela säsonger utan att man på fiskeplatserna stötte ihop med någon gelike. Själv hade jag den turen att både pappa, en morbror och ett par bekanta till farsgubben hade skaffat sig utrustningar. Flugfisket utövades oftast i kombination med höstarnas ripjakter i inlandet och fjällen.

Men gudarna skall veta att dessa gubbar inte var några specialister. Trots bristande teknik och kunnskap togs i alla fall en hel del fisk på fluga. Därom råder ingen tvekan.

Ser jag till min egen blygsamma början, så utgjordes mitt första "riktiga" flugspö av ett hop-plock. Skaftdel av ett fabrikat och en topp av annat. Dessutom var toppen bruten på två ställen, varvid delarna hopfogades med snedskarv som lindats med björntråd.

Det var helt enkelt så att vi få ungdomar, som intresserade oss för flugfisket, i bästa fall fick överta kasserade grejor från våra äldre anhöriga. Ett hyggligt träspö kostade på den tiden upp mot ett par hundra kronor vid en tidpunkt då veckopengen – i fall sådan över huvud taget gavs – uppgick till en eller i bästa fall ett par kronor. Som en parentes kan nämnas, att när jag under sommarloven i början på 30-talet jobbade som virkesmätare på ett av sågverken, uppgick dagsförtjänsten till 2,50 kronor. Man skulle alltså behöva jobba en hel sommar, för att få ihop slantar till ett användbart flugspö i splitcane.

Mycket tidigt, när jag var i tolvårsåldern, började min jämnåriga bästa vän Tore att intressera sig för flugfiske. Trots att han alltid i reserv medförde ett antal välgödda metmaskar, krok, flöte, sänke och rev. Men efter ett par års fiskande tillsammans kom han på bättre tankar och lämnade flugorna från komposthögen hemma.

Tore var i den lyckliga ställningen att han hade en morbror som var bosatt i Kanada. Flugfiskeintresserad, vägbärgad och en pålitlig leverantör av fiskegrejor. Till Tore förstås! Men som den gode kamrat han var delades viss utrustning, särskilt proffsgjorda flugor, gut och annan förbrukningsmateriel.

De flugspön som användes av gubbarna kring oss var genomgående mycket långa, elva–tolv fot. Det in-

nebar stor svajighet i toppen, och tyngden medförde att även vuxna karlar kastade med båda händerna. För oss småpojkar var det helt otänkbart med enhandsfiske.

De flugfiskare som på den tiden av kostnadsskäl inte kunnat eller velat spendera på splitcane, valde vanligtvis ett spö av greenhart. Dessa var alltid helt runda i genomskärningen. Grova i toppen och mycket kraftiga ner mot skaftet. Vanligaste längden var 9 fot, således mer än en halvmeter kortare än splitcane-spöna. Trots detta var de betydligt tyngre.

Under en övergångsperiod nyttjade jag själv ett sådant spö lånat av en bekant. Jag fann snart att det var i stort sett oanvändbart, tungt och stelt. Det gav nästan ingen fiskkontakt och var över huvud taget omöjligt för drillning av fisk. Dessa spön brukades oftast utan rulle. Lämplig linlängd fästes helt enkelt i spötoppen. Det gjorde också fisket med denna spötyp mindre intressant.

Vid några tillfällen har jag också flugfiskat med stålsjön, men fann aldrig användningen av dessa särskilt inspirerande.

Fluglina av silke eller bomull

Nästa bekymmer var fluglinan. Det enda som fanns att köpa var fernissade eller lackade silke- eller bomullslinor. Priset för en jämntjock silkelina i hygglig kvalitet bör ha legat runt en femtilapp, och för en dito av bomull ungefär halva det priset. Taperade linor var betydligt dyrare och sågs därför sällan.

Dessa linor var en ständig källa till bekymmer. Det finns nog ingen detalj i fiskeutrustningen som det svurits och bannats så mycket över. Som du vet var problemet att de inte flöt.

En helt ny silkelinan kunde i bästa fall flyta hyggligt i någon timme. Men efter en kort tids fiskande började lackeringen att spricka. Då var det klippt! De sög vatten värre än läskpapper. Man smörjde, impregnerade och gned stup i ett. Man bytte till torr lina, ifall sådan fanns till hands. Den genomsura linan lades ner i en ask med vattenupptagande pulver. Smörjde, gned och svor igen när eländet bara sjönk. Ibland kunde en hel fiskedag gå förlorad, ifall det var ett riktigt busväder.

När solen sken hängdes linorna till tork på träd och grenar, och därefter vidtogs insmörjning och gnidning på nytt. Det mest använda preparatet för inridning var isbjörnsfett. Så vitt jag

kunde förstå gjorde vanlig talg samma tjänst. Det vill säga, ingenting hjälpte någon längre tid.

Jag drar mig till minnes att jag på min fiskehatt gjorde ett finurligt arrangemang. Fyra vertikala rader av påsydda små knappar på kullen. Knapparna hindrade linvarven att glida ihop när man snurrade linan i spiral runt kullen. Om det var torkväder gjorde man detta så fort man skulle förflytta sig någon längre sträcka. Det gällde att på varje sätt försöka få linan torr. Trots detta gick den inte att använda mer än någon timme.

Problemet med sjunkande linor innebar för de flesta flugfiskarna att man övergick till fiske med våtflugor. Svårigheterna med linorna gjorde att våtflugefisket blev den vanligaste formen av flugfiske. Torrflugefisket kom i andra hand. Man blev helt enkelt less att jävlas med linorna. Inte ens tillgängligt silikonpreparat hjälpte i längden. Linproblemen var säkerligen också den viktigaste orsaken till att man fiskade med kort lina och mycket hög spöföring. Detta i förening med de långa spöna gjorde att minsta möjliga linlängd kunde sjunka.

Till ett flugspö behövs även en rulle, och på den fronten fanns inga direkta problem. Det bjöds inte så många olika fabrikat att välja på, men jag minns en särskilt bra rulle från tyska DAM. Den var dessutom förhållandevis billig. "Bara" omkring trettio kronor. Den enda egentliga skillnaden på dåtidens flugrulle och dagens var vikten. Lättmetall och plast var okända begrepp.

Tafsen innebar en hel del bekymmer. Det vanligaste materialet var så kallad gut. Den fanns vanligtvis att köpa i längder om cirka 60 centimeter. Den tunnaste var 0,25 mm och den grövsta ungefär 1 mm. Alla dimensionerna var dock ojämna i tjockleken. Guten var i sig själv rätt dragstark, men mycket knutsvag. Den kunde inte knytas förrän den legat i vattnet minst en halvtimme. Helst i ljummet vatten.

Jag brukade använda en avsmalnande tafs hopfogad av 1, 0,5 och 0,25 mm. Totala längden efter knytning blev cirka 1,5 meter. Reservtafsen förvarade jag i en flat glasflaska med vatten och kork.

Flugorna

Det tillhörde undantagen att sådana fanns att köpa på järnaffären, som var den ende försäljaren av fiskesaker i min stad. Flugorna var mest våta och

forts på nästa sida

Flugfisket för femtio år sedan

forts från föreg sida

de vanligaste var March Brown, Red Tag och Silver Doctor. Priset låg över kronan, vilket var en dryg slant på den tiden. Jag började därför redan i tolvårsåldern att tota ihop egna kusar. Den enda krok som fanns att få var Mustads blåanlöpta vanliga tunna metkrok i minsta storlek. Motsvarande ungefär dagens nr 6. Men det var en långskaftad krok. Jag fann dock på råd.

En granne till oss, som var guldsmed, kapade skaften vid öglan. Sedan glödgade han skaftänden som böjdes till en ny ögla. På så sätt blev kroken lättare och mera lämplig i storlek. Men det var lite väl mycket Wide Gape förstås. Jag skulle tro att vikten på en sådan tillhyfsad krok var mer än dubbelt så stor som dagens flugkrok i storlekarna 8–10. Därför behövdes beklädnad med stor flytförmåga... och vad var bättre än kork?

Övrigt behövt bindningsmaterial var tunt sysilke ur mammas syskrin, dun och fjädrar som hämtades i närmaste hönseri eller kom från sjöfågel som pappa skjutit. Pälshår från hare, räv och mård kom också till användning. Nackdelen var att det inte fanns någon flugbindarhandledning att tillgå. En del av de torrflugor som jag lyckades åstadkomma blev i alla fall rätt användbara. Det gick faktiskt att få fisk på dem.

Tores morbror i Kanada var en välsignelse. Vid flera tillfällen fick vi sändningar med olika kusar. Men släktingen var tydligen ingen expert på våra flugfiskars matvanor, för det kom ibland de vidunderligaste skapelser. Yviga fjäderbollar i alla de färger. Till detta flugor med långa hårvingar. Men vi kunde ur varje brev plocka fram ett antal brukbara kusar, som givetvis blev en god förstärkning till våra hemmagjorda. Sedan trodde man mer på "köpes" förstås.

Till impregnering av torrflugorna användes fett av flerahanda slag. Talg, svinfett, konsistensfett och ibland vanligt smör. Det är svårt att säga vilket som var minst dåligt. Vi brukade vara noga med att fett som användes inte gav några fettringar på vattnet. Sådant ogillades av all fisk. När vi på den tiden gav oss iväg på några dagars fiske, brukade vi vara försedda med ett tiotal våtflugor och dubbelt så många torra. Efter varje fisk rengjordes flugorna mycket noggrant. Rätt ofta gick lindningen upp och fick göras om. En reparationsask fanns därför alltid med i fickan.

Till flugfiskeutrustningen fanns oftast en håv. Vi hade givetvis sådana, handknutna, men jag har inget minne av att vi någonsin släpade med oss detta redskap. Det var i stort inga som helst problem att handgreppa den fångade fisken. Jag hade dock ibland, när det vädrades större fisk, med mig en liten huggkrok som lätt kunde surras till ett skaft från lämplig gren. Den kom bara undantagsvis till användning.

Men uppe i Tjälmejaure var huggkroken outhärlig. Vi fiskade storröding från höga klippor och använde då kroken med tvåmetersskaft för att få upp rödingarna på torra firma.

Campingutrustningen

Campingutrustningen för femtio år sedan var mycket enkel. Liggunderlaget var av renskinn och en sovsäck gjord av ett hopsytt, dunfyllt täcke. På utsidan impregnerat med en blandning av rå och kokt linolja. Ett riktigt tält började vi använda först efter det senaste världskriget. Dessförinnan klarade vi oss bra med en presenning, som vanligtvis riggades upp över en slana mot en stor sten eller tät gran. Det fungerade faktiskt rätt bra som regnskydd, de få timmar man vistades i horisontalläge.

Vid den här aktuella tiden fanns inget stormkök eller liknande anordning. Däremot kunde man få tag på kokanordningar avsedda för metatabletter. Dessa fungerade mycket bra. Tabletterna var dryga och lätta i packningen. Men tyvärr rätt dyra. Givetvis tillreddes den mesta maten och kaffet över öppen eld, men i särskilt besvärligt väder var metaköket en behändig tillgång. Som en kuriositet kan jag förtälja, att vi kom över ett stort pari egendomliga tändstickor av tysk tillverkning. Dessa var längre och kraftigare än vanliga. Till halva längden belagda med gult svavel. Man tände mot ett löst plån och stickan brann sedan som ett tomtebloss. Verkligen rejäla don att ta till i regn och blåst.

Av kokkärl brukade vi medföra två kittlar med skaftfäste, en större och en mindre. Särskild kaffepanna har jag dock inget minne av. Till övrig utrustning hörde en liten vattensäck. Hemmagjord förstås, av en bit grov gummislang som klistrades ihop i ena änden med solution. Fungerade utomordentligt bra i många år, tog liten

plats i packningen och vägde nästan ingenting. Vid senhöstfiske (september på den tiden) var en liten stormlykta för karbid en uppskattad lyx. Sedan fanns alltid ett antal stearinstumpar med i packningen.

I min utrustning hade jag nästan alltid med en liten oljad tygpåse innehållande blånor av näver och en bunt tjärdränkta korta stickor. Det var grejor som kom väl till pass när eld skulle tändas på dyngsurt ris. En annan påse innehöll några enkla förbandsartiklar, ett par småverktyg, ett brännglas för att göra upp sol-eld, en liten kompass, några säkerhetsnålar, snören och björntråd, reservtändstickor, timmermanspenna, måttband, solution, lappar och annan reparationsmaterial för skodon och kläder.

Den skaffning vi medförde på våra fisketurer över några dagar skilde sig inte mycket från dagens förning. Limpa, smör, ost, hårdbröd, palt, kolbulvar, fläskpannkaka, socker, salt, kaffe, klarskinn och grötgryn av något slag. En uppskattad föda, då som nu, var en torkad eller rökt bit bog från ren eller får. Men det var inte alltid sådan fanns till hands. Om möjligt brukade vi även försöka få med oss ett par burkar amerikanskt fläsk. En ovanligt närande, värmande och smaklig kost. Tyvärr förstås rätt dyr, men farsgubben hade alltid ett par burkar hemma att medföras på främst vinterns jakter.

Kläderna

Persedel frågan på den tiden var inte densamma som idag. Inga vindtäta dunjackor, regnställ eller vadderade pådrag.

Under de fåtaliga, riktigt varma sommardagarna uppe på lågfjället gick man mestadels i blå gymnastikbyxor. Hemsydd, eller tjuvade från gymnastiken i skolan. På överkroppen bar man en flanellskjorta, såvida man inte spankulerade omkring oklädd.

Under mer vanliga väderleksbetingelser gick man i stickade långkalsonger och ett gammalt blåställt. Vid kallare väderlek och regn byttes blåstället mot byxor av hemvävd vadmal. Den fabriksstillverkade vadmalen var inte till närmelsevis så varm och regntät som den i småväverier framställda. Den bästa vadmalen skulle vara hård och slät på utsidan, så vattnet rann av, och ruggad på insidan för värmens skull. Till byxorna bar man

Långspömetaren, som ibland bytte ut masken mot en fluga, var föregångare till flugfisket vid många norrlandsvatten.

på överkroppen en eller två stickade ylletröjor, och utanpå en regn- eller vindtät hemmafabricerad jacka. Den brukade vara gjord av lärft från mjölsäckar och impregnerad med kokt linolja. Ibland medfördes också tillhörande regnbyxor, men dessa lärftplagg var tunga och skrymmande. Man kunde inte vika dem hur som helst. Då sprack de.

Fotbeklädnaden var ett visst problem. Den vanliga skon var en "stövvel" med fotdelen av gummi och skafvet av läder. Påsytt, och med hel plös. Trots ihärdig smörjning med eskimåfett var det svårt att hålla sömmarna täta. Men en burk sådant fett var en nödvändighet i varje packning. I nödfall kunde det också användas för stekning.

Jag fick mina första riktiga gummi-stövlar med långt skaft först efter kriget. Behovet hade inte tidigare varit så påträngande, främst beroende på att fisket mestadels bedrevs i små vatten.

Fiskeklädnaden avslutades längst upp av en bredbrättad filthatt. I mitt fall brun. Men hos andra vanligtvis svart. Under årens lopp blev den förstås helt genomdränkt av beckolja,

som faktiskt luktar friskt, även efter långa tider. Under särskilt svåra knott- och myggtider dränktes hatten flera gånger dagligen med tjärprodukten.

Ryggsäcken var mestadels hemgjord, antingen av skinn eller vanligtvis av oljad lärft. Det var helt enkelt en i storlek lämplig säck med snörning upptill och eventuellt ett tyglock. Själv hade jag minst tre säckar i olika storlekar, och till den största – långfärdssäcken – hade jag tillverkat en mes av rotting. Bärremmar var vanligtvis skurna i rejäl bredd av grov oxhud. Redan på den tiden hade vi tillgång till termosflaskor, och de förvarades i en invändig ficka. På utsidan av säcken fanns ofta tunna, smidiga svinläderremmar för surring av sovpåse, underlag och "tält". Till ryggsäcken hörde också ett antal mindre påsar i olika storlekar. Av oljad lärft även dessa, att användas till förvaring av fisk, matvaror och annat som ingick i packningen.

Kommunikationerna

Ett verkligt stort problem under fis-

ket i pojk- och ynglingaåren var möjligheterna till förflyttning från hemorten till tänkt fiskeplats. De närmaste belägna platserna, inom fem mils avstånd, nåddes lätt med cykel. Men jag skulle vilja se hur många av dagens flugfiskare som vore beredda på en tiomila cykeltur för att fånga ett antal foreller eller harrar?!

Jag vet inte hur många gånger jag, ensam eller i sällskap, cyklat upp till Sikfors från Piteå. Men dit var ju "bara" tre mil. På den tiden en bagatell. Min längsta cykeltur var nog till Arvidsjaur och till Benbryte- och Trollforsarna i Piteälven. Det rör sig om minst tolv mil enkel resa på spåriga grusvägar.

När det gällde färdandet till mer avlägset belägna områden fanns i stort sett två möjligheter. Tåg eller bilåkande med tjänstemän från något av de många skogsbolagen. Tågbiljetten fick man förstås alltid betala, men som pojke åkte man ofta gratis med bolagsgubbarna.

Vi åkte rätt ofta med tåget till Kiruna för fiske främst i Kalixälvens övre delar. Jag vill minnas att fram- och

forts på sid 62

NYT FRA DANMARK

Redaktør Steen Ulnits

Danske fluefiskere organiserer sig!

I den forgangne sæson har danske fluefiskere for alvor organiseret sig over det ganske land. Og de har haft mulighed for at vælge mellem to forskellige organisationer lige fra starten: "European Federation of Flyfishers" med hovedsæde i Holland og "Nordisk Fluefisker Råd", der ikke har noget fast hovedsæde. FiN har talt med formændene for de to nyetablerede organisationer om forskelle og ligheder, mål og midler:

"European Federation of Fly Fishers" (EFFF), som har rod i Holland, og som derfra har tradition for at arrangere såkaldte "Fly Fairs", barslede først i september 1993 med "The Danish Fly Festival". Her havde man samlet en lang række grossister og detailhandlere inden for fluefiskeriet, som for første gang i Danmark samlet kunne præsentere en meget stor del af dagens fluegrej – med klar vægt på den dyrere ende.

I forbindelse med det store arrangement udgav arrangørerne et 36 sideres program med diverse artikler og præsentation af udstillerne. Heri præsenterede EFF's danske formand Per Nielsen sin organisation således:

– På "Fly Fair" i Holland i 1992 blev europæiske medlemmer enige om at arbejde hen imod dannelse af en selvstændig europæisk organisation under FFF. Den blev dannet i oktober 1992 i Gent, Belgien. Til stede var repræsentanter fra Tyskland, Holland, Belgien, England, Tjekkiet, Sverige og Danmark.

– European Federation of Fly Fishers har hovedsæde i Haag, Holland. Den danske organisation Federation of Fly Fishers Denmark blev dannet i marts 1993, og siden er Norge, Litauen og Rusland blevet medlemmer. For tiden er Italien og Schweiz ved at tilslutte sig. Efter nogle problemer angående Skandinavien og retten til selvbestemmelse er Sverige udtrådt af det europæiske samarbejde, men har siden søgt optagelse af FFF i USA. Men da der er underskrevet en samarbejdsaftale mellem USA og Europa, blev dette medlemskab afvist.

– De enkelte medlemslande er forskellige, både hvad kultur og sprog angår. Nogle har organisationer, som gennem mange år har gjort et stort arbejde inden for vandpleje, udsætninger, bekæmpelse af forurening m.m. Andre har lang vej endnu. Da vi i Danmark har Danmarks Sportsfiskerforbund, som gennem årene har varetaget og løst mange af de ovennævnte problemer, har vi i den danske bestyrelse besluttet, at der er andet at tage fat på fra starten. Dermed ikke være sagt, at vi ikke vil beskæftige os med det, da det står i en af vore formålsparagraffer.

– Federation of Fly Fishers Denmark optager både enkeltmedlemmer, klubber og foreninger og som i USA forretninger, firmaer og andre med kommerciel interesse i at støtte os.

Interesserede kan henvende sig til formand Per Nielsen på telefon 75 12 47 85 eller hos kasserer Richard Jensen på telefon 75 46 89 94. Kontingent er 150,- kr årligt for enkeltmedlemmer, 400,- kr for klubber og 800,- kr for firmaer eller enkeltpersoner med kommercielle interesser.

Henrik Leth, formand for den danske afdeling af "Nordisk Fluefisker Råd", fortæller:

– Vi er en uafhængig organisation, som hverken er underlagt Federation of Fly Fishers i USA (FFF), European Federation of Fly Fishers i Holland (EFFF) eller Danmarks Sportsfiskerforbund (DSF). Vi anbefaler dog medlemskab af DSF og støtter principielt forbundets arbejde med miljø og uddannelse af unge. Det betyder dog ikke, at vi altid er enige. Vi ønsker blot ikke på nogen måde at bidrage til splid eller splittelse, der på nogen måde kan svække DSF i en vanskelig tid.

– Nordisk Fluefisker Råd, som med tiden får afdelinger i samtlige skandinaviske lande (indtill videre mangler Norge og Finland), ser som sin opgave at styrke det nordiske samarbejde engagerede fluefiskere imellem, samt at formidle viden om fluefiskeri og ikke mindst fiskepleje til sine medlemmer. Vi taler jo alle grundlæggende det samme sprog her i Skandinavien, så hvorfor kalde os noget en-

forts på sid 68

Flugfisket i litteraturen XIII:

Böcker om torrflugefiske

Torrflugan har sin speciella plats i många flugfiskares hjärta och har därför fått sin givna plats i flugfiskelitteraturen allt från Halfords dagar. I denna artikel redovisas några modernare böcker som specifikt inriktat sig på torrflugefisket

Av Svein Skjønberg

Mange fluefiskere er spesielt begeistret for tørrfluefiske – og jeg er en av dem. Det er noe helt spesielt ved å se ørreten og harren komme opp å ta flua på overflaten. En vikarierende årsak kan også være at tørrfluefiske er enklere enn våtfluefisket og nymfing. Jeg synes tørrfluefisket er så morsomt at jeg sikkert overdriver denne metoden når det hadde vært fornuftig å fiske vått. Men jeg er fluefisker for å ha det herlig, ikke for å være fornuftig.

Tørrfluefisket blir behandlet i alle bøker som omhandler flere metoder, men det er opp mot moderne tid ikke skrevet så mange bøker bare om tørrfluefiske. En vesentlig forklaring er nok at det ble utgitt glimrende altomfattende bøker ganske tidlig som har vært vanskelige å konkurrere med. I det helt siste har det nå kommet et par tunge bøker i generen.

Men ikke glem de "gamle" som slett ikke nødvendigvis er uaktuelle. Jeg tvivler på om Marinaros "A Modern Dry-Fly Code" (omtalt i nr X i denne serie) er overtruffet og bøker av Halford (nr III), Skues (V), Dunne (XI), The Gordon (VII) og Connett (VIII) med mange flere er fremdeles gullgruver. Halford har nå også blitt mye lettere tilgjengelig. "Dry-Fly Fishing in theory and practice" har kommet i en "Centenary Edition" (100-års utgave) i 1989 til en rimelig pris (forlaget HF og W Witherby Ltd). "Floating Flies and How to Dress Them" har i 1993 utkommet i "The

Flyfisher's Classic Library" som Gunnar Johnson omtaler i FiN nr 5/6-1992 s 92. Denne bokklubb anbefales på det varmeste.

Jeg viser også til forrige artikkel om innovasjoner hvor det er nevnt flere tunge tørrfluefiskebøker, således Swischer & Richards, Lenonard M Wright jr, Goddard & Clarke, Proper og La Fontaine's "The Dry Fly", den siste en "must" for alle interesserte.

Dermot Wilson er en anerkjent engelsk ekspert. Han har en strekning på Test hvor han har fisket med mange celebriteter. Alle forfattere som har fisket sammen med ham er fulle av lovord. Wilson drev i flere år et tackle-firma og ga ut en morsom og uvanlig katalog som er samlerobjekt idag. I 1957 kom første utgaven av hans tørrfluefiskebok under navnet "Dry Fly Beginnings". Annen utgave i 1970, litt endret og med navnet "Fishing the Dry Fly". Ny utgave i 1981 og revidert og oppdatert delvis i 1987 med bla mye bedre illustrasjoner av Charles Jardine, en av de yngre fluefiskeforfattere i England.

Dette er kanskje den beste innføringsbok i emnet. Men boken er slett ikke begrenset til nybegynnere.

Boken er utmerket disponert – vi hilser på His Lordship ørreten og hans sanseliv, elvetyperne og insektene og Wilson følger oss gjennom en sesong – relativt detaljert om hvilke insekter og imitasjoner som er aktuelle, men ellers savnes en egen be-

handling av imitasjoner. Boken er særlig fremragende når det gjelder utstyr og den er også oppdatert.

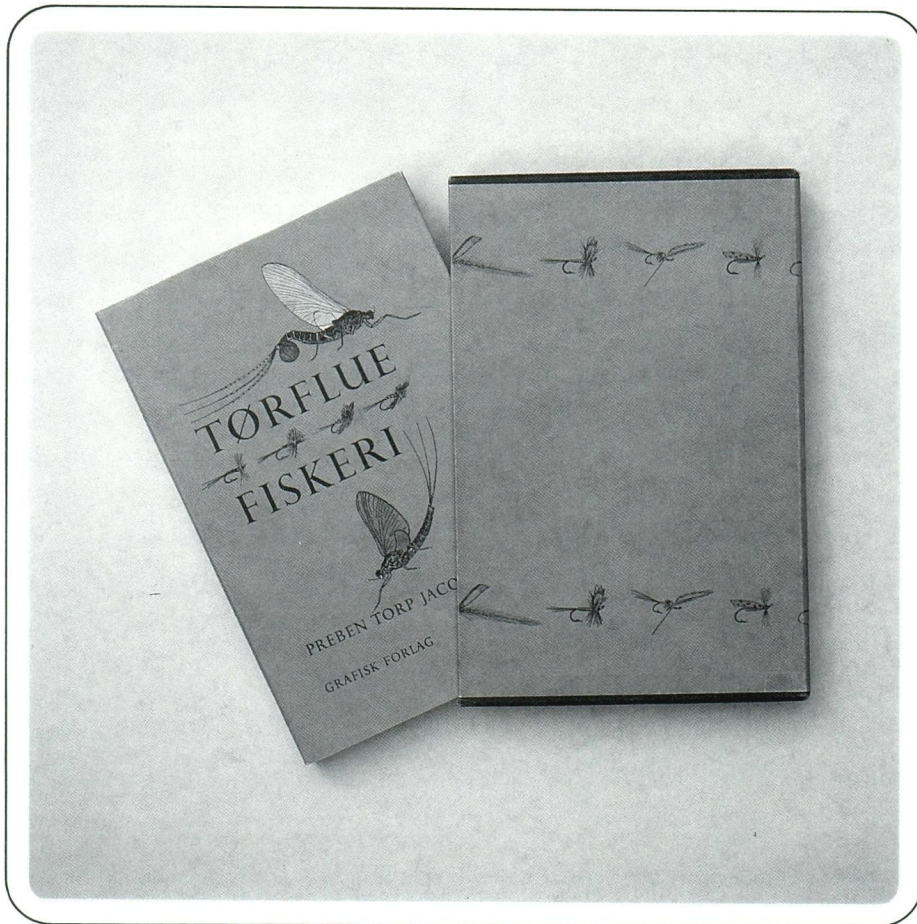
The Masters on the Dry Fly

Den amerikanske "The Masters on the Dry Fly" fra 1977 er en god konkurrent som innføringsbok. Også denne har mye å gi også for de mer erfarne. 17 av de mest anerkjente amerikanske eksperter/forfattere behandler her hvert sitt emne. Boken er redigert av nå avdøde J Michael Migel og er glimrende illustrert av Dave Whitlock.

Den fremragende forfatter Haig-Brown, som døde i 1976, skriver fengslende om tørrfluefiskets charm. Han lærte å fiske tørrflue i kalksteinselver i England og ble "almost notoriously successful" og flyttet senere til Canada. Da han besøkte England i 1971 gikk det særdeles dårlig pga mange års fiske i lettere vann med brutt overflate og hårflyer.

A.I. "Pat" Alexander, som også døde i 1976, har et fint kapittel om tørrfluefiskets historiske utvikling. Historisk vikling har også humoristen Ed Zern som forteller om sine møter med en del celebriteter, f eks Charlie Fox, George Harvey og Lee Wulff.

forts på næsta sida

Preben Torp Jacobsens "Tørfluefiskeri" har redan blivit en klassiker.

forts från föreg sida

Danskamerikaneren Poul Jorgensen behandler fluebinding med mønsterbeskrivelser og litt bindeteknikk. Charles F Waterman gjennomgår utstyret og vet hva han snakker om. Lefty Kreh er en velkjent kastetrollmann og får sagt mye om kasting på lite plass med illustrerende bilder. Ernest Schwiebert beskriver spesialkast og spesielle presentasjoner og forteller bla om fisket sammen med Dermot Wilson på Test.

Leonard M Wright jr har et glimrende kapittel om "the water and the fish". Charles K Fox skriver om oppstrømsfiske og vi kan neppe få noen bedre læremester. Art Flick behandler "pocketwater" som vi jo har mye av i Norden og jeg har knapt sett emnet behandlet mer utførlig. Carl E Richards behandler klekkinger og imitasjoner.

Steve Raymond skriver om "stillwaters" og nylig avdøde Lee Wulff om tørrflue og laksen. Og det er enda mer, bla om fiske i Norge.

Art Lee

Leserne av det fine amerikanske

tidsskriftet "Fly Fisherman" vil kjenne Art Lee som i 1982 utga "Fishing Dry flies for Trout on Rivers and Streams". Boken har fått en blandet mottagelse, den er tildels hevet opp i skyene og dels slaktet. Årsaken er at Lee har avveket fra den nå dominerende imitasjonslinjen som Swisher & Richards introduserte og konsentrerer seg om presentasjonen. Av denne grunn gir han bare en grunnleggende beskrivelse av de viktige insektsfamilier.

Men ellers behandles det meste og Lee er sterk særlig på alt som faller inn under begrepet "streamcraft", hvordan vi leser elven og tilpasser presentasjonen. Han har mange spesialtips. Lee bor i Catskills og fiskeforholdene her er sammenliknbare med norske og svenske forhold.

Vi møter også noen kjente karakterer som Charlie Fox, den lokale trollmann Ed van Put som nesten bare fisker med Adams (og Royal Coachman i knipetak), Francis Bétters og – ja – Preben Torp Jacobsen.

Tørfluefiskeri

Den samme Preben har etter min

oppfatning skrevet en av de aller beste bøker i genren – "Tørfluefiskeri". Boken utkom i 1965, men den utgaven er umulig å få tak i. Ny, oppdatert utgave er fra 1978 og den er fremragende. Den kjente danske dyrlege illustrerer selv glimrende alle sine bøker. Han har en fullstendig oversikt over alt som foreligger av fluefiskelitteratur, også den kontinentale, og har en uvanlig bra og lun måte å skrive på, som minner om Skues.

Boken behandler alt som vedrører tørrfluefiske – og litt om det som skjer like under overflaten. Fiskens sanser blir gjennomgått med eget kapittel om det viktige "vindu". Entomologidelen er fantastisk med den i Norden mest inngående beskrivelse av "våre" insekter. Og ved gjennomgåelsen av de enkelte arter får vi oversikt over kjente imitasjoner med mønsterbeskrivelser.

Denne bok er en "must" for alle – nybegynner som erfarne. Det er en flott bok å vokse opp med som fluefisker – du vil skjønne mer hver gang du leser boken – og en viktig bok å kontrollere sine erfaringer med.

Jeg vil også fremheve samme forfatters "Fluer, Fisk og Fiskere" fra 1977. Denne bok er umulig å presse inn i noen genre, men har så mye fremragende om tørrfluefisket at den bør tas med her. Boken har betydning særlig mye for meg selv. Som den første virkelige fluefiskebok jeg leste, fikk den meg "krøket" for godt. Så vær advart – men les! Jacobsen er unik med at hans bøker gir mye informasjon vi ikke får annensteds, hvis vi da ikke behersker fransk og andre kontinentale språk. Vi får presentert mange franske tørrfluer, herunder med det "nye" materialet Cul-de-canard. Ellers er det spesielt om tørrfluefiske kapitler om "grenseproblemet" klekkere, myggfiske, Swisher & Richards No-hackles og Marinaro's Thorax og adskillig om nymfefiske med eksempler fra England, kontinentet og Norden. Det finnes endelig flere fine portretter i boken av bla vennen Oliver Kite og Skues.

Conrad Voss Bark

Conrad Voss Bark er en engelsk veteran og kjent som fiskekorrespondent i The Times. Han har vært meget produktiv som skribent i de senere år og har utgitt flere bra bøker. "Conrad Voss Bark On Flyfishing" fra 1989 hører hjemme her selvom det ikke er en ren tørrfluefiskebok. Voss Bark presenterer en nypuritanisme og har faktisk meget å fare med. Han er ikke

motstander av nymfe- eller våtfluefiske, men han poengterer at betegnelsen fluer bør begrenses til imitasjoner av insekter, altså fluer! Fiske med imitasjon av reker, snegler, småfisk osv bør ikke kalles fluefiske. Voss Bark har unektelig logikken på sin side – men dette er jo krig om ord. Det viktige er forfatterens fremragende reklamering for gleden ved å fiske tørt og "damp" og endog vått i vannets toppsjikt fremfor på bunnen. Nåvel, jeg er langt på vei enig og lar meg vel da lettere rive med.

Voss Bark fremhever presentasjonen som viktigere enn imitasjoner og viser til Dermot Wilson som han har sett i aksjon og som var fremragende dyktig. Voss Bark er en ivrig lakse- og sjørrettfisker med tankevekkende observasjoner. Og her har han "glemt" sin nypuritanisme.

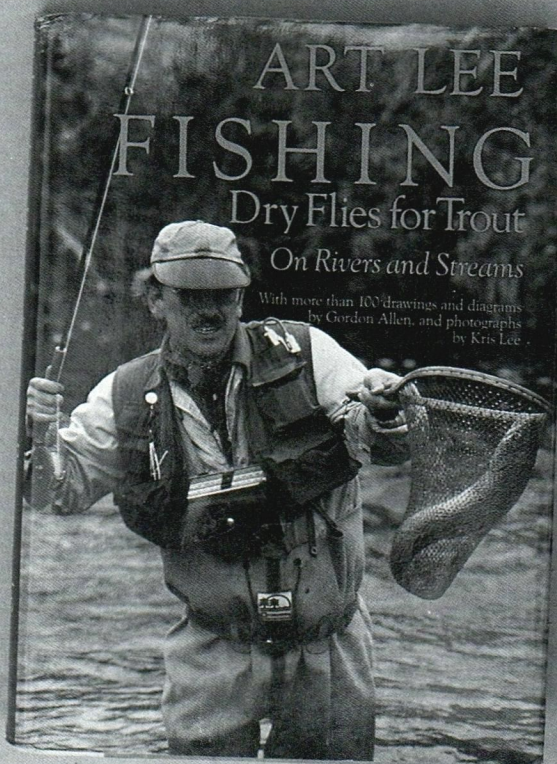
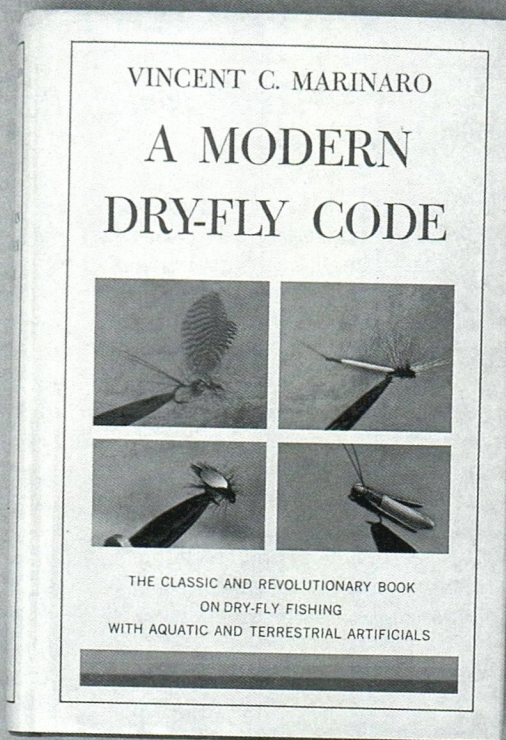
Voss Bark er en glimrende skribent med en tørrvittig stil. Det er morsomme tegninger av Fred Banberry mens de mer tekniske illustrasjoner er av Charles Jardine.

To Rise A Trout

Amerikanerne har på godt og vondt tatt over engelskmennenes tidligere hegemoni når det gjelder fluefiskets utvikling og dette gjelder også tørrfluefiske. Men i de senere år har det kommet adskillige engelske bøker om elvefiske igjen etter at "stillwater" har dominert i årtider. John Roberts har vært produktiv de senere år og har utgitt en glimrende bok om tørrfluefiske "To Rise A Trout" i 1988. Her berøres det meste og bla ny innsikt om hvordan ørreten ser flua som tidligere var gjort kjent i artikkelform av John Goddard blir her presentert i bokform. Roberts har en utførlig og meget interessant gjennomgang av de forskjellige tørrfluetyper som etterlikner døgnfluer. Han er ikke like bra som La Fontaine, men ikke så mange nummer unna. Roberts henvender seg bevisst også til et amerikansk publikum. Lykke til! Det er forøvrig en gledelig tendens fra de senere år at amerikanske og engelske skribenter har oppdaget hverandre i langt større grad enn tidligere og utveksler erfaringer og synspunkter. Det er f.eks tydeligvis en god kontakt mellom nettopp La Fontaine og Roberts.

Neste artikkel: Bøker om nymfefiske og våtfluefiske.

Vincent Marinaro och Art Lee – två författare vars böcker omnämns i denna artikel.

Sotpanna och törvedsbrasa

Text & akvarell: Rolf Smedman

Jag undrar ibland över i hur många berättelser från skog och mark man läst om den kärleksfullt vårdade sotpannan och doften från törved. Många jägare och fiskare har svårt att tänka sig en dag i skogen eller längs ett vattendrag utan att få sitta ner vid en eld, dra in doften av tjärvedsröken och sörpla i sig ett par kåsor svartkaffe, gärna tillsammans med en likasinad.

För mej har sotpannan varit en viktig ingrediens sedan de tidiga ungdomsåren, min far hade alltid med sig en svart och väl använd kokburk, när vi jagade hare eller drog iväg på flugfiske i Medelpads och Hälsinglands skogsåar. Han lärde mig också vikten av att inte hetsa fram i den natur vi levde i, lugnt vänta på stövarens upptag eller på att de första vaken skulle slå ut på en blank strömnacke. Eller medan vi väntade på de första tjäderknäppen uppifrån Kärströmsbergets grovuxna speltallar.

Jag har insupit många visdomsord från gamla jägare och fiskare medan vi suttit och väntat på att pannan skulle koka över. För att få den riktigt rätta aromen, skulle den sjuda över tre gånger innan man kunde hålla upp i kåsan. Att sedan doften från Shag och Tiger Brand i piporna också bidrog till trevnaden, gjorde inte välbefinnandet mindre.

Jag lånade min fars kokburk en tid, men till slut blev den alldeles sönderbränd och ersattes med en riktig kaffepanna, som än i dag efter nästan femtio år fortfarande gör tjänst. Om den kunde berätta, skulle den fylla volymer av upplevelser. Den har varit med på otaliga fisketurer från hälsingevatten till längst upp i nordligaste Lappland, jag har heller aldrig knackat bort sotet från den. Det är ett tjockt lager och det tar tid att hetta upp den, men när kaffet väl har kokat, blir det en gudadryck.

Min fiskebroder sedan många år, Bosse, är av precis samma åsikt som jag, kaffe och mat skall lagas över öppen eld när vi fiskar i vildmarken. Vi har ännu aldrig haft någon form av spritkök med oss och till och med klarat en vecka i det karga landet kring norska Råsto, lagat mat och kaffe på torrt vide.

Men då skall man ha tur med vädret, vilket inte alltid har hänt. Vi fiskade en sommar i ett tjärn- och åsystem öster om Rebnis. Flög i helikopter från Tjärnberg och möttes innan landningen av en kolsvart vägg med regn. Vi hann knappt slå tälten innan ovädret var över oss. Det vräkte ner hela natten och vi fick flera gånger gå ut och lyfta bort vattnet från tältduken. Fram på förmiddagen var vi ju väldigt kaffetörstiga. Bosse lade sig med regnrocken över huvudet och försökte få en liten eld av tunna stickor och strån. Jag irrade runt och försökte få tag i torr björkved och näver, men allt var plaskblött.

Till slut hittade jag under en utskjutande klippa en krokväxt en. Skar strimlor av den och sprang de hundra meterna ner till Bosse. Jag tappade snart räkningen på hur många gånger jag gjorde om språngmarschen, men till slut hade vi en

eld och kunde njuta av ett mycket försenat morgonkaffe. Senare blev vädret lite bättre och matbestyren kunde ordna sig någorlunda.

Bosse och jag har suttit kring otaliga lägereldar genom åren, löst många världsgåtor tillsammans, eller bara suttit och njutit av tystnaden kring oss. Vi flyttade nästan samtidigt ner till Stockholm och ibland när längtan upp till Ljungan blev för svår, för vi ut till en sjö nedåt Södertörn, inte för att fiska, bara för att få sitta kring en lägereld och drömma oss till någon norrländsk ström, där harren och öringen vakade.

En midsommarvecka på 40-talet fiskade jag ensam en sträcka av Ammerån, tog bussen från Sundsvall och sökte mej upp till några strömmar där min far och jag varit förut. Hade ett bra harrfiske den första dagen, men nästa morgon, då jag satt och lagade frukost steg ett åskblått moln över berget på andra sidan ån. Innan jag hann söka skydd, vräkte regnet ner och blixten slog ner, bara några meter ifrån mej. Jag måste ha tuppatt av, för när jag hade samlat mej, sken solen från en nästan klar himmel. Jag sökte mej längre uppåt ån, men var ganska omtöcknad fortfarande. I kvällningen, när jag balanse-rade ut på en stenkista, för jag på örönen i vattnet, dessbättre på insidan, där strömmen inte var så stark. Hela jag var genomblöt, ryggsäcken med extrakläder likaså.

Jag hade tidigare på eftermiddan gått förbi en lada som stod öppen och tog snabbaste vägen ner, för kvällen började kylna. Ladan hade jordgolv och längs en av väggarna låg en stor trave torr takspån. Gjorde upp eld, fick av mej kläderna och hängde upp dem tillsammans med ryggsäckens innehåll. Det dröjde länge innan jag blev någorlunda varm. Nattdimman svepte över ängen ovanför ladan, och luften blev rå.

Jag måste ha nickat till ett tag, för plötsligt vaknade jag av en ljus röst.

”Äre folk på skogen?”

En ung kvinna med långt ljust hår och rutig bomullsklä-ning stod alldeles bakom mig. Jag rev åt mej en blöt skjorta och skylde det värsta. Så överraskad att jag stammade, försökte jag förklara min belägenhet. Hon hade från tunet av en fåbodvall, som jag inte sett tidigare, sett eldskenet i ladan och blivit orolig.

Jag trodde det var skogsräet jag mött, det hela var ju så överkligt, men hon var av kött och blod. Alldeles ensam i storskogen, kom hon snart underfund om att jag inte var farlig.

Man kan säga att det hela slutade lyckligt och blev en upplevelse jag bär med mej hela livet. Nu, många år efteråt, vet jag ibland inte om det var dröm eller verklighet...

Jag har mött skogsräet senare, men det är en fantasi, frammanad av glöden och den blå röken från en nattlig kaffeeld. Det kan man nog inte uppleva med en termos hett vatten och pulverkaffe...

Att sitta vid elden, läppja på kaffet och fundera över rätt fluga är också ett sätt att njuta av fisket.

”Dolla” – den samiska kaffeelden

Visst känner vi starkt för Rolf Smedmans skildring av kaffekok vid öppen brasa. Men att göra upp eld är inte alltid så lätt, särskilt när det regnat och allt är surt. Och hur gör man uppe på kalvfället där det inte finns några träd? Jo, vi lär naturligtvis av samerna...

Text, foto & teckningar: Lars Sundström

För ett par år sedan gjorde jag en resa i södra Sverige tillsammans med Bo Isovaara, en kollega och journalist känd från sina artiklar i flera jakt- och fisketidskrifter. Vi besökte några sportfiskeklubbar för att informera om sportfiskets möjligheter i Kiruna kommun, men också för att berätta om fiske och kulturupplevelser på nordkalotten som helhet. Med förundran såg våra åhörare de ständiga bilderna av eldar, kaffeeldar, eld för att steka fisk, torka kläder eller bara för att umgås i kring. Detta måste vara ”norrlandskultur”, sade man, och påpekade de eldningsförbud som vanligen gäller i södra Sverige under sommarhalvåret. För oss i norr, och särskilt i fjällområdet, är elden vid fiskeplatsen lika självklar som att man tar med sig fiskespöet och slidkniven på sina äventyr. För att inte tala om kaffe pannan. Vem har inte läst Hans Lidmans skildringar om det ”svarta

lappkaffet”, det elixir ur vilket hans tankar stigit, och givit det avmätta och kärva språket sin form och skönhet. Utan kaffe panna fiskar ingen!

Hur gör man nu upp en eld, och särskilt då man är i fjällbjörkskogen, undrar många. Barrskogens torra granris och tjärstubbar har man som regel erfarenhet av, men går det att elda med sur fjällbjörk?

Vandringsväg och kaffekok

Låt oss lära av dem som verkligen besitter eldandets konst, nämligen samerna som ständigt tvingas göra eld med fjällbjörk eller kalvfällets låga buskar och ris. I deras kultur är ”dolla”, den lilla kaffeelden inte bara en eld utan också ett mått på avstånd. Hur lång en sträcka är att gå anges

inte i kilometer eller timmar utan i antalet kaffekok och eldar. Kaffeelden är en liten eld, enkel och snar att ordna och den lämnar små spår efter sig. Den fordrar sällan eldstad men om man är orolig och marken är torr kan det vara säkrast att begränsa eldytan med stenar eller murknade bitar av stammar.

Elden ligger på en kudde

Först väljer man en bra plats för en eld, gärna en liten grop eller en läplats bakom en sten eller ikullfallen björkstam. Därefter insamlas material att elda med; torra björkkvistar från döda träd som ännu står, men aldrig material från liggande träd eftersom dessa multnar och är genomblöta. Undvik kvistar med mycket lavar då dessa håller fukt.

Riset läggs i en hög med de tunnaste kvistarna i botten och grövre grenar ovanpå. Gör ingen stor hög utan börja med en liten eld. Det går sällan att tända en stor eld direkt, en sådan får byggas successivt. Alla kvistar läggs i samma riktning med ena änden placerad på en liten stam eller flack sten, det som samerna kallar "oaivvevulos", huvudkudden. Stammen ligger i vindens riktning och kvisthögen ligger vinkelrät mot vinden. Arrangemanget avser att försörja eldhärden med syre underifrån.

För att tända elden behövs "beassii", näver. Samerna har alltid remsor av torr näver i sin "la'vka", ryggsäcken, eftersom det inte går att ta näver på kalvfället. Nävern ska helst vara den ytnära som börjat ömsas från en död, torkad stam, men det går också bra med färsk näver, den är bara lite svårare att tända. Nävern placeras bland de fina kvistarna i eldens botten, ett rejält stycke näver viks på mitten och antänds i vecket. Att tända ett näver i en ände gör att det rullar sig och man förlorar kontroll över lågan, i värsta fall bränner man fingrarna. När det vikta nävret väl brinner för man det till de näverremsor som finns bland kvistarna och tänder elden på flera ställen. Små kvistar läggs i lågorna och elden byggs upp. Större grenar placeras ovanpå riset när detta brinner, grenarna trycker ihop det brinnande riset så att elden blir tät och värmen koncentreras.

Är man i barrskogen är principen liknande för hur man gör en eld. Det enklaste är att utgå från torra gran- och kvistar som man bryter från de nedre kvistvarven vid stammen på täta, risiga granar. Med grövre grenar och torra, döda stammar byggs elden så stor man behöver. Såg och yxa underlättar anskaffandet av ved i barrskogen, och hittar man en tjärstubb kan elden bli både långlivad och värmande. Näver att tända med fungerar lika väl i barrskogen som bland björkskogen.

Eldar ovan trädgränsen och fjällbjörken gör man på samma vis, men i stället för kvistar och grenar av björk får man ta torra ris och fjällviden.

När brasan väl är igång placeras kaffepannan tätt intill de brinnande kvistarna, vid sidan, eller på en käpp hängande in över lågorna.

En kaffeceremoni

Elden kräver ompyssling för att leva. Samerna passar ständigt på att lägga in små kvistar och näver där det brinner dåligt och får på så sätt fart i lågorna och en effektiv värme för kaffet.

Kokkaffet ska koka upp tre gånger för att få rätt styrka och sedan ställas att sjunka vid sidan av elden så att det håller värmen. När man lyfter pannan ur elden kan man använda en näverremsa att hålla om det heta handtaget. Kaffet bör avnjutas ur en "guksi", en tråkåsa, som håller kaffet varmt och förmedlar en särskild känsla av ceremoni.

Idén med den lilla kaffeelden är att göra eld snabbt och utan verktyg som yxa eller såg. Det är ingen eld att laga mat på eller umgås vid i timtal, till det krävs större eldar av grövre virke och en stensatt eldstad.

Det är nu inte alldeles enkelt att lyckas tända en "dolla" vid första försöket, det krävs åtskillig träning och en hel del inlevelse för att nå samma färdighet som samerna. Särskilt långvariga regn och kyla kan ställa till svårigheter. Planera därför gärna fjällfisket så att remsor av torr näver ingår i packningen.

Sammanfattningsvis kan jag nämna några viktiga detaljer att tänka på: Välj eldplats med omsorg.

Ta aldrig kvistar och grenar från marken om dessa inte är torra.

Undvik kvistar med lavar.

Gör en liten eld, använd små kvistar.

Med mycket näver lyckas man nästan alltid få eld.

Ha tålmod!

Var noga med att "städa" eldplatsen, en liten kaffeeld ska innebära en mycket begränsad skada i naturen. Ta bort sådana grenar och kvistar som inte är fullständigt brunna.

Släck noga efter er.

Lycka till!

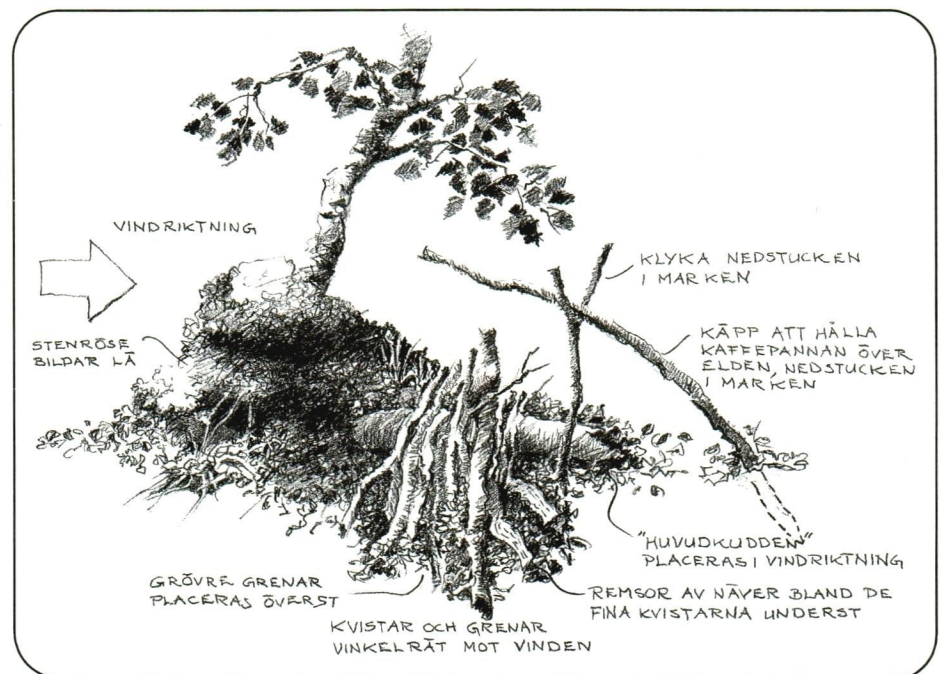
Elden tänds med en brinnande, vikt näverremsa.

"Dolla" med sina attribut: kaffepåsen, kaffepannan och kåsan.

En liten eld gör liten skada i vegetationen.

Spötub i läder

En spötub ska i första hand skydda spöet. Men den blir ju inte sämre av att lukta gott, vara ett vackert hantverk och bara få allt skönare patina med åren – speciellt inte om man har tillverkat den själv...

*Text: Anders Forsling
Foto: Anders Norin*

Flugfiske är en fantastisk hobby som vi kan pyssla med året runt. På sommaren fiskar vi, men nu är rätta tiden att göra alla förberedelser inför nästa säsong. För de flesta handlar det om att se över utrustning, läsa några flugfiskeböcker eller fylla på förrådet av flugor till nästa år. Men

det finns en allt större grupp entusiaster som går ett steg längre. De tillverkar själva en hel del av sin utrustning; till exempel spö, håv, vadarstav, fiskekniv eller fiskekorg. Det har till och med blivit en väsentlig del i fiskehobbyn för allt fler flugfiskare.

Men sedan är det några som gått

vidare och utvecklat sin hobby ytterligare. En av dessa entusiaster är Mats Redeby från Tyresö. Mats är möbelsnickare och har genom sitt yrke stora kunskaper när det gäller att arbeta i trä och läder.

Det var vid en harrfisketur till Gysingeströmmarna som jag första

gången kom i kontakt med Mats. Jag mötte en gentleman och frände med stor kärlek till flugfiskets ädla konst. Jag blev också imponerad av den vackra spötub i läder som han bar sitt spö i. Det var ett konstverk in i minsta detalj med slingor och ornament från lock till botten.

Vi kom att tala om hur Mats tillverkade sina tuber. Att beskriva det i detalj är inte lätt, men jag ska här i stora drag berätta om arbetsgången och de material och verktyg man behöver. För det här är en hobby och ett hantverk som faktiskt går att utöva hemma vid köksbordet, och det kanske finns intresserade FiN-läsare som skulle vilja pröva på att tillverka en egen spötub nu när kvällarna är långa och mörka.

Byggt på ett plaströr

Stommen till tuben är ett frostbeständigt plaströr av A-kvalitet. Röret kapas till rätt längd med en fintandad såg och kanterna putsas till med ett sandpapper.

Därefter mäts en mjukgarvad 3 mm tjock oxhud upp. Läderbiten ska ha samma bredd som omkretsen på plaströret minus cirka 1,5 mm så att man får lite sträckmån när man syr fast lädret på plasttuben. Eftersom oxhudar har en begränsad längd, får man eventuellt skära till flera bitar för att täcka hela tuben. Samtidigt skär man också till bottenplattan. Själva locket kan man däremot vänta med tills alla detaljer är på plats. Då är det lättare att mäta exakt, så att man får bästa passform. Eftersom locket är tillverkat helt i läder, kan det vara lämpligt att göra det dubbelt genom att låta en lång remsa gå om lott. Locket blir då stadigare. Det är också i denna slutfas man fäster in det spänne som ska hålla locket på plats. Om man så önskar, kan man även fästa in en axelrem eller ett handtag att bära tuben i.

Mönster i lädret

Vill man förse sin tub med ett mönster i lädret, så ritar man först upp detta på ett smörpapper. Därefter kalkerar man över det på lädret. Nu börjar det arbetsmoment som kräver en hel del kunnande, men som kan lyckas också för amatören – bara man är mycket noggrann och skaffar de rätta grejorna. Det finns nämligen specialverktyg för läderarbete.

När det gäller mönsterframställningen så sker denna i flera steg. Först skär man ut alla överkalkerade slingor och flättnöster med en speci-

Mats Redeby sysselsatt med det tidsödande arbetet att med olika punsar dekorera lädret med slingor och mönster.

alkniv som endast skär ned ett stycke i lädret. Det får absolut inte bli för djupt. Här är det lämpligt att först öva på några mindre läderbitar tills man lärt sig tekniken.

När skärningen är klar, fuktar Mats lädret med ljummet vatten i en trasa eller svamp. Sedan börjar ett tidsödande arbete med att hamra fram mönstret med så kallade punsar. Punsarna fungerar som en slags stämpel och finns i olika former som ger olika mönster. Det nedhamrade lädret ger en nivåskillnad mellan de hamrade och de ohamrade ytorna, som alltså kommer att stå i relief. Under hela arbetet med punsarna blöter Mats ett litet stycke läder i taget så att det inte hinner torka innan arbetet är klart. Så fortsätter han tills hela mönstret är färdigt.

Sömnadsarbetet

När punsningen är klar stansar man ut hål runt kanterna för sömnaden av tuben. Hålen ska sitta tätt och vara cirka 2 mm stora. Slutligen syr man samman lädret kring tuben. Till det finns det speciella lädernålar och

kraftig tråd – av den senare går det åt ungefär 25 meter till en tub av normalstorlek! Det gäller att hela tiden hålla god sträckning på tråden så att sömmen inte blir för lös eller det uppstår några glipor.

När alla detaljer är på plats, smörjer man in tuben med fiskarsmorning – något man förövrigt bör göra då och då för att hålla fukt och smuts borta. Med åren blir då tuben bara vackrare och vackrare.

Verktyg och material

Det finns böcker om hur man arbetar i läder att låna på biblioteket och det finns också firmor som säljer en del verktyg och material. En sådan är *Slöjddetaljer, Axvallagatan 10, 532 24 Skara, tel 0511-161 30*, där man kan beställa katalog. Men man kan också försöka skaffa de olika grejorna på skilda håll. Plaströr finner man till exempel på någon rörfirma; oxhud, nålar och tråd och tips om de olika specialverktygen kan man finna hos en sadelmakare och träklubba, knivar och stansar hittar man i järnhandeln.

Lycka till!

Flugor från Island

*Text: Jan Sekander
Foto: Christian B Hvidt*

Sagoön i Nordatlanten kan inte bara bjuda på ett säreget landskap och ett fantastiskt fiske efter öring, röding och lax. De isländska flugfiskarna har också utvecklat egna flugmönster väl värda att pröva i våra övriga nordiska länder

Som ledare för FiN:s fiskeresor till Island har jag kommit i kontakt med isländska flugfiskare och deras lokala flugor. Här har jag valt ut en handfull, som kanske kan föra de isländska traditionerna vidare också till de övriga nordiska länderna. Vi är ju annars vana att nya flugkreationer oftast kommer från England eller USA. Några av flugorna känner vi till stilen från våra egna hårvingade laxflugor – medan andra är helt nya bekantskaper. Så här berättar några isländska fiskare om sina flugfavoriter.

Kristjan Gislason, som bundit flugan *Skröggur*, berättar att denna kom till 1972, först som tubfluga, sedan han då för första gången sett den typen av flugor. För att lysa upp allt det mörka i flugan försåg han den med en rödbrun stjärt. Det visade sig att *Skröggur* fiskade mycket bra, varför han också började binda den på vanlig laxkrok i olika storlekar. Numera använder han den både som tubfluga och enkelkrokad laxfluga.

Skröggur är helsvart med mjukt hår både i vinge och hackle och kroppen ribbad med tunn silverribb. Endast stjärten är rödbrun och består också den av en tunn hårbunt.

Krafla

Kristjan berättar också om en annan fluga, *Krafla*, som såg dagens ljus 1977. Idén fick han då han skulle binda en buskig torrfluga. Hela kroppen är tätlindad med rödorange och vitt eller gult tupphackel som sedan klippts ner till en borste – bredare baktill. Stjärten består av långa, styva hårfibrer. Bindtråden är svart, men Kristjan målar gärna en ring runt huvudet med rött flugbindarlack. Flugan, som redan från början var en intressant skapelse, bands ursprungligen med hackel i färgerna rött/gult, men har sedan visat sig fiska bra också i andra färgkombinationer.

Flugor födda ur det isländska landskapet. Till vänster ser vi Skróggur, Krafla och Dimma, och till höger ligger Thingeyingur, Laxá Blá och Fox Fly.

Dimma

Flugan *Dimma*, som har Matukakarakaktär, är bunden av en annan Kristjan med efternamnet Gudjonsson. Gudjon Th Tomasson berättar att *Dimma* kom till i mitten av 70-talet, då han fiskade i *Laxá* i Thingeyjarsyslu. En gammal man, som han fiskade tillsammans med en hel dag, berättade då att han fiskat i älven i tjugo år och

Krafla med det tätlindade hacklet trimmat till en kon.

alltid använt flugor i svart och rött. *Dimma* kan närmast tänkas efterlikna en liten bytesfisk. Flugan har kropp av orangeröd chenille lindad med en tunn guldröb. Stjärten består av en sektion från en ljus, tvårvattrad fjäder och över ryggen är ett svart tupphackel nedbundet. Längst fram är lindat ett vitt fronthackel.

Thingeyingur

Flugan *Thingeyingur* är, liksom *Dimma*, bunden på streamerkrok. Den här flugan är bunden av en tredje Kristjan – Kristjan Gudmundsson – och Geir Birgir Gudmundsson berättar att den föddes vid *Laxá* i Thingeyjarsyslu en varm och solig dag, då "pappan" till den lättjefullt vilade i strandgräset intill älven och tittade på öringarna som vakade mycket nära land. Han gick ner till älven för att studera vad fisken åt och fann en larv i strandgräset som då och då föll ner i vattnet och togs av öringen. Samma kväll band han upp några flugor med

inspiration från larverna – och *Thingeyingur* var född.

Flugan binds med olivegrön kropp med mycket tunn guldröb och har en lång, svepande vinge av gult gethår. Vingen ska vara ungefär dubbelt så lång som kroken, medan den svarta buntens gethår, som binds in som hackel, ska vara av krokens längd. Huvudet är svart.

Thingeyingur är bra både för fiske efter lax och öring.

Laxá Blá

Den blå *Laxá*-flugan är bunden av Thordur Petursson och sagesmannen, Kristjan Gudmundsson, berättar att flugan kom till slutet av augusti 1973 då han och en fiskekompis under fyra dagar fiskade i *Laxá* i Adaldal, närmare bestämt den sträcka som heter *Holmavadsstifla*. De hade sett mycket lax, men det hade varit svårt att få den att hugga. Då kom Kristjan ihåg att han tio år tidigare hade fiskat tillsammans med en annan god vän på öringsträckan i *Laxá* i Adaldal under ungefär samma väderförhållanden – lugnt och solsken. Då hade fiskekamraten givit honom en blå fluga som på en kort stund gav tio öringar. Det kunde kanske inte vara helt fel att pröva en helt blå fluga igen...

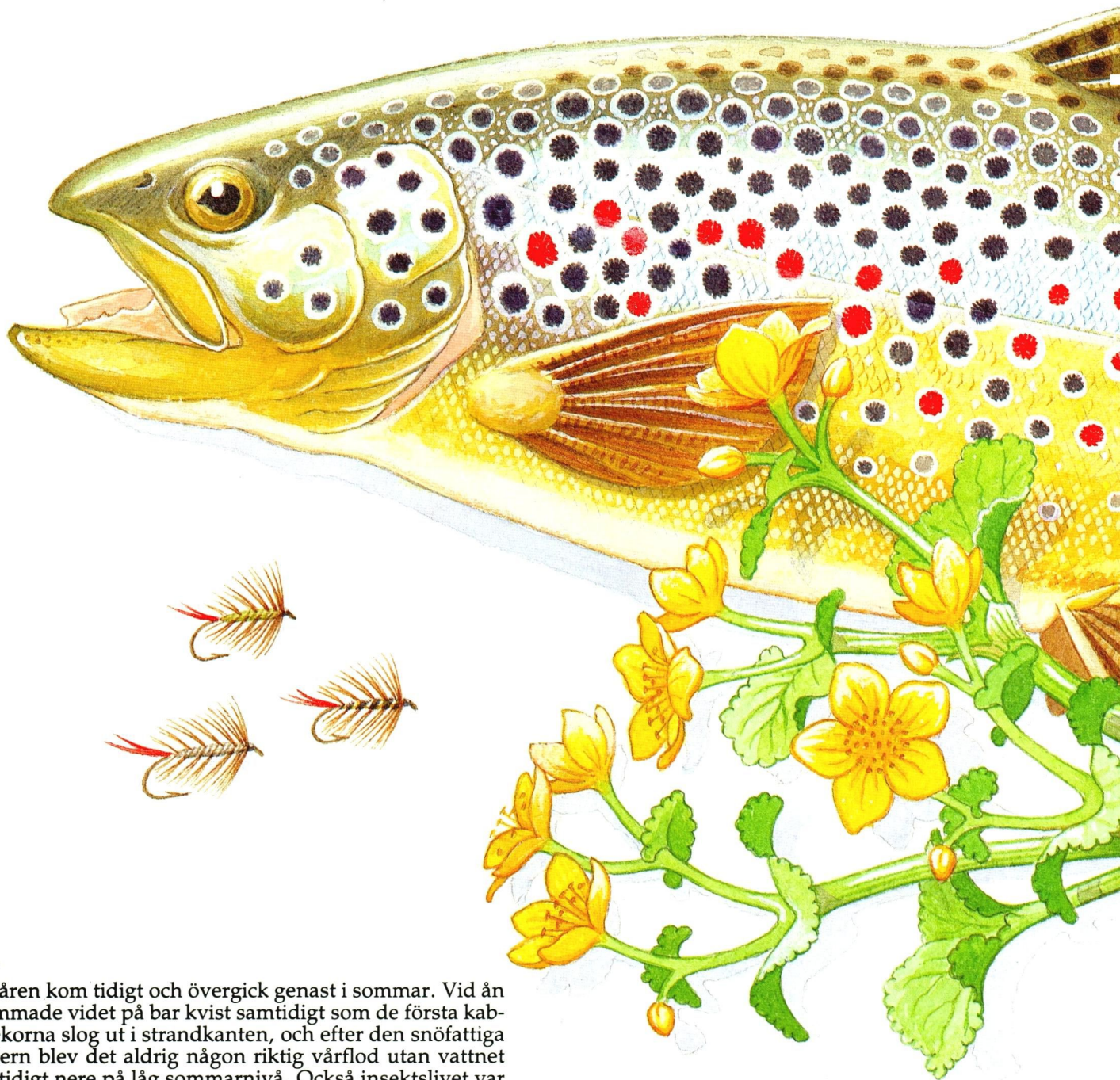
Redan samma kväll band han upp en sådan och fick nästa dag två laxar och tappade en tredje, som han tror var den största han någonsin haft på. Då man några dagar senare drog not i älven för att få avelsfisk, fick man i noten en lax som vägde 16 kilo och som hade ett helt färskt sår i munnen efter en fluga. Troligen var det den lax han hade tappat.

Men som plåster på sår fick han året därpå en lax på 13,5 kilo på den blå flugan som sedan dess varit hans favoritfluga. Flugan döptes till *Laxá Blá* och binds med en tunn creststjärt, silvertip och några varv orangegult silke. Kroppen är mörkt djupblå och ribbad med silverribb. Undervingen är ljusblå med svart övervinge, alternativt ekorrhår med ljusa spetsar som färgats ljusblå. Även hacklet är blått i en svagt turkos nyans och huvudet lackerat med svart flugbindarlack.

forts på sid 86

Palmerflugor

Text & akvarell: Gunnar Johnson

Våren kom tidigt och övergick genast i sommar. Vid ån blommade videt på bar kvist samtidigt som de första kabbelekorna slog ut i strandkanten, och efter den snöfattiga vintern blev det aldrig någon riktig vårfloed utan vattnet var tidigt nere på låg sommarnivå. Också insektslivet var förryckt. Kläckningarna stämde inte med tidigare års noteringar i mina fiskedagböcker och jag var osäker, närmast förvirrad, när jag stod vid den välkända höljan. Här gällde det att fiska "mer efter fisken" än att "gå efter den rätta flugan".

Oringen visade sig inte. Varför skulle den göra det förresten? Det fanns ju inga insekter på ytan att stiga till. Visserligen hade jag sett några få gråbruna vass-sländor nere vid kvarndammen, och på en videbuske kröp en brun nattslända – också den vilse i den märkliga vårmånaden som redan övergått i försommar. Den var tidigt ute,

skulle egentligen kläcka betydligt längre fram på sommaren om den hade följt almanackan.

I videt satt också en sävsparv. Stolt och högbröstad sjöng den in reviret i väntan på honan och parbildningen. Det mörka huvudet stod kontrastrikt mot den gråbruna dräkten och ryggens varma teckning lyste i solljuset.

Förutom fågelsången i trädridan längs vattnet var det tomt och tyst vid ån. Till och med vattnet brusade mer

Gunnar J. Sorn

lågmal't än vanligt – så lågt var det. Även på vattnet var det tomt. Det fanns alltså ingenting som lockade fisken till ytan. Jag blev därför tvungen att fiska blint och erinrade mig den gamla devisen: "om inte fisken kommer till flugan, så låt flugan komma till fisken istället..."

I flugasken fanns åtskilligt att välja på. Facken med torrflugorna sorterade jag genast bort. Öringen visade sig ju inte. Här gällde det att fiska vått och att komma ner till fisken. Det kändes heller inte riktigt aktuellt att välja en nymf eller puppa eftersom kläckningsmönstret var förryckt av den märkliga årstiden – var det vår eller var det sommar?

Men bland nymferna satt några väl fiskade, nästan nöt-

ta palmerflugor kvar sedan förra säsongen. De såg märkligt fiskliga ut, så där lagom tilltufsade och aningen slitna som flugor blir efter en fisk eller två. Gamla föremål kan med åren få en skön patina. En väl använd skinnväska, ett nött dörrhandtag, armstödet på en väl insutten karmstol eller varför inte korkhandtaget på ett kärt gammalt favoritspö. Det gör att föremålen får ett eget liv – nästan en själ – som ger dem en extra, men fullt förnimbar, dimension – så svår att förklara. På samma sätt kan det vara med en väl fiskad fluga. Den blir bara bättre, men det är svårt att förklara hur och varför. De här palmerflugorna hade det där lilla extra...

Om själva fisket finns egentligen inte så mycket att
forts på nästa sida

forts från föreg sida

berätta, mer än att jag fick tre öringar – varav två var riktigt fina – på mina palmerflugor. Alla tre var vackert gulbukiga och tog i höljer där jag förväntade mig att det skulle stå fisk. Det gällde bara att komma ner till öringen och att presentera flugan på ett förtroendeingivande sätt.

Tankarna kring fisket och flugorna – som den här artikeln egentligen handlar om – kom först några timmar senare när jag tog en paus i vindskyddet nere vid kvarndammen. Jag har i tidigare artiklar frågat mig vart våtflugorna egentligen tog vägen i vårt moderna flugfiske, och nu ställde jag mig samma fråga – men då med speciellt frågetecken för de våta palmerflugorna... Det är märkligt att de inte är populärare än vad de tycks vara idag. De är ju så förtvivlat fina fiskeflugor och uppfyller de flesta krav på insektslikhet. Rent allmänt är de så där skönt "fluffigt flugiga" som är den bra fiskeflugans främsta kännetecken, och de kan dessutom representera åtskilliga bytesdjur på fiskens matsedel; dränkta insekter, puppor, gammarräkor eller asellus – för att nu bara nämna några.

Palmerflugorna nämns redan i vår allra tidigaste flugfiskelitteratur och har sedan varit populära ända fram till de allra senaste decennierna, då de mer eller mindre trängts undan ur den moderne flugfiskarens askar.

Ordet palmer står för en hårklädd fjärilslarv och används redan av Izaak Walton i "The Compleat Angler" parallellt med beteckningen Plain Hackle för flugor med hackel lindat längs hela kroppslängden. Men Waltons palmerflugor användes som torrflugor, fiskade uppe på vattenytan. De fick redan på den tiden imitera också andra insektsgrupper än fjärilslarver – bland annat beskrivs sådana flugor för gräshoppsfiske.

Senare har de mestadels använts som våtflugor. I äldre flugfiskelitteratur är de vanligt förekommande, och som exempel kan nämnas Alfred Ronalds, som i sin "The Fly-Fisher's Entomology" från mitten av förra århundradet nämner flera olika palmerflugor och berättar om deras förträfflighet. En plansch i hans bok visar både de insektslarver som är förebilder för hans palmerflugor och exempel på hur han binder dem på tandemkrokar.

Palmer betyder ursprungligen pilgrim, det vill säga vandrare, och namnet har sedan i överförd betydelse kommit att användas för de långhåriga fjärilslarver som ibland kan ge sig ut på stora gemensamma, nästan invasionsartade vandringar. Ronalds nämner att larverna på sina håll kallas "Wolly-bears" och att de "before they spin their cocoons, which they do in May and June, they wander from their food often to a great distance; and from this circumstance are called Palmers. It is probably during these pilgrimages mostly that they fall a prey to the fish through various mischances".

Att läsa äldre flugfiskelitteratur kan emellertid ibland inte bara vara spännande och vägledande för den som finner fascination i utvecklingen av vår sport. Läsningen

kan också bli förvirrande då man dyker på uppgifter som inte stämmer med det allmänt vedertagna. När det gäller palmerflugan, så menas med denna beteckning alltså en fluga som har ett hackel lindat i spiral längs hela kroppen. Men hos WC Stewart – ungefär samtida med Alfred Ronalds – finns en annan definition:

"The artificial flies may be divided into two classes. There is first the winged fly; and there is the palmer hackle or spider, by which last name we (det vill säga Stewart) mean to call it, believing that if it resembles anything in the insect tribe, it is a spider."

Här sätter Stewart likhetstecken mellan vinglös hackelfluga och palmerfluga – utan att göra distinktionen att palmerflugan ska ha hackel längs hela kroppen. Emellertid tror jag mig förstå att Stewart är tämligen ensam om denna definition. I någon mån kan det förklaras av att hans bindbeskrivning av en spiderfluga visar att han lindade hacklet längs krokskäftet som ett kroppshackle. En mycket otydlig illustration i hans bok "The Practical Angler" från 1857 visar också siluetten av en spiderfluga med tydlig palmerkaraktär. Men samtidigt finns i 1907 års upplaga av samma bok bilagt en liten booklet med färgbilder där spiderflugorna enbart är försedda med ett glest fronthackel.

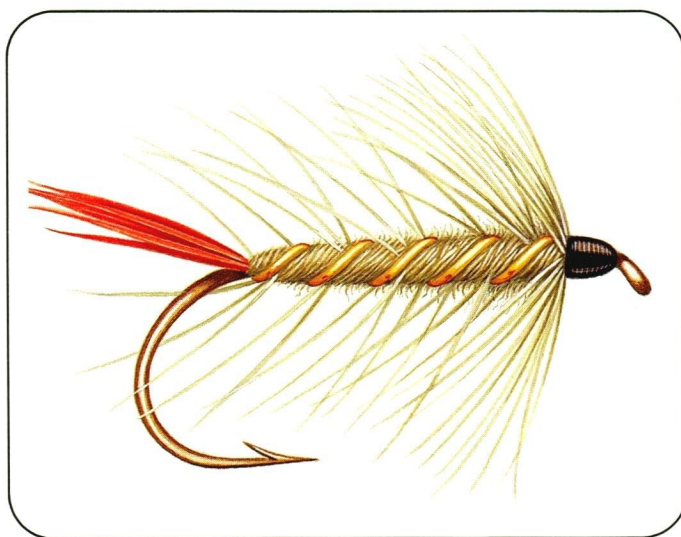
Troligen användes beteckningarna hackelfluga och palmerfluga som synonyma begrepp ända från

Waltons dagar och långt fram i tiden. Namnen användes för att ange att det rörde sig om vinglösa flugor, och det är först i modernare tid som vi delat dessa flugor i två grupper – fronthacklade och palmerhacklade.

Men en sak kan vi skriva under på: även Stewart talar om att en sliten fluga fiskar bäst, och han varnar för att överdessa de flugor man binder själv – så att de ser ut som köpeflugor...!

Annars är det säkert Waltons gamla "Plain Hackle" – men i våtflugeversion – som fått stå modell för de flesta palmerflugor, det vill säga bundna på enkelkrok och med hacklet lindat i en gles spiral längs hela kroppen – betecknat som "all over" – och eventuellt med några extra varv vid huvudet. Räckte hackelfjäders längd inte till för detta, så bands ett extra hackel in som fronthackel. Detta valdes då med något längre hackelfibrer än kroppshacklet, så att flugans yttre siluett blev lätt taperad.

Dagens flugfiskare anser säkert att Ronalds Tandem-Palmer ser väl "mordisk" ut och väljer därför hellre att binda sina palmerflugor på vanlig enkel våtflugekrok. Det finns speciella palmerflugor som är komponerade som egna mönster – bland andra kan nämnas Chilimps, Dyson och Soldier Palmer, men man kan också binda en vanlig hackelvåtfluga på palmervis och då ge den tillnamnet Palmer; till exempel Red Tag Palmer, som är en vanlig Red Tag försedd med kroppshackel.

En enkel palmerfluga bunden med naturmaterial.

Mina egna Palmer-favoriter har inga namn och är i grunden synnerligen enkla och färglösa skapelser. Kropparna går oftast i bråbrunt, olive eller svart, stjärten består oftast av några fibrer från en rödfärgad fjäder och hacklet är i olika nyanser av brunt och grått; från rödbrunt över till dun, gärna med en mörkare mittstrimma. Jag har en förkärlek för naturmaterial och väljer gärna dubbade kroppar av haröra, underull från räv eller hår från mullvad. Men jag använder också ibland herlkroppar, och då främst från påfågel.

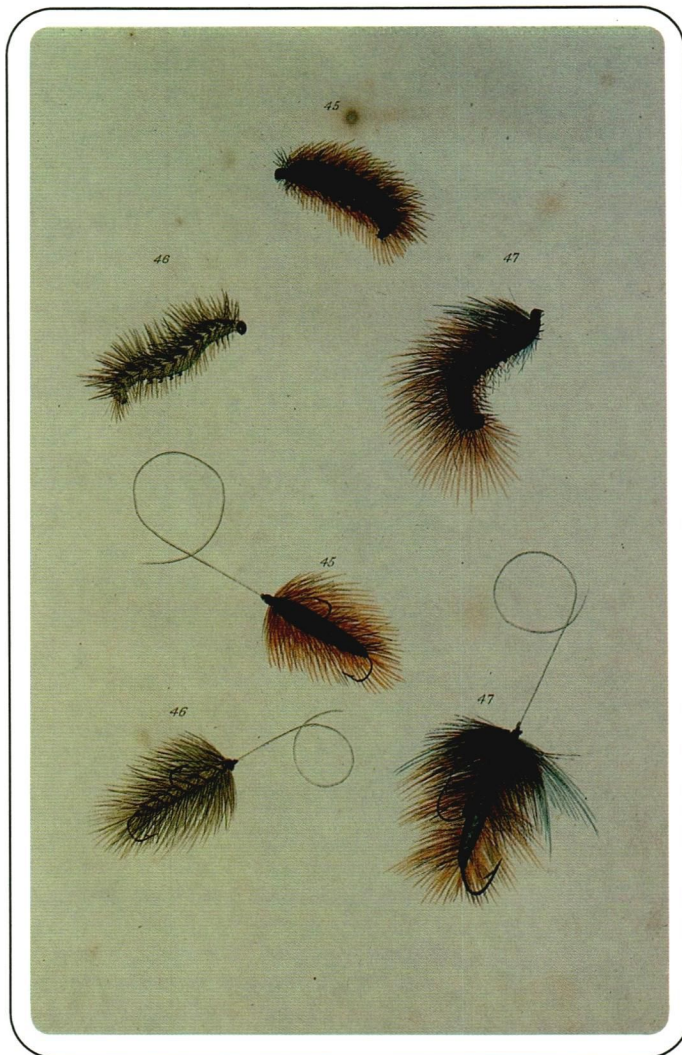
För snabbare vatten kan jag välja halvstyva tupphackel som inte är av fullt godtagbar kvalitet för torrflugor, medan jag för lugnare vatten väljer hönshackel av flymfkvalitet. De senare kan oftast vara mycket svårare att komma över hos våra materialleverantörer än bra torrflugehackel. Tupphackel odlas ju numera i stor skala och är lätt tillgängliga, medan riktigt bra hönshackel idag faktiskt är en bristvara.

Ibland förtynger jag mina palmerflugor med tunn koppar- eller mässingtråd som också får bilda rib. Men helst fiskar jag dem oförtyngda, eftersom jag inbillar mig att en oförtyngd fluga uppför sig bättre och mer levande i vattnet. Den sämre sjunkförmågan kan jag i någon mån kompensera genom att använda tunnare tafs. En tunnare tafs ger nämligen mindre motstånd i vattnet än en grövre, och eftersom det är när strömmen får tag i tafsspetsen som den pressar upp flugan mot ytan, kan man kompensera detta genom att välja en klenare tafsdimension. Dessutom kan man ändra sin taktik och kasta sin palmervåtfluga mer tvärströms – eller till och med uppströms – samtidigt som man med mendningar får tafs och lina att flyta tillräckligt långsamt för att flugan ska hinna sjunka till rätt nivå innan den passerat fisken. Att förtynga en fluga redan vid bindstället är alltså inte enda lösningen att få den att sjunka, och en kraftig förtyngning kanske inte alltid är den geniala lösning man först tror – om den får flugan att sjunka genom strömmen stelt och onaturligt. Då kan det vara bättre att fiska en oförtyngd – eller endast lätt förtyngd – fluga med en sådan teknik att man får den att sjunka "på ett levande sätt".

Vad är det då som gör mig så intresserad av palmerflugan? Jo, precis som flymfen har palmerflugan den där svårdefinierbara, levande känslan i vattnet som verkar så förtroendeingivande på fisken. Dessutom är palmerflugan en allround-fluga i den bemärkelsen att den kan representera, mer än imitera, en mängd olika insekter och andra bytesdjur. Den blir med andra ord vad man fiskar den som.

Och sist men inte minst. Palmerflugan "har mycket flugfiske i sig". Jag kan inte säga det bättre. De som förstår – de vet också vad jag menar. Det är den svårfångade dimension som gör flugfiske just till flugfiske...

Fiske med palmerflugor gör det möjligt att variera sin fisketeknik i det oändliga. Palmerflugan kan fiskas djupt eller ytligt – till och med i vattnets ytskikt – och det blir ett fiske där det ställs stora krav vad gäller fantasi och förmåga att styra flugan och fiska ut kastet. Det är också spännande att fiska blint med en palmerfluga för att se om de egna teorierna om var fisken bör stå kan stämma. Därför är det utvecklande – precis som allt annat våtflugfiske. Här gäller det inte bara att presentera en fluga så att den flyter rätt över en fisk som visat sig genom att vaka och som därmed också berättat exakt var den står i strömmen. En

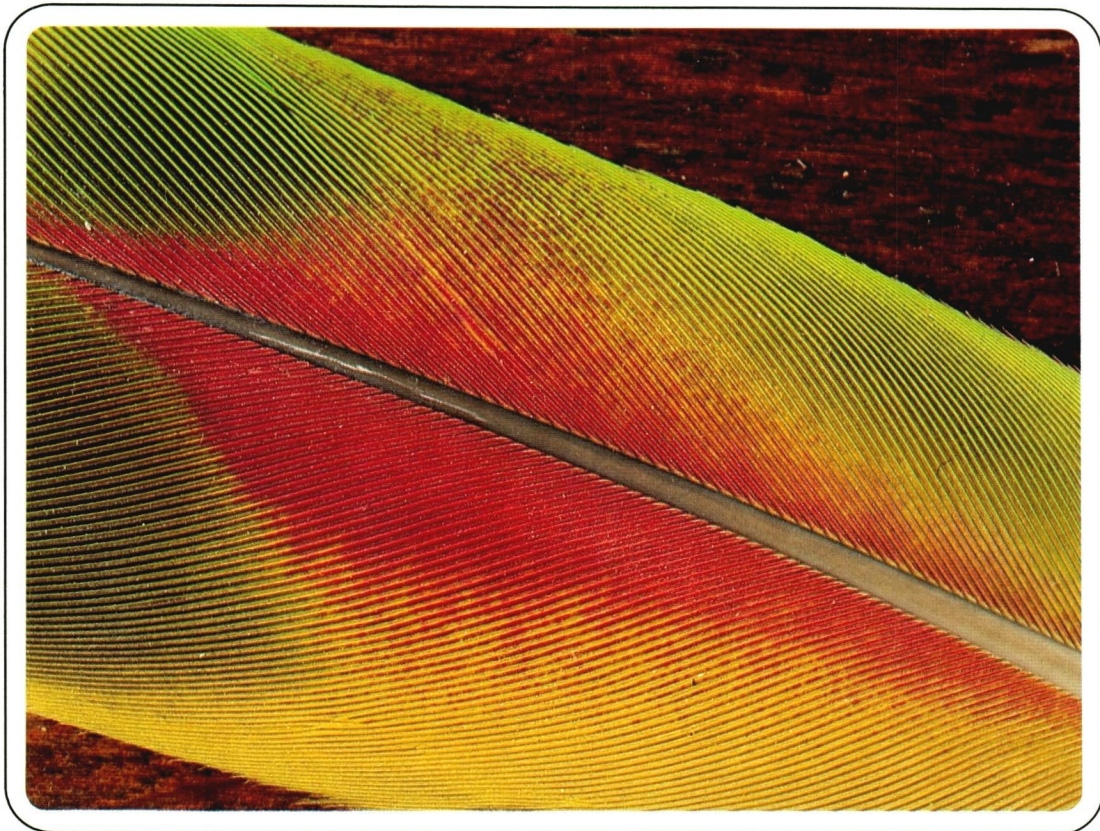

Alfred Ronalds skriver om *The Red Palmer*, nummer 45 på planschen i *The Fly-Fisher's Entomology*: "This is the caterpillar of *Arctica caja*. I have found this Palmer more abundantly than any other early in the Spring, and can recommend the use of it as soon as the water is fit for fishing after a flood."

torrfluga påverkas som bekant av vattenströmmar av olika hastighet, och det kan vara nog så knepigt att få den att flyta riktigt utan att dragga. Med våtfluga blir det ännu knepigare. Den påverkas ju inte bara av de horisontella strömmarna – utan också av de vertikala. Så nog är våtflugfisket en väl så stor – för att inte säga större – utmaning. Torrflugan ser man, men när det gäller våtfluga måste man också ta hjälp av intuitiva sinnen. Det blir därför ett betydligt sublimare fiske – även om dagens trender inom flugfisket ibland tycks vilja förneka det.

Varje fiske har sin tid. När fisken visar sig i ytan fiskar jag naturligtvis torrfluga på vak. Men att vattnet är dött betyder ju inte att fisken inte äter. Den går bara djupare. Inget kan då vara mer lockande för mig än att leta fram en enkel palmerfluga ur asken, läsa vattnet och försöka lista ut var öringen står. Om jag sedan kan lotsa min fluga dit utan att strömmarna stör utfiskningen av kastet (jag kanske till och med kan dra nytta av strömmarna) och lyckas presentera min dunkrok på ett så förtroendeingivande sätt att öringen accepterar den – då känns det fint att vara flugfiskare..!

I en tidigare artikel i FiN nr 5/6 1991 kan den intresserade läsaren få ytterligare tips om fiske med palmerflugor.

Klassiska laxflugor III:

Macaw-vingede laksefluer

Här fortsätter Steen Larsens artikelserie om klassiska laxflugor från FiN nr 5/6 1992 och 1/1993.

Text & foto: Steen Larsen

En del af den nye "moraliske" bølge inden for fluefiskeri og fluebinding har lagt klassiske materialer for had. Og nærmest stillet spørgsmålet, om man overhovedet kan tillade sig att binde klassiske fluer? – Fjerene kommer jo fra truede fugle!

Men sandheden er, at faktisk kun ganske få af de såkaldte klassiske materialer hidhører fra truede dyr. De fleste har misforstået Washington-konventionen og tror, at alle klassiske materialer er forbudt – hvilket bestemt ikke er tilfældet!

Faktum er, at det der kræver tilladelse, er at handle med de fjer, som er omfattet af Washington-konventionen – ikke at besidde dem.

Et af de materialer, som er CITI-listet, er Ara-papegøjen – også i fluebindersprog kendt som Macaw – et materiale, som bruges til horn i næsten enhver lakseflue. Det, at Araen er

listet, betyder at handel, dvs køb og salg, skal registreres, og der skal gives tilladelse.

Men der er slet ingen grund til at prøve at importere disse fjer – for fuglene findes i forvejen i de fleste lande. Der holdes nemlig mængder af Araer i fangenskab, og der avles sågar også på dem flere steder. Den måde, Washington-konventionen tolkes på – i det mindste i Danmark – gør, at det er lovligt at få disse fjer forærende – heldigvis – for ellers ville de i de fleste tilfælde ende i skraldespanden. Og det kan vel næppe kaldes umoralsk. Husk på, at fuglene ikke af den grund bliver slagtet for fjerene – de fælder dem helt naturligt en gang om året for at få plads til de nye, som er på vej. Og forresten, så var der sikkert ikke mange papegøje-ejere, som kunne tænke sig at sælge deres fugle til vort formål. Prisen i sig selv ville sikkert

også forhindre det, for handelsprisen for en Ara er omkring 15–25 000 kr.

Man må altså ud og finde en, som holder Araer og tigge nogle fjer, og gennem en prydfugle-forening/klub er det ikke svært at komme i kontakt med de rigtige folk. Ellers prøv at besøge de zoologiske haver og snak med dyrepasserne – ofte er de meget hjælpsomme, og der er også mulighed for at få fat i fjer af andre spændende fugle som f eks rød ibis, som de har mange steder. I mange år har en venlig privatmand således lagt alle fældefjerene i plasticposer og gemt dem til mig. Fjerene er blevet sorteret, vasket og parret til vinger på laksefluer. En indramning med Arafluer pry-

forts på nästa uppslag

I de viste fluer indgår ikke fjer fra truede eller ulovligt importerede fugle!

Ara-papegøjer fælder sine fjer helt naturligt en gang om året for at få plads til de nye.

forts från föreg uppslag

der forresten nu papegøjemandens dagligstuevæg.

Kan man ikke skaffe nogle fjer af disse kanaler, må man købe importerede fjer, og de skal selvfølgelig være lovligt importerede. Bed om at få nummeret på importtilladelsen, hvor du køber dine fjer, så er du sikker på, at de er ok. Det kan også lade sig gøre at binde disse fluer med substitutter, anvend f.eks. indfarvet gåseskulderfjer eller andre fjer, som minder om ara.

De ukendte fluer

Foruden at Macaw som sagt indgår som horn i næsten hver eneste klassiske lakseflue, så findes også en lille eksklusiv serie af fluer, som har to eller flere hele macawkrop- eller vingefjer lagt ryg mod ryg som vinger. Ved at støvsuge laksefluelitteraturen vil man hist og her støde på dem. De første, jeg har kunnet finde, har været i Blacker's bog fra 1842, og de sidste i Hale's "How To Tie Salmon Flies", der kom i en udgave så sent som i 1930. Men også i Francis Francis' "A Book of Angling" findes mønstre. I alt har jeg fundet 17 gamle møn-

stre, og så en, der er afbilledet i Taverner's bog "Fly Tying for Salmon", men desværre er mønstret ikke beskrevet. Foruden disse skal der nok være nogle stykker mere gemt rundt omkring.

Et af problemerne med at binde disse gamle fluer er, at bindebeskivelserne kan virke noget kryptiske, og har man ikke en original flue ved hånden, må man ty til lidt improvisation, og derfor kan det være let at begå fejl. Men det bliver fluerne ikke mindre kønne af.

Lidt bindeteknik

Selve bindingen af disse fluer er ikke uden tekniske problemer. Alene det at finde to fjer, som kan danne par, er svært, og når de er fundet, så må krogstørrelsen tilpasse sig fjerene. Forøvrigt er der et par af de gamle mønstre, som har een farve macawfjer på den ene side og en anden på modsatte side.

For at opnå en passende vingefacon og et flot resultat er det næsten altid nødvendigt at udtynde fjerstråler på begge sider (se FiN nr 1/93 side 58-59). Et andet problem er, at hacklestammerne kan være meget krafti-

ge. I stedet for at lægge dem side ved side kan de med fordel lægges forskudt oven på hinanden. Det gør, at de kan ligge tættere og med mindre luft imellem. En anden mulighed er at presse hacklestammerne flade, men det gør det i hvertfald ikke lettere for mig, måske findes der en hemmelig teknik?

I forsøget på at skaffe de rigtige nuancer fjer kommer der altid en masse vildskud ind i samlingen. Mærkelige nuanser og sjove flerfarvede, som giver en virkelig mulighed for at kreere underskønne drømmefluemønstre selv. En af vor tids bedste kreatører er japaneren Ken Sawada. Hans fluer er det muligt at stifte bekendskab med i "The Art Of The Classic Salmon Fly". Det er en meget smuk bog, udgivet på eget forlag. Desværre er bogen meget dyr - sikkert over kr 2000,-, hvilket fornuftigvis afskrækker de fleste.

Ikke alle de macawvingede fluer er lige svære at binde, de findes i forskellige bindemæssige sværhedsgrader. En "begynder"-flue er f.eks. Mystery, mens den sværeste uden tvivl må være Kelson's Gitana med de 5 lag tippet vinger uden på macawvingerne. Det er et nærmest uhyggeligt puslespil, ligegyldigt hvordan man end bærer sig ad.

Fluemønstre

Phoebus

Tag: Sølvinsel og mørk blå floss

Hale: To toppings og chatterer

Butt: Sort herl

Krop: I 4 dele af flad guldtinsel, buttet med sort herl og veiled med Toucan og Indian Crow over og under, Toucanen skal være længst og ligge inderst

Vinger: To grønne macawfjer

Sider: Summer duck og Chatterer som vist, herover to toppings

Horn: Blå macaw

Hoved: Sort floss

Shannon

Tag: Guld tinsel og lemon gul floss

Hale: To toppings, rød ibis og blå macaw

Butt: Sort floss

Krop: I 4 dele: Første sektion, Lys blå floss efterfulgt af samme farve herl og hackle. Tre andre sektioner i samme opbygning og i følgende farver: Anden sektion, orange floss. Tredie sektion mørk magenta og fjerde sektion ærtegrøn

Rib: Tynd oval guld tinsel

Fronthackle: Gullig kropsfjer fra guldfasanskind

Vinger: To gule macawfjer med en sort streg ned gennem midten. Udenpå en strip af Argus fasan vingefjer. Herover tre toppings

Sider: Strips af rød ibis og tippet, dækket af en purple fjer fra Lory papegøje

Horn: Blå macaw

Hoved: Sort herl

Quinchat

Tag: Sølvinsel & Purple floss

Hale: Topping

Butt: Sort herl

Krop: I 5 sektioner, som gradvist bliver længere og længere. Første sektion hot orange med veiling af Indian Crow. De følgende 4 sektioner lys blå floss veiled med Chatterer over og under

Rib: Fin oval sølvinsel

Fronthackle: Gul macaw

Vinger: To blå macawfjer 2/3 dækket af to grønne macawfjer og to topping

Sider: Indian Crow

Horn: Rød macaw

Hoved: Sort herl

Mystery

Tag: Sølvinsel og orange floss

Hale: Topping og Indian crow

Butt: Sort herl

Krop: Orange floss

Rib: Flad bred sølvinsel og tynd oval guldtinsel

Kropshackle: Gråt hanehackle

Fronthackle: Mørk claret hanehackle

Vinger: Gul og rød macaw

Sider: Isfugl

Hoved: Sort herl

Gitana

Tag: Sølvinsel og rød floss

Hale: To toppings, to J.C. og to isfugle fjer

Butt: Sort herl

Krop: 1/3 del flad sølvinsel ribbet med tynd oval sølvinsel, veiled med to indian crow fjer ryg mod ryg over og to under. Herefter følger endnu en but af sort herl, resten af kroppen sort floss

Hackle: Sort hane

Rib: Flad sølvinsel og guld lace

Fronthackle: Grøn macaw

Vinger: To mørk blå macawfjer, her udenpå to J.C. fjer. Uden på dette kommer 5 hele tippetfjer, som bliver kortere med afstanden til det sorte bånd. Her henover 3-4 toppings

Sider: Enamaled thrush

Hoved: Sort floss

Evangeline

Tag: Sølvtwist og gylden gul floss

Hale: Topping

Krop: I 4 sektioner. To bageste af flad sølvinsel, veiled med Chatterer og buttet med sort herl. Tredie sektion: Orange floss, veiled med Indian Crow ribbet med oval sølvinsel. Fjerde sektion: Claret floss, veiled med Indian Crow og ribbet med oval sølvinsel.

Fronthackle: Skovskade

Vinger: To gule macaw fjer og herover en topping

Sider: Summer duck

Horn: Rød macaw

Hoved: Sort

Blacker Spring Fly No 5

Tag: Sølvinsel og orange floss

Hale: Topping

Krop: Mørk magenta/rød floss

Rib: Flad sølvinsel og guld twist

Hackle: Purple hane

Fronthackle: Purple hane

Vinger: Gul macaw og strips af blå macaw og Argus, herover to toppings

Hoved: Mørk blå pigswool

Nelly Bly

Tag: Sølvtwist og grøn floss samme farve som grøn macaw

Hale: Topping

Butt: Sort herl

Krop: I 4 lige lange sektioner Første sektion: Floss i samme farve som Indian Crow, veiling 4 Indian Crow ryg mod ryg. Anden sektion: Lysblå floss, veiled med Skovskade. Tredie sektion: Macaw grøn floss, veiled med grøn papegøje. Fjerde sektion: Mørk magenta floss, veiled med J.C. fjer. Ind imellem hver sektion bindes en butt af sort herl.

Rib: Flad sølvinsel i alle sektioner

Vinger: To orangerøde macaw fjer

Sider: Skovskade med to toppings over

Horn: Blå macaw

Hoved: Sort herl

Blacker Spring Fly No 3

Tag: Sølvinsel

Hale: Topping

Krop: Sort floss

Rib: Flad sølvinsel

Hackle: (Ikke nævnt men ifølge Sawada claret hane)

Fronthackle: (Ikke nævnt men ifølge Sawada orange hane)

Vinger: Gul macaw, strips of Argus, Bustard og rød og blå macaw

Sider: Hele tippets

Hoved: Medium blå mohair eller pigswool

Yer Man bunden av Michael Brown.

Yer Man

Peter och Michael är två innovativa irländska flugfiskare som i konkurrens med det effektiva räkfisket skapat sin egen räkfluga. En imitation som är verkligt levande i strömmen och inte minst fångar fisk

Text & foto: Pelle Klippinge

En junidag fiskade jag i den irländska laxälven River Lee. På samma sträcka där jag gick och slängde mina flugor fiskade en lokal fiskare med "shrimp" – räka. Poolen formligen kokade av nykommen lax och emellanåt riktigt glittrade det av oroliga laxkroppar längs bottenstenarna. Samtidigt som jag fiskade, iakttog jag med stort intresse räkfiskarens orangefärgade flöte som sakta guppade fram på Lees vatten. I var och varannan drift som räkan gjorde i strömmen registrerade nämligen flötet att laxen smakade och tuggade på densamma. På några timmars fiske landade räkfiskaren tre fina laxar och tappade minst lika många medan jag själv lyckades dra upp en lax efter många flugbyten.

Några dagar senare var jag tillbaka på samma plats. Denna gång omgiven av två räkfiskare. Vi fiskade samma pool och denna gång blev det

verkligen utklassning. Räkfiskarna landade åtta flotta laxar och tappade det dubbla. Självt kände jag inte ett

Bindbeskrivning:

Stjart: Mixat hår från hjortsvans – rött, orange och brunt

Ögon: 0,40–0,50 mm nylon (bränt i ändarna)

Kropp: Dubbad red and claret säulull eller substitut

Kroppshackel: Mörkröd alt knallorange tupphackel av B-kvalitet

Ribbing: Oval guldtinsel

Ryggsköld: Klar polyetenplast

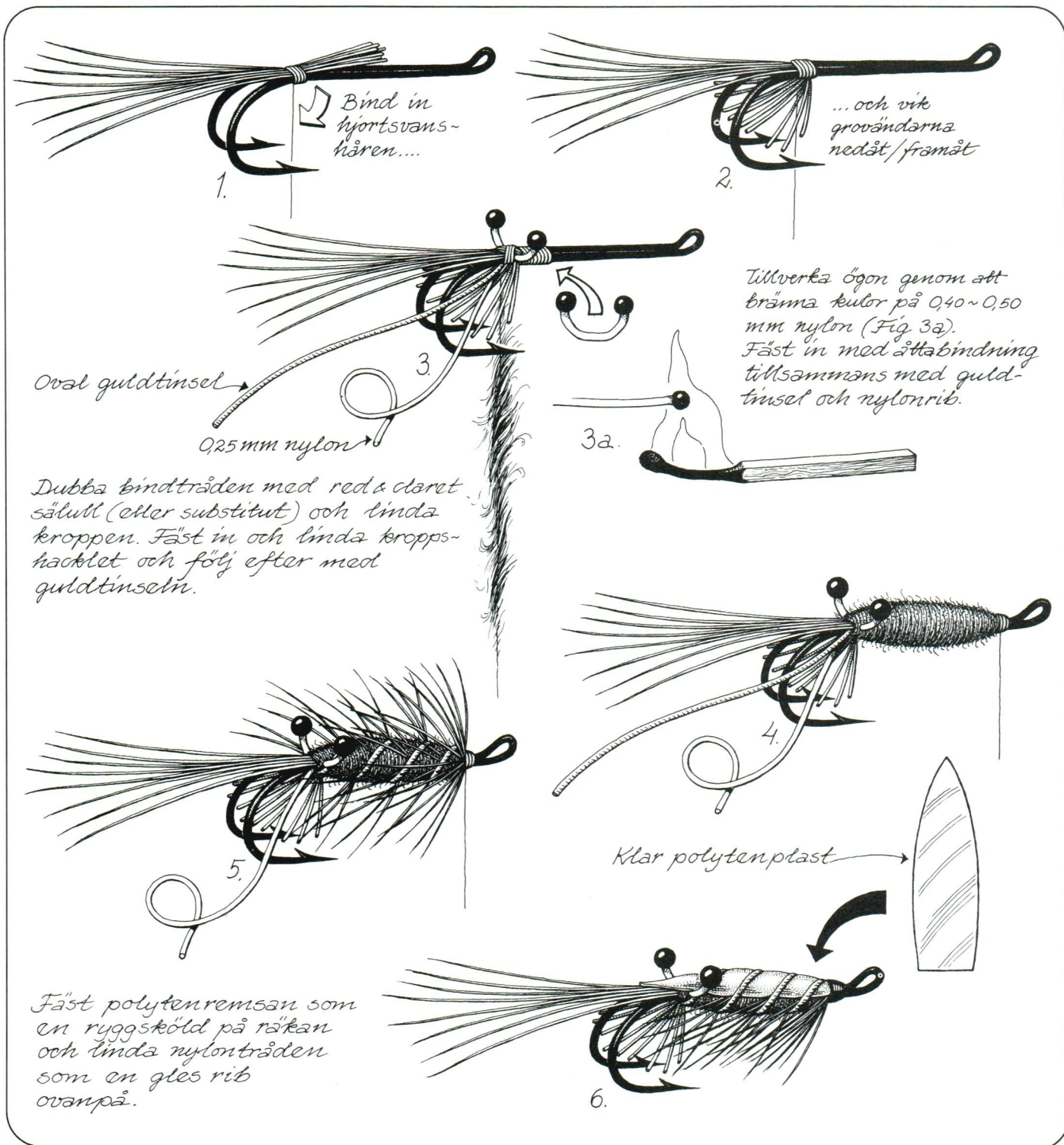
Sköldribb: 0,25 mm nylon

ynkans nyp i flugan och det kändes verkligen grymt att vara flugfiskare.

Att räkfisket är mycket effektivt på lax har jag bevittnat många gånger

under fiske i Norge och Skottland men att det var så överlägset som dagarna vid Lee visade trodde jag aldrig. Några dagar innan Leefisket hade jag träffat två mycket erfarna irländska laxfiskare vid Argideen River på sydvästra ön. Bägge dessa herrar, Michael Brown och Peter Wolstenholme, som fiskade både räka och fluga var väl medvetna om räkans överlägsenhet på laxen. Eftersom de föredrog att fiska fluga hade de efter mycket frundering och fleråriga experiment kreerat sin egen räkfluga med kriteriet att i minsta detalj efterlikna en räka. Både till utseende och "sim-sätt".

Sommaren 1989 upplevde den nya räkflugan sin verkliga boom under flertalet lyckade fiskar i älven Bandon. Peter och Michael landade gång efter annan silverglänsande laxar på sin skapelse under nära nog alla tänkbara förhållanden. Ryktet spred sig

och flugan döptes till det klingande irländska namnet Yer Man. Den blev snart något av en kändis runt den brittiska övärlden inte minst efter en stor artikel i Trout and Salmon.

Fördelen med Yer Man är enligt Michael och Peter, förutom att den i många avseenden liknar en färgad räka, att den därtill ger ett mycket levande intryck. Det mjuka hacklet plus den långa stjärten riktigt spelar i strömmen samtidigt som ögonen skapar både ljud och en ström av luft-

bubblor. Flugan håller sig också på rätt köl i vattnet tack vare rätt materialval. Ryggskölden görs nämligen av klar polyetenplast, ett material som ej suger vatten och ändrar på tyngdfördelningen.

Michael och Peter varierar sin fluga lite grand beroende på vattnets färg. Är älven lite brunfärgad efter högvattnen, så "trimmar" de upp den lite med ett knall-orange hackel istället för det vanliga mörkröda. Ibland förtyngs den också med några varv av

blytråd längs krokskaftet. För vårfiscket på de brittiska öarna binds den på dubbel laxkrok eller Esmond Drury krok i storlekarna 2-6. Sommar och höst smyger man helst ner i storlek till små 8:or och ända ner till krok 14. De minsta binder man på dubbla fintrådiga lågvattenskrokar. Märk väl att stjärtspröten är ordentligt tilltagna i längd. På den Yer Man jag fick av Michael bunden på en 10:ans krok är kroppen 10 mm lång medan stjärten är hela 35 mm!

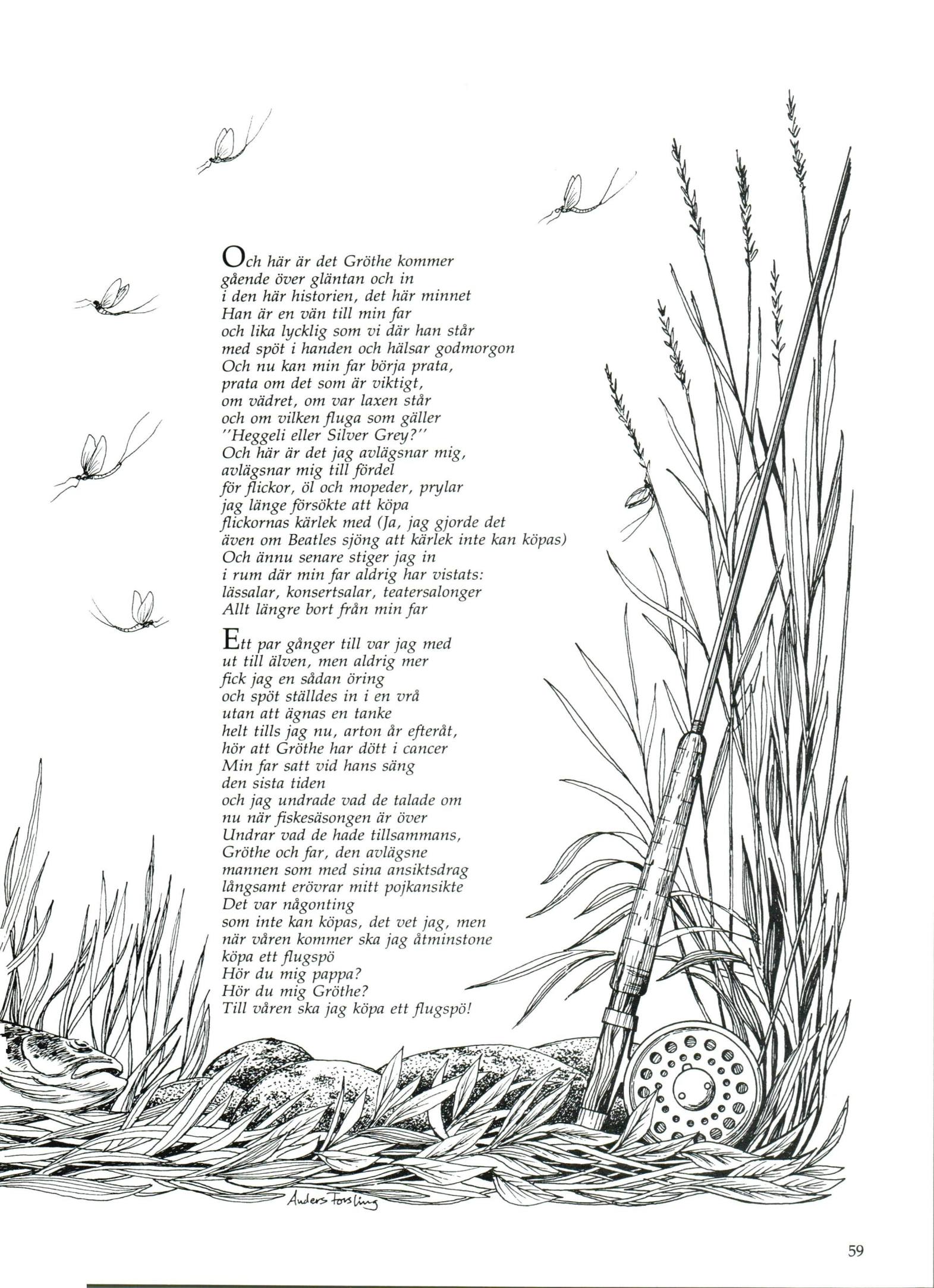
När fiskesäsongen är över

Av Ove Haugen

Till minnet av min far, Oddvar Haugen,
flugfiskare från Vest-Norge, 1927–1992, avliden
kort tid efter att dikten skrevs

Jag var tretton år när min far tog mig med
en augustinatt till Vikedalselva
Vi vandrade längs med bredden
natten igenom på jakt efter detta
som blänkte ibland i det mörka
vattnets yta, min far med flugspö och jag
med ett nybörjarset från ABU

Han talade inte mycket min far, men något
var det som skulle sägas
där ute vid älven, något
jag inte begrep den gången
Jag minns några kor som råmade
på andra sidan – ett märkligt språk
Jag minns den kyliga gryningen, bruset
från forsen och rädslan för att min far
skulle dras med av strömmen när han steg ut
i vattnet med sina vadarstövlar
Jag minns hur det högg till
vid femtiden när jag nästan
hade gett upp det hela och hur
min fars lugna röst var bredvid mig
när öringen drogs upp ur vattnet
"En fin en på över ett kilo"
säger han efteråt när vi går
genom skogen till gläntan
vid bilvägen – jag med en öring
och han med två. Vi är lyckliga
den här morgonen, far och jag
Vi lägger fångsten på marken och han
tar kameran fram för att fotografera
tre vackra öringar och mig
på knä bredvid dem, leende
utan att grimasera

Och här är det Gröthe kommer
gående över gläntan och in
i den här historien, det här minnet
Han är en vän till min far
och lika lycklig som vi där han står
med spöt i handen och hälsar godmorgon
Och nu kan min far börja prata,
prata om det som är viktigt,
om vädret, om var laxen står
och om vilken fluga som gäller
"Heggeli eller Silver Grey?"
Och här är det jag avlägsnar mig,
avlägsnar mig till fördel
för flickor, öl och mopeder, prymlar
jag länge försökte att köpa
flickornas kärlek med (Ja, jag gjorde det
även om Beatles sjöng att kärlek inte kan köpas)
Och ännu senare stiger jag in
i rum där min far aldrig har vistats:
lässalar, konsertsalar, teatersalonger
Allt längre bort från min far

Ett par gånger till var jag med
ut till älven, men aldrig mer
fick jag en sådan öring
och spöt ställdes in i en vrå
utan att ägnas en tanke
helt tills jag nu, arton år efteråt,
hör att Gröthe har dött i cancer
Min far satt vid hans säng
den sista tiden
och jag undrade vad de talade om
nu när fiskesäsongen är över
Undrar vad de hade tillsammans,
Gröthe och far, den avlägsne
mannen som med sina ansiktsdrag
långsamt erövrar mitt pojkansikte
Det var någonting
som inte kan köpas, det vet jag, men
när våren kommer ska jag åtminstone
köpa ett flugspö
Hör du mig pappa?
Hör du mig Gröthe?
Till våren ska jag köpa ett flugspö!

NYTT FRÅN SVERIGE

Redaktör Mikael Frödin

M-74, fina förhållanden och världsrekord

Ännu en fiskesäsong är förbi och det är dags att försöka summera hur lax- och havsöringsfisket har varit i vårt avlånga land. För att börja med det tråkigaste och det som lämnat störst spår, sjukdomarna på våra bestånd, så blir situationen allt allvarligare. Förutom att furunkulos, BKD och svampsjukdomar typ saprolegnia fortsätter att härja, så har vidden av sjukdomen M-74 visat sig helt förödande. Av de senaste två årens lek har yngeldödligheten i många älvar nått up i hela 85–95% och i de flesta fall är dödligheten större än 50%. Det här är ett dråpslag mot Östersjöns redan hårt trängda laxbestånd och frågan är nu om de vilda stammarna är utom all räddning eller om vi kan hålla hoppet vid liv.

Längst upp i norr i den mäktiga Kalixälven har laxfisket varit efter omständigheterna bra. Cirka 250 laxar har fångats vid den populäraste fiskeplatsen Jockfall. Detta är betydligt fler än normalt. Även biflödet Ängesån har lämnat ifrån sig en del lax. Fisket försvårades dock väsentligt av de enorma vattenmassorna. Norrlandsälvarna gick med vårflöden under hela senare delen av sommaren, något som avsevärt försvårade, framför allt flugfisket. I Torneälven har fisket också varit bättre än normalt. Vid Mattakoski har det tagits ett femtiotal laxar med den största på 20,3 kilo. De flesta fiskarna är tagna på spinnfluga, en metod som gett stora problem med felkrokningar. Under sommaren har mer än 50% av kontakten med fisk vid Mattakoski varit felkrokningar! Något som går att avhjälpa genom bruk av endast enkelkrok.

Lite längre söderut stöter vi på den lilla fina Råneälven som de senaste två åren bjudit på ett hyfsat laxfiske för de få entusiaster som provat.

Därefter når vi Västerbotten och älvarna som ingår i projekt Västerbotenslax. Generellt sätt har fisket i dessa älvar varit bättre än normalt, något som både får tillskrivas den fina vattenföringen, men främst är det ett resultat av laxfredningen längs Norrlandskusten. Från och med i år har laxen varit helt fredad fram till den 15/6 samt fram till den 25/6 i fredningsområdena utanför älvmyningarna.

Den lilla fina Åbyälven har i år lämnat ifrån sig ett trettiotal laxar och ett femtiotal havsöringar. De få som satst på Åbyälven i stället för den mer kända Byskeälven har bland annat belönats med några verkligt fina öringar i vikter mellan 7 och 8 kg.

Byskeälven, den idag så välkända flugfiskeälven, har även den bjudit på fint fiske. Redan i slutet av maj kom de första laxarna och det visade sig snart vara en betydligt bättre säsong än i fjol. 250 laxar med den smått fantastiskt höga medelvikten 6 kg landades. Det togs också betydligt större laxar än på många år. Den största, en kämpe på hela 17,5 kilo, är den största lax som landats i älven på många år.

Kågeälven är en liten sen laxälv som först nu i oktober börjar ge en och annan lax.

I Skellefteälven har det tagits mer nystigen lax tidigt under säsongen än vad som är normalt. Det stora flertalet är dock fortfarande färgad höstfisk. Totalt har cirka 1000 laxar landats med en toppfisk på 22 kg. Då fisket i

älven är fritt är det svårt att få fram en noggrann statistik. Havsöringsfisket har även det varit bra med cirka 400 landade fiskar.

Till skillnad mot Skellefteälven, som är en stor älv där fisket sker mest med spinn från båt, är lilla Rickleån ett mycket fint flugvatten. Ån är dock att räkna främst som ett havsöringsvatten, även om ett fåtal laxar har landats. Rickleån är helt unik i sitt slag, eftersom åns nedersta 15 km aldrig har flottningsrensats och därför bjuder på en bländande vacker natur som gjord att fiska med fluga. I år har cirka 200 öringar med ett något lägre snitt än normalt (ca 2 kg) landats. De största öringarna höll sig kring 6 kg.

Lite längre söderut, strax norr om Umeå, stöter vi på den charmiga lilla Sävarån. Här har det för första gången på över 100 år fångats lax på spö. Fyra laxar kring 5 kilo har tagits av de ytterst få som provat laxfisket i ån. Till avel har man fångat flera fina fiskar på över 10 kilo. Troligen är Sävarån ett av de kommande laxvattnen som kan bli ett fint komplement till de mer kända norrlandsälvarna, och att ån är som gjord för att fiskas med fluga gör ju inte saken sämre.

Vindelälven, en av de stora älvarna som är svår att fiska med fluga, har haft en oerhört stor vattenföring som gjort det näst intill omöjligt att fiska. Då älvens laxstam består till 100% av vild fisk, är det dock positivt att så många som 1700 laxar passerat Stornorrforss laxtrappa.

Umeälven, en annan av de stora älvarna som inte lämpar sig för fluga, har haft en vattenföring som i det närmaste är att betrakta som tre måna-

ders vårflood. Mycket fisk har stigit och cirka 50 laxar och 1000 havsöringar har fångats framför allt på spinn.

Hörnån är en av Västerbottens små åar som väntar på att bli upptäckt. Ån är fin att fiska med fluga och har både lax och havsöring, men det är framför allt öringen som är intressant. Ett 40-tal öringar har fångats. Det har varit grov fisk på upp till nio kilo. I fjol togs en öringhona till avel som vägde imponerande 13,5 kg.

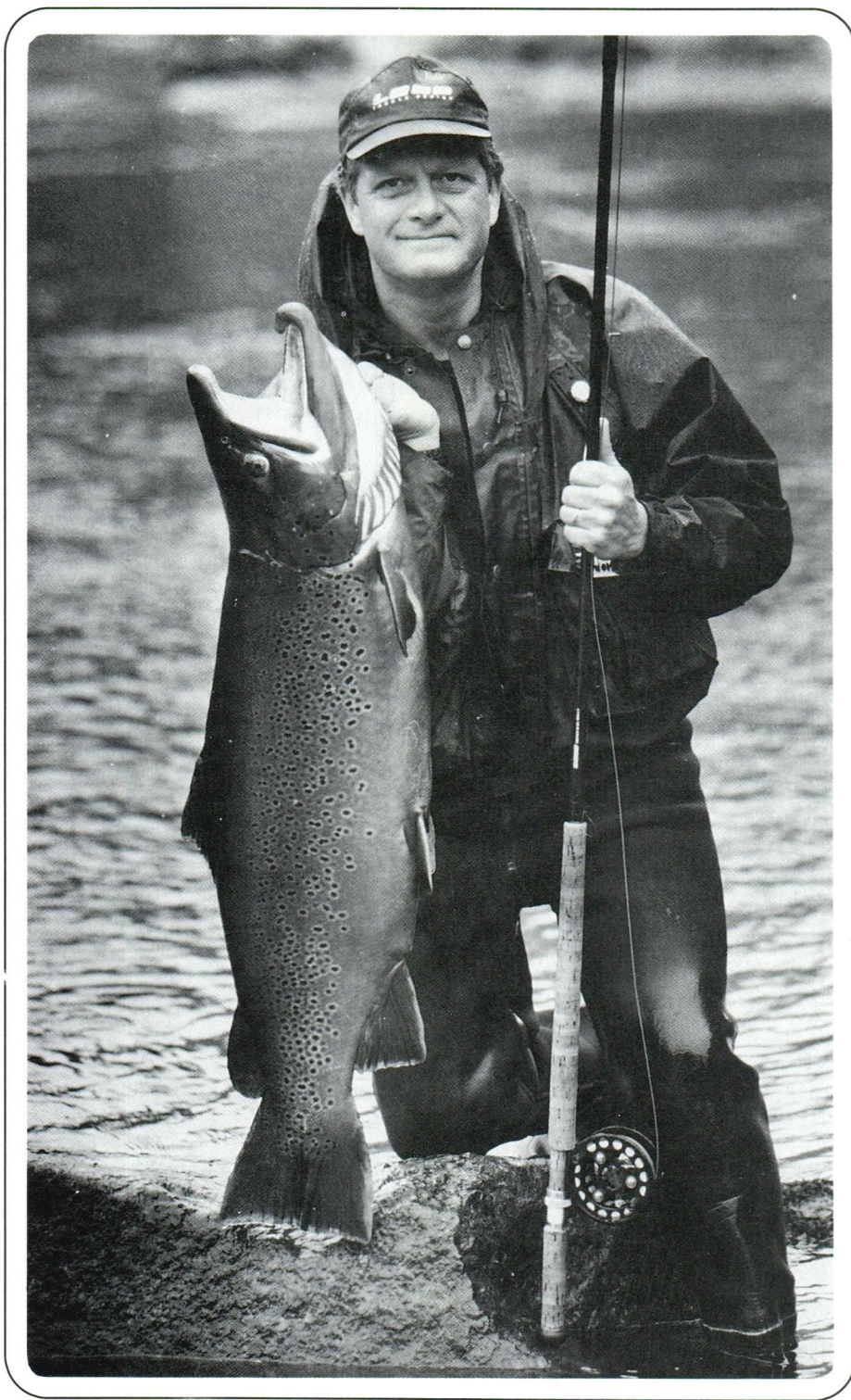
Öreälven har i år lämnat ifrån sig 10 laxar mellan 4 och 5 kg. Havsöringsfisket, som älven är känd för, har varit bra. Minst 200 öringar har landats. Den så kallade "slöttansbörtingen" kom i år redan i slutet av juni och bjöd på fint fiske. De största öringarna höll sig kring 6-kilosstreck, men öring på 11 kg togs till avel.

Lögdeälven, den klassiska lilla fina laxälven där Rudolf Hammarström fiskade redan på 20-talet, är en av norrlands pärlor för laxflugfiskaren. Året bjöd på fina förhållanden under maj och juni då cirka 80 laxar landades, de flesta kring 4 kilo och en topp på 11 kg. Augustifisket regnade bort helt och hållet. Öringfisket har varit bra med cirka 300 landade öringar. Nästan uteslutande all fisk i denna grunda älv tas på fluga.

Om vi fortsätter söderut når vi Ljusnan. Sträckan nedanför kraftverket har bjudit på ett varierat fiske. Vårfisket var inte särskilt bra, detta på grund av allt för lågt vatten. Under sommaren landades en del lax på 7–8 kg och i augusti togs på spinnfluga årets största, en fin fisk på 16,7 kilo. Från andra veckan i september har havsöringsfisket varit mycket bra. Det har inte varit ovanligt att flugfiskare lämnat älven med fyra fullmattade havsöringar. Ingen öring över 10 kilo har fångats, men flera mellan 8 och 9 kilo.

Efter en rätt så trög vår i Ljungan kom äntligen laxen kring midsommar. Vattnet var alltför högt och endast ett trettiotal laxar landades. Det var dock fina fiskar. Den största togs på "tolvsnacken" och vägde 19,7 kilo. Höstfisket började fint i mitten av september, och när detta skrivs är den största öringen den 11-kilos som Magnus Nordin lurade i Nolbyströmmen.

Då det gäller Ljungan har Fritidsförvaltningen i Sundsvall krävt ett totalt fiskestopp i älven för att rädda den vilda laxen. Detta är beundransvärt, men det vore både bättre och rättvisare om sportfisket fick fortsätta i form av "catch & release".

Lennart Westerlund med sin rekordöring från Emån. Havsöringshannen, som togs den 16 september vid Old Man's Place på Ems del av Emån, vägde 15,3 kilo och var 104 centimeter lång. (Foto: Curt-Robert Lindqvist.)

Älvkarleby

Dalälven vid Älvkarleby har som vanligt bjudit på ett stundtals mycket fint fiske. Vårfisket var ganska bra med en topp i april på hela 1046 landade öringar med en medelvikt på 2,3 kilo. Sommaren kom och med den stora problem med den vansinniga

korttidsregleringen. Trots regleringen togs en hel del lax: 8 st i maj, 47 st i juni och 33 st i juli. Det stora flertalet dock i älvens övre delar på spinnfluga. Den 30 maj tog Tomas Stenberg med spinnfluga årets största lax, en kämpe på hela 23,0 kilo. Flugfiskarna fick flera fina fiskar, men ingen av de största. Havsöringsfisket drog i gång
forts på sid 82

Var är havsöringen på vintern?

forts från sid 12

en på lämpliga lek- och uppväxtområden. I varje fall före försurningens insättande var öringen en av de mest spridda av alla svenska fiskarter. Men resonemanget ovan med utgångspunkt från Emån borde kunna ha tillämpning i åtskilliga av de vattendrag, där vårfisket efter havsöring har en omfattning av betydelse.

Selektivt fiske

Av Svårdsons diskussion – intressant på många sätt som inte alls berörts här – kan man alltså dra slutsatsen att ett älvfiske under sommarhöst riktar sig mot den tidigt kommande andelen av lekfisken. Även om det utförs av sportfiskare är fisket selektivt i en riktning, som motverkar sportfiskets intressen, något som alltså inte bara gäller i Emån. I den mån resonemanget om havsöringens vintertvanor är någorlunda korrekt – det behöver inte alls röra sig om 100% – kan man påstå att vårfisket är att föredra för att bevara den genetiska mångfalden. Det utförs ju vid en tidpunkt då en större del av havsöringsbeståndet är samtidigt närvarande och fångstrisken för de enskilda fis-

karna därför är mera spridd. Detta leder till en beskattning som är mindre selektiv och därför sundare. Alltså föreligger ett relativt försvar för vårfisket. – Såvitt bekant sker inte något vårfiske av svensk modell efter öring i Norge.

Både lax och havsöring har sötvatten som sin barnkammare. För laxen är dock havet basen för större delen av dess existens. Till havs lever samtidigt två till fyra årsklasser, ibland fler, spridda över stora havsytor under vandringar, vars rutter yrkesfiskarna till havs tycks vara väl bekanta med. Havsöringen är i jämförelse med laxen mycket mer begränsad i sina vandringar och återvänder synbarligen till hemälven för mer tillfälliga besök, mest vintertid. För laxen är livsuppgiften till havs att samla energi för sin synnerligen krävande fortplantning. Ingen föda intas under vistelsen i sötvatten; tarmkanalen inställer sin funktion. Till skillnad från laxen inte bara hugger utan förtär havsöringen föda under vistelsen i sötvatten. Härvid kan nog både lax- och öringungar komma ifråga. Medan havsöringen normalt leker vid flera tillfällen under sitt liv är det mer sällsynt att så sker

för laxen. I och för sig kan laxen stundom lyckas med att återvända till havet för ytterligare tillväxt och nå ännu en omgång för lek, något som dock tycks ske betydligt oftare på Skandinavians västkust än i Östersjön. När det gäller tillväxten förefaller havsöringen i Em i vissa fall nästan att kunna konkurrera med laxen. I oktober 92 togs en rekordöring på 14 kg (en sådan finns också registrerad hösten 1950) med två år i sötvatten och fyra somrar i havet bakom sig. Laxens tillväxt är dock normalt ännu snabbare än öringens under havsvistelsen.

Lax och öring har många påtagliga skillnader i sin strategi för överlevnad fast de – eller kanske troligare – för att de i så mycket delar levnadsrummet. Olikheterna kanske utesluter eller minskar en annars för endera parten förgörande konkurrens. I den mån det är praktiskt genomförbart borde nog havsöringen i Emån av naturvårdsskäl gynnas på laxens bekostnad. Emåns öring utmärker sig genom tidig smoltmognad, snabb tillväxt och kanske hög ålder. Som i så många andra fall förefaller naturvårdens och sportfiskets intressen här att sammanfalla.

Flugfisket för femtio år sedan

forts från sid 35

tillbakabiljett kostade ungefär tjugo kronor. Men då fick man åka i en kombinerad gods- och personvagn. Väl uppe i Kiruna lånade vi cyklar av folk vi kände. Lyckades inte detta, vände man sig till polisen. Oftast kunde man gratis få låna sedan länge tillvaratagna velocipeder. Det var en metod vi lärt oss av en farbror till Tore, som var konstapel med kask och allt. Inklusivt sabel.

Inåt landet, dit inga järnvägar ledde, nyttjade vi bolagarna. Under årens lopp lärde vi känna en hel del inspektorer och förvaltare som vanligtvis hjälpte oss om så fanns möjlighet. På det viset låg Jokkmokk och Arjeplog inom räckhåll utan större kostnader. Men det kunde onekligen ta sin tid.

Det gjordes ofta uppehåll på olika platser längs färdvägen, och då var det till att vänta eller söka sig ner till någon fiskeplats. Många gånger fann

vi på det viset småjokkar som vi inte hade en aning om. Många av dessa resor blev mycket fiskgivande.

Väl uppe i Arjeplog skaffade vi fram cyklar och trampade oss upp till vägens slut vid båtbyggen i Laisvall. Efter ett par dagars fiske i älven kunde det hända att Konrad Sundqvist i Bäverholmen dök upp med sin båt. Mot hutlös ersättning åkte man de åtta milen per båt hem till hans viste, och tre dagar senare befann man sig en bra bit uppströms Plassaselet i Övre Laisälven. Det tog sin rundliga tid, men oftast kom man dit man tänkt sig.

Två eller tre gånger gjorde Tore och jag en verklig långstyrning ända upp till norrändan av Mavas. Bolagsbil till Arjeplog. Cykel till Jäckvik och ytterligare ett par mil till "vägens" slut. Därifrån hästföra ungefär till nuvarande Merkenäs, varifrån ingen fär-

bar väg fanns. Bara en stig fram mot gränsen.

En mil hitom Norge tog vi en obehaglig stig i nordlig riktning och hade sedan dryga fyra mil upp till sydändan av sjön Mavas. Den ansågs som ett ypperligt fiskevatten, men vi var ingendera gången särskilt lyckosamma. Fick i stort sett bara matfisk, enligt sparsamma journalnoteringar. Dåligt väder och ingen båt var nog orsaken.

Ifall man lyckades lirka sig upp till Jokkmokk, hade man fantastiskt fina vatten inom räckhåll. Karats, Lulleketjen (Lulleken), Parki- och Purkijaur, Pärälven och flera andra än idag fina vatten.

Jag vill också berätta, att i samband med vistelse i Bäverholmen (Övre Laisälvens slutdel), fanns det möjlighet att nå legendariska Tjälmejaure. Sveriges tredje fågelsjö och ett sagolikt

forts på sid 78

North Atlantic Salmon Fund

Inlösen även av det grönländska laxfisket

IFiN:s decembernummer 1991 tecknade Steen Ulnits ett porträtt av islänningen Orri Vigfússon och hans radikala idéer för att förbättra uppgången av lax i de isländska älvarna. Hans tanke var helt enkelt att köpa upp laxkvoter från yrkesfisket ute i Atlanten för att minska fisketrycket på uppväxtplatserna och därmed öka uppgången av vuxna laxar i lekälvarna. Speciellt riktade sig hans intresse mot det färöiska laxfisket. Micro-tag märkning av isländsk smolt visade nämligen att det färöiska fisket reducerade antalet hemvändande stora laxar med upp till 24 procent. I bland annat Laxá var minskningen ännu större, och nedgången svarade väl mot de ökade laxfångsterna gjorda av färöiska laxfiskare under den undersökta perioden.

Orri Vigfússon startade därför med att försöka inlösa de färöiska laxkvoterna i Nordatlanten och har sedan oförtruet arbetat vidare. Resultaten har heller inte låtit vänta på sig, och den "galne" islänningen har vunnit respekt för sin aktion allt efter som hans idéer burit frukt. Men i början var det säkert många som skakade på huvudet.

Men laxfisket i Atlanten är inte bara en sak för de isländska sportfiskarna. Som islänning var Orri Vigfússon emellertid van att tänka i kvoter. En nation kan nämligen förhandla med andra nationer och köpa upp deras kvoter. Men kan privatpersoner göra det...?

Med goda kontakter på båda sidor av Atlanten lyckades Orri Vigfússon så småningom få uppslutning kring sina idéer, även om de till att börja med ansågs vara helt orealistiska av både Atlantic Salmon Foundation i Nordamerika och Atlantic Salmon Conservation Trust i England. Men kunde han bara få färingarna till förhandlingsbordet, så kunde man hjälpa till att försöka samla in pengar för inlösen, svarade man från England. Och på den vägen är det! För Orri Vigfússon lyckades!

1989 bildades Committee for the Purchase of Open Seas Salmon Quotas med representanter för laxfiskande nationer på båda sidor Atlanten. 1991 kom man också till en uppgörelse med Färöarna och avtal om inlösen av det färöiska laxfisket kunde undertecknas. För finansieringen bildades North Atlantic Salmon Fund.

Nästa steg var nu att börja förhandla med de grönländska laxfiskarna, och den 28 juli i år avslutades samtalen

med ett nytt historiskt avtal om inlösen. Grönland upphör med laxfiske på laxens uppväxtlokaler inom sitt territorialvatten, bortsett från en årlig kvot på 12 ton för hemmakonsumtion. Inom ramen för NASCO har Grönland under senare år haft en årlig kvot på drygt 800 ton, men det faktiska uttaget har legat på en lägre nivå p g a låga världsmarknadspriser på lax. Det nu undertecknade avtalet löper på 5 år och innefattar en omförhandling efter halva tiden. Amerikanska intressen har åtagit sig att i sin helhet finansiera de första åren.

Avtalet innebär att tiotusentals laxar nu kommer att återvända till sina hemälvar i Nordamerika och Europa. Det betyder att laxtillgången på den svenska västkusten nu kommer att öka avsevärt. När NASF löste in det färöiska NASCO-fisket på 550 ton årligen gav det omedelbart effekter också på det svenska fisket. 1992 uppgick fångsten till 49 ton, vilket var ett av de bästa resultaten sedan 1966.

1992 betalade Svenska kommittén för atlantlaxens bevarande 50 000 US\$ som svenskt bidrag till inlösen av det färöiska fisket. Pengarna samlades in under 1991-92 och kom från Länsstyrelser, Fiskeriverk, ABU Garcias Fiskevårdsfond, Sportfiskarna, sportfiskeklubbar och privatpersoner.

I en kommentar till det färöiska Grönlandsavtalet säger Benny Lindgren från Svenska kommittén för atlantlaxens bevarande:

– Nu måste landshövdingarna på västkusten sätta sig ner och utforma en samordnad och ekologiskt genomtänkt laxfiskepolitik för västkusten. Idag tas 80% av totalfångsten i kustfisket – i hög utsträckning av husbehovsfiskare. I ett första steg måste 50% av fångsten förläggas till älvarna. På sikt bör all beskattning ske i älv. Vi ser i dagsläget tre angelägna frågor att ta itu med. Vi måste få bort det halländska svajgarnsfisket eftersom det fiskar på blandade bestånd av lax. Vi måste kraftigt begränsa kilnotsfisket i Saltkällefjorden i Bohuslän samt reducera det halländska bottengarnsfisket. Dessutom bör man se vilka möjligheter till yrkesmässig searanching på odlad smolt som nu öppnar sig, när uppväxtlokalerna är fredsade från beskattning. Yrkesfiske efter lax kan kanske bedrivas i älvar med obefintlig naturlig smoltproduktion.

Laxfiskare kan stödja Svenska kommittén för atlantlaxens bevarande genom att sätta in ett bidrag på föreningens postgiro 87594-8. Det är ett konstruktivt sätt att öka laxuppgången och bidrar till möjligheten att köpa upp laxkvoter till kommande säsonger.

BOK- BITEN

Redaktör Jan Sekander

Massor av vinterläsning

Kallt och vintermörker – innesittandets tid men också den tid vi kan ägna oss åt allt det vi inte hunnit med under årets ljusa dagar och kvällar.

Snart kommer julen med sitt ljus i gran och fönster, med glädje och tid till avkoppling, en försmak av nytt år, längre dagar och kvällar, förväntningens tid.

I min bokhylla står ett tiotal nya, fräscha böcker och pockar på uppmärksamhet. Nu när fisket inte längre drar mig lika starkt kan jag ge dem min tid.

En del av mina böcker är gamla – lite skavda i pärm och slitna i rygg efter flyttningar. Jag gläder mig åt att nu ha tid att plocka fram dem och läsa något eller några kapitel varje kväll. Det känns tryggt att ha gamla vänner att gå tillbaka till och spännande att varje år kunna skaffa sig nya.

Julklappsbekymmer? Ett gott tips, till Dig själv eller någon annan – en bra fiskebok. Bläddra igenom några årgångar FiN – Bokbitar! Nog hittar Du något roligt, intressant och lärorikt att ge bort eller själv behålla. Och – en bok varar länge, tar liten plats, blir inte strax omodern, är energisnål och lättstartad.

En riktigt God Jul och

Ett Gott 1994

Jan Sekander

Phil Camera: Fluebinding med nye materialer.

Landbruksforlaget.

Pris: NOK 360,-.

I min flugbindarlåda ligger en snart 20-årig och numera ganska trasig plastpärm med ett stort antal spruckna plastfickor innehållande det första syntetiska kropps materialet som kom i min ägo – Fly-Rite. Sedan dess har utvecklingen av nya syntetiska flugbindningsmaterial vuxit i rasande fart, och det finns nog idag få flugbindare som fortfarande är 100% purister och endast använder naturmaterial i sina flugor. Det är därför helt logiskt att Phil Camera inleder med en sju-sidig ordlista som beskriver materialens egenskaper och användningsområden.

De följande 160 sidorna visar med hjälp av föredömligt stora svart-vita foton och teckningar hur man med olika syntetmaterial – tex mylar och inte minst Larva Lace tillverkar synnerligen realistiska flugkroppar – bla visas stegvis olika tekniker för flätning med konstmaterial. Andra kapitel beskriver bindtekniker med

Chrystal Fibre, med plastskum samt med olika typer av ögon – kulkätting, bly, skjortknappar eller monofil.

De senare kapitlen visar ett antal helsides färgplanscher med de olika materialen samt i boken beskrivna flugmönster – ca 150. Materialen och teknikerna ger utan tvivel många möjligheter även till egna experiment och det skall bli intressant att pröva några av dem. Bokens format 28×22 cm gör den tillsammans med stor text och luftig layout väl anpassad att placera framför bindstället under vinterns flugbindarkvällar.

Jan Sekander

Streamerfiske

John Martin: Fisk med streamer!

Til norsk ved Trond Fjeldseth.

A/S Landbruksforlaget.

Pris: NOK 180,-.

I denne boken blir vi oppfordret til å fiske med streamer når vi er på jakt etter den store ørreten. Streamere skal imitere småfisk og nettopp dette er ørretens viktigste byttedyr når den har nådd en viss størrelse.

Forfatteren starter med å gi oss inn-sikt streamerfiskets opprinnelse fra de store sjøene og elvene i Maine i USA. Han forteller videre om hvordan denne fiskemetoden har utviklet seg, for etterhvert å kunne praktiseres i alle typer vann. Valg av fluemønstre, fiskeutstyr og forskjellige fisketeknikker blir systematisk gjennomgått. John Martin legger først og fremst vekt på hvordan man skal få streameren til å bevege seg mest mulig fiskelikt og fristende. Målet er å utløse huggreaksjonen hos ørreten. Her gir han en rekke råd og anvisninger til hva vi skal gjøre for å lykkes. En fiskervenn med erfaring fra streamerfiske, blant annet i Glomma, som også leste boken, syntes denne delen var særlig nyttig og inspirerende for videre praksis.

Boken er skrevet i en direkte og muntlig form, "Nå skal jeg vise deg..." og det virker som om forfatteren er opptatt av å få nevnt alle kjendisene han har fisket sammen med og snakket med. Ingen måte å skrive på som appellerer till denne anmelderen. Illustrasjonene i denne 119 siders boken er sorthvitt fotos av nokså blandet kvalitet, samt to fargeplansjer av streamere.

De siste 12 sidene er et tillegg der oversetteren, Trond Fjeldseth, har skrevet om sine erfaringer med streamerfiske i Norge. Dette er meget leseverdige og gir boken en klar nivåheving samtidig som stoffet i boken bringes nærmere de forhold vi selv er vant til.

Einar S Ofstad

Video om kastteknik

Lenæs, Snekkenes, Hagen, Johansen og Hage: En instruksjonsfilm om moderne fluefiske.

Aktiv Fritid 1993.

VHS, 73 min, NoK 195,-.

Innledningsvis poengterer "programleder" Jon Lenæs at kasteteknikk er denne videofilmens hovedbudskap. Og nettopp kastesevensene er filmens største pluss. Den meget dyktige fluekasteren og fiskeren Odd Hagen viser både overhåndskast og speykast, en- og tohands, på en forbilledlig måte, og selv om en film aldri kan erstatte personlig instruksjon, bør disse bildene i allfall være ypperlig supplement til kurs eller bøker. Særlig speyteknikken er imponerende utført, og her bør være endel å lære også for mer erfarne svepevingere. I forbindelse med kaste- og fisketeknikk er det naturlig å snakke om utstyr, og i og med at det er et ustyrsfirma som står bak er det viet en del tid til stenger, og særlig snører. Også her gis det atskillig nyttig informasjon, selv om neppe alle fluefiskere vil være enig i alt som sies om stangaksjoner og snøretyper. Det er ikke urimelig at Aktiv Fritid i noen grad vil promotere sin egen filosofiske og marked for sine produkter. Noen påtrengende reklamevideo blir dette likevel aldri.

Hva jeg imidlertid savner i en film med så ambisiøs tittel, er det som mange i første rekke forbinder med begrepet "Moderne fluefiske", nemlig en systematisk innføring i det naturlære imitasjonsfisket etter fisk som beiter på insekter. Her finnes noen spredte tilløp, men det hele blir for ustrukturert til å ha særlig informasjonsverdi for vitebegjærlige nybegynnere. Nå skal jeg imidlertid være forsiktig med å fremme krav og ønsker, for med 20 års erfaring i denne bransjen er jeg selvfølgelig klar over at det koster å lage film. Med en spilletid på 73 min, og en utsalgspris på NoK 195,- på et svært lite marked, sier det seg selv at man har kjørt på "sparebluss" hele veien. Bildene fra "felten" er således i stor grad redigerte innslag fra TV Norges populære "Skitt Fiske". Disse innslagene er gjennomgående av fin kvalitet, men etter min smak blir det litt for mye "seriekjøring" av fisk. Fra "Skitt Fiske" kommer også Jon Lenæs som løser oss gjennom de ulike innslagene på en behagelig og profesjonell måte, og bidrar i stor grad til at "Moderne Fluefiske" er blitt en severdig film.

Terje Bomann-Larsen

Flugbindning à la Gathercole

Peter Gathercole: *Håndbog i Fluebinding*.

Forlaget Skarv/Høst & Søn and Crowood Press 1992.

Pris: DKK 275,-.

Fluebindingsbøger udkommer i disse år i en strid strøm, men desværre er det alt for sjældent at bøger udgivet udenfor Skandinavien oversættes til enten norsk, svensk eller dansk. Mange kan heldigvis læse og forstå engelsk og der sælges da også en hel del engelsksprogede håndbøger i Skandinavien. Men alligevel forstår de fleste dog mest den litteratur der udgives på ens eget sprog; der er altid et lille ord som vælter forståelsen af den hele sammenhæng. Således gælder det indenfor alle former for fagbøger.

Forlaget Skarv/Høst & Søn er kommet med en flot bog om fluebinding, oversat og redigeret af lystfiskere for lystfiskere.

"Håndbog i Fluebinding" er i flot opsætning og bygget op som et slags opslagsværk uden dog at få et kedeligt præg af leksikon. En slags lærebog hvor budskabet primært bæres frem af billeder af de enkelte momenter udi kunsten at binde fluer.

Fluebinderen Peter Gathercole, der er kendt som en af Englands bedste fluebinderne, er ikke den første der har lavet en bog på denne måde, men nok en af de få der er sluppet godt fra det! Billederne er virkelig fine, i farve og fremfor alt skarpe.

Som begynder kan man måske nok føle sig lidt forvirret over bogens opbygning, mens den bare lidt øvede vil betragte denne fremtræden som en fordel.

Bogen lægger ud med et forord af Jens Ploug Hansen som er bogens redaktør. Udemærket, men hvor er forfatterens eget? Det vilde da have været dejligt hvis vi kunne læse forfatterens egen begrundelse og hensigt med denne bog.

Efter et par indledende kapitler om materialer, værktøj, m.m bygges de følgende kapitler op i hovedafsnit som følger fluens opbygning, fra hale til hoved så at sige. Der er afsnit om kroppe, hackler, vinger m.m. Som tidligere nævnt, en effektiv måde til hurtigt at kunne finde frem til en bestemt metode mens man sidder med en halvfærdig flue i stikket.

Det er dejligt at se et så bredt spektrum af metoder og teknikker beskrevet så let og klart, men desværre har Peter Gathercole lagt hovedvægten på traditionelle engelske fluemønstre. Den engelske "fluekonservatisme" er stadig dominerende også i denne bog. Jeg savner således nyere fluetyper, flere oplysninger om syntetiske materialer, for at nævne et par eksempler. Man kunne, med de bearbejdende kapaciteters hjælp, have tilført denne "nordiske" udgave et

friskt skandinavisk sus og dermed henvende sig direkte til vores mere specifikke former for fluefiskeri.

Når dette er sagt må "Håndbog i Fluebinding" ingenlunde betragtes som uundværlig, det er en flot bog som finder sin plads i enhver fluebinders bogskab.

Henrik Strandgaard

Böcker som konsthantverk

Gunnar Johnson & Anders Forsling: *Izaak Waltons & Charles Cottons Flugor*.

Utgiven i 360 nummerade och signerade exemplar från eget förlag.

Kan beställas på telefon 023-612 55 eller 0380-311 25.

Det finns en stiftelse som verkar för god svensk bokkonst. Där vet man, liksom en gourmand vet att en verkligt god stek kräver ett lika gott vin för att bli en fullödlig middag, att det inte bara är bokens innehåll utan i lika hög grad dess förmgivning och typografi som är väsentlig för den upplevelse som boken totalt kan ge. Det kan inte nog betonas vikten av att arbeta med bokens förmgivning för att skapa harmoni mellan textinnehåll, bilder, typsnitt och satsyta.

Som tur är finns det dock ännu idag böcker där författare och förlag haft ett mycket långt gående samarbete för att skapa en fullödlig enhet. När författarna är både bokälskare och konstnärer och dessutom väljer att ge ut sin bok som privattryck från eget förlag – ja, då blir resultatet också rena konsthantverket. Det här skall handla om just en sådan, utomordentligt vacker och välgjord bok.

Gunnar Johnson och Anders Forsling, tillräckligt kända för denna tidskrifts läsare för att behöva någon närmare presentation, har givit ut "Izaak Waltons & Charles Cottons flugor". Bara spänningen i denna titel! Flugfiskets grand old men, med den odödliga boken "The Compleat Angler" från mitten av 1600-talet, i tolkning av idag. "Izaak Waltons & Charles Cottons flugor" är en liten nätt bok om dryga femtio sidor. Men det är en imponerande bok. Det är en bok som varje sann bibliofil måste äga, och det är en bok som varje sann flugfiskare måste njuta av, inspireras av och som sagt äga.

Att bara ta i boken, öppna den och tjuvas av det svagt tonade papperet mot det mörkt bruna typsnittet är en sann njutning. Kapitlen, vars bokstavsanfanger i rostrött har motsvarande färgtemperatur, och Gunnars mäterliga teckningar och marginal-

forts på nästa sida

Bokbiten

forts från föreg sida

anteckningar för tanken till några exklusiva Thoreau-utgåvor från sekel-skiftet.

Förordet har fått raka marginaler för att ge känsla av lugn dokumentation medan texten i övrigt ger en större dynamik med sina brutna högermarginaler.

I sin tolkning av Waltons och Cottons liv som sportfiskare och författare ser Johnson och Forsling detta ur ett samtida religionshistoriskt kulturperspektiv. Var och en är barn av sin tid. En aspekt som är både intressant och spännande.

En annan mycket spännande aspekt är teorin att Waltons och Cottons flugors utseende – deras "nätthet" – kan ses som en funktion av dessa engelska herrars sociala ställning. "De var vana vid en förfinad livsstil och omgav sig med föremål av god klass och kvalitet. Det är troligt att de också överförde dessa värderingar på sin flugbindning." En teori som säkert kommer att bli föremål för diskussion i framtida avhandlingar i ämnet.

Det är en stor del av boken som naturligtvis handlar om bindning av de flugor som Walton och Cotton använde. Vår kunskap är i och för sig inte fullständig och det råder oklarheter om vad Walton och Cotton i vissa fall avsåg. Men Johnson och Forsling bygger upp sina beskrivningar på ett mycket

omfattande research-arbete och indiciokedjor.

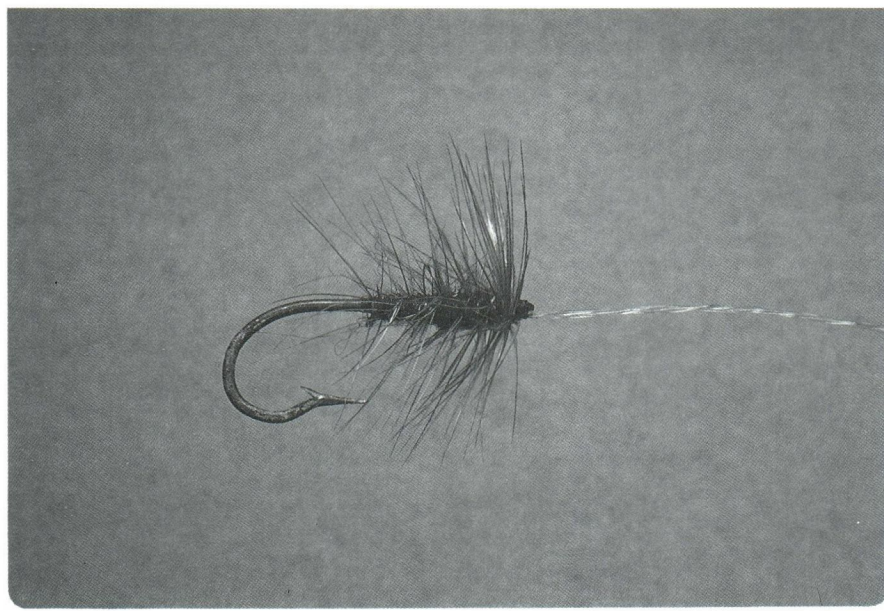
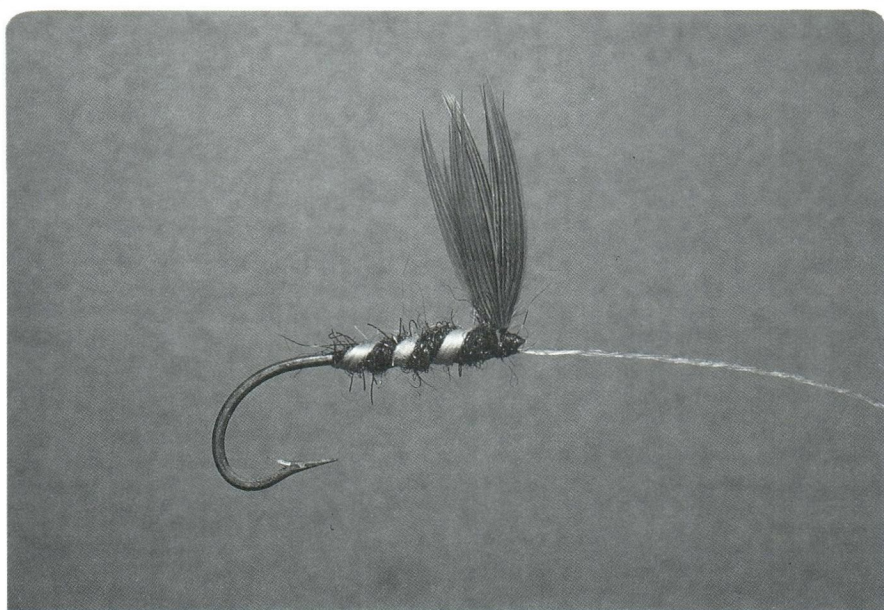
Visst är det sedan spännande att själv binda sina flugor med kamgarn, svinull, morrhår från katt eller andra naturliga material. För att inte tala om

flugor räcker till de flesta fisken och fiskar.

Så gäck åstad och införskaffa denna bok! Du får då en handbunden bok – bara det en raritet idag – lagd i en likafullt handklädd, smakfull ask.

Varje bok är dessutom försedd med en handkolorerad plansch av samtida flugor. Även i de minsta detaljerna har Gunnar Johnson och Anders Forsling lagt ner mycket arbete. Så lyfter man till exempel sin bok ur asken med ett infäst sidenband och som bokmärke ligger ett torkat blad av stensöta. Vackrare och kärleksfullare kan en bok knappast presenteras...

Claes Hederstierna

Rekonstruktioner av Walton-flugor bundna på tafs av hästtagel av Johnson/ Forsling. Överst en Wasp Fly och därunder en Plain Hackle.

att fiska med dessa flugor. Tala om tradition och kultur.

Trots att dessa flugor har många hundra år på nacken känns de förvånansvärt moderna.

Författarnas noggranna genomgång och förslag till bindning av olika

Kirurgknuten till mera komplicerade som Biminiknuten. Här finns knutar och öglor för alla typer av fiske med skilda beten liksom för linor och tafsar i olika material – monofil, flätad lina eller stålwire för havsfiske.

På de ca 130 sidorna beskrivs i åtta

kapitel bla splicing, öglor, flugfiskeknutar och tapering av tafsar. Varje speciell knuts för- och nackdelar behandlas liksom dess huvudsakliga användningsområde.

De många och tydliga teckningarna tillsammans med detaljerade steg-för-steg beskrivningar gör det lätt att själv följa med tamparna i hand. En bra knut är guld värd.

I slutet av boken finns en alfabetisk förteckning över samtliga knutar även med deras engelska namn. Den utlovade sidhänvisningen tycks dock ha förkommit – tråkigt nog.

Den första utgåvan med samma titel kom i översättning redan 1977 på svenskt förlag – Förlagsaktiebolaget Västra Sverige, men sedan den såg dagens ljus har nya knutar tillkommit liksom nya sätt att knyta gamla, vilket beskrivs i denna senare, moderniserade utgåva.

Även om man nog kan klara sig med kunskap om ett tiotal knutar för sitt praktiska fiske, kan det kanske vara roligt att imponera på fiskekompisarna och to m slå knut på sig själv.

Jan Sekander

Fiske på stilla vatten

Ron Cordes & Randall Kaufmann:

Med flue på stille vann.

Landbruksforlaget 1992.

Pris: NOK 340,-.

Det fiskes mye med flue på stille vann i Norge, og det burde absolutt være interesse for en bok om dette temaet. Cordes og Kaufmann imøtekommer da også dette behovet langt på vei, selv om de skriver ut fra amerikanske forutsetninger. Når det gjelder tilpasning til norske forhold får vi dessuten en viss hjelp av oversetteren Trond Fjeldseth. Boka er grundig og omfattende, og det er ikke tvil om at forfatterne har faglig tyngde til å skrive en "bibel", men dessverre er den blitt tung på mer enn en måte. Det kreves nemlig atskillig motivasjon for å tilegne seg kunnskapen som ligger gjemt mellom permene. Språket er oppstyltet og omstendelig. Unødige gjentakelser og fremmed ord florerer. For ikke å snakke om rene grammatiske feil. De sistnevnte får oversetteren ta på sin kappe, og det spørs i det hele tatt om ikke forlaget hadde tjent på å bruke en profesjonell oversetter med tilstrekkelig språklig sikkerhet til å gi stoffet en mer tilgjengelig form. Fluefiskeren kunne kanskje opptre som "faglig konsulent", men jeg synes jo man da bør forlange at han vet at et av ørretens viktigste næringsdyr faktisk heter fjæremygg og ikke fjæremygg!

Boka er ellers gjennommillustrert med tegninger av Mike Stidham, og

disse er på sitt beste av meget høy kvalitet. De bidrar også til å gi teksten sårt tiltrengt "luft", men utvalget kunne vært mer kresent. Enkelte fiske-tegninger framstiller de reneste misfostre.

Terje Bomann-Larsen

Jubileumsbok

Larvikmarkas Fluefiskeforening 10

år. Jubileumsbok.

LFF-Forlag.

NOK 195,- + eksp. omkostn.

fra: Fritz Harald Halvorsen, Orre-veien 2, N-3258 LARVIK NOR-GE.

For ti år siden startet åtte ivrige Petri brødre Larvikmarkas Fluefiskeforening. Nå er de blitt 200 Petri søstre og brødre, og de feirer seg selv og de ti år med å gi ut en jubileumsbok. Her lar de oss få del i sine aktiviteter og gleder ved og omkring fluefisket. Vi får høre fra juniorarbeidet, om fiskevannspeile og fra foreningens historie. Eget medlemsblad har man også hatt siden 1986, og herfra er det hentet en del artikler under vignetten: "Det beste fra Fluepapiret". Til og med fast sending om fluefiske på lokalradioen har de ivrige entusiastene. Hver 4 uke er Fluefiskertimen på lufta, og det har den vært siden 1988.

Boken har hyggelige artikler om gleder og opplevelser ved fluefisket, også når man ikke fisker. Den gir nyttig lesning om insekter i Larvikmarka, om stenger og om hanenakker til binding av tørrfluer.

Foreningen disponerer 16 vann eller vassdrag I de fleste av disse er planmessig fiskestellarbeide og kalking kommet igang. Sist i boken er det en informativ og god beskrivelse over de vann som er åpne for fiske.

Boken er gitt ut i et begrenset opplag på 500 nummererte eksemplarer. Den er også av den grunn vel verdt å ta pent vare på. Gratulerer med jubileet, og må foreningen fortsette sitt engasjerte arbeide i mange tiår til!

Petter Maus

Trout Bum

John Gierach: "Trout Bum". Robinson Publishing, 7 Kensington Court, London W8 4SP, England.

Pris: 14.95 pund.

En "Trout Bum" – vad eller vem är det? Det råder knappast någon tvivel om betydelsen av "trout" och en titt i ett lexikon ger till ordet "bum" förklaringen "luffare, lodis, dagdrivare". För Gierach symboliserar ordet – trots

sin nedsättande klang – den totala friheten, frihet att ägna sig åt flugfiske närhelst det lyster honom. Han har sedan länge slutat bekymra sig om samhällets krav på en för alla medborgare ordnad tillvaro, fast jobb, säker inkomst och karriär.

"Trout Bum" är en samling mycket underhållande kåserier och berättelser om fisketurer i USA efter öring, harr, bass, bluegill och andra för fluga lämpliga arter. Hans berättelser präglas av en underfundig humor och inte minst av en ironisk självsyn. Ett av de allra roligaste kapitlen "Lightening the rod" beskriver hans första stapplande steg på flugfiskets snåriga stig, köpmanin och önskan att se ut som en "riktig flugfiskare" som det dinglar och skramlar om av alla prylar. Innehållet är en lagom avvägd blandning av humor och allvar, fiskefilosofi och människokunskap men inte minst en oförställd glädje över att få vara just en "Trout Bum".

Och – ärligt talat – vem skulle inte vilja vara det?

Jan Sekander

Danska fiskevatten

Jens Plough Hansen: Hvor kan jeg fiske i Danmark.

Skaro/Høst & Søn.

145 sider. Dkr 148,-.

Hvor kan jeg fiske? Er et af de mest almindelige spørgsmål mange fiskere stiller sig selv og ikke mindst andre. Jens Plough Hansen har taget konsekvensen og udgivet en bog, der for manges vedkommende kan være en hjælp til besvarelse af dette spørgsmål.

Bogen angiver fiskemuligheder i Jylland, Fyn, Sjælland, Lolland, Falster og Møn samt Bornholm. Fiskemulighederne er inddelt i kystfiskepladser, bådudlejning, havfiskeri, åer, søer og put & take. Bogen er overskueligt opbygget, og hver af de nævnte fiskepladser korresponderer med et nummer på et kort over den enkelte landsdel. Til de nævnte fiskepladser er der angivet hvilke fiskearter, der kan fanges, og hvor fiskekort kan købes samt anden nyttig information.

I bogen er der også opført adresser på sportsforretninger, campingpladser, vandrehjem og turistkontorer, hvad enten det drejer sig om salg af fiskekort, overnatningsmuligheder eller lystfiskerservice. Endvidere er der også information på nogle udvalgte lystfiskerforeninger.

JPH anviser i bogen mere end 1000 gode kystpladser, havne og moler, et par hundrede søer og åer samt lige så

forts på næsta sida

Bokbiten

forts från föreg sida

mange put & take-vande. Det skal dog nævnes, at bogen langt fra er udtømmende på sit område. Danmark er et land med et utal af muligheder for den udøvende lystfisker og mange gode og tilgængelige fiskepladser er ikke medtaget. Det kan derfor anbefales også at gøre brug af adresselisten over lystfiskerforeninger og turistkontore.

Endeligt er der et betydningsfuldt afsnit, der gør rede for, hvad enhver lystfisker bør vide om de lovmæssige

forhold i Danmark. Her opridses forhold omkring det obligatoriske fiske-tegn, mindstemål og fredningstider foruden en kort beskrivelse af Danmarks Sportsfiskerforbunds virke.

For "all-round-fiskeren" kan bogen være en nyttig opslagsbog ikke mindst på grund af et detaljeret register. Den er helt sikkert en god hjælp, når fisketuren skal planlægges eller man uventet overmandes af fiskefeberen og ikke er lokalt kendt.

Christian B Hvidt

Nyt fra Danmark

forts från sid 36

gelsk? Vi synes, det er vigtigt i stedet at styrke den nordiske identitet inden for fluefiskeriet. Vi har længe nok ligget under for først den engelske og nu den amerikanske dominans. Derfor ser vi ingen grund til nu også at underligge os en sydeuropæisk!

– Endvidere vil foreningen søge at påvirke meningsdannelsen i debatten om fremtidens fiskeri og brugen af vore fiskevande og fiskebestande. Andre arbejdsområder vil være udveksling af informationer om fiskevande i de øvrige nordiske lande – gerne via en database, som vore medlemmer så har fri adgang til! En database er for øvrigt allerede etableret og tilgængelig for dem, der har en PC'er og et modem. Nummeret er 32 47 30 40 og konference nr 96. Data-basen er åben for alle.

– Nordisk Fluefisker Råd vil endelig søge at styrke og fremme samarbejdet omkring problemer af fællesnordisk interesse. Det være sig forurening, forsurening, garnfiskeri samt andre for fluefiskere og fluefisk relevante emner. Det er således foreningens formål gennem oplysning at udbrede kendskabet til fluefiskeri, fluebinding og naturbeskyttelse, samt at påvirke udviklingen af det nordiske fluefiskeri. Dette gælder også udbredelsen af moderne fiskeriforvaltningsmetoder såsom "Catch & Release", hvor det er påkrævet og relevant.

– Nordisk Fluefiske Råds danske afdeling udsender årligt 4 nyhedsbreve med artikler og oplysninger om forestående arrangementer. Således afholder vi i week-end'en den 4–5 december et symposium om fremtidens fluefiskeri og fiskeriforvaltning på "Trelde Næs" ved Vejle Fjord. Her vil der være mulighed for at træffe ligesindede, snakke fluer og dyppe dem i fjorden efter sølvblanke havørreder!

– Endelig vil jeg gerne slå fast, at vi er absolut "non-commercial" i vort virke. Vi har ingen sponsorer i grejbranchen og ønsker det heller ikke. Vi vil være totalt frit stillet i vort arbejde og ikke blande penge ind i vor hobby. Endelig har vi ingen ambitioner om at blive store, men satser på kvalitet frem for kvantitet, afslutter Henrik Leth sin præsentation af Nordisk Fluefisker Råds danske afdeling.

Interesserede kan henvende sig til formand Henrik Leht på telefon 86 45 15 13 eller til foreningens kasserer John Larsen på telefon 98 37 33. Medlemskab koster 100,- kr årligt.

Istället för ett enda fiskekort!

Varje år lägger vi ut åtskilliga kronor på fiskekort, men vi är inte lika generösa mot dem som arbetar för att vi över huvud taget ska ha några vatten att fiska i.

Tänk därför på Älvräddarna och sänd dem ett bidrag som åtminstone motsvarar priset av ett enda dagkort i de vatten du brukar fiska. Det tål säkert plånboken – och samtidigt ger du både ekonomiskt och moraliskt stöd till dem som jobbar ideellt för din skull!

Älvräddarna har postgironummer 73 65 73-7.

Red.

FLUEBINDING

**SCOTT
POWR-PLY CO.**
707B HEINZ STREET
BERKELEY, CA 94710

Har du problemer med at finde de rette materialer til dine fluer, burde du måske overveje at henvende dig til skandinavien's eneste forretning med fluebinding som speciale.

Vi har endnu ikke haft en kunde som ikke har fået det, han har ønsket. Hvis du søger et godt substitut, eller "The real thing" har vi det! Alt til Klassisk laksefluebinding findes på lager.

JAPANSK FLOSSILKE – 74 farver – Silkegut og håndlavede kroge.

Har du problemer med at finde et fluehjul der holder livet igennem, uden at du behøver tænke på at anskaffe dig et bedre, kan vi måske hjælpe dig. Vi har samlet de bedste fluehjul fra USA sammen till et udvalg der gør det svært at vælge forkert.

ABEL – G-LOOMIS – BILLY PATE – LAMSON – etc.

Har du problemer med at finde den stang der følger dig livet igennem, burde du måske overveje at henvende dig til os, da vi mener at have de bedste stænger lavet til fiskeri – af fiskere der ved hvad de taler om. Vi er Agenter for SCOOT POWR – PLY – G LOOMIS samt andre findes på lager.

Søger du produkter fra STREAM – line – DYNA KING – DH THOMSON – TEENY, burde du ihvertfald henvende dig til os.

Prislist kan rekvireres ved henvendelse til

SALMON FLY

Frederikssundsvej 147, 2700 Brønshøj
Danmark Tlf. 31 28 95 78 Fax. 36 70 57 90

Black Shadow

det bästa är gott nog

BESTÄLL VÅR STORA REA-KATALOG!

Mängder med "fynd" till "vrak-priser" – men skynda dig, här säljer vi enligt regeln "Först till kvarn..."

Detta är vår största REA någonsin, därför innehåller REA-katalogen bl a; Spön, Rullar, Linor, samt Tillbehör och Kläder. Dessutom Spöbyggnads- och Flugbindnings-material i stor sortering!

REA-katalogen sändes kostnadsfritt!

Om du inte redan har vår huvudkatalog för 1993 (som REA-katalogen hänvisar till) kan vi bifoga denna samtidigt!

Huvudkatalogen kostar dock 20:– kronor, som du enklast bifogar i sedel, eller sätter in på vårt postgiro nr 1 38 55-2 så sänder vi katalogerna omgående!

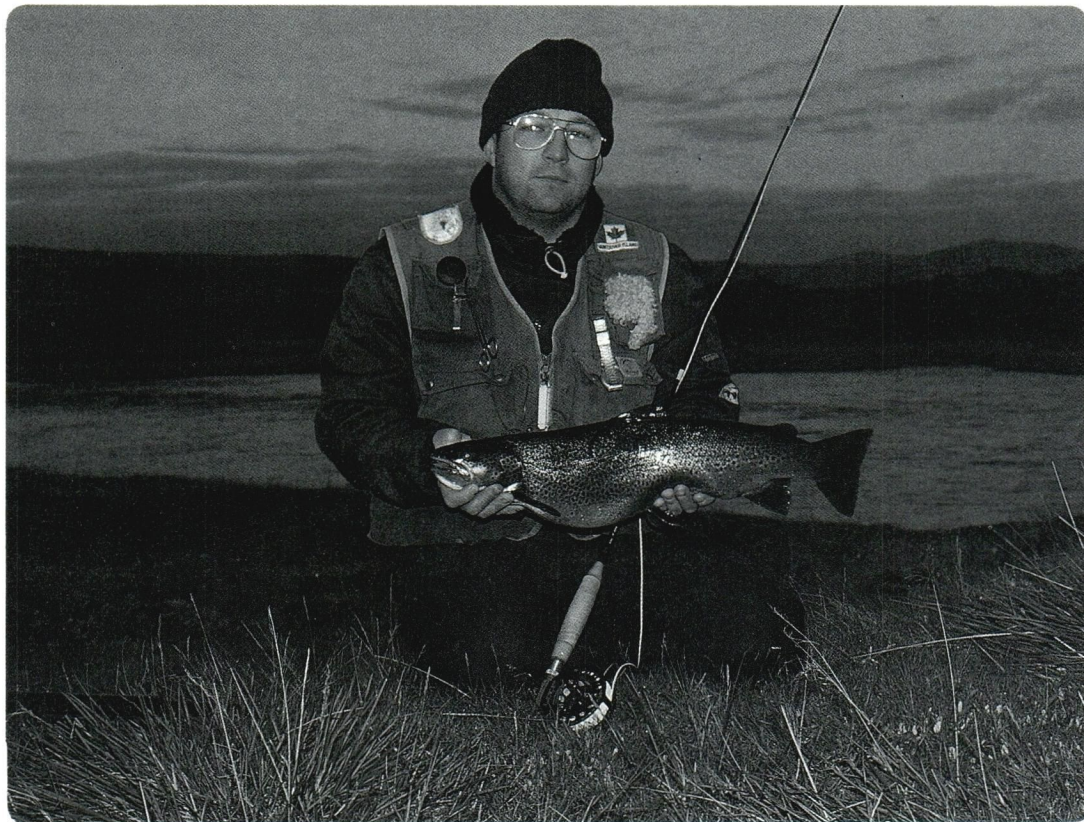
Passa på NU! Detta är förmodligen din största chans hittills att skaffa dig de BÄSTA redskapen till de LÄGSTA priserna!

**GOD JUL och
GOTT NYTT ÅR!**
önskar

Bringséns Sportfiske

Parkv. 33, S-37500 MÖRRUM — SWEDEN
TELEFON 0454 - 50750 vx.
(FAX. 0454-51048)

Uffe Berglund med fin islandsöring på 3,1 kilo.

Med FiN till Island 1994

För sjunde året drar vi till Island och fantastiska Svartá, älven i norr med ett fiske som överträffat tidigare deltagares alla förväntningar.

En älv med storöring och storröding. Vildmarksliv i tält några meter från älven, fiske i midnattssol, ett förunderligt hed- och lavalandskap med nordlandets säregna växt- och fågelliv. Det här är de grå mossornas och lavklädda stenarnas land. Här jagar jaktfalken och häckar den skygga islommen. Allt detta och mer kan Du uppleva under tio dagar.

Fråga Uffe Berglund i Kolsva, som varit med de senaste tre åren. Han fick BINGO i år – bl a två öringar på 3,1 kg, en på 2,85 resp 2,2 och näst sista dagen en röding på 2,55 kg, den största hittills under våra resor. Och de allra flesta fiskarna tog vi på torrfluga – och satte tillbaka för att få uppleva samma vidunderliga fiske år efter år.

- Tid:** 10 dagar.
Plats: Svartá ca 90 km söder Husavík.
Förläggning: Eget tält men på lånad skumgummimadrass.
Måltider: Frukost och matsäck i lägret. All proviant ingår. Middagar på Hotell Kithagil, där vi också duschar eller bastar.
Transport: Flyg ToR från Stockholm, Göteborg, Oslo eller Köpenhamn till Keflavik. Inrikesflyg Reykjavik – Akureyri. Transfers till och från flygplats i Island. Transport läger-

plats – fiskesträckor längs Svartá. Utflykter i norra Island till bl a Myvatn, Laxá och Gódafoss.

- Hotell:** En övernattnig på förstklassigt hotell i Reykjavik på återresan.
Fiske: Endast flugfiske. Ca 15 km omväxlande fiskesträcka. Fiskeavgift ingår i priset. Vi behåller fisk för tillagning i lägret. Varje deltagare får därutöver behålla två fiskar för infrysning och transport hem.
Avresa: Grupp I: Omkr 1 juli.
 Grupp II: Omkr 10 juli (förutsatt minst fem deltagare).
Ledare: Jan Sekander och Christian B Hvidt (ev).
Pris: 14 900 SEK.
Anmälan: Skriftlig, ej bindande förhandsanmälan senast 20 januari 1994 till:
 Flugfiske i Norden
 c/o Jan Sekander
 P1 2252 Esseboda
 S-280 70 Lönsboda
 Ange namn, adress, tfn nr och i vilken resa du vill delta – märk förutsättning för grupp 2. Slutansökan insändes senast 20 februari tillsammans med en deposition om 1 500 SEK.
 Resterande belopp skall ha inbetalts senast 30 april.

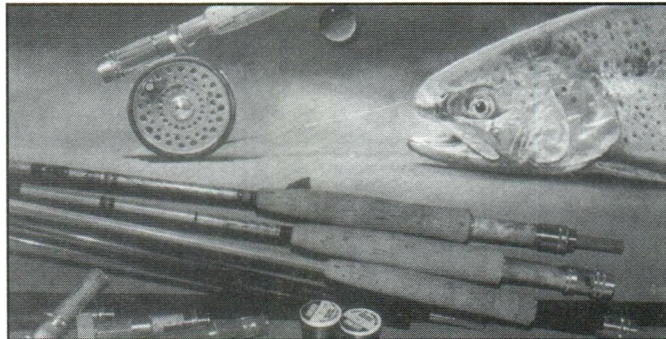
För ytterligare info – ring Jan Sekander, tfn 0479-510 14.

Nöj dig inte med en kopia!
**KÖP DITT ORIGINAL RACKELHANESPÖ
DIREKT AV KENNETH BOSTRÖM.**

Nu är den här!

Den nya generationen Rackelhanespön.

- Grafitklingor från comptec.
- Anpassade till den aktion och linklass du önskar.
- Spöna kan konverteras med ett extra handtag, till ett 7,7 fots grafitspö. Bra vid de trånga lägena.
- Samtliga spöklasser kan fås i travelpack utförande.

Standardserien finns i följande klasser:

Nr 1: 9 fot, 3-delat # 3-4. 2 delar grafit 1 del splitcane.
Nr 2: 9 fot, 3-delat # 5-6. 2 delar grafit 1 del splitcane.
Nr 3: 9,5 fot, 3-delat # 4-6. 2 delar grafit 1 del splitcane.
Nr 4: 10 fot, 3-delat # 4-6. 2 delar grafit 1 del splitcane.

Nr 5: 10 fot, 3-delat # 7-8. Hökensås Rackelhanen.
Nr 6: 11 fot, 3-delat # 7-8. Havsöringspö.
Nr 7: 13,5 fot, 3-delat # 9-10. Tvåhands laxspö.
Nr 8: 15 fot, 3-delat # 10-12. Tvåhands laxspö

DJUPADALS FLUGFISKECENTER

Flugfiskekurser

För nybörjare och erfarna flugfiskare kommer vi att hålla 3-dagars kurser, under april, maj, juni och september. Max. 8 deltagare per kurs med 2-3 lärare, ger dig maximal utdelning.

Vattenvårdskurser

2 dagars kurser med inriktning på strömmande vatten. Med mycket erfarna lärare.

Guidade fisketurer

I Djupadal på vild vakvillig stationär öring i Rönneå och Snällersån. Vi kan även ordna guidade turer efter öring längs de skånska kusterna.

Beställ katalogen med alla spön, resor, kurser m.m. genom att sätta int 20:- på PG. 647 76 28-9

FLUGFISKERESOR TILL USA SOMMAREN 1994

Montana

Öringfiskarens mecka, med några av världens bästa vatten. Vi fiskar öring, regnbåge (vild) och strupsnittsöring, i en storslagen natur. Första resan startar i andra halvan av juli. Den andra resan går de första veckorna i augusti.

Catskill

Med berömda öringvatten som Beaverkill och Willowemoc m fl Här är det gott om både grov öring och regnbåge. Varje resa är på en vecka, och vi reser dit under perioden april - maj.

Kenneth Boström

Skansgatan 1, S-252 67 Helsingborg
Tel. 042-14 77 47, Fax 042-11 77 42

FLUGFISKEUNIVERSITETET!

För Dig som vill utveckla Ditt flugfiske - en veckas intensiv instruktion i modernt, avancerat flugfiske i fiskerika torrflugevatten i norr. Dina lärare blir Lennart Bergqvist, Kenneth Boström, Dick Riberg och Bengt Öste. Kursen omfattar

KASTEKNIK: överhandskast, backkast, forehandskast, roll- och switchkast, mendning, reach cast, fallskärmkast, kurvkast, smal och vid linbåge, utnyttjande av vindförhållande.

PRESENTATION: torrflugor i ström, nattsländepuppor i ström och stilla vatten, streamer- och midgetfiske.

RÖRELSEMÖNSTER: dagsländenymfer - krypande, grävande, krälände, simmande - flicksländor, baggar, märkor, bäcks-ländor, nattsländepuppor, nattsländelarver, husmaskar.

ENTMOLOGI: dagsländor, nattsländor, bäcksländor, vattenlevande insekter, flick- och trollsländor, myror, gräshoppor, sävsländor, myggor. Fångstredskap, insektsfoto, bevarande, insektsfångst och artbestämning.

FLUGBINDNING: insekterna och deras imitationer, traditionell bindteknik, modern bindteknik, specialknep, materialval, verktyg.

VADNING: vadarstövlar, vadarbyxor, vadning i stilla vatten, strömvadning, vadarstavar, praktisk vadning, olycksförebyggande.

FISKESTRATEGI: läsa vatten, teori och praktik, flugans placering i förhållande till fisken.

REDSKAPEN: spön och spömaterial, rullar, linor, tafsar, knutar, flugaskar, hävar, klädsel, västar, övriga tillbehör.

Tid för kursen: ank. fred em 1 juli och avsl. fred kväll 8 juli 1994. Pris SEK 2100, tillkommer inkvartering i hytte ca 75 NOK per person, självhushåll.

Anmälan senast 30 april till Anne-Marie Skarp, tel 0476-160 90, som också ger närmare information.

**BEGRÄNSAT ANTAL DELTAGARE
- ANMÄL ER SNARAST!**

NYTT PÅ MARKNADEN

Redaktör
Erik
Erlandson

Långa laxspön och lite julklappstips

Längden på laxspöna för våra svenska vattendrag växer sakta men säkert. För några år sedan var 14-fotaren det vanligaste alternativet och går vi tillbaka till den grå forntid då glasspöna behärskade marknaden var 12 fot den normala längden. Endast högst undantagsvis kunde man se en 16- eller 18-fotare i händerna på någon av de optimister som kallas laxfiskare – och då var det vanligtvis ryggnäckande splitcanestörar som vajade likt furor i storm över skrämde fiskar. Under flera år var de nya kolfiberspöna i 15-fots längd underligt styva och okänsliga – nästan oberoende av märket. Nu tycks emellertid utvecklingen hunnit i kapp längden och trenden i dag är ett femtonfots allroundspö med snabb men lätt progressiv aktion. Detta hänger säkert samman med att utvecklingen av materialet i spöna har gått framåt sedan de första kolfiberspöna kom för cirka 20 år sedan. Men – frågar sig Marknadsnytt's redaktör oroligt – hur kan det då komma sig att mitt över 16 år gamla 14 fots kolfiberspö av det i dag avsomnade märket Lamiglas i klass 10–11 fortfarande lätt kastar fodralet av de flesta nya spön?

Shimano har under de senaste åren gjort sig känt som tillverkare av främst spinnrullar av hög kvalitet. Nu kommer på den svenska marknaden även deras flugspön att introduceras genom att NORMARK tagit upp deras produkter i sitt sortiment. Ännu har väl inte denna lansering vuxit ut i full skala och det har under den gångna sommaren inte funnits många SHIMANO-spön i de svenska butikerna. FiN har dock från Fiskeshopen i Karlshamn fått titta på ett 15 fots laxspö klass 9–11.

SHIMANO TWIN POWER SALMON FLY heter spöt. Det är ett tredelat traditionellt laxspö för året runt bruk. Spöt har ett väl avvägt handtag med rundad, förstärkt kork som butt, skruvrullfäste samt ringar av Fujityp. Holkarna är de nu allt vanligare spigotholkarna och dessa är försedda med förstärkningslindningar på hant och honsidan. Rund klingan löper korslagda fibrer som förstärker spöets spänst och snabbhet samt motverkar att det deformeras under hård belastning. Finishen är i topp med mjuka, fina lackningar av både klinga och lindningar.

Spöt har en snabb halvaktion som

vid belastning tänjs ut allt längre ner mot handtaget – här finns alltså en hel del dolda resurser som vid behag kan tas fram. Det fungerar som alla snabba spön alldeles utmärkt vid överhandskastning som är detta spös allra bästa egenskap. Men spöets begåvning är bredare än så – det har en inte oföraktlig förmåga att utföra även de lite mer krävande kasten som spey, roll och underhandskast, men här blir snabbheten dock en liten nackdel, eftersom det kan bli svårt att få tag i linan – åtminstone om man kastar med snabba WF-linor – vilket ju denna typ av spön föredrar vid överhandskastningen. Bortsett från denna nackdel – vilken numera allt fler spön av denna snabba typ delar med Salmon Fly – är spöt en mycket behaglig bekantskap som med sitt rimliga pris är ett mycket prisvärt året-runt-redskap för lax- och havsöringsfiskare i svenska vatten. Pris ca 2500 kr. E.E.

Bruce & Walker 15 fot

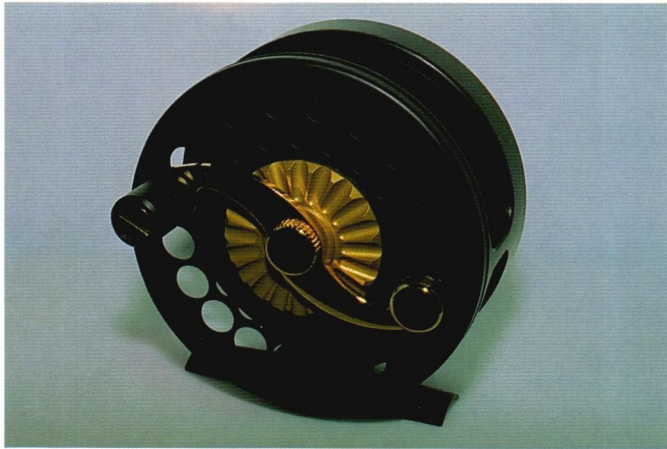
Bruce & Walker kommer med ett par nya spön i laxklassen – ett 15 fots

Powerlite klass 7–10 och ett tyngre The Baron klass 10–11. Redan i 4:an presenterade vi Elgeco:s egen prototyp till Powerlitespö byggt på B&W:s klinga.

Powerlite är ett tredelat spö i ett av de allra nyaste kolfibermaterialen med ökad spänst och styrka. Detta gör att man utan tvekan kan belasta spöt ytterligare någon klass utan att det skall kännas alltför tungt. Där emot är det nog inte att rekommendera att gå ned längre än till WF9 flytande – då riskerar man att få jobba alltför hårt med timingen för att fisket skall bli njutbart, åtminstone dagar då det fläktar lite över vattnet.

Spöt har det traditionella Bruce & Walker-handtaget med rundad kork som butt och bakre delen av rullfästet nedstucket i underdelen av handtaget samt sliding ring som överdel. Detta brukar alltid fungera hyfsat under de första säsongerna men kan bli lite glappt ju mer man fiskat med spöt. Därför rekommenderas att man, åtminstone om man använder tyngre rullar, bör linda ringen med tejp. Detta framför allt för att inte råka ut för haveri under lång drillning av stor lax. I övrigt är handtaget mjukt och greppvänligt samt tillräckligt forts på nästa uppslag

Överst tv: The Baron är ett utmärkt allroundspö med betoning på tyngre fiske. **Överst th:** Amberfärgade fiskeglasögon med möjlighet till optisk slipning. **Mitten th:** Walker Powerlite – trevligt spö för sommarfiske efter lax och havsöring. **Mitten tv:** RAG-rullen från München. **Nederst tv:** Linor ur norska Guidelines sortiment. **Nederst th:** Sköna skinnpåsar för olika förvaringsändamål.

Nytt på marknaden

forts från föreg sid

långt för att tillåta bekväm drillning av tung fisk. Spöt är försett med traditionenliga snake-ringar, förutom topp- och linförarringar som är av keramisk lågfriktionstyp. Finishen på den djupt bruna klingan är bra utan att vara i topp – ett par extra lacklager på spöringarnas fötter hade tex inte skadat. Däremot har honholkarna på spöt, som har spigotholkar, fått hela tre olika lindningar som förstärkning.

Kastegenskaperna är på detta lätta spö närmast att beskriva som "intelligenta" – dvs det är mycket lätt för spöt att fatta kastarens intentioner och dess villighet att utföra dem är om inte helt enastående så i alla fall mycket berömvärd. Överhandskastningen är mycket lätt att utföra – liksom underhandskastningen. Här kan man utan besvär trycka ut linlängden samt ett inte föraktligt antal meter backing – åtminstone om man arbetar med en lina i klass 9–10. Tillverkaren anger klassning ner till 7:ans lina, men det kan vara på sin plats att hissa en liten varningsflagga; visserligen låter det sig göra att arbeta med sjunklinor i klass 7 eller 8 – men försök inte gärna med flytlinor – det blir för svårt att få tag i linan när man börjar med single spøy eller lite längre underhandskast.

Man kan utan tvekan utnämna detta spö till ett allroundspö för normala fiskevatten där inte de allra tyngsta sjunklinorna behövs. För vatten av Emåns eller Mörrumsåns storlek är detta således ett mycket användbart spö under hela säsongen. En fördel med spön som har denna snabba och lätta aktion är att de lätt låter sig kastas med en hand – åtminstone med de lättare linorna. Promenad i älven med ena handen på vadarstaven och med den andra kastande korta eller medellånga kast blir med detta spö ett trevligt och avkopplande fiskesätt som visar rygg och axlar.

Sammanfattningsvis är detta ett lätt, snabbt spö med progressiv (halv)-aktion som lätt och villigt utför många olika kast utan att trötta fiskaren. Ett allroundspö för svenska lax- och havsöringsvatten. Pris från ELGECO. (Tel: 031-47 35 60): 4 275 kronor.

E.E.

The Baron

THE BARON från samma firma är ett spö för det tyngre laxfisket, en femtonfotare i klass 10–11. Detta spö har samma typ av design på handta-

get som Powerlite men rullfästet är av tyngre, mer gedigen typ med kraftiga ringar som gängas över rullfoten. Spöringarna är även här av snaketyp, förutom linförare och toppögla som är av keramisk lågfriktionsmodell. Holkarna är av den beprövade och hållbara spigotmodellen, med kraftiga lindningar runt honholkarna. I övrigt kan man säga om finishen att man varit lite väl snål med lackburken – nog hade ett par lager till över lindningarna varit lämpligt på ett så pass dyrt och exklusivt spö.

Spöt har en medeltung till tung, kraftig 3/4-aktion, med en extra kick inlagd vid lite högre laddning. Det gör detta spö till ett mycket gott laxspö för större vatten med tyngre linor – det klarar hur lätt som helst att hämta upp en sjunklina och switcha ut den utan besvär, liksom det förstås upplevs som mycket enkelt att överhandskasta med. Eftersom aktionen är medelsnabb, med god kraft i avslutningskicken, lämpar det sig också för spey- och underhandskastning. The Baron är alltså ett utpräglat laxspö för fiske i stora vatten, men det kan naturligtvis också användas vid det lätta lågvattensfisket, även om det känns lite väl kraftigt för finlir.

Sammanfattningsvis tycker FiN att spöt är ett utmärkt redskap, som lätt och villigt lyder kastarens intentioner, ett spö som framför allt kommer till sin rätt vid laxfiske på högt vatten. Pris: 4 275 kronor.

E.E.

Norska Guideline

"Guideline" er navnet på et nytt konsept fra norske Aktiv Fritid A/S. Under denne betegnelsen finner vi to stangserier (6 enhåndsstenger i klassene 4–9 og 4 tohåndsstenger, klasse 8–11) samt et omfattende snøreprogram. Stenger og snører er produsert i USA, men utviklingsarbeidet har i stor grad vært gjennomført av norske fiskere under norske forhold. Prismessig ligger "Guideline" i "midjelklassen", og burde dermed være interessant for alle som har vanskelig for å akseptere at en god enhåndstang må koste kr 4 000,- eller mer. En "Guideline" koster ca halvparten, men det er det helt umulig å se. Den elegante (og refleksfrie) matte finishen med de diskrete mørkegrå surringene, samt førsteklassenes kork og snellefeste i edeltre kan konkurrere

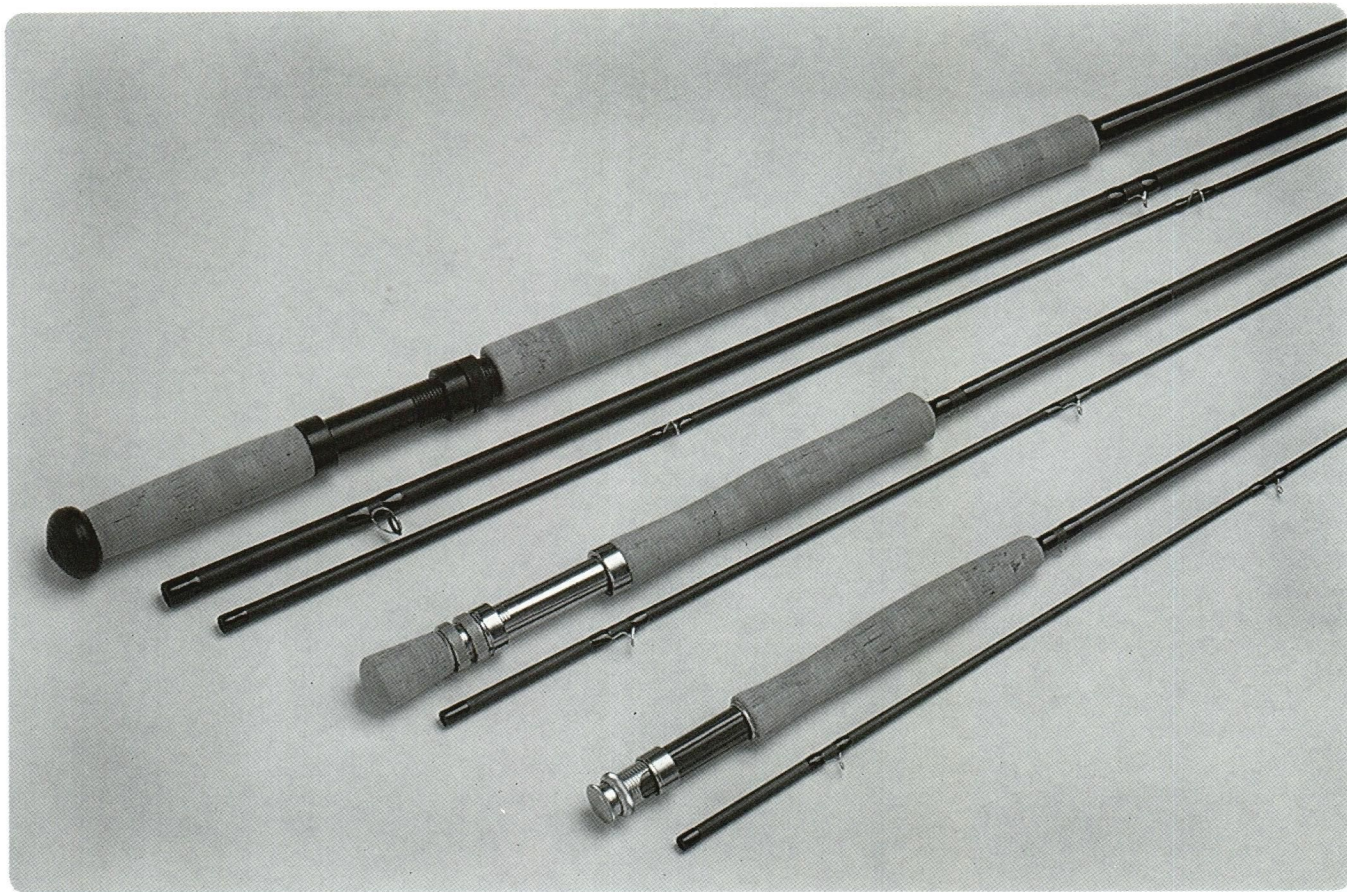
med absolutt hva som helst på dagens marked. Vi har testet den letteste enhåndsstangen, 9 fot AFTM 4, under forsommerens tørrflue- og nymfefiske, og også i praktisk fiske gir den et upåklagelig inntrykk. Den har en relativt rolig aksjon som er lett å bli fortrolig med, kaster presist og langt nok. Å kjøre stor fisk på tynn fortom er heller ikke noe problem. Det finnes riktignok stenger med større potensiale i den lette ørretklassen, men neppe til samme pris.

Med sin skarpe gule farge står "Guideline"-snørene (WF 4–10) i sterk kontrast til de mattgrå stengene. Men for oss som har hatt vanskelig for å finne godt synlige flytesnører på det norske markedet er dette en velkommen nyhet. Snøret har forøvrig en matt glatt finish som gjør at det glir godt gjennom stangringene, men det er påfallende elastisk. Dette kan være en fordel når man skal kroke, og kjøre stor fisk på tynne fortommer, men vil i noen grad gå utover kasteegenskapene. At snøret ikke er spesielt langtkastende kan også ha sammenheng med at skytelinen, ihvertfall på mitt WF 4-er snøre er tykkere enn på snører jeg har sammenlignet med. Men dersom holdbarheten er tilfredsstillende, er dette et snøre med akseptabel kvalitet i forhold til prisen (NoK 495,-), og særlig å anbefale under vanskelige lysforhold. "Guideline" finnes også i intermediate, WF 6–10 (sennepsgul).

Om man ønsker et mer langtkastende "Guideline"-snøre, kan man kjøpe en løs klump (ST 6–12, NoK 295,-–395,-), og spleise den til et "HT" skytesnøre. Dette er et flettet monofilsnøre utviklet av Aktiv Fritid, og som de fleste snører av denne typen har det utmerkede skyteegenskaper. Fordelene med "HT" er imidlertid at det flyter, har en lett synlig gul-farge, og en stivhetsgrad som gjør at det har mindre tendens til å tufse seg enn andre flettede snører vi har testet. Vi prøvde en kombinasjon av "Guideline" ST 7F og "HT" under sjøfiske i sommer, og den fungerte utmerket. Imidlertid var klumpen noe tung for vår 7-er stang, – noe som man selvfølgelig kan justere ved å kappe klumpen eller gå ned en vekt-klass. T.B.-L.

IM Casette

Sammen med Guideline-konseptet

Eleganta norska Guidelinespön till konkurrenskraftiga priser.

har vi testet ei STH-snelle som Aktiv Fritid importerer til Norge. Den bærer betegnelsen "IM Casette", og er en "billigversjon" av Casette-snella som ble omtalt her i nr 3/93. Spolesystemet er det samme som på "luksusutgaven", og med en pris på NoK 595,- (for den minste modellen), og en spole som koster NoK 95,-, er dette et godt kjøp, særlig for den som trenger mange ekstraspoler. Foruten det smarte spolesystemet, vi vil nevne at snella virker solid og velbalansert, og at den besto "manndomsprøven" da vi uten problemer kjørte hjem en 2-kilos ørret på 0,14 mm fortom. Den mekaniske bremsen har riktignok svært få innstillingsmuligheter, men spolekanten på "IM Casette" er perfekt utformet for bremsing med håndflaten, og dette er uansett den sikreste måten å kjøre fisk på.

T.B-L.

Superrulle från Bayern

Ett av de seneste tillskotten på rullfronten kommer från Alenko Franolić i München. Han har arbeidet som rullbyggare i mange år og har vid det här laget fyra serier på marknaden. Vi ska

här presentera en rulle i RAG-serien. Det är en antireversrulle, dvs handtaget står stilla när fisken drar ut lina. Bromsen manövreras lätt med den stora, falsade ratten under veven. Det är en slirbroms med stor bromsyta, och den verkar utan ryck även när linan dras av i hög hastighet. En ytterligare finess är den sk "run control" möjligheten, som innebär att man genom ett tryck med tummen på bromsratten steglöst kan minska eller öka bromseffekten. Just denna funktion uppskattar man när fisken rusar iväg. Den skyddar mot tafsbrott – speciellt när man fiskar med tunna tafsspetsar.

Transmissionen är en viktig hjälp när det gäller att snabbt veva in lina. På vår testrulle – RAG Light för linor i klass 5/6 – var utväxlingen 1:2,7. Vikten på denna rulle är cirka 190 gram.

Samtliga rullar i RAG-serien är svarvade ur hela block av högfast aluminiumlegering. De drivande komponenterna är tillverkade av en koppar/zinklegering och alla delar är givetvis saltvattenbeständiga.

Samtliga rullar har livstidsgaranti och i priset ingår en kostnadsfri service varje år. Priset för en RAG Light är DEM 700 och en extraspole kostar DEM 400. Ytterligare upplysningar

genom: Alenko Franolić, Kreuzerweg 34, D-8000 München 82, tel (+49) 89-42 66 07.

B.E.

Handsydda skinnpåsar

Handsydda påsar i renskinn är utmärkta rullfodral, men i mindre storlekar lämpliga också för andra småprylar som pipa, tobak, nycklar eller annat som lätt försvinner i ryggsäcken eller fiskevästens många fickor. Den allra minsta modellen på bilden är försedd med ett tvinnat skinnband att hänga om halsen och fungerar utmärkt till exempel förvara en insektslup i.

Påsarna finns i maskingarvat renskinn och kostar då 200 kronor för de mindre modellerna och 275 för de större. Allra vackrast blir de emellertid i handgarvat skinn – men också något dyrare – 250 respektive 375 kronor. Men oavsett skinn blir påsarna bara vackrare och vackrare med åren.

Eftersom påsarna är helt hantverksmässigt framställda, finns också möjlighet att få dem uppsydda efter egna måttanvisningar, till exempel

forts på sid 86

Regnbågen var alldeles fullproppad med bärfisar.

En bärfis för regnbågen

*Text: Peter Karlsson
Foto: Gunnar Johnson*

Under en kort period på eftersommaren har jag de senaste åren upplevt fint regnbågsfiske med bärfisar. Så också den senaste sommaren. Fisken har vid dessa tillfällen gått nära land och visat sig i förhållandevis kraftiga vak. Främst har regnbågen patrullerat utanför en strand med stora vasspartier, och det var när jag fiskade av dessa från min kanot som jag lyckades kroka den första regnbågen. Då hade jag först provat det mesta i flugasken utan resultat, men fick slutligen en regnbåge på en liten Streaking Caddis som jag provocerade stripade i ytan efter att ha kastat prick på den närmaste, vakande fisken.

När jag senare rensade regnbågen och samtidigt passade på att kontrol-

Bärfisarna satt helt orörliga inne bland stråna.

lera vad den hade i magen, formligen kryllade det av bärfisar. En del levde fortfarande och rörde både på ben och antenner. Det var svårt att avgöra färgen på insekterna, eftersom det var sent på sommaren och kvällen var förhållandevis mörk. Så jag fick vänta till dagen därpå innan jag kunde studera bärfisarna bättre. Men redan när jag kom hem på kvällen, slog jag upp ordet bärfis i mitt lexikon och blev då hänvisad till ordet landskinnbaggar.

Det visade sig att bärfisarna hör till landskinnbaggar och att det finns många olika arter bara i Sverige. De flesta lever av att suga växtsafter. De jag träffat på vid mitt regnbågsvatten har varit cirka centimeterstora med en platt och bred, något brunaktig rygg-

Bärfisarna är landinsekter och tillhör skinnbaggarnas släkte. Under eftersommaren kan de uppträda i stora mängder vid våra regnbågsvatten och gör då fisken mycket selektiv

sköld med en liten orangefärgad prick mitt på. Benen har varit rödbruna och ibland har ryggskölden haft en lätt grönaktig anstrykning. Skölden täcker delvis vingarna. Bärfisarna kan alltså flyga, men jag har ingen uppfattning om hur goda flygegenskaper de har. Hur som helst hamnar de ibland på vattnet och tas då girigt av regnbågen i rejäla, kraftiga vak. Trots att bärfisarna – som framstår av namnet – kan utsöndra ett obehagligt ämne ur sina stinkkörtlar, tycks de smaka bra för fisken, som blir ordentligt präglade på dem.

Dagen efter min första fångst av en bärfisätande regnbåge för några år sedan tog jag min kanot och paddlade långsamt utanför vassarna i sjön. Jag spanade uppmärksamt in i vassen och kunde snart upptäcka åtskilliga bärfisar som satt till synes överksamma inne bland stråna. De var så många att det inte längre kändes speciellt märkligt att de lockat regnbågen till vakfest kvällen innan. Det är ju så att vissa insekter under vid korta perioder under säsongen kan uppträda i stora mängder och då göra fisken helt selektiv. Jag tänker speciellt på olika landinsekter – till exempel flygmyror och getingar – och vi har alla hört talas om det amerikanska gräshoppsfisket, som kan vara nog så effektivt på stor fisk under perioder på eftersommaren, då dessa giganter till insekter – om de råkar hamna på vattnet – kan locka fisken att helt koncentra sig på dem. Det finns ganska mycket gräshoppor också vid mitt regnbågsvatten, framför allt i slutet av augusti och början av september, men jag har aldrig upplevt att de skapat något intresse hos regnbågen. Däremot är det regel med flygmyror och getingar – och som sagt också med bärfisar.

Så binder jag

Det kanske redan finns bärfismönster, men eftersom jag inte stött på några sådana har jag provat mig fram på egen hand. Jag fångade några bärfisar den där första sommaren och tog med in till land. De var platta, men det mest karaktäristiska tyckte jag var profilen – eller rättare siluetten – och hoppades att regnbågen skulle tycka detsamma.

Jag hade tidigare bundit några Jas-

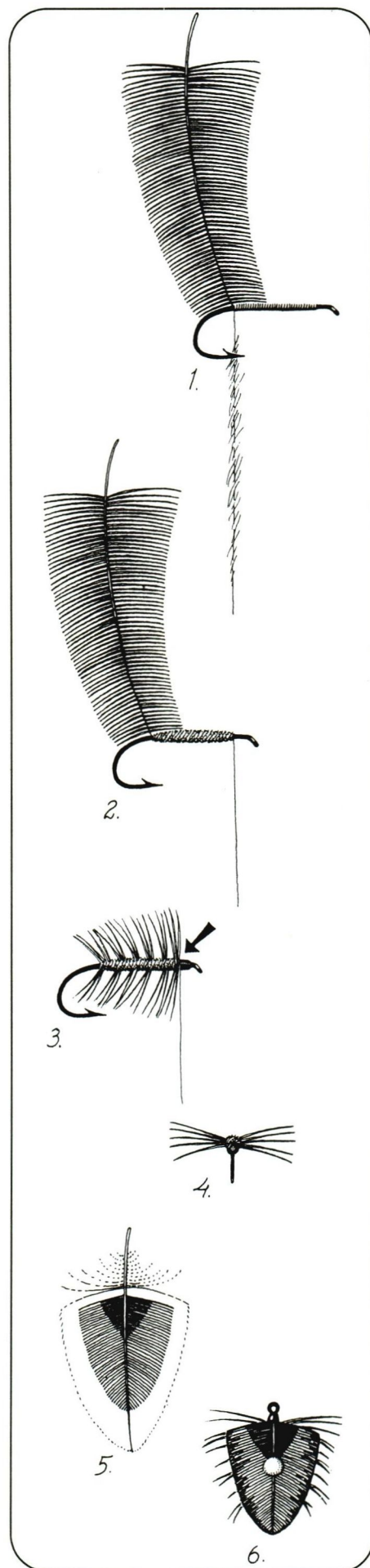
sids, men egentligen aldrig fiskat med dem. Nu överförde jag samma bindteknik till mina bärfisimitationer. Kroken fick en dubbing av grovt polygarn för att bidra till flytförmågan (färgen har mindre betydelse) och över detta lindade jag ett rödbrunt tupphackel på palmervis. Färgen på hacklet valde jag efter insektens ben som var rödaktigt bruna. Se figur 1, 2 och 3. Framme vid huvudet byggde jag upp flera lager med bindtråden, så att det bildades en jämntjock bas där jag senare skulle fästa in ryggskölden. Om jag inte gjorde detta, visade det sig att skölden gärna ville vikas uppåt när jag drog fast den med bindtråden. Se pilen.

Sedan klippte jag hacklet både över och under kroppen så att det endast stack ut åt sidorna. Se figur 4.

När det gäller den karaktäristiska ryggskölden har jag bytt ut Jassidsens jungle cock fjäder mot en brunaktig kroppsfjäder från fasan. Den fjädern har ett mörkare mittparti. Men jag har också använt ett vanligt, tätt höns-hackle, som jag bestrukit med ett tunnt lager lack eller lim så att fibrerna håller ihop. Det finns även andra fjädrar, till exempel små skulderfjädrar, som är användbara. Det viktiga är att de är täta och symmetriska, det vill säga att fibrerna är lika långa på båda sidorna av mittstamen.

Jag brukar göra iordning flera fjädrar på en gång, och när de torkat trimmar jag dem med en liten vass flugbindarsax till rätt fason. Se figur 5. Jag binder därefter in en – eller ibland två – sådana fjädrar som en platt ryggsköld ovanpå varandra på flugans rygg. Bärfisimitationen får slutligen en liten orange prick av Humbrol Enamel hobbyfärg mitt på skölden. Egentligen ser ju fisken aldrig flugans ovansida, så det kan tyckas vara en onödig detalj. Men det kan underlätta för mig själv att se flugan på vattnet. Av det skälet har jag ibland bytt ut den orange färgen mot en gul eller helt vit prick, som syns bättre vid sent kvällsfiske. Se figur 6.

Bärfisarna vid min regnbågssjö har alltså varit bruna med rödbruna ben. Men fiskekamrater har berättat att de sett bärfisar i andra färger – bland annat gröna – så det kanske finns anledning att också binda några sådana färgvarianter efter samma grundrecept.

Flugfisket för femtio år sedan

forts från sid 62

fiskevatten med storvuxen öring och röding. Det var en besvärlig vandring upp över Svajpamassivet. Men väl framme vid sjöstranden glömdes alla strapatser. Den sjön besökte jag nog en gång varje säsong under åtskilliga år. Många fina fiskeminnen är förknippade med det vattnet.

Du kanske undrar hur vi i så unga år, utan biltillgång, hade möjlighet att nå så avsides belägna områden som exempelvis Kummavuopio. Så här kunde det gå till.

Bowaters hade ett litet kontor i Soppero. Därifrån åktes tidvis upp till finska Karesuando för viss handel. Fick man hänga med på en sådan resa gick återstoden av vägen bra i allmänhet.

Svenska sidan var väglös, men på den finska fanns en framkomlig körväg. Givetvis endast för hästforor. Nästan dagligdags färdades skjutsar fram och åter till Norge. Hästbyte skedde alltid i Najmakka, och där blev jag och Tore efter hand rätt be-

kanta med ett par familjer, så övernattnig under tak var möjlig. Under de färduppehåll, som alltid gjordes efter älven, hade vi förstås i uppdrag att skaffa matfisk till alla åkande skjutskarlar. Det var i allmänhet en enkel sak i den då fiskrika Könkämäälven.

Vid nedänden av Kilpisjärvisjön signalerade man med eld, eller med vällingklocka ifall lugnt väder rådde, till Kalle Johansson. Efter några timmar kom han roende eller seglande nerifrån sin boplats i Kummavuopio. Några år senare i egen motorbåt. Efter ett par mils vandring var man så äntligen på plats.

1969 gjorde jag min sista färd till Kummavuopio. Vi startade vid sjutiden och passerade finska gränsen före lunch. Åkte därefter den asfalterade vägen i 120 knutar upp mot Kilpisjärvi och möttes av telefonbudade sonen Johansson vid tretiden på efter-

middagen. En timme senare, ungefär klockan fyra, satt vi vid kaffebordet hos den gästvänliga vildmarksfamiljen. En resa på mindre än tio timmar. Vilken skillnad!

Två dagar senare åkte vi hem, helt besvikna på det nu totalt spolierade fisket. Några småöringar. Tragiskt, men sant.

Många av dagens flugfiskare tror kanske att fisket för femtio år sedan alltid gav bättre resultat än dagens. Men så var det inte alls. I varje fall inte för mig och mina dåvarande kompisar. Jag har åtskilliga minnen av ursula fiskeresultat från turer till erkänt goda vatten. Orsaken till detta är svåra att ange, men jag skyller det mesta på dålig utrustning i förening med alltför liten praktisk och teoretisk erfarenhet. Fast ibland fick man uppleva fiskeresultat, som inte går att uppnå idag. Jag beklagar bara, broder, att du inte var med de gångerna!!

Strapatserna kunde bli både många och stora innan man äntligen stod vid det efterlängtrade fjällvattnet.

Julklappar för flugfiskare

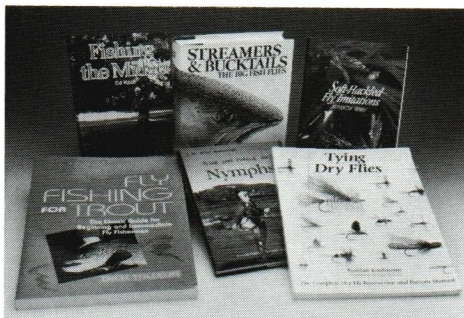
Göteborgsbutiken
och centrallagret
har flyttat till större
lokaler på andra
sidan gatan!
**STOR
FLYTTREA!**

Har du inte redan fått vår
folder med JULKLAPPS-
FÖRSLAG och andra in-
tressanta erbjudanden så
hör av dig!

Vi bygger ett KAITUM eller
HORKAN spöt åt dig före JUL!

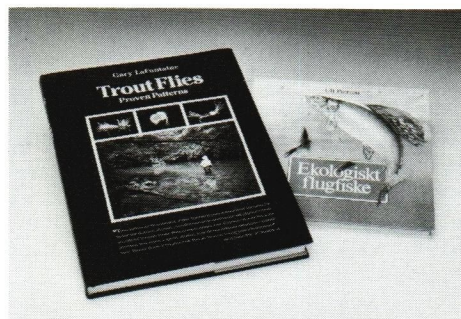
KAITUM spöt har blivit ett av
marknadens mest uppskattade
och HORKAN är på god väg mot
succé.

Vi garanterar ett mycket väl-
byggt och personligt spö som du
stolt kan ge bort i julklapp eller
själv fiska med nästa säsong.

*En god bok
är en bra julklapp!*

Välj ur vårt stora sortiment.
Alla titlar med anknytning
till flugfiskesporten. Nyut-
komna och klassiker.

Lennart **Bergqvist**

Skicka in ditt bidrag till Foto-
tävlingen - nästa års katalogom-
slag senast 93-12-31.

Sverige: Telefon 031-26 98 90, Fax 031-26 98 70, Adress: Box 2014, S-433 02 Partille
Norge: Telefon 63 80 11 60, Fax 63 80 11 61, Adress: Sørums gate 28, N-2000 Lillestrøm

Den Tropiske Gråspurv fra Karup Å

Historien om en ny men allerede legendarisk havørredflue og om folk ved Karup Å

Text & foto: Nils Mogensen

Vinden hvisker i de gamle piletræer ved Karup Å. – Det lyder som fortæller den historier om åens indvånere, om dyr og mennesker langs åen og om åfolket. Mosekonen brygger i sin heksekedel, så ådalen indhylles i tætte dampe, og nede fra åens dybeste sving stikker nøkken sit furrede hoved op. Vinden hvisker i piletræerne og fortæller om lystfiskernes drabelige kampe med store fisk. Om lykkelige dage hvor alt var lyst og let og om dage tunge og mørke under lave skyer. Vinden hvisker sine historier en efterårsaften, da solen netop er forsvundet i horisonten. Står du ganske stille og lytter, hvisker vinden dig noget i øret. Det er ganske vist.

Ude på landet boede der engang en bonde, ja han bor der endnu. Hans navn er Jørgen Handberg, men i venners selskab bedre kendt under navnet Fido. Hvorfra kælenavnet stammer er lidt uklart, er det mon fordi han kommer, når man fløjter? – er han godmodig som en hund? – eller er grunden en ganske anden?. Nå, da spørgsmålet for så vidt er historien uvedkommende, vil vi da undlade at beskæftige os mere med det, men herefter kalde Jørgen Handberg for Fido. Hede-bonden Fido's gård ligger ikke et halvt stenkast fra Karup Å, ved et af åens mest berømte fiskestykker, Vormstrup-stykket. Her er gennem tiderne taget masser af fisk og

Vormstrup-stykket er kendt for at holde nogen af åens største havørreder. Fido er opvokset ved åen og gik tit ud efter havørreder med toggergarnet, – men så en dag...

En af Fido's naboer er skolelæreren og degnen (klockaren) Mogens Styhr. Fanatisk fluefisker om en hals og vist nok eneste dansker optaget i Hardy's Hall of fame. Det kun fordi han på en AFTM klasse 4 landede en kæmpe havørred, iført Hardy grej, Hardy tøj fra top til tå og med en Hardy pibe i kæften. Ja der kan man se. Nuvel, denne degn havde bygget en fiskestang, stor og mislykket var den, og sandsynligt mere velegnet til at tæmme Middelhavets kæmpetun eller Atlan-

terhavets Blue marlin, end til at tage kampen op med en havørred i en dansk å. De klejne degne arme havde svært ved at tilføre stangen den rette kraft, og skete det, da endte fluen som regel helt inde i Viborg amt. En efterårsdag gik Degnen så til sin nabo Fido.

"Den stang må du have", sagde Degnen til Fido. "Den passer bedre til dine landmandsmuskler, måske kan du håndtere den."

Fido takkede, og Degnen sendte bud til et velrenomret engelsk firma, efter en ny og mere elegant stang.

Den Tropiske Gråspurv

Bindes på en to tommer Waddington.

Bindetråd: Rød

Rib: Oval guld

Krop: Mørk kobbertråd

Palmerhackle: Orange hane, stor

Vinge: Grævling, natur eller gul

Overvinge: Gul eller rød bucktail

Undervinge eller skæg: Sort bjørn

Hoved: Rød lak

Kropsstyr: Plastrør fra kommunens vejspærring

Degnen og Fido ved Karup Å.

Ien lavloftet stue sad formanden for den lokale lystfiskerforening Jens Hvam og bandt nye fluer til sæsonens havørredfiskeri. Jens Hvam eksperimenterede med en waddington flue. Den var dog til at se at binde og havørrederne i åen kunne vel også hurtigt få øje på denne kæmpeflue. Så en dag to Jens til åen med sin nye flue. Da vennerne kom forbi var det umuligt for ham, at skjulde den store og tunge flue i sin hånd – og det er ellers god skik ved Karup Å. Da han startede sit fiskeri grinede vennerne af det store uhyre. Den mærkelige tropiske gråspurv, der kom drøndende gennem luften for at lande i åen med et plask der gav genlyd i hele ådalen.

Jens Hvam gik til sin gode ven Fido. "Den flue må du have", sagde Jens til Fido. "Den passer sikkert til den stang du fik af Degnen". Fido takkede venligt for fluen, som han dog syntes så lidt underligt ud.

En novemberdag i 1990 skulle Fido have flæskesteg til aften. Han havde glædet sig som et lille barn hele dagen, for flæskesteg med sprød svær og rødkål, det er nu noget af det bedste en dansker kan få at spise. Fido var færdig med sine daglige gøremål og nu gik han ind for at få sin velfortjente mad. Hvad var det? – der lugtede ikke af flæskesteg i huset! I ovnen fandt han stegen, som konen havde glemt at tænde for.

Stor var skuffelsen. Gnaven gik han ud, tog Degnens stang ned fra hanebjælken, satte Jens's flue på forfanget og begav sig til åen, for at genvinde sit ellers rolige gemyt. Han svingede stangen, så det peb i piletræerne og Jens's flue landede med et kæmpeplask. Mosekonen holdt forskrækket op at brygge og nøkken flyttede til et sving længerer oppe, hvor der var mere roligt. Den tunge flue sank hurtigt og da den samtidigt svingede over åen lige foran en stor havørred, blev det fisken for meget. Rask for den frem, åbnede gabet, tog den tropiske undervandsfugl og gik tilbage til sit høl.

Fido mærkede hvordan linen hurtigt var blevet strammet op og at det nu ruskede tungt i stangen. Han strammede op, og havde kroget en av Karup Å's kæmper. Efter turer op og ned af åen, kunne han en lille times tid efter sætte fangstkrogen i en havørredhan på 12,1 kg. Glemmt var nu alle tanker om en ustegete flæskesteg, som vi dog kan berolige læserne med, at han fik dagen efter.

Aviserne skrev i lang tid om Fido's store fisk og om fluen, Den Tropiske Gråspurv, der hurtigt fik kælenavnet Fido, og om Degnens stang der havde bevist sit værd.

Det blev vinter, det blev forår, sommer og det blev efterår igen. En dag i september 1991 gik Fido ned til sin sædvanlige favoritplads ved åen. I lang tid havde han vist, at der igen stod en af åens kæmper på stedet. Han svingede Degnens stang og Den Tropiske Gråspurv landede med et plask på vandet.

Historien fra sidste år gentog sig. Ørreden tog fluen, og efter en time landede Fido en utrolig smuk fisk på 12,8 kg. Den næststørste lystfiskerfangede havørred i Danmark.

Den nu så berømte flue, Den Tropiske Gråspurv eller Fido, er som sagt svær at skjule i hånden, derfor er det muligt at bringe læserne Jens Hvams originale opskrift på fluen. Det bekymrer mig lidt, at der til fluen anvendes rød plastrør fra kommunernes vejspærring. Hvem husker ikke hvor galt det var ved at gå, da en stor del danske fluebinderer var ved at drikke sig ihjel for at samle materialer til Gammel Dansk fluen. Hvordan vil det ikke gå, hvis vejspærringer forsvinder og folk falder i kommunens vejhuller. Den Tropiska Gråspurv er iøvrigt ikke kun god for de to kæmpefisk. Jens Hvam og vennerne bruger den flitigt og har taget mange gode fisk på den. Hvor jeg ved det fra? Og om det hele er sandt? Jeg sværger! Vinden hviskede det i piletræerne en efterårsaften ved Karup Å.

TIPSRUTAN:

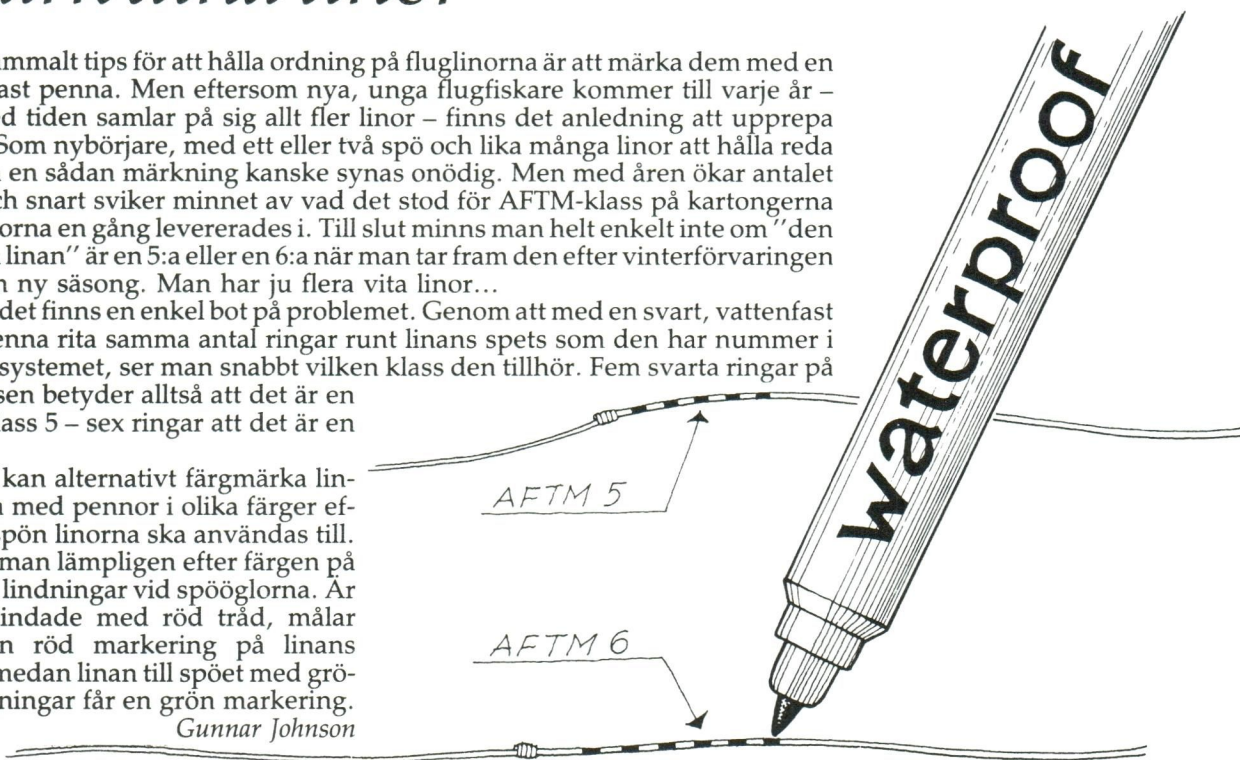
Märk dina linor

En gammalt tips för att hålla ordning på fluglinorna är att märka dem med en vattenfast penna. Men eftersom nya, unga flugfiskare kommer till varje år – och med tiden samlar på sig allt fler linor – finns det anledning att upprepa tipset. Som nybörjare, med ett eller två spö och lika många linor att hålla reda på, kan en sådan märkning kanske synas onödig. Men med åren ökar antalet linor och snart sviker minnet av vad det stod för AFTM-klass på kartongerna som linorna en gång levererades i. Till slut minns man helt enkelt inte om "den där vita linan" är en 5:a eller en 6:a när man tar fram den efter vinterförvaringen inför en ny säsong. Man har ju flera vita linor...

Men det finns en enkel bot på problemet. Genom att med en svart, vattenfast märkpenna rita samma antal ringar runt linans spets som den har nummer i AFTM-systemet, ser man snabbt vilken klass den tillhör. Fem svarta ringar på linspetsen betyder alltså att det är en lina i klass 5 – sex ringar att det är en 6:a.

Man kan alternativt färgmärka linspetsen med pennor i olika färger efter de spön linorna ska användas till. Då går man lämpligen efter färgen på spönas lindningar vid spöoglorna. Är dessa lindade med röd tråd, målar man en röd markering på linans spets, medan lina till spöet med gröna lindningar får en grön markering.

Gunnar Johnson

Nytt från Sverige

forts från sid 61

redan i juli månad och kulminerade med drygt 500 öringar i september. Det var Jari Puljujärvi som på spinnfluga tog årets största öring en hane på 11,3 kg. Ingen 10-kilosöring landades på fluga, men flera fina fiskar mellan 8 och 9 kg.

På senare år har Nyköpingsån klivit fram som ett av mellansveriges bättre havsörings- och laxvatten. Året har bjudit på ett bra fiske med storvuxen fisk. Torbjörn Wettergren tog årets största lax, en fisk på hela 23,5 kilo. Några dagar senare landade han även en magnifik havsöring på 11 kg. Båda fiskarna togs på spinnfluga.

Em och Mörrum

Emån, ja det första man tänker på är naturligtvis det nya magnifika världsrekordet! Men vi börjar med vårfisket som bara gav drygt hälften av ett normalår. Detta troligen beroende på de senaste årens svampsjukdomar. Sommaren som kom var den torraste i mannaminne. Ån gick med

endast 2 m/s. I slutet av juli steg ån och då kom även både laxen och havsöringen.

Höstfisket var ganska normalt med cirka 130 fångade fiskar. Det är roligt att konstatera att ett vatten av Emåns dignitet i dag praktiserar ett näst intill hundraprocentigt catch & release fiske. Detta är med stor säkerhet en av lösningarna på vårt framtida lax- och havsöringsfiske.

Vi har fått ett nytt världsrekord för havsöring. Den 16/9 tog Lennart Westerlund klockan 07.30, i "Old Man's place", på Ems del av Emån, en 104 cm lång och 15,3 kilo tung havsöringshanne. Öringen tog en liten svart enkelkrokad hägerfluga i storlek 6. Jag tycker nog att ordningen nu är återställd och rekordet tillbaka där det hör hemma. Tyvärr är det dock så att Emån återigen tillhör de vatten som drabbats av svampangrepp. I vilken utsträckning fisken är sjuk är idag omöjligt att säga. Låt oss dock hålla tummarna att dödligheten inte når upp till 91 års nivåer.

Mörrumsån är ju annars det av våra vattendrag som har varit hårdast

drabbad av sjukdomar. Ån har under flera år varit hårt drabbad, och som en följd av detta har Mörrums fiskeriförvaltning tagit det kloka beslutet att helt stänga laxodlingen. När det gäller situationen i Mörrum och förutsättningarna i framtiden, så återkommer jag i nr 1-94 med en intervju med fiskeriförvaltningens chef Curt Johansson.

Vårfisket i Mörrum var katastrofalt dåligt. Det stora flertalet havsöringar hade dött eller lämnat ån och kvar fanns bara furunkulossmittade rymlingar från regnbågsodlingarna i Pukaviksbukten.

Sommarens laxfiske skedde i lågt men kallt vatten. En hel del fin lax landades. Den största togs den 16/6 på pool 17 av Jan Dehli från Danmark. Laxen, som var en hane, vägde 21,2 kg. Totalt landades 721 laxar med en medelvikt på 5,4 kg. Höstfisket efter öring var rätt så trögt, men även Mörrum fick ett nytt rekord för flugfångad havsöring. Rekordfisken, som var en hane, vägde 12,9 kg och var 100 cm lång. Den togs av Mörrumsbon Kent

forts på sid 84

Hej Lennart,

Har Du lagt spöet på hyllan nu? Jag menar för säsongen förstås! Den här vinterpausen är kanske inte så dum. Man får tid att summera, gå tillbaka i minnet, njuta av höjpunkterna, lära av misstagen och drömma om nästa säsong — och naturligtvis binda flugor. Jag ser framför mig Din stolta min, när säsongen börjar och Dina flugaskar är fulla. Det är som att titta ner i ett smyckeskrin; rad på rad med juveler. Ett smyckeskrin förresten, Du har väl åtminstone fyra välmatade, när säsongen börjar. Men frampå senhösten brukar de vara rätt illa åtgångna, fast i år tror jag inte flugsnapparna Petersson var de värsta. Jag brukar ju bara använda en med nå't svart i, som du brukar håna mig för. Men det fungerar det också. Hur var det i Lærdal i år?? Jag fick visst en på sex, en på femochett, en på treochsju, och så några mindre på ett par kilo eller så. På en med nå't svart i !! När Du skall börja med Dina tjusiga hårkreationer i vinter, så påminner jag Dig om att jag har full sortering av rävsvarsar i alla färger, Jag har t.o.m. lyckats få tag på ett antal helt vita, som nu är färgade i gult, orange, rött osv. Det är ett härligt material, som alla skall ha nu för tiden. Jag skall förresten få hem flera intressanta hårmaterial i vinter, bl.a. Poul Jorgensens Seal-Ex, som jag trodde försvunnit från marknaden för länge sedan. 'Better than seal' som man säger däröver. Så får jag in kanindubbing i flera intressanta färger, färgad bäverdubbing och antilophår i många färger. Det är det absolut bästa för 'flugor' av muddlertyp. Men Du som är en gammal torrflugepurist skall väl också fylla Dina torrflugeskäp, och då kommer Hoffman-nackarna och saddlena väl till pass. Roligt att Du gillade dem. Ja, vem gör inte det förresten? Kan Du tänka dig att man har bundit 1600 flugor på ett enda saddleskinn — och i storlek från 16-20. Helt otroligt. Då är ju faktiskt ett sådant skinn billigt, även om det kostar några hundralappar.

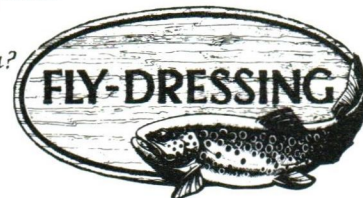
Vad har jag mer för intressant på flubindarfrenten? Jo, jag har en ny mycket fin sax från Marryat, en verklig kvalitetsgrej, kostar 75 spänn, men det är inte farligt för en så fin sax. Och äntligen har jag fått tag på ett dubbingvax som är lika bra som det hädangångna Overton's, Doiron's vax heter det. Ja, Du har ju redan provat och och gett Ditt godkännande.

Lennart, kan Du tänka dig att ha en kurs här på Fly-Dressing någon gång fram på senvintern?

Jag hoppas Du har någon lucka som du kan peta in oss i.

Vi hörs. Tills dessHa de! och hälsa Solveig.

Solveig

Titta efter
den här dekalen!

Följande väl sorterade redskapshandlare säljer FLUGFISKE I NORDEN i lösnummer

Arvika: Arvika Fiskecenter, Myrom
Borlänge: Olles Fiske & Fritid, Joel Alvéns. 13
T&R Sportfiske, Borganäs. 26
Borås: Fiskeland, Knallerian
Eskilstuna: Jakthuset Eskilstuna, Kungsg. 4
Falun: Poly Foto/LB Flugfiske, Falug. 2
Filipstad: Lge Produkter, Hertig Karlsg. 22
Göteborg: Strömvalls. Ö:a Larng. 16
EL-GE Sportfiske, Gustav Dahléns. 13
Lennart Bergqvists Flugfiske, Industriv. 2, Partille
EA Sportfiske, Vasag. 6
Kiosken Turisten, Kungssportspl.
Halmstad: Wittlock Sportfiske, Brog. 27
Helsingborg: Sportfiskecenter AB, Drottningg. 15
Sportfiskedeppån, S:ö Stenbocksg. 122
Huskvarna: Fly-Dressing, Håkarpsv.
Jakobsberg: Fly Fisherman, Vasav. 46
Kalmar: Vapencentralen AB
Karlskrona: Fiskemagasinet, Amiralitetstorget 23
Karlstad: Spinn o Flugfiske i Karlstad, Tingvallag. 1B
Kristianstad: Fiskeknuten, Hovslagareg. 1 A
Kristinehamn: Fiske & Hobbykörnan, Kungsg. 38
Köping: Ulfes Fiske, Stora g. 22
Luleå: Vildmarkshopen, Ålg. 18
Flugfiskeshopen, Borestigen 13
Lund: Sportfiskehuset, S:a Esplanaden 20
Malmö: Fiske & Fiskar, Köpenhamnsv. 7
Wobbler sportfiske, Tessins v. 6

Mantorp: Streamers Flugfiske
Markaryd: Piraya Sportfiske, Österg. 9
Mörrum: Bringséns Sportfiske, Parkv. 33
Rècord Fiske & Fritid, Åkroken
Nora: Tema Sportfiske, Prästg. 12
Norrköping: Norrköpings Sportfiske, Trädgårdsg. 15
Nyköping: Nyköpings Fiskeredskap, V. Kvarng. 32
Hammar: Flugfiske, Tullportsg. 33
Piteå: Janssons Järn AB, Öjegat. 81
Sandviken: Sportimport, Storg. 22
Skellefteå: Domus, Nyg. 50
Skövde: Christers Cykel o Sportfiske, Hjov. 3
Stockholm: Fiskarnas Redskapshandel, S:t Paulsg. 4
Royal Coachman, Kungsholmsg. 12
Berras Sportfiske AB, Valhallav. 46
AB Tidningsspecialisten, Odeng. 30
Strömsnäsbruk: Skandinaviskt Sportfiske Center, Luhrpasset
Sundsvall: PO:s, Kolv. 20
Manhattan Tobak AB, Thuleg. 10
Trollhättan: Fiskeshopen, Strandg. 29
Umeå: Blixt Sport, Storg. 87
Häst & Fiske AB, Storg. 44
Uppsala: Husbergs, Svartbäcksg. 19
Vargön: Vargöns Järnhandel, Lövv.
Vimmerby: AT Vapen, St. Torget
Vänersborg: Fiske Fritid, Ö Vägen 18

Västerås: Willy's Sportfiske AB, Markörg. 5
Växjö: Skand. Sportfiskecenter, Valandhuset, Storg. 36
Ystad: Fiske o Sportboden, Österportstorget 1
Åkersberga: Loop Tackle Design, Sågv. 4
Älvkarleby: Lasse Wikholm, Tegelbruksbacken 9
Ängelholm: Varuhallen Hobby, Storg. 62
Örebro: Östlunds Fiske, Jakt och Sport, Radiatorv. 1
Spinnflugan AB, Engelbrekts. 24
Östersund: Fiskeservice, Stortorget 6

Danmark: Glente Kiosken, Glentevej 1, Randers
Jock Scott, Silkeborgv. 162, Århus C
Sport-Dres, Fredriksundsv. 20, Köpenhamn NV
Aalborg Sportsmagasin, Aalborg
"Go Fishing", Brog. 6-8, Odense
Hunters House, HC Ørsters v. 7B, Fredriksberg
Bössemager Korsholm A/S, Skjern

Norge: NOR Sport A/S, Trondheim
Finn de Langes, Christies gt. 11, Bergen
Sport Guide, Skippergt. 33, Oslo 1
Aktiv Fritid A/S, Lilleström

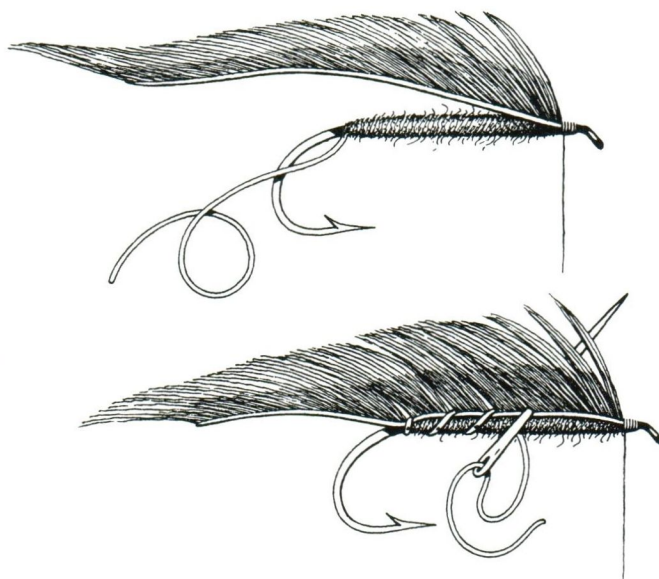
Finland: Hollanders Kiosk, Storg. 13, Jakobsstad

Sy en Zonker!

Første gang jeg blev præsenteret for en "Zonker" blev jeg ganske begejstret – her var en flue der var meget levende, og som "fimrede" i næsten hele fluen – præcist som små fisk. Desværre er fluen lidt omstændelig at binde, det tager sin tid at dele pelsen så ribben kan komme helt ned til skindet og ligge. Derfor fik jeg aldrig lavet mere end 3–4 stykker, før jeg på en af dem havde kontakt med adskillige havørreder en aften på kysten. Det blev dog kun til en ørred på land. De næste dage bandt jeg Zonkers – på den besværlige måde – indtil jeg pludselig fik en ide – hvorfor ikke "sy" ribben gennem pelsen!

Ribben trædes på en svær stoppenål, og så føres nålen, og dermed ribben, gennem pelsstrimlen lige over selve skindet hvor ribben skal ligge, og der strammes til. Med lidt øvelse er det intet problem at lægge en stram rib meget hurtigt, og dermed bliver fluen pludselig nem at binde.

Siden har jeg også prøvet metoden på Matuka-fluer med held, og jeg troede straks at jeg havde fundet på

noget nyt og genialt – indtil jeg læste i "The Book of Fly Patterns" af Eric Leiser at en fluebinder ved navn Ron Macuga har brugt samme teknik til netop matukaer. Pudsig nok er metoden ikke foreslået under Zonker's i samme bog, selvom det er rimelig oplagt.

Med denne metode er det ganske hurtigt at binde en Zonker, og fluen kan bestemt anbefales.

Steen Ellemose

Nytt från Sverige

forts från sid 82

Svensson på kvällen den 28/9 i pool 15. Det gamla rekordet var ända från 1947 då legendariske Johannes Nilsson i pool 12 landade en öring på 12,2 kg. Totalt landades 346 havsöringar med en medelvikt av 4,1 kg.

Skåne och Västkusten

Om vi söker oss vidare längs kusten när vi skånska Rönneå. Ån, som framför allt är ett havsöringsvatten, har haft ett fint fiske. Andelen lax har dock ökat och året som gått är att betrakta som ett rekordår.

I Hallands laxår är säsongen som gått att betrakta som den bästa på många, många år. Efter en rekordtorr försommar kom regnet i slutet av juni och med det även stora steg med lax. Rekordfiske har man haft i så gott som samtliga vatten. I Viskan var det några hektiska dagar i slutet av juli, bästa dagen vid Kullagård gav 23 laxar. Totalt togs över 400 laxar att jämföra med ett 50-tal i fjol. Vidare hade man rekordfiske i Kungsbackån, och Rolfsån. Rolfsån, som kan betraktas

som en storlaxå, lämnade ifrån sig 130 laxar med en topp på 14,2 kg. Fylleån, som är en fin flugå, har haft rekordfiske med cirka 150 landade laxar. Nissan, som är ett av västkustens finaste flugvatten, har även den bjudit på rekordfiske. Cirka 280 laxar landades varav omkring 150 på fluga. Den största laxen vägde 13,5 kilo.

Genevadsån, som i fjol gav 10 laxar, gav i år minst 100. I Lagan togs över 1000 laxar mot 300 i fjol. Lilla fina Stensån gav 150 laxar på spö. Generellt sett har fisket varit enormt bra. Hallands enda plump i protokollet är Åtran, som efter ett år med fina förhållanden borde gett rekordfiske. Fisket har dock varit endast något bättre än i fjol. Förmodligen är det de stora problemen med reproduktionen i biflödet Högvadsån som nu blir kännbara. En ljusning i mörkret är dock den, med västkustmått mätt, fantastiska havsöring på hela 9,6 kilo som tagits på fluga i år.

Att resultatet i Halland varit så fantastiskt bra beror nog främst på de fina förhållandena. Men det arbete som gjorts för att lösa in laxkvoterna i

Atlanten har också säkert varit av helt avgörande betydelse.

Såväl utanför Göteborg har haft ett fint fiske från slutet av juli då vattent steg. Cirka 140 laxar har landast men medelvikten har varit låg. Detta säkert beroende på att algbloomingen -89 slog hårt på stammen. Den enda laxen över 10 kilo tog Kenneth Karlsson i Kvarnhöljan den 1/10. Laxen var en hane på 11,2 kg.

Örekilsälven, som är så känslig för vattenföringen, har äntligen fått en säsong med fint höstsvatten. Från mitten av augusti har både lax och havsöringsfisket varit bra. Ingen riktig jättelax har fångats men flera fina bitar kring 12 kg har dock fått bita i gräset. Året som gått är det bästa i älven sedan -87.

Om man skall summera årets resultat, kan man säga att fisket i stort har varit bra. Det är också slående hur stor betydelse restriktioner i yrkesfisket har på laxstegen upp i älvarna. Om vi får igenom hårdare restriktioner, när också omedelbart fler laxar sina lekbottnar. Att detta behövs, och det nu, står utom all tvivel!

Köp, Sälj & Byt

De första fem raderna under denna rubrik är gratis för FiN:s prenumeranter. Ytterligare rader debiteras med SEK 30:- per rad. Köp, sälj och byt-marknaden avser endast PRIVAT annonsering. Företag och firmor kan ej annonsera under denna vinnjett.

Annonsen, vars innehåll tyder på någon kontinuerlig verksamhet i inkomstsyfte tas endast emot av FiN prenumeranter såsom betalda radannonser.

Skicka Ditt annonsmanus (maskinskrivet eller tydligt textat) till Flugfiske i Norden, Violg. 7, 34334 Älmhult, fax 0476-16064. Uppge namn o fullst adress!

Säljes: Hardy Favorite 9' #4-5 med Hardy rulle plus tub 1 600:-. Scientific Anglers lina WF-7-F pris 300:-. Bert-Arne Bengtsson, Rönebergavägen 1A 24134 Eslöv.

Säljes: Flugspö 11'3 Bringsens Mark II 600:-. Flugrulle Hardy Marquise II pris 650:-. Laxflugspö 15 ft Kunnan 650:-. Flugrulle Ryobi 455 MAG 250:-. Bok, Laxälven i Norge 100:-. Peter, tel (S) 08-839919.

Säljes: Sage 15' GIII #10-11 m Custom 11 F, S o 550 grain Berkley series one 9'6" #7-9 m linor #8 F o S Loop 4 m fodral o 230 m 30 lbs backing, Loop 3 w m fodral o 150 m 30 lbs backing. Högstbjudande. Tel (S) 019-364088 e. 17.00.

Säljes: Flugspö RST M3 10 fot AFTM 6-7. Byggt med största noggrannhet våren -93. Nypris 4 500 kr, säljes för 2 000 kr. Göran, tel (S) 0435-50623.

Säljes: Sage 596 RPL GIII (nytt) 2 500:-. Thomas, tel (S) 0243-37706.

Köpes: Flugfiske i Norden - Nr 5/6 - 1980. Ingolf Jensen, tel (N) 00945-98473040.

Säljes: Splitcane "Boström Combi" 8" #6, 7,6" #4, byggt av Löfdal 1992. Laxspö Bruce & Walker 12" Bruce #7-9. Sage Black 8,6" #5-6. Kaitum 7" #3-4. Ulf, tel (S) 042-92896.

Säljes: Gary Loomis IMX 9' #6 4-delat, Orvis fight Loop 8' #4 4-delat, Fisher 8' #4-5 + div. Göran, tel (S) 08-932419, dag 08-6405496.

Säljes: Flugfiske i Norden årg. -79, -80, -81. ev t o m -85 i pärmar säljes till högstbjudande. Flugspö RACKELHANEN 9,6" #3-7 + extra handtag och alutub till högstbjudande. Tel (S) 0555-11531.

Köpes: Jan Johansson Lax, Havsöring, Norska upplagan. Jan Günwald Havsöring, Danska upplagan. Nordiska, engelska, amerikanska böcker är av intresse. Gerth Molander, tel (S) 08-6490500, fax 08-6495000.

Säljes: Sage 15' 3 900:-. Laxrulle Ogden & Smiths 4 1/4" 800:-. Tel (S) 0491-19100.

Säljes: Kelson, Bates, Bridges, Frödin m m. Sage III 9' #6, 4-delat. Gerth Molander, tel (S) 08-6490500, fax 08-6495000.

Köpes: Arjon Black Gnat, Laxflugor 5/0 - 12/0:or. Tel (S) 0491-19100.

Säljes: Flytring - komplett med gummislangar o simmfötter för 1 200:-, helt ny. Tel (S) 011-87306.

Säljes: RST 9' #5-6 1 500:-. Mycket gott skick. Peter, tel (S) 08-7588122.

Säljes: Kompl FiN 79-90. Till högstbjudande. Janne, tel (S) 0372-10466.

Säljes: Hardy Perfect 3 3/8" 900:-. Linor: WF6S 50:-, DT5S 200:-, DT5F 100:-, WF5F 200:-. Flugaskar alu: Perrine 96 100:-, Perrine 100 150:-. + pf & frakt. Christer, tel (S) 0250-14266.

Säljes: Två obrukade Anderberg-spön säljes. 8', 3-del, parabol, #4-5 (nymfaktion) samt 8 1/2', 3-del, helaktion, #5-6. Svar till: C-J Anderberg, tel (S) 0142-41768.

Säljes: Kerki Fjälltäkt 3-mans 700:-. Cykeltäkt 2-mans 300:-. Sage III -93 490RPL 4-delat 2 200:-. Daiwa Samurai -92 9' #6-8 400:-. HELLY-HANSEN tröja/byxa/sockor 500:-. PENTAX P50+50 mm (1,7) 1 400:-. Pentaxfätrning: KALIMAR zoom 35-135 (3,5) 750:-, Expert 135 mm (2,8) multicoated 250:-. Tele-konverter 2X 150:-. Tel (S) 026-117736.

Betalda annonser:

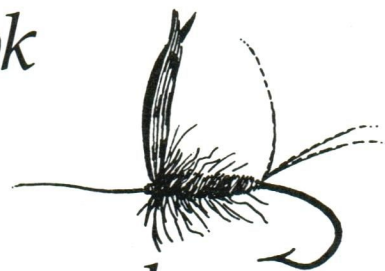
Säljes: Fiskeutstyr Daiwa Hex. Whiskers 9' #4-6 (4 500,-) selges kr 1 900,- lite brukt. BW Hex. Hugh Falkus Sea Trout Sp. 10,6' (4 300,-) selges kr 1 800,-. BW Bruce (Cane finnish) 10,6' #7-9 (4 500,-) selges kr 2 000,- pent brukt. ABU Fly Max 12,6' #9-10 (2 300,-) som ny selges kr 1 500,- med garanti. Sage II 9,5' #5-6 selges kr 700,-. Hardy Perfect 3 1/8 selges kr 600,-. Neopren vadere med gummiert overflate str 44 selges kr 600,-. Telf (N) 74 82 60 61 etter kl 17.00.

Blackmaster HS 102 #4-5 8' m rulle Dragon fly + lina Masterl Challenge WF5F plasttub 1 000:-. Kunnan Grafit laxspö #9-10 14' nytt ald andv + lina Hardy intm ny Alutub 1 200:-. Flugrulle ABU 278 m backing 300:-. Flugrulle ÖZARK #6-8 disc drag broms 400:-. Lasse, tel (S) 0122-30110, 010-2671767.

Säljes: Hexagraph spinner 10', 15-50 gr nypris: 3 500:-, nu 2 200:-, (canefinish). Hexagraph Walker Seatrout & Salmon, 10'3", #8-9, nypris 3 200:-, nu 1 900:-. Hexagraph Salmon de luxe bruce, 15', #9-11 nypris 5 500:-, nu 3 200:-. Roland, tel (S) 0418-20277.

Selges: G Loomis IMX 9' #6-4-delt, kr 3 000,-. Loop 3W (gullforgylt/ellokset) kr 2 500,-. SHARP 10,5' #7/8 (splitcane) som ny kr 1 000,- (bud over). SAGE 9' #5 light line kr 1 500,-. LAMSON LPI kr 800,- (ny). Kjetil, tel (N) 63 91 86 95.

Ny exklusiv bok i begränsad upplaga - endast 360 exemplar

Till 400-årsminne av Izaak Waltons födelse har vi som privattryck utgivit **Izaak Waltons & Charles Cottons flugor**. Boken omfattar 56 sidor och är en analys av flugorna på Waltons och Cottons tid men behandlar också dåtida redskap och fisketeknik.

Samtliga böcker är bundna helt för hand i mjuka pärmar och levereras i klädd ask av kraftig kartong. Varje bok har en handkolorerad färgplansch med 8 rekonstruktioner av Waltons och Cottons flugor avbildade. Till inlagans svagt antikgula papper har vi valt en bruntonad tryckfärg och gammaldags röda anfänger. Material och utförande gör att böckerna är att betrakta som konsthandverk. Varje bok är numrerad och signerad för hand. **Pris 320 kronor. Plus porto.**

Välkommen med Din beställning till:

Anders Forsling, Storsveden 14, 790 15 Sundborn. Tel: 023-612 55
Gunnar Johnson, Box 22, 570 20 Bodafors. Tel: 0380-311 25

Flugor från Island

forts från sid 47

Fox Fly

Thordur Petursson visar den avslutande flugan bunden av Kristjan Gudjonsson. Thordur berättar att Fox Fly är en av hans flugor som fått ett riktigt namn. Han har bundit flugor sedan tonåren, men var inte helt nöjd med sina färdigheter utan beslöt lära sig mer om flugbindning. I Reykjavik fick han kontakt med en mycket duktig flugbindare, Analius Hagvaag, som hade ett intressant skinn liggande, vilket lämpade sig utmärkt för hårvingade flugor. Från detta band han ett antal flugor som han under sommarens fiske fick samtliga sina elva flugfångade laxar på. Flugan visade sig fiska bra under både ljusa och mörka förhållanden.

Skinnet kom från en amerikansk räv – därför fick flugan namnet Fox Fly. Den har samma karaktär som Laxá Blá, men binds med svart kropp, creststjärt, mörkt röd butt, svart hackel och naturell fox-vinge. Flugan är ribbad med silverribb och huvudet är svart.

Fox Fly har sedan dess fått flera syskon – Gray Fox, Blue Fox och Silver Fox. Alla har fiskat bra.

Nordiska flugor

Även om vi hela tiden får influenser utifrån – och då främst från England och USA, så är det intressant att se hur de nordiska länderna utvecklar egna flugmönster och en egen flugfis-

ketradition. Island ligger visserligen lite avsidet – åtminstone uppfattar man det kanske så när man kikar på en karta. Men i vår krympande värld befinner sig Reykjavik bara ett par timmars flygresor från de övriga nordiska huvudstäderna.

Det isländska språket kan också vid en första kontakt synas svårt att förstå, men med god vilja kan vi alla tala vid på "interskandinaviska" och som flugfiskare har vi alltid tillräckligt mycket att tala om för att överbrygga språksvårigheterna. Därför är det min förhoppning att flugfiskare från våra nordiska länder ska träffas och lära mer av varandra. Till att börja med kan kontakterna ske via FiN – och ett sätt kanske kan vara att lära mer om varandras flugor.

Belönad fiskevård

Sportfiskeforums pris för berömvärd fiskevård, instiftat av Sven O Hallman, delades i år ut för sjätte gången. En enig jury hade utsett Bernt Jonsson, Gävle för mångårigt framgångsrikt arbete inom Gävle kommun med omnejd.

I Gävleån och Testeboån har Bernt varit den drivande kraften vid genomförande av omfattande fiskevårdsplaner. Biotopvård, fiskens vandringar och lekbetende, arbete med romutsättning har skapat en fin grund för ett bra sportfiske i regionen.

Priset, som består av en skulptur, en plakett att sättas upp i Fiskeforum i Älvkarleby, samt en penningssumma på 10 000 kronor överlämnades vid en animerad lunch på Räcksta Gård av fru Ingrid Hallman.

Rolf Smedman

Nytt på marknaden

forts från sid 75

för en större laxrulle. Men räkna med viss leveranstid – det här är inga lagervaror. Kontakta Lottie Paulus, Handöl 1055, 830 15 Duved, telefon 0647-721 64 för närmare information om priser och leveranstider.

Kanske ett litet julklappstips...

G.J.

Individuellt slipade fiskeglasögon

Fiskeglasögon finns det väldigt många sorters – de flesta ägnade att skydda mot bländande sol samtidigt som de underlättar seende genom vattenytan och skyddar ögonen mot vilsekomna flugor. Från optikerfirman Selvféns Optik i Oskarshamn kommer nu ett par glasögon som är lite mer än det vanliga – nämligen glasögon som förutom att de kan användas även under kvällsfiske, eftersom de förstärker ljuset, även kan slipas efter det recept som innehavaren har i sina ordinarie glasögon. Därmed förstår vi att dessa glasögon främst är tänkta för dem som bär glasögon under normala omständigheter. Problemet för dessa har ju varit att både se tydligt när man knyter flugan, se ge-

nom reflexerna i vattnet och dessutom skydda sig mot solen – samt inte förlora seende under kvällsfisket. De nya glasögonens linser är svagt ljusgult färgade, de är optiskt slipade och dessutom polariserande. De har en ljusförstärkande effekt som gör att man tycker sig se allt betydligt tydligare när man har dem på sig. Dessutom får man en väldigt tydlig och klar bild av vad som händer nere under vattenytan när man tittar genom dessa linser – ja, det är faktiskt inte lätt att hitta några glasögon som ger en så utmärkt "upplösning" i "undervattenseendet". Dessa glasögon tycks ha just det som många glasögonbärande flugfiskare önskat – ett par glasögon som fungerar vid alla tillfällen. Möjligtvis kan man invända att glasögonen inte skyddar mot stark sol – här kan man förstås komplettera med sk förhängare.

Vill man införskaffa dessa glasögon och få dem slipade efter sina egna ögon, kan man vända sig direkt till firman som kan ombesörja detta – eller köpa glaset oslipade och ta med dem till sin egen optiker. Priset för dessa glas är ungefär som för normala glasögon: utan slipning: 950 kr (inkl bågar) och 1950 kr med slipning. Försäljare: Selvféns Optik, tel: 0491-100 85.

E.E.

UNNA DIG DET BÄSTA

- Kasta med ett spö i särklass!!!
- Välj mellan RST-Feeling, M 1 eller M 3

Tillverkat i Tyskland

Återförsäljare: Alnö Sport & Fiske/Alnö • Blixt Sport/Umeå • Christers Sportfiske/Skövde • Fiskarnas Redskapshandel/Stockholm • Fiskeknuten/Kristianstad • Fiskemagasinet/Karlskrona • Fiskeservice/Östersund • Fiskeshopen/Bollnäs • Fiskeredskap/Katrineholm • Fiskeredskap/Nyköping • Fly-Dressing/Huskvarna • Husbergs/Uppsala • Jakthuset/Eskilstuna • Kungsfiskaren/Haparanda • Rekord Fiske/Mörtrum • Skeppsfournering/Norrköping • Sportfiskedepån/Helsingborg • Sportimport/Sandviken • Strömvalls/Göteborg • Vapencentralen/Kalmar • Varuhallen - Hobby/Ängelholm • Willys Sportfiske/Västerås • Wittlocks Sportfiske/Halmstad • Wobblers Sportfiske/Malmö • Wollmars Sportfiske/Borås • Norge: Finn de Lange/Bergen • Nor Sport/Trondheim • Finland: Kenkä - Masa/Pieksämäki • NY KATALOG - 93

JAMIE MAXTONE GRAHAM

BIGGEST COLLECTOR OF OLD FISHING TACKLE

People in 29 countries take old tackle from me. I have about 800 reels, 300 rods, 600 old fishing books, plus many other things, like flies, lures, wallets, cabinets, landing gear, line driers.

If you are interested in old tackle, send me £2 or Kr.20 or your VISA number for my enormous tackle list, 72 pages.

My address: Lyne Haugh, Peebles, EH45 8NP, Scotland.

Laxfiske i Gaula

Exklusivt flugfiske på god laxsträcka i nedre delen av Gaula vid Melhus (700 m - 6 spön) och Kvål (1200 m - 8 spön).

Att kombinera fiske vid båda sträckorna är möjligt vid vissa tillfällen under säsongen. Inkvartering nära fiskesträckan. Endast veckouthyrning.

Fax: 00947-73-91 11 15

Tel: 00947-73-90 14 48 (efter kl 17.00)

Svigtede laksefiskeriet i sommer?

Læs JAN GRÜNVALDS bog LAKSEBANEN der handler om de kommende års laksefiskeri med super avancerede grejer i artificielle vand. Et begrænset antal eksemplarer sælges for 46 kr per stk. - så længe lager haves. Ring Norker på tlf: 00945 31 95 68 95 - eller skriv til Jan Grünwald, Kompagnistr. 37, 1208 København K Danmark.

HUSKY-TOURS

Wiener Str. 42 Telefon: (00 43-22 52) 5 46 17
A-2514 Traiskirchen Telefax: (00 43-22 52) 5 42 82

FISHING TOURS

ALASKA

Direct flight Frankfurt - Anchorage - Frankfurt. Ticket only!

Low season: DEM 2.455,-
High season: DEM 2.655,-
Every following week: DEM 45,-

SIBIRIA

Taimen on the Lena and Jenissej 11 days from and to Frankfurt all included even float trip from DEM 3.600,- and upwards

Please make your inquiries in English or German to:
Husky Tours
Wiener Str. 42, A-2514 Traiskirchen, Austria
Tel (+43) 22 52 - 5 46 17
Fax (+43) 22 52 - 5 42 82

COLA PENINSULA

Salmon fishing: 7 days from and to St Petersburg

DEM 3.500,- all included

Inbundna årgångar av FiN

Vi erbjuder alla våra läsare att få sina äldre lösnummer av FiN inbundna hos vår bokbindare. Priset är SEK 175:- per årgång + porto, om Du sänder in minst 10 årgångar på samma gång. Ta kontakt med - eller sänd Dina tidsskrifter direkt till:

Pålssons Bokbinderi
Box 193
260 33 Påarp
Tel 042-2281 53

Vildmarksmässan i Sollentuna arrangeras av Sollentunamässan AB i samarbete med Fritidsfrämjandet, Sportfiskarna, Stockholms Läns Jaktvårdförning och Svenska Jägarförbundet

BOKA DIN MONTER NU! VILDMARK 94

15-17 APRIL

FLUGFISKE-FESTIVAL -94

I år satsar vi på att lyfta fram flugfisket - bl a genom att arrangera en stor festival

SOLLENTUNA **m**ÄSSAN

Box 174, 191 23 Sollentuna
Tel 08-92 59 00 Fax 08-92 97 74

Tel/fax	Adress	Beträffning	Namn	Företag	☐ Ring mig, jag vill veta mer!
					☐ Sänd mer information

THE FLYFISHER'S CLASSIC LIBRARY

"Some of the best fishing is done not in water, but in print."
SPARSE GREY HACKLE

◆ THE FINEST COLLECTABLE LIBRARY FOR THE FLY-FISHERMAN

◆ QUALITY

"... Each volume is a treasure, beautifully bound in every detail ..." (*Atlantic Salmon Federation, letter 21 June 1993*).

There are plenty of reprints around, but this continuing series knocks me out. It's the best, period. Many of the books are rare and extremely expensive in their original editions; the selection is intelligent; the publishers have picked good modern writers to introduce them; and the books themselves are handsome, quarter-bound in leather with slipcases.

Fly, Rod & Reel, July/October 1993

◆ VALUE

"... superb facsimiles at a fraction of what the originals cost in antiquarian bookshops. With most titles costing no more than double the very ordinary products of modern mass publishing, the books are a bargain."

Western Morning News, 29 August 1992

"... So, what do you get for your money? Excellent value would be my unreserved reply. How else could you afford books which in their original state would cost you hundreds of pounds each?..." *Salmon, Trout & Sea-Trout, December 1992*

◆ EDITORIAL

"Revisions, additions and illustrations have in some cases been collated to produce an optimum edition of classic texts – or what the film buff might call the 'enhanced version' of a movie. The books also come with an introduction from a modern enthusiast, and the volumes are thus unique... The Flyfisher's Classic Library warrants the close consideration of all who take up a rod."

Salmon, Trout & Sea-Trout, December 1992

◆ PRODUCTION

"... unusually fine specifications, each volume individually bound by craftsmen using superb materials, including leather with an elegant gold-block design."

Salmon, Trout & Sea-Trout, October 1991.

"The facsimile editions are complete with slip case, individually bound in real leather with a gold blocked design, illustrated and printed to the highest standards on quality paper."

The Flyfishers Journal, Winter 1992

Send now for free full colour 1994 catalogue!

UK: FAX 0626 835714 INTERNATIONAL FAX Int.Code +44 626 835714
TEL 0626 834182 TEL Int.Code +44 626 834182

THE FLYFISHER'S CLASSIC LIBRARY, DARTMOOR VIEW, MARY STREET
BOVEY TRACEY, NEWTON ABBOT, DEVON, TQ13 9HQ, ENGLAND, UK.

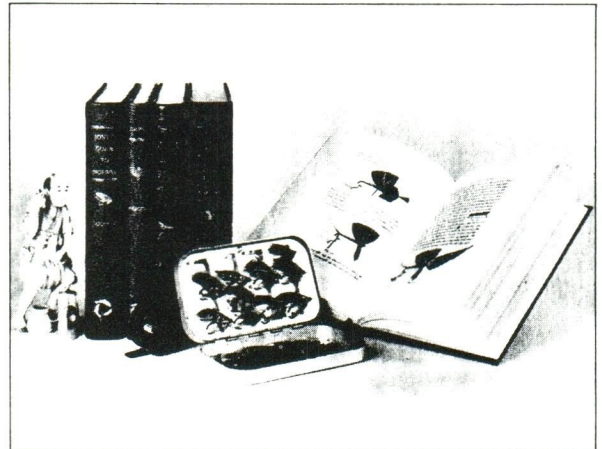
YES! Please send me the FCL FREE Catalogue:

NAME:

ADDRESS:

POST CODE:

1 2 3 4 5

◆ COLLECTABLE

"... By collecting all the books, a superb library can be built up at a fraction of the cost of the original books. And remember, all of the planned titles are real classics, to be read and admired time after time."

Trout & Salmon, March 1992

"... The reproductions are works of art themselves. It is inevitable that they will become collectors' items. It is important to realise that the books will not be available through book dealers, only through membership of the Library..."

Fly-Fishing & Fly-Tying, May/June 1992

"... these limited editions will quite soon be classics in their own right..."

Western Morning News, 29 August 1992

◆ CONDITIONS

"I have always been a bit wary of book clubs, but The Flyfisher's Classic Library is something with a difference... you will only be obliged to purchase one title a year."

The Daily Telegraph Weekend, 28 September 1991

"... the FCL is far more than just a book club... no stringent and complex conditions..."

Salmon, Trout & Sea-Trout, March 1992

◆ SERVICE

"I would like to thank you for the special effort that you afforded me. I appreciate it greatly... your reprints are the best in quality, binding etc that I receive... I can see the care and detail given to each book..."

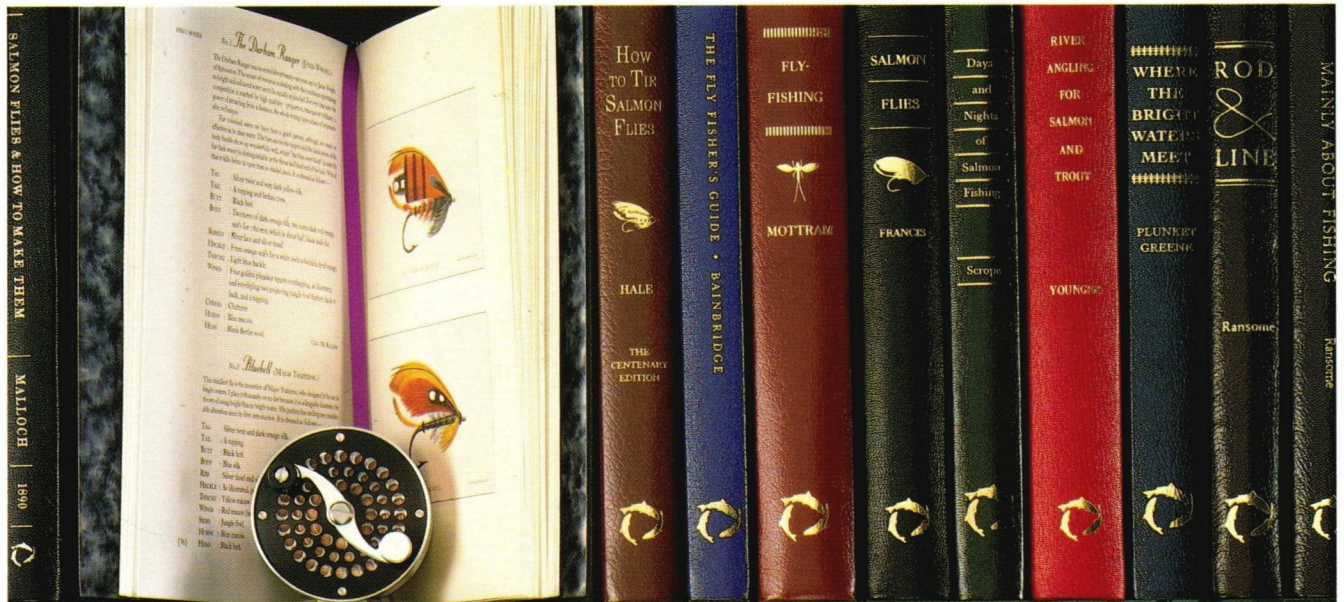
Member 731, letter 5 June 1993

◆ GUARANTEE

If for any reason you are not satisfied with any of our books, just return within seven days of receipt and we will refund, credit or replace. You may also cancel your Membership at any time. No questions asked!

The Flyfisher's Classic Library's No Risk Guarantee

DARTMOOR VIEW, MARY STREET, BOVEY TRACEY, DEVON, TQ13 9HQ, ENGLAND, UK

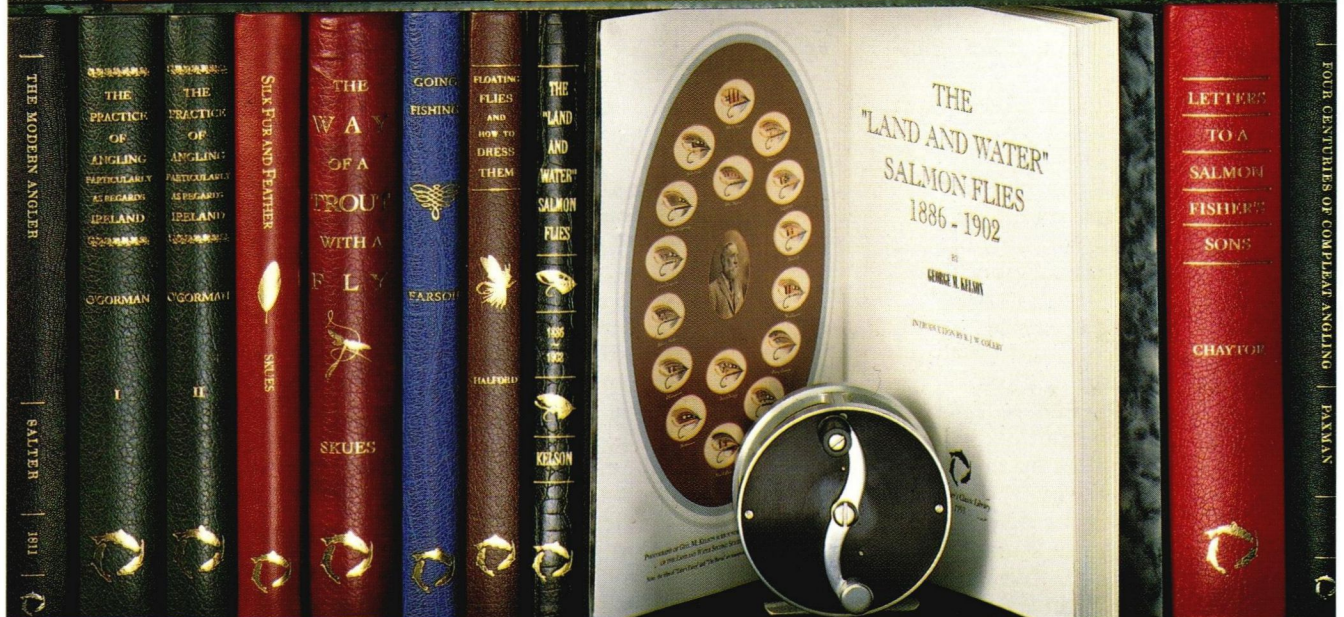
THE FLYFISHER'S CLASSIC LIBRARY

THE FINEST COLLECTABLE LIBRARY FOR THE FLY-FISHERMAN

For Free 1994 Catalogue:

UK
 Fax 0626 835714
 Tel 0626 834182
 International
 Fax Int. Code +44 626 835714
 Tel Int. Code +44 626 834182

The Flyfisher's Classic Library
 Dartmoor View, Mary Street,
 Bovey Tracey, Newton Abbot,
 Devon, TQ13 9HQ,
 England, UK.

"Juletræet"

– en simpel syntetflue til alle årstider! Det danske "Juletræ" kan her i vinter fejre sit tiårs jubilæum – farligere end nogensinde!

Text & foto: Steen Ulnits

Det var nok lidt af en tilfældighed, at "Juletræet" blev til for nu ti år siden. Det var i de syntetiske materialers barndom, og jeg var dybt fascineret af farvespillet i det perlemorsfarvede Flashabou rør. I medlys skinnede det guld og grønt – i modlys rødt og blå. Jeg måtte helt enkelt lave en flue udelukkende med dette fantastiske materiale!

Efter en del eksperimenteren kom jeg frem til en såre simpel grundkonstruktion: Som underlag for det halvtransparente rør lægger jeg en fluorescerende rød chenillekrop. Den fylder røret ud, og den suger samtidig vand, så den færdige flue får let ved at synke. Endelig giver den indtryk af liv – blod – under det skinnende og halvt gennemsligtige ydre. En effekt, der bestemt ikke bliver ringere, når et par fisk eller tre har flænset lidt i fletværket!

Jeg sørger for, at der såvel foran som bag chenillekroppen er et stykke med bar bindetråd. Det er nemlig her, røret senere skal bindes ned. Bindetrådsunderlaget sikrer da en solid forankring af det glatte rør. Idag bruger jeg udelukkende fluorescerende rød bindetråd til mine "Juletræer".

Herefter taget jeg et stykke rør og fjerner den kerne, røret er flettet omkring. Røret skal være godt og vel tre kropslængder langt – hellere for langt end for kort, da man jo altid kan klippe det til. Røret splittes op i den ene ende og skydes ind over chenillekroppen, så lige meget stikker ud foran og bag. Tilbage er så kun at binde røret ned bagtil og fortil, hvorefter de forreste fibre foldes bagud og bindes

ned som en slags hackle. Ud over bindetråden består et "Juletræ" således kun af chenille og Flashabou!

Jeg har bundet "Juletræer" i alle tænkelige afskygninger – i alla farver, længder og størrelser. Kun et fåtal har dog vist sig at være sikre fiskefangere, men de er til gengæld også blevet til

Det oprindelige perlmorsfarvede Juletræet.

mere end fast inventar i mine flueæsker. Det er den oprindelige perlemorsfarvede, som stadig er hovedhjørnestenen, og som jeg har fanget et utal af forskellige fisk på overalt i verden. Fra kolde danske kystørreder til tropisk varme barracudaer i Caribien. Og så er det to udgaver i fluorescerende/selvlysende rød og grøn!

Trods det faktum, at ethvert "Juletræ" er ren fantasi, er det dog i flere tilfælde også en rigtig god imitation. Det gælder specielt den perlemorsfarvede original, der fungerer fortræffeligt som efterligning af såvel sværmende børsteorm på kysten som di-

verse småfisk i både saltvand og ferskvand. Og det gælder – pudsig nok – den hidsigt grønne og selvlysende udgave, der på fremragende vis illuderer en lille irgrøn stembiderunge!

Idag starter jeg altid mit fiskeri med den perlemorsfarvede udgave, hvis ikke andet indikerer, at den røde eller grønne burde være bedre. Det røde "Juletræ" har jeg gjort de bedste fangster med på grå og overskyede dage i vinterhalvåret, hvor kystens havørreder ind imellem kan være lidt træge og derfor trænger til lidt oplivende farver! Og endelig bruger jeg altid den selvlysende grønne til natfiskeri – efter behørig opladning i lyset af min lille Maglite. Da har både fisken og jeg en natflue, vi virkelig kan se!

Det er imidlertid ikke altid, fiskene lader sig sætte sådan i system. Det fortæller følgende lille beretning vist alt om:

Det var en iskold og tåget vinterdag i det syddanske. Faktisk var det næsten for koldt til at fiske, men John – min lokale guide – havde fået fine fisk i dagene forinden. Efter nogle timers bådfiskeri gik vi i land på en odde, der stak ud i det smalle og strømsterke sund. – En ideel plads til kystflue, forsikrede John mig frysende. – Du når helt ud i sejlrenden med selv et kort kast, og derude går fiskene i den kulde!

Ganske rigtigt. Jeg havde næppe taget mere end en halv snes kast, før en tung og stærk fisk tog mit røde "Juletræ" med kun nogle få meter line uden for topøjet. Ti minutter sene-

re kunne vi beundre en dejlig sølvblank havørred på 2,4 kg – en pragtfisk, der virkelig gjorde det værd at trodse tåge og vinterkulde!

Havørreden gylpede et par irgrønne stenbiderunger op, som John straks fik øje på. – Havde du ikke sådan en grøn tingest i din flueæske? Det havde jeg, og det røde "Juletræ" blev derfor skiftet ud med et grønt i samme størrelse – en kortskaftet 4'er – som igen blev sendt ud over sejlrenden.

I tredje kast strammede linen atter op, og igen væltede en tung sølvfisk sig rundt for enden af 0.25 forfanget. Det viste sig at være en tvilling til den første, kun et par hundrede gram tungere. Også den var solidt kroget og kunne landes efter en halv snes minutters tovtækkeri. 2,6 kg purt vintersølv. Vi kiggede den straks efter for at se, om også den havde grønne stenbiderunger i maven, siden den nu havde taget et grønt "Juletræ". Ikke eneste. Den var i stedet stoppet med gråbrune hesterejer...

Så meget for teorien altså, men fluerne fungerer i praksis, og det er vel det vigtigste!

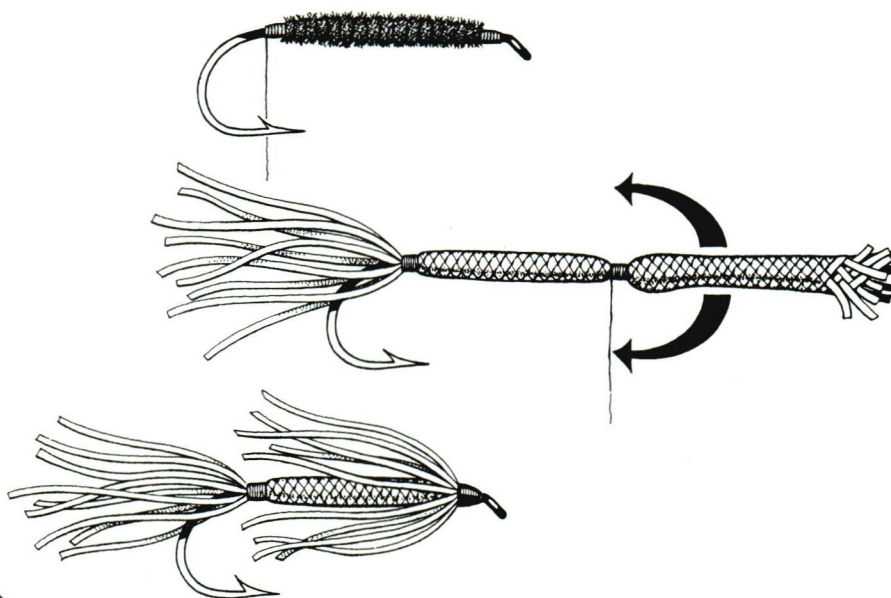
Jeg binder efterhånden alle mine "Juletræer" på Mustads rustfri 34007 krog. Str 4 er standarden til mit kystfiskeri – med en langskaftet 34011 til natfiskeri. Da får jeg en større flue, som ikke er ret meget tungere. Jeg har tidligere brugt Partridge's ligeledes rustfri "J S Sea Streamer" krog, men har haft et par uheldige oplevelser med fisk, der rettede den tynde wire ud. Det sker ikke med de kraftigere Mustad kroge.

"Juletræet" er mest kendt og brugt som havørredflue ved de danske kyster, men den er lige effektiv til alle andre rovfisk. Til pelagiske stimeaborrer på jagt og til lurende gedder i sivkanten har jeg haft meget held med langskaftede "Juletræer" str 4 og 1. Store hornfisk holder meget af den grønne udgave, mens tangskovens torsk foretrækker den røde. Og endelig reddede et stort perlemorsfarvet "Juletræ" str 1/0 situationen for mig, da jeg fiskede steelheads i Sustut River i det nordlige British Columbia. Efter en uges forgæves fiskeri med alle de gængse steelheadfluer satte jeg det store "Juletræ" på forfanget og blev den sidste uges topscorer med 5 pragtfulde steelheads på henholdsvis 20, 18, 16, 15 og 13 pounds – alle på enhandsflue.

– It's not a fly, it's a lure!, sagde en medfisker, da han så fluen sidde solidt i kæften på 18 lbs fisken. Og helt forkert var det ikke. "Juletræet" er jo en ren syntetflue, om noget er!

To udgaver af Juletræet i fluorescerende rød og grøn.

Läsarnas flugor:

Bôsluns

– eller big is beautiful

Av Björn Blomqvist

En "bôsluns" betyder på äkta västgötska en figur som är dammig och har kläderna fulla med halm eller hö (bôs) – till exempel gamla tiders kringvandrande luffare som sov i höladorna längs vägarna. För den som inte behärskar detta ädla språk, kan o:et med "kråkan" över närmast beskrivas som en bred vokal någonstans mellan å och ö...

Hur som helst kan flugan Bôsluns gott se lite "ruffig" ut och ändå fånga fisk. Jag binder den på en tunn metkrok, VMC 9145 i storlek 6. Det ger en rejält stor men ändå lätt fluga – en fiskfinnare – som fungerar utmärkt innan insektskläckningarna kommit igång ordentligt vid det tidiga vårfisaket på högt vatten. Bôsluns tål omild behandling i kraftig ström, och skulle den dras ner under vattnet och bli blöt, torkar man den lätt i ett snabbt, snärtigt luftkast.

Jag fiskar den ungefär som en Skatter – eller stripar och hasar den på vattnet vid vårens tidiga blindfiske, och öringen tar den oftast hårt och bestämt. Därför fiskar jag alltid denna fluga med relativt grov tafsspets. Bôslunsfisaket är inget finlir!

Flugan är nu cirka tio år gammal och dess styrka – den stora volymen och tydliga siluetten samt det faktum att den är stryktålig – har gjort den till en av mina absoluta favoriter i säsongens inledning under alla dessa år.

Hur flugan ser ut framgår av bilderna. Här följer receptet:

Kropp: Blue dun floss

Kroppshackel: Blue dun tupp av Metz-kvalitet

Vinge: Nutria eller liknande krusigt hår

Fronthackel: Brun tupp av Metz-kvalitet som V-binds

Bindtråd: Ljusbrun eller blue dun

Överst: Bôsluns binds med stor volym...

Mitten: ...en tydlig, triangelformad siluett...

Nederst: ...och har uppbundet hackel.

Bokning av fiskekort -94

* Års-, säsongskort och 'Pool 17-32'-kort

ansöks 15/10-15/11 1993, särskild blankett som fås i recept. Laxens Hus. Besked ca 15/12 -93.

* Premiärfisket 1994

Platserna till premiärfisket 1-2 april utlottas. Ansökan på särskild blankett under januari månad 1994. Även denna blankett kan fås i receptionen Laxens Hus. Besked ca 15/2 -94. Ev. överblivna platser till premiärdagarna kan bokas via telefon eller besök fr.o.m. den 10 mars 1994.

* Bokning av dagkort 3 april - 30 september 1994.

Bokningsstart 15/1 -94. T.o.m. 31/1 endast via brev, fr.o.m. 1/2 även via besök i Laxens Hus eller telefon 0454-501 23. Brev anlände före den 15/1 behandlas lika oavsett ankomstdatum.

Ange önskat fiskedatum samt, under zonindelad tid (3-10 april och september) önskemål om flug- eller spinnfiske resp. pooler. Ange gärna flera alternativ, det kan vara fullbokat. Vidare behövs namn och hemort för samtliga fiskande. OBS varje beställare får under zonindelad tid boka max 10 personer/fiskedag.

Box 26, 375 21 MÖRRUM.

Tel 0454-501 23.

LAGERRENSNING! Det behöver rensas i lagret då och då. Och nu är det dags att fynda bland linor, rullar och spön. Som alltid gäller att "först till kvarn" o.s.v. Beställ Rea-listan!

SPÖBYGGE! Vi har det mesta för spöbygget. GUDEBROD spöbindnings-tråd, S&J och REC rullfästen i nickelsilver. Bra kork och korkhandtag. Många klingor att välja på från olika tillverkare som DIAMONDBACK, BRUCE & WALKER, SAGE, DAVID NORWICH, FISHER, TALON, CENTURY, ELGECO Hi.P. m.fl.

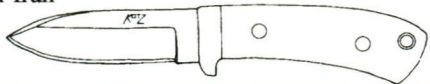
ELGECO Hi.P. Vår egen flugspöserie som fler och fler upptäcker. Finns som klingor från 8' #3-5 till 15' #10-11 laxspö. 9' #4-6, 9'6" #7-9 och 15' finns även som 4-delat. Vi bygger bra spön från dessa klingor. Pris för klingor från 895:-, Pris för spön från 1900.- beroende på detaljer. Se test i FiN 4-93.

FLUGLINOR! 2:a sortering med obetydliga skönhetsfel, som fel färg eller något för korta. Finns som flyt, intermediate och sjunk. Från klass 4 - 12. Priset blir 88:- /st., 240:- / 3 st., 380:- / 5 st. och 650:- / 10 st. Reservation för att vissa linor är slut. MICHAEL EVANS Professional Speycaster linor har kommit hem. Till anständigt pris 495:- / st. SCIENTIFIC ANGLERS ULTRA 3 och MASTERY har vi fått hem. Till mycket bra pris!

FLUGBINDNING! Verktyg av högsta kvalitet från bl. a. REGAL, J&S, GRIFFIN, MATARELLI m.fl. Material från SPARTON, LUREFLASH m.fl.

Bruce & Walker Årets nyheter POWERLITE 15' och THE BARON 15' har vi fått hem. Det senaste designat av Arthur Oglesby. Flera nyheter! The Baron och Walker Spey 15' laxspö i 6-delat utförande för oss MC-åkare. Vi håller bra priser på Bruce & Walker.

Bra jakt och fiskeknivar från
BUCK, BRUSLETTO,
GERBER, KATZ,
RUSSELL m.fl.

OM DU VILL, BYGGER VI DITT SPÖ. DU VÄLJER
KLINGA OCH DETALJER! Mera i prislstan.

TOUCHSTONE DESIGNS Vadarjacka, lång fiskejacka och byxor i material som andas men håller vätan ute. Fleeceströjor, keps och midjeväska. Jackorna har 2 stora fickor fram + ryggficka, värmefickor och huva. Priset för vadarjackan c:a 1300:-. Fleecejackorna 700-850:-

BOKAVD!! JAN JOHANSSONS nya bok "Du Vandrande Lax" har kommit. Norsk text, men det borde inte vara något hinder. CHARLES JARDIN har skrivit och tecknat i "Dark Pools, The Dry Fly And The Nymph" och "The Sothebys Guide To Fly-Fishing. Två mycket trevliga flugfiskeböcker. Sedan har vi ett mycket bra pris på MICHAEL FRÖDIN's "Classic Salmon Flies" i Engelsk version. M.M

ÖVRIGT! LAZER NIGHT DRIVER. Glasögon som förstärker kontrasten under dåliga ljusförhållande och skyddar mot flygande flugor under den tid vi bäst behöver det, när det är mörkt. Dessutom utsökta för bil och motorcykelkörning i mörker.

Visst är ögonen värda 155:-!!!

ELGECO

Box 8012 S- 421 08 Västra Frölunda Sweden
Tel 031-473560 Fax 031-493581

Tankar på strandkanten

Den som har flest prylar när han dör vinner!

Rubriken såg jag tryckt på en T-shirt och textens budskap blev högst påtagligt när min fru städade våra garderober och frågade mig: "behöver man verkligen så många spön för att flugfiska?"

I en snygg rad på garderobsväggen hängde inte mindre än sexton spön – de var faktiskt fler än jag själv mindes. Några var gamla trotjänare, andra hade köpts på impuls. Men det är egentligen bara två som jag använt de senaste åren. I skåp och lådor har jag också en mängd rullar med reserospolar, linor, tafsar, nya och gamla flugaskar, tre bindstäd, lika många västar och ett antal småprylar som bara köpts i stundens ingivelse – och som aldrig ens använts. Behöver man verkligen så mycket prylar? Frågan ringde i öronen på mig, samtidigt som texten på T-shirten framstod som i eldskrift!

Varje sport kräver naturligtvis sin utrustning. Men frågan är om inte mycket de senaste åren handlat mer om kejsarens nya kläder och allt mindre om själva fisket. Kanske är det ett resultat av det prylsamhälle vi levit i de senaste årtiondena och som accentuerats under åttiotalet. Och som vi tydligen har så svårt att frigöra oss ifrån.

När jag plockade i garderoben fann jag ett kärt gammal splitcanespö som jag pensionerade för bra många år sedan när jag inhandlade mitt första kolfiberdito. Full av nostalgi plockade jag fram det ur fodralet, satte samman holkarna och vägde det i handen. Nog vore det trevligt att ta med det ut och provkasta någon kväll...

Och det gjorde jag ett par dagar senare. Det var en upplevelse, och det var då jag bestämde mig. Nu fick det vara slut på sökandet efter det optimala spöet och de allra senaste, revolutionerande rull- och linkoncepten. Istället för att jaga prylar skulle jag börja fiska igen!

Jag gjorde också en storrensning i fiskevästen och bytte samtidigt till en av mina gamla med bara några få fickor. Och plötsligt blev jag fri och ledig. Västen tyngde inte längre på översta nackkotorna – det kändes knappast att jag hade den på mig. Men då hade jag också reducerat flugaskarna till enbart två stycken, och alla tafssträckare, krokbyrnen, ficklampor, tafsdispensärer, reserospolar och andra "oumbärliga" prylar fick vackert stanna hemma. Det fick räcka med två små spolar tafsnylon. Även tafsklipparen spolade jag. Jag har ju ändå alltid kniv med mig.

Nu har jag fiskat med reducerad utrustning den senaste säsongen och efter flera år har flugfisket äntligen blivit den frihetens sport det en gång var!

Till begrundan för alla prylnissar...

Flugfiske

i Norden

Nr 5/6 dec 1993
Årgång 15

Redaktör:
Gunnar Johnson

Ansvarig utgivare:
Nore Sundin

PRENUMERATIONER, BESTÄLLNINGAR, ANNONSER, KASSA:
Anne-Marie Skarp, Violgatan 7,
343 34 Älmhult, tel. 0476/160 90.
Fax 0476/160 64.

REDAKTION: Gunnar Johnson,
Box 22, 570 20 Bodafors, tel
0380/311 25.

Prenumerationspris: för kalenderår
1994 SEK 270 i Skandinavien, SEK
370 i Europa och SEK 440 i övriga
världen. Våra postgironummer är:
i Sverige 10794-6
i Danmark 5 00 21 33
i Finland 1099 515
i Norge 0806 1931377.

Payment from abroad by eurocheque or international money order in Swedish crowns payable to Flugfiske i Norden, Box 770, S-251 07 Helsingborg, Sweden.

Zahlungen aus Deutschland auf Postgiro Nr 5993 12-205, Hamburg, Bankleitzahl 200 100 20.

GLÖM EJ ADRESSÄNDRA
SKRIFTLIGT NÄR DU FLYTTAR.
UPPGE OCKSÅ ALLTID GAMLA
ADRESSEN.

Redaktionen tar gärna emot artiklar, reportage och bilder från läsarna. För ej beställt material ansvaras icke.

Eftertryck eller annat mångfaldigande av innehållet i denna tidning, helt eller delvis, är ej tillåtet enligt lagen om upphovsmannarätt.

Flugfiske i Norden utges av Förlagsaktiebolaget Flugfiske i Norden, Box 770, 251 07 Helsingborg. Tidningen utkommer med sex nummer om året, fördelade på tre på våren och tre nr på hösten/förvintern.

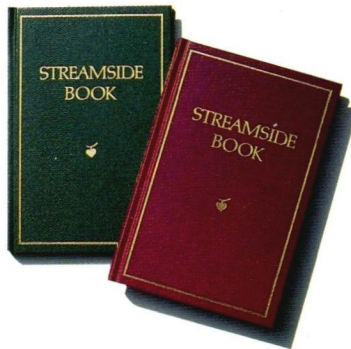
Tryckt 1993 hos Abetryck, Helsingborg.

ISSN 0349-3849.

Nummer 1 av Flugfiske i Norden
1994 beräknas utkomma i feb.

PRESENTTIPS FRÅN FiN

- FiNs Slips** blå med vita sländor Kr 140:–
- FiNs Tygmärke** m gyllene slända, oliv Kr 20:–
- FiNs Dekaler**
gul (fästes utanpå spötub el bil) Kr 10:–
rund (fästes på insidan av rutan) Kr 10:–
- FiNs Brevmärken** sign Gunnar Johnson
1 ark om 20 märken Kr 15:–
3 ark Kr 40:–
- FiNs emaljärke** "fastener" el nål Kr 35:–
- Vykort**
5 dubbla kort m kuvert
(Öring av T Gustavsson) Kr 20:–
9 olika motiv m kuvert
(av G Johnson/A Forsling) Kr 25:–
ark om 16 flugor Kr 40:–

FiNs nya "STREAMSIDE BOOK", 11×17 centimeter och 112 sidor, går lätt ned i jackfickan. I denna fiskedagbok kan du göra egna, värdefulla noteringar: flugmönster, adresser, kartskisser och skriva små berättelser från dina fisketurer.

Pris: SEK 150:–

Boken DAGSLÄNDOR I ÖRINGVATTEN av Boström/Bengtsson i fickformat och skinnomslag 3:dje uppl Kr 190:–

FiNs Pärm vinröda m guldskriften "Flugfiske i Norden" på ryggen, ej årtal Kr 40:–

FiNs Årgångar äldre/år Kr 200:–
2 årgångar, best samtidigt Kr 350:–
3 årgångar, dito Kr 475:–

FiNs Årgångar äldre inbundna/år Kr 290:–
2 el fler, best samtidigt Kr 250:–

FiNs Självhäftande vykortsetiketter
20 st/förpackning Kr 25:–

FiNs Lösnummer äldre årgångar/nr enkel Kr 40:–
Dubbelnummer gäller ej 79–81 dubbel Kr 60:–

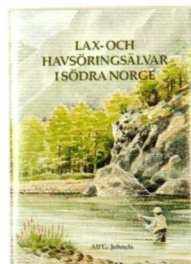
Prenumerationer på FiN som gåva ber vi Er ringa vårt prenumerationskontor Kr 270:–

Mörrums alla Pooler Poolförteckning och beskrivning av Domänverkets fiske i Mörrum FiN-pris Kr 70:–

FiNs 10-års Index en innehållsförteckning över samtliga nummer av FiN 1979–1988 m alfabetisk förteckning över förekommande flugor, fiskevatten etc Kr 40:–

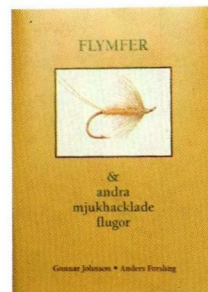
FiNs dubbelprenumeration får Du dels vanliga pren under året samt lite in på nyåret får Du en **inbunden årgång**
Tillägg Kr 250:–

Ang beställningar adresseras till: FLUGFISKE I NORDEN, Violg 7, 343 34 ÄLMHULT. Varorna sänds mot postförskott. Porto tillkommer. Har Du några frågor är Du välkommen att ringa på tel 0476-160 90 el fax 0476-160 64.

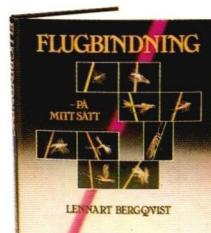
Alf G Johnels: "Lax- och havsöringsälvar i södra Norge". Den självklara fiskeguiden för alla som fiskar lax i Norge. 198 lax- och havsöringsälvar från Oslo-området till Trondheimsfjorden redovisas i text och med översiktsskator.

Pris: SEK 220:–

Gunnar Johnson, Anders Forsling: "Flymfer". Denna bok på 128 sidor är ett vidarearbete med gamla mästare. De sista 16 sidorna utgörs av James E Leisenrings "Färg och materialbok" med en personlig introduktion skriven av Pete Hidy.

Pris: SEK 162:–

Lennart Bergqvist: "Flugbindning på Mitt Sätt". Den nya flugbindarboken, som redan har hunnit bli en klassiker. 350 färgbilder visar flugbindning – steg för steg.

Pris: SEK 380:–

Mastery

SCIENTIFIC ANGLERS

Världsnyhet!

Mastery-linorna finns i följande varianter:

Mastery flytande, WF 2-10F, 27 m. (30 m. fr.om. #7), mist green.

Mastery flytande, DT 2-8F, 27 m., mist green.

Mastery saltwater taper flytande, WF 2-13 F 30 light yellow. Utmärkt för fiske med t.ex. stora flugor.

Mastery Steelhead flytande, WF 6-10F 32, 32 m. optic orange. Utmärkt för laxfiske.

Mastery shooting line, 029", 30 m. optic orange.

Mastery tar fram det bästa hos varje flugfiskare!

Nor**mark**[®]
Box 74, S-782 22 MALUNG, Tel. 0280-125 65 växel

Mastery fluglinor gör att fiskaren kommer längre än han anat!

Varför utveckla nya flytlinor trots extrem framgång med Ultra 2-linorna?

Undersökningar har visat att erfarna fiskare ständigt frågat efter linor som kastar längre utan extra ansträngning, men med exakt precision. Det är inte minst en stor fördel vid fiske t.ex. i de nya put and take vattnen som "växer upp" som svampar landet runt.

Tekniker vid Scientific Anglers har nu byggt de nya linorna med helt och hållet nya komponenter för att uppnå de enastående egenskaperna som ingen annan lina kan uppvisa.

1. Skjutförmåga. Första gången du kastar med Mastery kommer du att bli förvånad - minst sagt. En nykomponerad ytfinish gör Mastery-seriens linor styvare, halare med hårdare finish än några andra linor. Detta åstadkoms genom axiellt ordnad polymer (AOP) och extra halt "smörjmedel". AOP ger en konstant inbyggd ytfinish och linan får dessutom en naturlig förmåga att snabbt bli rak, sedan den lämnat rullen. Den hala ytan är permanent varför inget linfett behövs - ytterligare en finess som ställer Mastery på toppen vid jämförelse med alla andra linor.

2. Hållbarhet. Hela uppbyggnaden av linorna och den nya ytfinishen gör dem extremt hållbara.

3. Tapering. Extrem skjutförmåga, utan ansträngning, kan utnyttjas med full linkontroll genom att taperingen fram och bak gjorts längre. "Klumpen" är även individuellt anpassad till respektive linvikt.